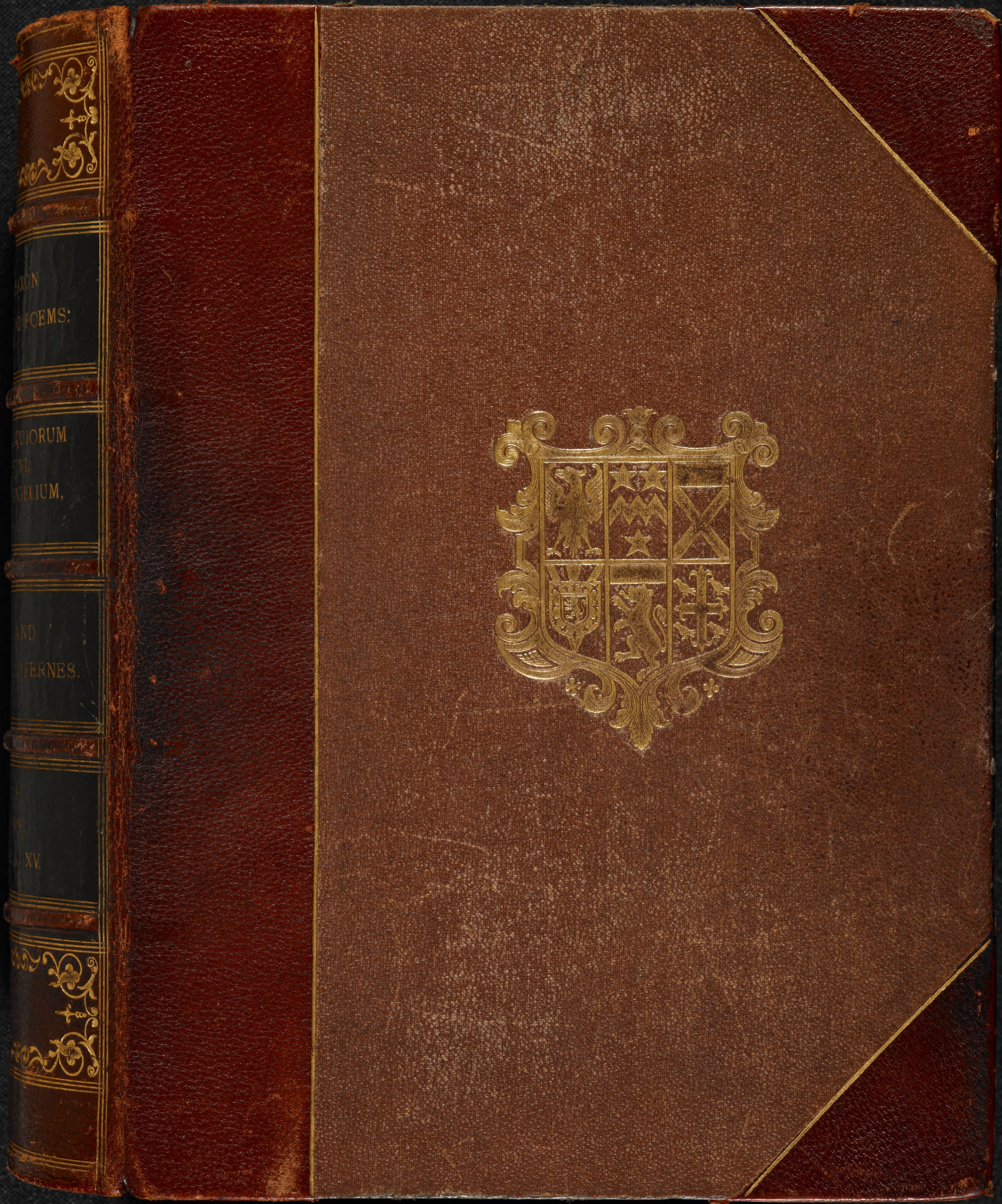

Z 7305

~~Safe Z. 2. b. 2.~~

Ex Sal. IW ff 132v-133.

Vitellius A XV.

For printed text or notices of this MS. see:—

W. Endter, König Alfreds des Grossen Bearbeitung der Soliloquien des Augustus, 1922.

T. A. Carnicelli, King Alfred's Version of St. Augustine's Soliloquies, 1969.

M. S. Hetherington. "Sir Simonds D'Ewes and method in Old English Lexicography" Texas Studies in Literature & Language, Vol. XVII, 1, pp. 75-92, 1975 [Dept Pamphlet 2804].

Tilman Westphalen. Beowulf 3150-55: Textkritik und Editionsgeschichte (Bochumer Arbeiten zur Sprach- und Literatur-wissenschaft, Band 2), Munich 1967, pp. 23 et seq.

Readers are invited to notify the Superintendent of the Students' Room of any additions that may be made to the above.

Z 7305
Safe Z. 2. b. 2.
Ex Sol. W

Vitell. A. xv.

BRITISH MUSEUM

ff. 98b–106b. M. R. James. Marvels of the East, Roxburghe Club (1929), pp. 1, 2, 51–60, pls. 1–9. All drawings facsimiled.

For printed text or notices of this MS. see :—

H. L. D. Ward, Cat. of Romances, II, 1893, pp. 1–15, 741–3.

Wanley in Hickes' Thesaurus ii (1705) p. 218.

Soliloquia pr. in O. Cockayne's The Shrine (1868-9) pp. 163–204

The preface by R. Wülcker :—

Ueber die A-S. Bearbeitung der Sol. Augustins in Paul und Braune's Beiträgen zur Gesch. der deutschen Sprache und Literatur, Bd. 4 (See also Wülcker's Grundriss (1885) pp. 415–420.

New edition and mod. Engl. version by H. L. Hargrove, Yale Studies in English nos. 13 and 22 (1902, 1904)

Max Förster, Die Beowulf-Handschrift, Leipzig 1919 (Berichte über die Verhandlungen d. Sächs. Akad. d. Wissensch. zu Leipsig, phil.-hist. Klasse, 71 Bd., 1919, 4 Heft).

S. Hoops, Die Foliierung der Beowulf-Handschrift (Englische Studien, LXIII (1929), p. 1)

Facsimile by EETS 1963.

Readers are requested to notify the Superintendent of the Students' Room of any additions that may be made to the above.

P.T.O.

Z 73C5
Sale Z.2.b.2.
Ex Sal. W

ter. ff. 94-98, 98b-106b, 107-131b. ed. Printed by S. Kyping, Three Old English Texts in Cotton. MS. Vitell. A xv. E.E.T.S. 1924.

Facsimile of Beowulf portion transcript by J Zupitza, EETS, orig. series vol. 77, 1882.

D. Talbot Rice, Engl. Art 871-1100, p. 224.

E.E.T.S. 2nd. edition, with new reproduction, Vol. 245 (1959.)

Facsimile of ff. 94-209 —

K Malone, The Nowell Codex, (Early English MSS in facsimile), (1963?) Copenhagen 1963.

Fritz Knappe, Die Wunder des Ostens Berlin 1906

E V K Dobbie, Beowulf & Judith, Anglo Saxon poetic records, (?) 1953.

Alfred Holder, 'Collationen zu Angelsächsischen Werken', Anglia I, 1878.

Thorkelin Sale,

VITELLIUS A. XV.

]– 131 lv. ◆. Printed
sh Texts in Cotton. MS.
4.

transcript by
ies vol. 77, 1882.
71–1100, p. 224.

ith new reproductions,

– 209 –
ll Codex, (Early
te), (1964) Copenhagen

Wunder des Ostens

× Judith, Anglo Saxon

3.
s.
nen zu Angelsächsischen

878.

a flyleaf (f1) taken out to be bound with Royal
MS. 13 D.I*, the psalter to which it originally belonged.

Jan. 1913. J.P.G.

Elenchus capitentor. in hoc codice

*

1 Flores soliloquiorum Augustini Saxonicè Ælfredo interprete vt appa-rt ꝛ pag 50.

2 Summa expensarū et militum quibus vsus est Edwardus 3 in expugnation Calleti in strunda facit pri-mꝰ pag.

3 Fragmentum Saxonicū quod forte con-tinet aliquam partem Historiæ sive Legendæ + nomꝰ Apli. pag. primo. ha-betur ibi mentio d. Boclandd. et co-tagijs.

4 Dialogi de Xpo et Xpianitate vbi inter loquntur pilatus et alij sicut mi-hiks visum est Legenddrio Sax.

5 Dialogus inter Saturnum et Salo-monem. Saxon. cum Legendis Sti Xpoferi.

6 Defloratio siue translatio Eptarum Alexandri ad Artem cum picturis prodigiosorum Saxonicè

MVSEVM BRITAN NICVM

Fragmentum Saxon: de Iuditha et Holoferne

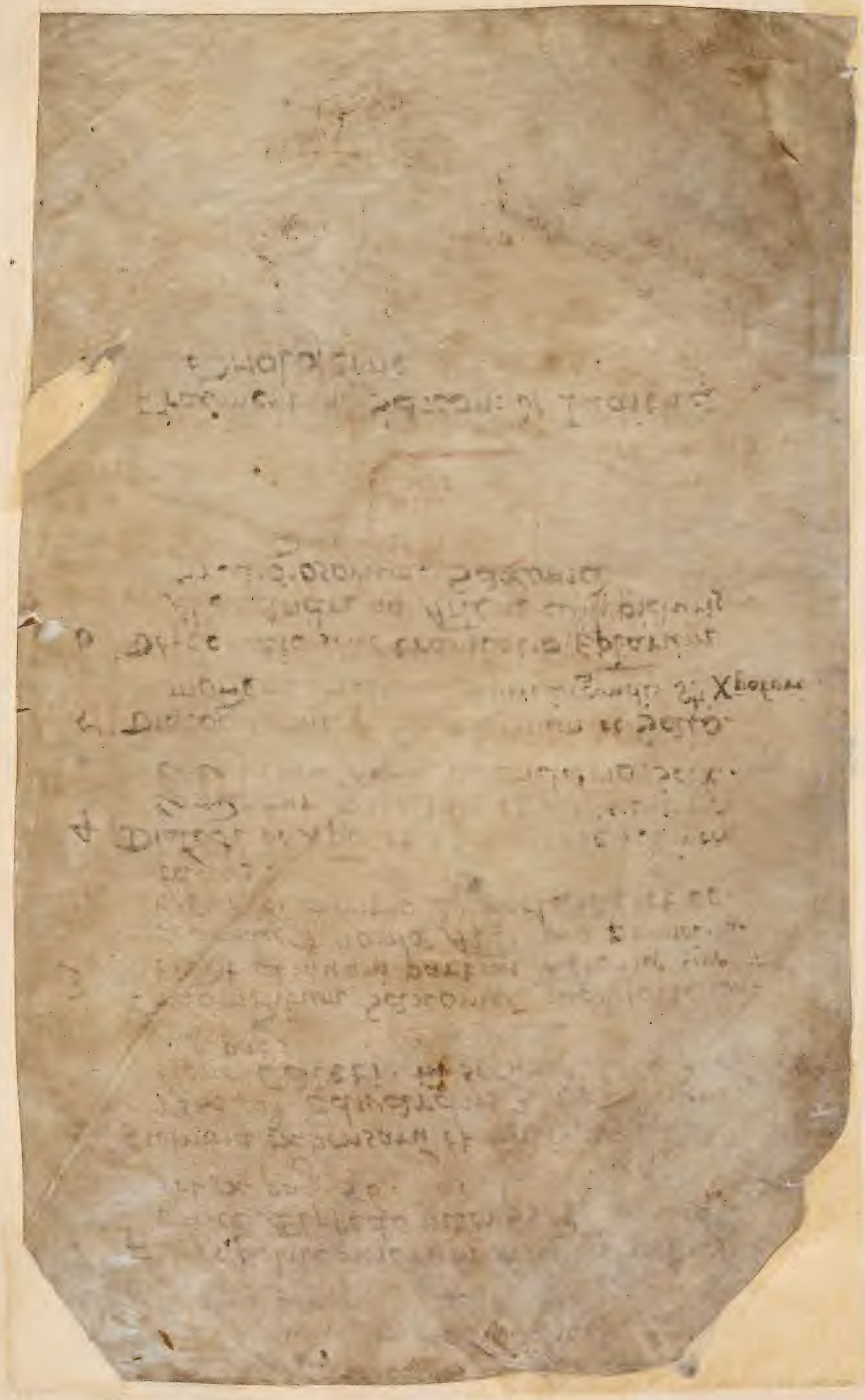

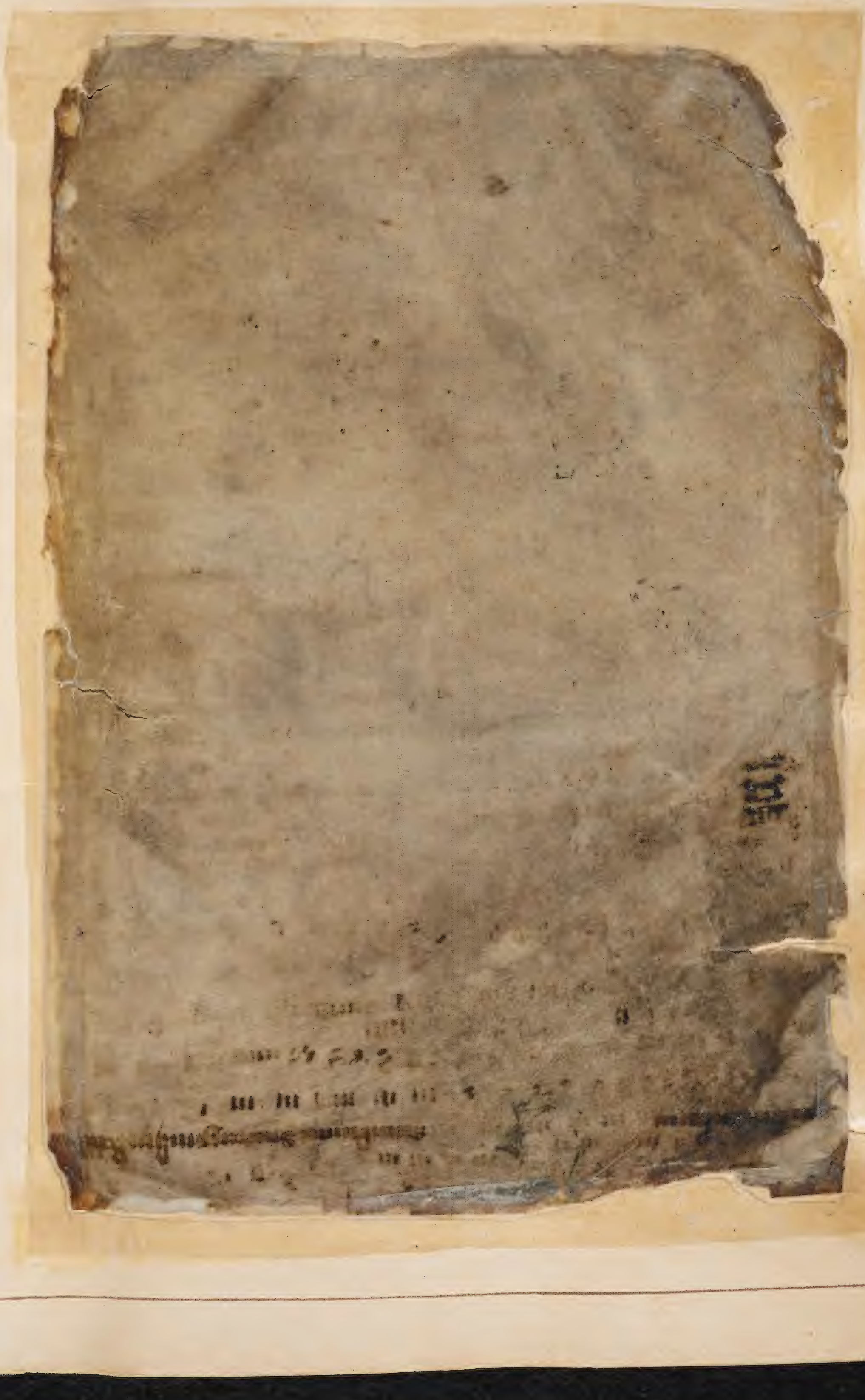

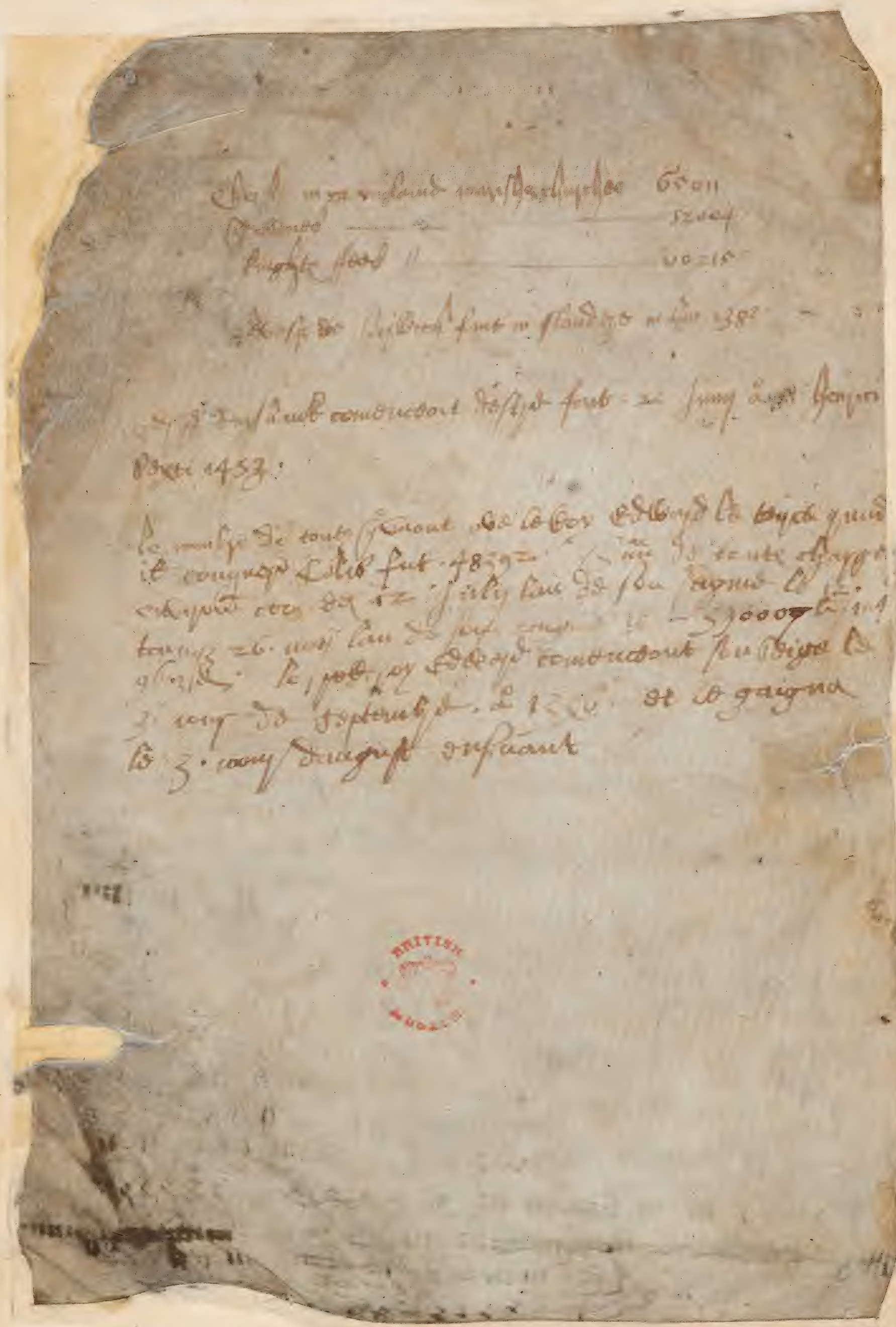

werode me ponne kyselas 7 ſto
þan ſceaftas 7 lohſceaftas 7 hi
to alam þara wela þe ic mid þrean cuðe
7 boge ambri 7 bok cumbru 7 wealam
þara peorca þe ic þrean cuðe þa plegeo
ſtan creopo ðe þam dele ſe ic aberan
meahte ne cam ic naþer mid anre byrðe
ne hi. þe me nelyste ealne þone þuſ hi
breȝan ſceal ic hi ealne aberan meahte
on elcū creopo ic ðe ſeah hpæt hpugu
þas ſceal ic hi ðe ponne. for þam
lære elene ðam þe maga ſi 7 mon
þem habbe ſ he menige to þam ilcan
gemonan þar ic ðas ſtowan ſceaftas ceaſ.
Fetiȝe hi þar mid 7 ſe feðiȝe hyſ
penas mid feſtnum 7 rendli þa he maȝe
ymbutan manigne timbre þah 7 manig
cumbe huſ ſceal 7 feſtenne cum cumbran

para ⁊ þer murge ⁊ softe mu[illegible]
on eardian ægðer se pinnar se [illegible]
spa spa ic nu ne sitt nedyde. Ac se þe
me larde þam se pudu leode se mæg
se don þ ic softor eardian ægðer se on
þisum lænan stoclife be þis þegge þa
þile þe ic on þisse peorulde beo se eac
on þam heðn hame ðe he us se haten
hefð þurh scanctus augustinus. ⁊ scs gre
gorius. ⁊ scanctus. Ieronimus. ⁊ þurh
manigre oðre halie fedras spa ic se lit
[illegible] þ he se do for heora ealra earmun
se. ægðer se þisne þegs se limp fulran
se do. þonne he ær þissum þes se hure
rynes modes eagan to þam on se lihte
þ ic mage rihte ne þegs aredian to þam
ecan hame. ⁊ to þam lean are ⁊ to þare
ecan rette. þe us se ha[illegible] is. þurh þa

halgan fæderas sie spa. 2

Nisse nan pundor pe[illegible]
on timber ge pirce ⁊ eac on pa[illegible]
lade ⁊ eac on pere birlinge ac ælcne
man lyst siddan he cenis cot lif on his
hlafordes lene mid his fultume ge
timbred hæfd⁊ he hine mote hpilum
par on ge restan. ⁊ humigan. ⁊ fuglian.
⁊ fiscian. ⁊ his on ge hpilce pisan to pe
re lænan tilian æg pær ge on se ge on
lande oð oð pone first pe he bocland
æce yrfe purh his hlafordes miltse
se earnige spa se do se pile sa sio fola
sede egder pilt ge pissa lænena stoc li
fe se para ænig hinna. Sede egder
se scop. ⁊ æg derer pilt for siferne pine
to egdrum on hagige se her mit pricle
to beon ne sehuruþider to cumane

Oluber est ecclie beate æthrie de Sudberia. Quem qui ab ea
abstulerit. vel Turibum rerum dolose deleuit / in eadem ecclie cru
fixerit: Or Anathema. æthelredha. fiat. fiat; Amen. Amen

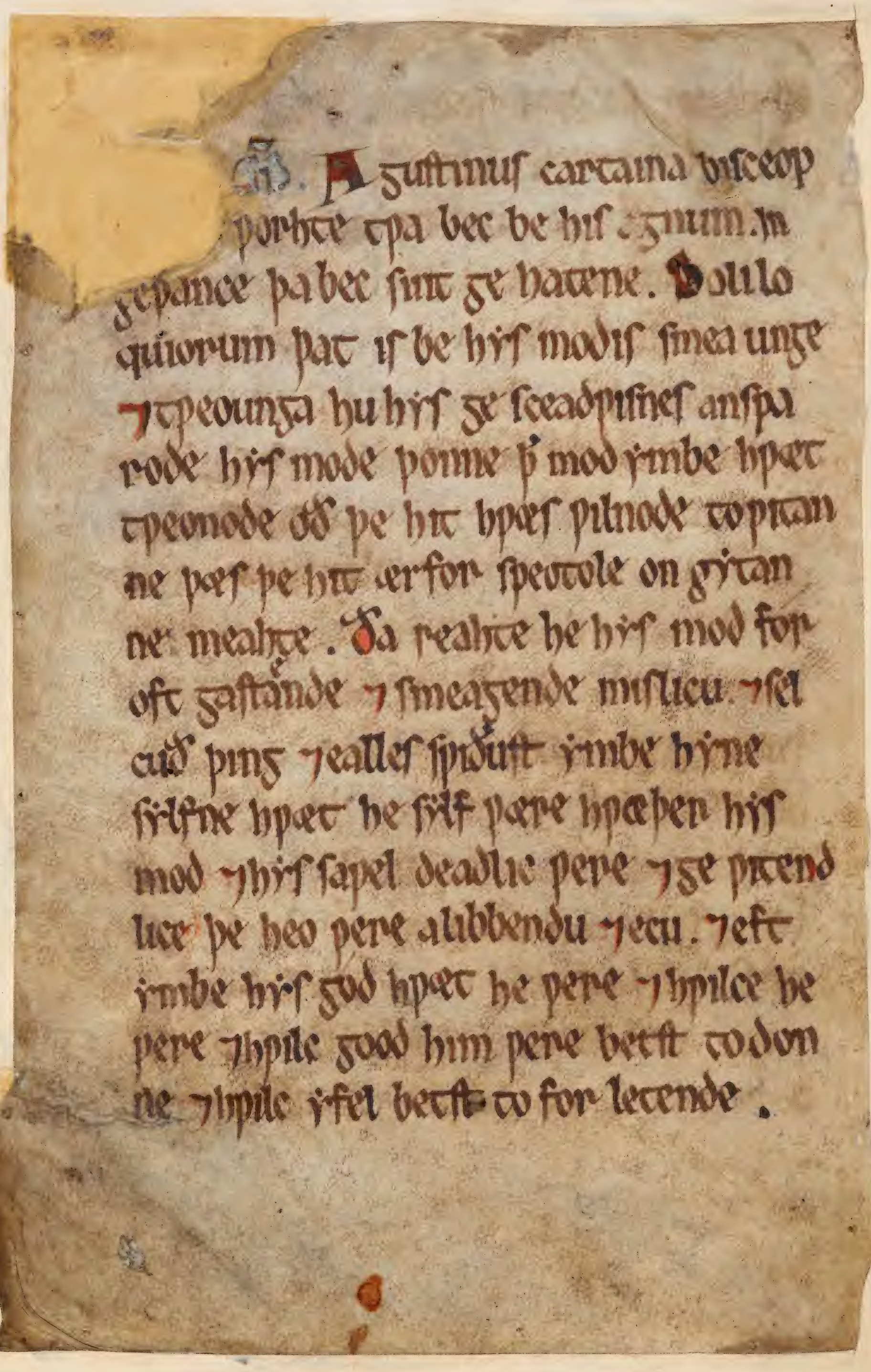

Agustinus cantuaria biscep
porhte opa bec be hi[s] [ge]num. in
gepance pa bec sint ge hatene. Dollo
quiorum pat is be hit modis smea unge
þeoungа hu hit ge seeadpisnes anspa
rode hit mode ponne þ mod ymbe hpet
þeonode oð þe hit hpes pilnode topitan
ne þes þe hit erfor speotole on gitan
ne mealte. Da realte he hit mod for
oft gastande ⁊ smeagende mislicu. ⁊sel
cuð þing ⁊ealles spiðust ymbe hine
sylfne hpet he silf pere hpæþen hit
mod ⁊hit sapel deadlic pere ⁊ se pæend
lice þe heo pere alubbendu ⁊ecu. ⁊eft
ymbe hit god hpet he pere ⁊hpilce he
pere ⁊hpile good him pere berft to don
ne ⁊hpile yfel berfte to for letende.

Augustinus þa ansparode me sumtiȝ
ic nat hpæt hpeðer þe ic silf þe ah-
þtiȝ ne þ nat hpæðer hit þes. Innan
me ðe utanbutan þes ic sodlicost þene
þat hit min seadpisnes þene ȝ þa cpæð
heo to me sif ðu emtine godne heonde
hebbe þe þeiȝunne healdan þ þ sluse
streame ȝ him be feste sceapa hine me
sif þu ponne nán ne spaȝerudne neb
be sec hine odþu hine finde fonþam
þu ne mehst ægðer ge ealne þeiȝ ofon
þam sticcan ðe þu ge strined hefst ȝ hi
aldan ge eac marum strinan. Ða cpæð
ic hpam pille ic ælles be fiestan þ ic ælles
ge strine buton minum ge minde þa
cpæð heo if þin ge mind spa mihtiȝ
þ hit mage eall ge healden þ þu ge
dengst ȝ him be boeft to healdenne.

Ða cpæð ic nese la nese ne min. nenanes
mannes nis to þam creftis þ his mage
ella se healdan. þ him me on befest.
þ cpæð heo befeste hit ponne boctafum
7 aprit hit ac me þincð þæth þeah þ þu
si toun hal þ sinne mage hit eall apritan.
7 þeah þu eall hal pere þu be porteft
þ du herfeft sigele stoge. 7 emanne elces
oðres pinges 7 freapa cuðe men. 7 creftige
mid þe se nan piht ne amirdan ac fult
moden. eðinum cnefte. þ cpæð se. ic neb
ðe nan para ne ponne emenne ne oferu
manna fultum ne spa sirgela stope. þ me
to spilcum peorce on hagie. for di ic nat
hpæd ic don sceal. Ða cpæð heo nat ic
ponne nanpiht betere ponne þuðe se
biddе. þurhðe to gode helend modes 7
lichaman. þ du mage purh ða hele begi

can ꝑ ðær þu pilnast. 7 þonne þu ðe
gebeden hebbe aþrit þonne ꝑ se beo. 4
þilæs þu hit forgyte. ꝑ þu si ðe þerfen
þines creftes. 7 se bide þe feapum þon
ðum deoplice mid fulle angite. ða cpæð
he. Ic do spa ðu me lærst 7 cpeð þa.
ORihten þurse eart scyppend ealra
se sceafta. for gif me ereft þinc
þe cunne ruhtap. 7 se sceadlice biddan.
7 þinc mæge se earmian ꝑ ic si þurse
ꝑ ðu me forðinure mildheortnesse alyse
7 se freolsige. Ic clipie to þe drihten
þu þe ealle se porcreft. ꝑ þe ealles se þe
orsam ne mihte. ne ænc punian ne mihte
butan þe Ic clipie to þe drihten. þu
þe nane se sceaftas ne forlæst to nahte
peorðam. to þam ic clipige þe ealle se
sceafta smicepe se popðe butan ellcum

ondpeorde. To pe se cwiþige þe nefre nan
yfel ne porhte se eall god þöre porhte.
To þam se cwiþige þe se tweo feapum þisum
mannum þ yfel nalæs nebbe. Druron þu
þe eall medemu se porhte. 7 nalæs un
mecnes þe nis nan se seeafe þiderpeard
þeah hpile pille heo ne mæg ac þu hi hrefle
ealle se seeapene se birolux 7se some 7 eo
þam se þpere þ heora nan ne mæg. oðerne
mid elle for don. Ac simle þ un plæge
plegiað þ plæge. To se se cwiþige þu þe
þe lufiað eall þ þe lufian mæg se þa þe
pitan hpæt hi lufiað. se þa þe nyton
hpæt hi lufiað. Du þe se scolde eall se sca
ðeaf bion ellcum yfele spiþe good þu þe
nele þe eallunga se eopan openlice nanum
oðrum bion þam þam þe se clænsodebe
oð on heora mode. Se cwiþige eo þe ðrih

ten for þam þu eart freoder soðfestnesse 7
sibsumer. 7 soðer lifes. 7 þes hehstan lifes.
7 þara hehstan se selfa 7 þas hehstan godes.
7 þara hehstam beorhtnesse. 7 þes anstis
licam leohtes. Du þe eart feeder þes suna
þe us apehte 7 sit preost of þam steape
ure sinna. 7 us manna þ þe to þe be
cumen. Se ic bidde drihten þu þe eart.
seo hehsten soðfæstnesse 7 for þe hit is soð
eall þ te soð is. Ic þe bidde drihten þu
eart se hehsta prafon. 7 þurh þe sint
þise ealle þa þe þise sint. Ic þe bidde þe
drihten þu þe eart riht lif. 7 þurh þe lif
bað eall þa þe libbað. þu eart seo hehste
se selfa 7 for þe sint geseligse ealle þa þe
se seligse sint þu eart þ hehste god. is
7 plihtes. Du þe eart þ anstilice leoht
þurh þe man on gæð. Ic þe bidde drihten

þu þe ealles middan geardes þeahst þu þe
þe ne magon lichamlice on gyrdan naþer
ne mid eagū. ne mid specce earum ne mid
earū ne mid smeċċe ne mid hrine 7 spape
ab spilce e spilce þe abbad 7 spilce papas
spilce habbad ealle þa þe god sint þe naman
of þinum 7 of þinum rice 7 of þinū rice
ne bisnuiað eall þ þe godes does. For þā þe
ele para afeallð þe þe fligð. 7 eallra arist
þe to þe se cyrð 7 eall para afirrt þe onse
se punt. 7 se spelt de de eallunga for leð
7 se acucað þe to þe se cirrð 7 ele para se
lufað soðlice þe on þe þurh punað ne forlet
þe nan þe se þrowige bit ne þe nan ne seċð bu
tan þ ær nepe nan eallunga nese met buton
se clensod. 7 ær þ man for þirde þ man þe
forlete. se se þe lufað. se þe seċð. se se þe
fridð se þe heafð. 7 me creopða þe þu ur seal

deſt uſa peccaſ of ẏam ſlepe ure ſinna .
Ure wopa uſa heſtſ we þe . Vre luuu þe
ðu uſ ſealdeſt uſ ge fæſt naſ wo þe . þurh
þe þe ofer cumaſ ure feond eg þer ge ſa
ſtlice . ge lichamlice . ðu þe eart forgyfend
de cũ wo me . ⁊ ge miſſa me for þam þe
þu miſ ſcela gyfa uſſealdeſt . ſy vt . þ þe
nefne eallunga ne for purfaþ ſpa ſy þe
naſpre peorðum . Oriþen þu þe uſ nu
naſt þ þe þacian . ðu uſ ſealdeſte ge ſceaþ
þiſteſſe þ þe maſon wo ſeðan ⁊ wo ſceaðan
ſwoð ⁊ yfel ⁊ fleon þaþ yfel . þu þe uſ ſeal
deſt þ ge yfel þ þe uſ ne for þolian on na
num ge ſpunce . ne onnanum unſelinge
nyſ þ nan punðor forðam þu ſprðe þel
ricſtat ricſaſt ⁊ ge deſt þ þe ðe þel peapnaþ .
ðu uſ þel lerdeſt þ þe on ſeatan þ uſ þeſ
fremde ylene þ ðe þe nupeðon þ ure ġen

pere ·þ ær þeowuld pela. 7 þu us eac lær
dest : þ þu on gestaam ·þ dest ær ure agen þ
þe leopedon þ us fremde pere ·þ is þ heofon
rice dest þe þa for sapon . Þu þe us lærdest
þat þe napt unalyfdes dydon . 7 eac lærdest
þet þe nẽ unrotsodon . þeac us ure speda
þanodon . þ þe us lærdest þ þe under þed
dan urne lifcuman ure mode. Þu þe ofer
spiddest ponne deað. þe þu silf arise þeac
dest þ alle men arisað . þ þe us alle ge
þpurhpusast to þeaf ge clensast of allum
urum synnum . 7 us geliefdest 7 ure heme
ge hiofest . Þu þe us ge dydest pinet hære
des . 7 þu þe us lerst alle rihtwisnesse.
7 us simle good lerst 7 simle us good dest.
7 us ne for left unrihtwum blafyrde deo
man spa þe deo dydon . þu us clypast to
urum pege . 7 us gelæs dest to þere duru.

7uſ ſa'ui crist 7uſ ſillest ponne hlaf ecer
lifes 7 pone drinc of lifes prille. Du pe pre
araſt men for heora ſinnum 7 pu derſt· þiſ
pilnæ domaſ deman. 7 ryhtpiſneſſe don.
Du uſ ge drimedeſt 7 ſit drimeſt on uru
gereaſum. · þ uſ ne mæg on pa ungelifedan
amurran. Þu uſ fealdeſt 7 ſit ſilfſt þet
angit þ pe ofer eumaſt pone dpolan. þara
manna ſapla næbben nan edleam efter
piſſe porulde heora gearnunge ſpa ꝺder
ſpa rfieles ;þæder hi her dod. Þu pe uſ alyſ
deſt of ſam peop dome oder; a ge ſceafta.
Du uſ ſimle gearpaſt ece lif. 7uſ-ec ſi þ
paſt to ſam ecan life. Cum me nu to ful
come pu pe eart ana ece 7 ſod ꝺod ꝺ prymmeſ
ſe fæder 7 ſuna 7 ſpanu 7 ſe halga gaſt bu
con elcere to delemneſſe. odde on uperfed
neſſe 7 bitan elcere neode odde un milnæ.

⁊ butan ðæſſe þu þe ſimle ſpa þu mæſt oñ
þére hehſtan heortneſſe. ⁊ oñ þære heh
ſtan ſi ſtæſþinneſſe. oñ þére hehſtan ánmod
neſſe. ⁊ oñ þére heoſtan ſe nyhſte. for ðam
þe nánes ſoðes nis páru ac þu ſimle þurhſt
ſpi ful elcer ſoðes oñ eċneſſe. þu eart
feder ⁊ ſunu ⁊ ſe halga ſáit þe ðeoplad
alle ða ſe ſceaftas ðe þiſſe ſceope. ðe
wîtaelc ðód ſapl under þaed. ðe þure
hese he hpeorfð ſeo heofene ⁊ eallunga
heora rína ðe healdaþ ðe þûre hése ſeo
ſunne bryneð leohte ðæġ ⁊ ſe mona leo
hte oñ nihte. ðe þara anliċneſſe þu aſtirſt
⁊ þilæſt eallũ þiſ middan ſcearde ſpa-þ
alle ðe ſceafta prýcaþ ſpa ðæġ ⁊ nihte.
ðu reċſt þéar ⁊ reċſt þurh-þ ðé þýſle
þara feopéſ cynna. ðiſ lẽcten ⁊ ſumer.
⁊ herfeſt. ⁊ pinter. þára þrýcaþ elc þýſ.

oððer ⁊ hperfiað ſpa þat heiðta ærðiet
biþ eft emne þat þ hit ærpes ⁊ þer þær
hit ærpes ⁊ ſpa prtrlaþ eall tuiſlai ⁊
hperfiað on þam ſlean piſan. ⁊ eft ſe ⁊
ea on ða ſlean piſan hpeorfiað ealle ge
ſcæfta. Prtrlaþ ſuime þ on oððer piſtan
ſpa þat þa ſlean eft ne cumeð þæt ðær
hi ær þerun eallumga ſpa ſpa hi ær peron.
Ðe cumaþ oðre for hi ſpa ſpa leaf on
treopum. ⁊ æpla ſeaft. ⁊ pirtan. ⁊ treopeu
for aldiaþ. ⁊ for ſerfaþ. ⁊ cumaþ oððer
ſtrenu peraþ ⁊ ſearpaþ ⁊ ripaþ for þan
hi eft on ſumaþ ſearian ⁊ ſpa eall nitte
nu ⁊ fuzelas ſpelcef ðe nu rſt lang eall to
ærmanne. Ge furþum manna luchamu
forealdiaþ ſpa ſpa oðre ge ſcæftaf. eal.
þat. Ðó ſpa ſpa hi ær purðlicor libbaþ
ponne treopu oð þe oðre nitenu. ſpa

hf eac peorðfulicor arisað on domef dege
ſpa þ nefne ſiððam þa lichaman ne ge
endiað ne ne fuȝ ealdiað. 7 þeah ſe licha
man eȝ þere ȝe molſnod. þ þef ſeo ſapl
ſimle lifiende. ſiððam heo æreſt ȝe
ſceapen þef 7 æalle þa ȝe ſceaftaf þe þe
embe ſprecað. þ heo uſ þinceð unȝe hpæ
re. 7 unȝe ſtaðpie hi habbað. þ ſumne
dæl ȝe ſtaðfæſtneſſe for ðam hi ſint ȝe
bridlod mid ðam bridle. ȝodef bebodu
ſe ȝod ſealde fridom manna ſealum þ
hi moſton don ſpa ȝod ſpa yfel þeſſer
hi poldon. 7 ȝe her ȝod. eadlean ðam
þeldendum. 7 yfel þam yfel dedum
mid ðam ȝode yfe ȝiepeð ſe epiln
ælæf ȝoder. 7 panan yfe ȝiepeð 7 for
lætt elc ȝod tó uſ þara þe þe habbat
ſe uſ ȝe ſiðiað þiſ ellum yfellum. yrf

nalſt ofor hyrne. Ac ealle þinȝ ſint un
der hyrn odde mid hyrn odde on hyrn he
ſe þohte man to hiſ anlicneſſe. 7 eahe þa
ȝa manna þe vine ſilfne on ȝyt þe onſyt
þ þiſ iſ eall ſoð. To þam ȝode ic clypie
7 cpede ſe hiere ſe hyrre me dryhten.
for þam þu eart. min ȝod. 7 min dryhten.
7 min feder. 7 min ſceapen. 7 min ȝeſtr
ȝyend. 7 min to̅ opa. 7 min ſped. 7 min þryh
ſcipe. 7 min huſ. 7 min ebel. 7 min hæle 7 min
ſyſt. ſe hiere ſe hyrre me dryhten þiſne
peapa þe feapa onſyrcat. þe anne ic luſiȝe
ſoðlice ofer ealle odre þinȝ þe ic ſece þe
þe folȝie. þe ic eom ȝeap to̅ peoþanne.
under þinum anpealde ic þinie to punien
ne. for ðam þu ana ȝeſaſt. Ic þe bidde þ
ðu me bebeode. þ þet þi pille. Ac ȝe hel
mine eahȝan 7 un to̅n þ ic maȝe ȝeon þine

punoru .:Jadrif fram mè driſſ ȝöfer mè
to ȝſile mè pisdom: ſpè mage pè ongitan.
ȝse tæc me piderræ mè be feom ſceolde
to pe paſſe pe per ſe hapian mæge ðonne
ſe life æ ſpæ dò luſtlice ȝþ ðu me bebeo
deſt. Jè pe halſie ðu arfæſta pèl pilende
ȝpel pyrcende. Jruhten ſpu me under fò
ðinne fyrman. foȝ ſamæ per ȝeopm. ȝpa fleah
æ fram pe to deofle. ȝ ful eàde her ſillan ȝm
cel broc ſe ðolede on her peopdòme. Jè ſif
pe nu pmeſt ſpa ſpa me ðinceſt ſe noh lange
è polède pa pitu ðe è nu hpile polode ȝlens
peopede pmü ȝ fèódum ðonne æ ſcealde
pam ilcum ðe þu ſe beſt ſe nohlange
æ per on fam byſmore ȝon þære ſcame
pe hy me on ſè broht on. dè on fohme nu
pmeangenge peapa for æ eom fleonde
fram hym hpæt hy me under fungon eſ

ðæt ic sloc framde to him. ne gif me mé
fre eft him. nu ic þe gé sohte hebbe. ðé un
ðanc me þine ðuhta ⁊ nec me hu ⁊ ic scile to
cuman nebbe ic þé nan þinc to brúcende
butan goodne willan. for ðam ic silf nan
þinc elles nebbe. ne ic nan þinc betere
nat þonne ic lufige þ heofenlice ⁊ þæs gastlice.
ofer þis worldlice spa ic eac dó god ferder for
ðam ic mé nan þinc betere nat þonne þ.
ðé ic nat hu ic sceal nu cuman to ðe butan
þu mé lære. Ac gif eac hit mé ⁊ se fultuma
in é gef ðé þurh treopa findon þa ðe þe fin
don. sile me þa treopa gyt gif ðe þurh
oðerne creft hwilcne findan þa ðe þe findan.
for gif me þone creft. Gif þe þurh þisdom.
findon þa ðe þe findon for gif me þonne
þisdom. ⁊ nec oii me þone to ópan þes ecan
lifes. ⁊ þine lufe getec on me. Cala hú þin

godnes is to pundrienne. for þē heo eis unge
liċ ealdum godum. Ic pilnęge cuman to þe
-ðes ealles þē ic oniðum þęge habbum þearf.
Ic pilnige to þe -þes -sindoft ðe ic biddan
to þe eaman ne męg ðif þu me for left
ponne for þurh þē ic. ac ic þat þeah þi þu me
nealt forleten biddan ic þe for lete ne reċċ
nelle for lete þe for ðam þu eart þ hehsten
god. nis nan para ðeþe rihte sceal þeð hē þe
befunde. ðe ana þe aruht sceal þe ðu on riht
lerst þet hi ðē seċan. -þeom secestę hū hi
seċan scylon. Della god feder þet alȳse
me. of ðām ge dpolan þe ic on oð þisum dþe
alde. -ðif on dpolge. -ge ðec me pone þeg
þe nan feond on ge mete. -eþ ic to þe cume
ðif ic nan riht ofer þe ne lufige. Ic þe halsi
ge þ ic þe ge mete. -ðif ic enges punger um
gemetlice. -un rihtlice pilnige. ge freonē

þes ⁊ se dó me þes þrýme. þ ic þé mote se
seon. Þu sealdsta feder ⁊ þu pistesta ic þe þe
faste mýnne lýcuman þat þu bine se
healde halne. Ic nat þeah hpes ic þer bid
de hpeder ic bidde nýttes þe unnutes
me fýlfum. odde þam freodum þe ic luf
se. ⁊ me lufad ne þ nat hu lange þu hýne
pil healne se healdan for þi ic bine befe
ste þe. ⁊ bebeode forþam þu bet þast þon
ne ic þýte. hpæs ic þearf forþam ic þe bid
de þ þu me fimle lære þa hpile þe ic on
þisum lýfe cuman. ⁊ þisse peorulde sie. ⁊
fultuma mé þ ic simle þone ræd aræcge
se þé licporde si. ⁊ mé for bam lifum
best. ⁊ riht þrýdscaft si. ⁊ nú sýt ofer eall
ofre þing ic þé seoruicost bidde. þ þu me
ealunga tó þe gé cýrran. ⁊ ræd mé nan
riht ofer þinnan on þis þýse. þat ic ne

mage cuman tō þé · 7 se cleopa me ðā hpilr
ðe ic on þisse porulde si · 7 se dō me ūn modis
ne · Sile me ofer ēdā · doime se seeapisne · 7
riht þisne · 7 fore þanfulne · 7 ful fremdne ·
7 god se dome lufiende · 7 on standne pines
þisdomes · 7 se dome pilgrime þ ic si þrmende ·
In þinū eadegū rice si hrā Spa ·

Da cpæð ic · nū ic hebbe se don spa þi
me leofest · nu ic me se bed spa spa
þu me leofest · Da ansparode me nun se
readpisnes 7 cpæd · Ic se seo þ þu pe sebede ·
dē sefre nū hpæt þū earnodest · odde hpæt
þu hæbban mote poldest · Da cpæð ic ic pol
do on sīnum eall 7 þitan hpæt ic nū sang ·
Da cpæð heo · gadera ponne of ðām · eallum
pe þū ðær embe sunge · þ ðiet pe þince
þ pe mest neōd si · 7 mest þerf tō þitan
de · 7 bē foh hīt ponne mid feapum por

dum ·ſſeſe hit me. ·þa cpeð ic· ic þe ſeġe
ſoña· ſoð ic polde ſprecan ·7 mine agene
ſaule ic polde þrean· þa cpeð heo polde
þu ærhit mâ þrean. þa cpeð ic fela me
lyſte þrean ðer þe ic nat· ne lyſt me þurh
þeah nanes þinges ſpiðer to þreanne þon
ne þiſer. þa cpeð heo· ſpiþra þonne ær
·ſſec· ſ þu acſaſt ·ſſeſe me ærest hpæt
þu cuðlicoſt þrie· ·7 ær þonne to me
ge noh cuð me bidde ſoð· ·7 mm ſapel ſrf
hi me beoð ſpa cuðe ſpa hif þinġ· þa
cpeð ic nat ic nanðin me ſpa cuð ſpa ic
polde það me ſoð þære· þa cpeð heo·
hpæt inġon þe hif þonne ðoð ſrf þu
uaſt ſ ge met· þu ſceoldeſt þrean hpen
ne þe ge noh þuhte· ·7 ſrf ðu eſre to ðam
be cume ſ þu þonne ofer þæt ne eoðeſt.
ac ſohteſt ealles hpæt· þe lef þu anes

þeruf

hpæt poldest þu nodest oferga me. Þa cpæð
ic. Ic þæt hpæt þu poldest ic þe sceolde secgan
be sumere bisene. Đe ic ne mege for dam
þe ic nat nan þing godes gelices þ ic mege
cpeðan to þe. Þurh sceafa ic polde cuman
ood spa ic þis þing can. Þa cpæð heo. hic
pondre þin hpi þu secge þ þu gode napiht
gelices nyte þurfan sy nalt hpile he is.
Þa cpæð ic. sy þ ic pilt him gelices piste
ic polde þæt þurfan spide spiltice. Nu ic þon
ne nat nan þing him gelices. nu ne lufige ic nan
þing butan hine. 7 minne agenne saule. 7 ic nat
peah hpæt dara oðer is. Þa cpæð heo. þu cpest
þ þu ne lufie nan þing butan god. 7 þine saple.
sy þonne þ spa is ne þu þonne nanne oðerne
freond ne lufast. Þa cpæð ic. hpi sy þ ic saple
lufige nu ne lufige ic minne freondhune hefð
he saple. Þa cpæð heo. sy þu þinne freond for ði

lufast þe he saple hæfð· hý hyrne lufast þu ponne
ele þing þe saple hæfð· hyrne lufast þú myr
ʒ flæa· ða cweð ic· ic hine lufige for þi þe
hí sint fleselicu nyttenu nér men ða cweð
heo· hú ne habbat þine freond eac lucuman
swa swa nyttenú· þa cweð ic ne lufige ic hí
na for ði ac for ðam þe hi men sint· ʒ habbað
se sceapisnesse on héra mode· þ ic lufige se
fuʒðum on ceapum· þa þe ic hatige· ða ic
hatige for þi þe hi þ sóð wære se sceapisnesse
pendað on yfel· for ðam me hyr eghwer para
alyfad se þ sóð tó lufianne se þ yfel to ha
tianne for ðam ic lufige elcne mannа freon
da sumé wesse sume sprecon· ʒ elne para de
ic má lufige ponne oðerne· ic hine lufige
swa my cele ma ponne done oðerne swa ic
on sirte þ he began pillan hæfð ponne se
oðer ʒ his se sceapisnesse nyttran pillan to

Jomme. Ða cæpð heo se noh þel ðu hyrt on sæht
7 se noh þihte. Ac siþ þe nu hyra feder þ he mar
hte þe se wæram. hu þu myrthast on sunan
dæi spa speccole þ he þere þe spa cuð spa þe
nu hyrt. Aluppuf. þin cniht hpeder de þon
ne oð ham se noh þuhte. ofðe hu spiðe
polde ðu him þes pancan. Ða cpæð ic. panc
if polde secgan ne cpæde ic þeah naðelador se
noh. Þa cpæð heo for hpi. Ða cpæð ic. aluppi
uf me if eadre ponne sum 7 ne can ic hine
þeah spa seotule spa ic polde. Ða cpæð heo.
hwa nu þ þu ofer sæmed ne pilnige nu
ðu hi to gædere mett. Polde ðu cuman dæi
spa spa aluppuf. Ða cpæð ic. nese ne dæi
hi naðelador se lice þeah ic hi to gædere
nemne. Ac ic secge þæt man þor oft mare
be dam healicran. ponne be þam healicran.
ic þor nu be dam monan hu he to morgen

frefð ⁊ oððeire niht. ac ðis earlicere
æ nat hpeðer æ to morgen æfter sceal. ða
cpeð heo. þoft þu ponne sy þæt sæ noht þe
sode. syþ þe þe hrið eaðe spa þe ys nu þes
monan færeld on hpilcum tunigle he nu
is oððe on hpilce he ðanon gið. ða cpeð
æ nese. æ polde þæt he me þære eadre.
Ponne monan æ se seo purh mine eagan.
æ me ys uneaðe þeah hine. pille godfor-
sumum dæglum þinsum þe þe nyton on
oððere pisan þendan. Ponne heo æ amyr
red þes þe æ nu pene. þæt heo hum þære.
æ æ polde þæt spa þe gode on munre
se sceapisnesse. ⁊ on minum mse þance
þ me nan þing se mynsian ne mæge ne on
nanum cpeornunga se brucan. ða cpeð
heo. se lyft þu þes þæt he mæge don se
pistam þe gode. þonne þu nu eart bedam

monan. Þa cpæð se ilca hyrde se life. ac me
þyncð leofre þæt ic hine slea. þe hyrde se life. ac me
call þyncð þæt þeow þe þeowað þam yfelum. Þa
lifað. Þa cpæð heo me þinceð micel þu ne
truwie þam unclæn se þinre nader ne
þam eagum ne þam earum. ne þam þeanc
e. ne þam spræce ne þam gebrmunge. Hwæt
þu wurðe þinra eagna swa þeowle ongitan
mege þæt þu woldest buton þu hyrt on þi
num inge hæbbe on gitsa. þurh hwæne se
scealcnesse. Þa cpæð ic þæt is sob ne tru
wie him nà. Þa cpæð heo hwæder woldest
þu þonne þinne cnyht þe þet eft embe
sprecon. cuman þe mid þam unclæn se
þæum þe mid þam unclæn. Þa cpæð ic.
ic hine can. nu swa ic hine of þam unclæn
se þæum cuman mege. Ac ic wilnode
þæt cuðe hyrt inge hance of minum in

ge þance · Donne -þiſte ic hpilce creopeſ
he hefde þiſ me · þa cpæð heo mæg man
ealles þpan buton þam mid þam in ge
þance · Da cpæð ic · ne þinceð mé þ ic ſpa
hit þtan mege ſpa ſpa ic polde · þa
cpæð heo ne Donne ne canſt Donne þinne
chiht · Da cpæð ic · hu mege hit hiſe cun
nan -gif hpeðer ic me ſilfene can · hit iſ
ge cpeden on þære ċ · þ man ſceole lufian
hiſ nehſtan ſpa ſpa hine ſilfne · hu pot ic
hit Donne hu ic hine lufia ſcole · ſi þ ic
nat hpeðer ic me ſilfe luſige · Ne nat
hu hé me lufað · ic pot ðæt hit iſ þ ilce
be mé · Da cpæð heo · cō hpi cueſt þu to
mé · to þam ilcam andſpyrde ſi þ ðu mid
þam in gan polde ſw on ſi þan ſpilce
þu hine polde ge ſeon lichamlice ſpa
ſpa þu eſ ſedeſt · þ þu Dome monan ge

ſeape · nat ic hünrt þu me þi þar tæce ne.
mæg ic hyt nan ðinga ongyttum ge
tæcan · ac ſege me hpeðer þe ge nohþin
ce þyf þu ſpa god on gyrtar ſpa plato ⁊
platinus hine ongeatan · Da cpæð ic · ne
dear ic þ ſecgan · ðær me on ðam ge noh-
punge · for ðam ic nat hpæðer him ge nohþuh
te · On ðam he hyr þær piſton · Ic nat peah
hyrm puhte þ hyrm þorfte þ hi hiſ mare
piſton ⁊ ſpa ſpa me er puhton · Da ic me ge-
bæd me puhte þ ic ſpa fulice ne under
ſtode · þ þ ic bæd ſpa ſpa ic polde · ac ic ne
mehte peah for bæran þ ic embe ne ſpec
ce ſpa ſpa me puhte þ ic ðorfte ⁊ ſpa ſpa
ic pende þ hit pære · Da cpæð heo me þin
ce nuht þe þince þ þ ſi oðer þ man ſitte
oðer þ man ſoðlicoſt pende · Da cpæð ic ſeo
ſpa me þinð for ðam ic polde nuht þu me

reahtest hpæt per beo cpeh pere oðre
hpet man se piss pisse. Da cpæd heo. þost þu
þ þu leornedes þone cræft. þe þe hatað
geometriga. oñ þam cræft. þu leornodest
omnánum poderre oð þe oñ epple oðde on
ese acestred. þar þu meahtest beo þere
cestrunge oñ sman pises rodores ymbe
hpirft. ypa cunsla færeld. þost ðu nũ
þ þu leornedest oñ þam rleam creste. be
ane uman þes aprtan anlang maðes
þes poperes. þost þu nũ þat þe man þer
on telste þaja speff cunsla stæde ypara
summa færeld. Da cpæd he gea. se nohgea
re ne pot hpæt seo lime tacnað. Da cpæd
heo. ne oñ dredest ðu ðe nu. ac hapemeor
ða ut pitan ðe sedom þ mehte nan pihte
se pisses nese buton cpeomnga mupu
sesse þe þer nan pæd ne cpeonise. Da

cpæð ic nā· ne on dræde ic hi me naht sprec:
for ðim hi sceolon þ nesse nan þing mān nēre
for ði me ne sceamað nan þing þeah ic nēre.
for ði ic̄ þæt ic þæt sy þing ne eom: Ac sy þ
ic eðre swa þing þonne swa hi sint. þonne þille
ic ferðan ðon swā swā hi herað oð þ ic þille fers
lan þ ic þre buton ge; cweon· þ me þinceð þ ic
þre. Da cwæð heo· ne wit cwæðe ic̄ þam nan
þinge þ þu swa ðon· Ac ic̄ wolde þrian nū þu
sceolt þ þu ymbe þa līfan þre þe on þam
þosðere þe aceðred þes þe þū on leornedoft
ymbe þises woruldes hryre. hwæðer þu æt
þre ymbe þone þoncr hwæðer þe seo lyre oðer ær
ten is ða cwæð ic sēa· ægðer þara ic̄ þing
ne mæg nan man þæs ge ðwælian. Da cwæð
heo· hwæðer se leornodeft þu þe mid þam
ealum þe mid þam ingē þance. Da cwæð
ic· mid ealdrum ic hit ge leornode· eræst

mid dam eagum ⁊ fro þan mid þam ingeþance:
Sa eagan me ge bradon on þane mynstre. Đe
siþþan he hit þa on giten hefde þa for let he
þa eagan þe sceal punga mid þam eagum ⁊ polte.
for di me pulte. þe is meare miele mare se
pencan donne he is malte se seon. Siþþan
þa eagan hyt ær festnadon minum ingeþan
ær spa spa serp bruced man ofer se. siþþan
he ponne ofslande ermd ponne for let he
þ serp standan. for þam him þinced siþþan
þ he mege eð bugan fagan ponne mid.
Eadre me þinced þeah mid sceþe ondrysum
lande to farande ponne me þince mid þam
eagum bitra þinga se sceapisnesse. egne ærest
to se leormanne þeah eagum þer to bpilum
fulcuman scylen. Da cpæd heo. for þam þin
gum. is deaff. ⁊ þu þinne hagie mid inoder
eagum to side spa rihte spa spa seþer mæg

20

strengs bið ahenedon ge ribre fram þam
scype to þam oðre 7 ge fæstna þa eagan þines
modes ongean swa seamgeo bið ge fæstnod on
ðære eorðan þeah ðe scip sti ðe on ðære se
on þam ydum hit bið ge sund un to sigenn
ðef se strengs a polað for ðam hit bið se oðer
ende fast on þære eorðan 7 se oðer on ðam
scipe. Da cwæð ic. hwæt is þ ðæt þu hæfst
modes eagan. Da cwæð heo. ge se eadmodnesse
to eagan ofrum cræftum. Da cwæð ic. hwæt
sint þa oðre cræftas. Da cwæð heo. Þrymsom.
7 eadmeow. 7 þwærscipe. 7 gemetgung. snyttro
nes. 7 mildheortnes. se sceadwisnes. se staðwines.
7 þeawfæstnes. clennes. 7 forhæfdnes mid þisum
ancrum. þu scealt ge fæstnian done strengs
on gode. þ ðæt scip healdan sceal þines mo
des. Da cwæð ic. Hwæn mod me ge þo eall
swa swa þu me lærst. Ic wolde gif ic mihte.

Ac ic ne mæg onginnan huæt þa ameras 18 begitan
mage odde huæt hi afastnian mage buton þu
hit me getacnige geteoh. Sa cweð heo. ic þe
mæhte gé teccen. Ac ic þe sceolde ærest ásecan
humanige þu forlæten hæbbe þisse worulde lusta
forgode. siððan þu sonne me fæstlice hæfst þon
ne mæg ic þe secgan butan elcum tweon þ þu hæfst
spa feola lyfta ancra begite spa þu hæfst þara
lusta on worulde forlæten Sa cweð ic. hu mæg
ic forlæten þ ðæt ic wolde gan. 7 of ealde hiwe
to geniwod eom. 7 lufian þ ðæt me unaðe is
buton ge be ge secenum Ic wene þeah gif me
were spa cuð þ ðæt þu me ymbe sæge spa me
is þ ðæt ic her ge seoh þ ic lufede þ. 7 for sape
dis. Da cweð heo. ic wundrige hwi spa spe ce.
ge wene nu gif ðines hlafordes ærend ge wite.
7 hwæt unsel to ðe cyme hweder þu mæge
cweðan þ þu hine be ham oñ gitan ne mæge

ne hyrſt pillan þær oñge cnapan ne mæge .
ſyrf þu ðonne cþyſt þ þu hyrſt pillan ðær oñ
ge cnapan mage cpeð ponne hpeðer þe rihta
þince þe þu hyrſt pillan folgie þe þu folgie
þam þelam þe hede eſ̃ for ſeaf to eacan
hyrſt freondſcype . Da cpeð ic ſam ic þille
ſam ic nelle . Ic ſceal ſecgan nide riht ðu
ton ic leogan pille . Syrf ic ðonne leoga
ponne pat ſoð þæt . For ði ic ne dear nan
oðer ſecgan butan ſoð þeſſe ic ge cnapan
can . me þinceð betere þ ic for lete þa ſiſte .
7 folgie ge þam ſyſtan ðe me eſter yſt ſtyppard
ſetſt þelan ge eac hyrſt freondſcype þer buton
eſter habban mage . Ic polde peah eſter
habban ſyrf ic mycle . ge ðone pillan ge
eac hyrſt pillan folgian . Da cpeð heo ful
rihte þu me hefſt ge andpyrd . Ac ic þe
polde aſcian hpeðer þu pene þ þu mæge

habban eall þ ðet þu nu hefst butan þi
nes hlafordes freondscype. Da cpæð ic.
ne pene ic þ enig man si swa dysig þæt
þes pene. Da cpæð heo. se nohtwyrðe. fulwyt
under stemnst. Ac ic polde þran hepeder þe
þuhte be þam þe þu hefst hpeder hyt pere
þe lene þe ece. Da cpæð ic. ne pende hyt
næfre þ hyt ece pere Da cpæð heo. hpæt
penst þu be gode ⁊ be þam anegum þe pyt
er sprecon. hpeder hi sion ge þisum gelice
ge ece. Da cpæð ic. hpa is swa pod þ he dyr
re cnihtan þ god nese ece. Da cpæð heo gyt
he ðonne ece is hpylc lufast ðu þane ecan
hlaford swiðor ponne done lenan hpæt
ðu past þ se eca þe nalæt fram ne ge pyt
burfon þu fram hyrm ge pite. ⁊ þu scealt
nide fram ðam ðingum sam þu pille

ſam þu nelle oþþe þu ſcealt hine for-leran oþþer
hé þe. Le ge hýre þeah þ þu hine luſaſt ſpiþe
ſpilice. 7 ex oñ dreſt 7 peldeſt ſpiþe rihte 7 ſpeſte
ge-ryſenlice þu deſt. Ac ic pundrige: hpi þu done
oþer-ne mycle mà ne luſige þe þe oþer ġyſt ge
ðaſ peorld hlaforder freonſcype ge his ġene
7 ece líf eſter þiſe poruldе. hlaford if
mcerbeġna pealdend ge-din ge þeſ hlaforder
þe þu dyer ſpá inge mycle luſaſt. Da cpeð ic
ic þe andet te þ ic hine polde luſian oferealle
oþþe þinċ ġif ic hine on ġýtan cuðe 7 ſecha
þan ſpá ſpá ic polde. Ac ic hýt mes ſpiþe tæl
on ġýtan oþþe napiſt 7 þeah þam timum
þe ic hýt aſyrne 7 me enig oñ breordnes cyn
be ðam þan lífe þonne ne luſige ic nán
piht þiſſes andpeardan lífes ofer þ ne fur
ðum þam ſelice. Da cpeð heó. hpeðer

þu nu pilnyse ⁊ þu hine se seo ⁊ spr̄tole on
sy̆te ða cpæd ic nyt nie nan pillan ofer þene.
Ða cpæd heo. helad ponne hyr þe bodu hpilce
þe bodu. Ða cpæd heo. Ja ic pe.er sede ða
cpæd ic me pinsað þa spicke hefte ⁊ spicke ma
nifealde. Ða cpæd heo. me ne pined nan pihte
hefte ðer þe man lufað. Ða cpæd ic. ne pined
me nan se spinc hefti sy̆ðe ic se seo ⁊ halde
þ ðæt ic after spince. Ac se cpeonung pyt
sað þa hefinesse Ða cpæd heo. se noh pel
þu fehst on þa spe.re ⁊ se noh rihte þu hyt
under stemst. Ac ic þe mes segan. þ ic
com seo se readpisnes dines modes þe ðe
pid spreco. ⁊ ic com seo sacu ðe me on hã
gað ðe. to se rihte þeccenne. þ þu se syhst
myd pines modes eagan and spa speotole
spã þu nu se syhst myd ðes lichaman eagan

ða sunnan. ða cpæð ic god·elmihtig þe for
gylde me is swiðe micel þanc þ þu mese hafst
þæt þu swa swotole hic mese tæcan wille· un
cuð þeht ic swere ðonun cume to þ ic hine
mege speocolor se seon. sif ic hine ærest se
seo swa swi ic nu þa sunnan se seon. ic ne se
seo þeht ða sunnan swi swotolo swa ic hi se seon
polde. ic þæt fot hrycle de searor hpile seo
sunne is. healt ic here elce dæge oð locige
me þuhte healt god þ ic mihte god swa
swotole se seon. ða cpæð heo þenc nu swiðe
seoflice to dam þe ic þe·er sæde. ða cpæð
ic ic wille swa ic seomost mæge. þa cpæð
heo wite þ ærest se wiht þ ðæt mod byð
þere saple ese. 7 þ þu scealt hæc þtan.
þ oðer bið þam man se seo þ ðæt æfter
hapode. feorðe bit þ þ he þer se seon pal
de. for dam ælc man ðara þe æfanhefð

eresst hapad per de he ge seon polde od
done first pe he hrd ge ge hapad. ponne
eh hyt ponne ge hapad heaft donne ge
hyhd he hit. Ac pu scealt pisan dest ic pe
nu pid spreca. Ic com gesceadpisnes 7 ic com
elaum mannscum mode on pam stale pe
seo hapung byd pam cagum. elles ucuman
cagan be hofad. preosa pinga on hym silfum
to habbene forde byt p hit secd. 7 to hym
ge com polde an is p du hefst 7 bryest
7 lufast p dest pu ert gepedest. Da cped
ic eala hpeder ic efre cume to dam de
ic to hopie. odde p efre to me cume p ic
gilnie da cpest heo. donu pa lufe dpid
dan to eacan pam ge leafan 7 pam to hopan.
fordam nanre saple cagan ne beod full
hale se hyre god mid to ge seonne buton
pisum priom. Seo se hyhd. ponne is ansyt

gif heo ðonne hal eagan hæfð: þ is hal an
dæt. hpæs byrd byrte ðonne þína oððe hpæs
þearf heo ðonne maran. ða cpæð heo þa
se saule hapung is se sadpisnes ⁊ smeaung
Ac manige saple hapiað mid ðam. ⁊ þeah
ne se seoð þ hi pilniað. for ðam se hi mæbðar
ful hale eagan. Ac sæde god se seom pille he sæl
habban if modes eagan. hale þ is ðæt he
hebbe festne se leafan ⁊ gepihte to hopan.
⁊ fulle lufe gif hi ðonne þa ealle hef eo
nne hæfð he se selfs luf. ⁊ ece seo se gehð þe
þe god mid se seon gehton is angit. þ angit
bið ðe þreora ðam þingum be þreora ðum
de þær on gæt ⁊ þam þær on stan bið ⁊ bið
on ðrym fæst swa swa lufu bið ðe þreora
lufiende ⁊ þam ðe he þær lufað on ðrym
heo bið fæst swa þe er spræcon. be ðam an
ær þrengne þæt ðe oðer ende pere fæst

on þam ſe̊rpe. oðer on þan lande. Da cp
eð ic ſyf hit ſonne eſt eſire ſe þ̈rſt þ ic ġod
ſe ſeon mæge ſpa ſpa þu me mu tæhteſt. þ ic hiſ
hapian ſceolde hpeðer ic ðurfe þara þreora
þinga ealra þe þu ær embe ſpræce ðet ic ſe
leafan to hopa ðufu. Da cpæð heo. hpile
ðearf hit ſonne þær ſe leafan ponne man
ge ſiht þ ðæt he er ge hafde. 7 eft þa þæt
hē eſ̄ to hopede. Ac ſeo lufa ne hæfð ne
fre ge þanod. Ac hæfð ſpiðe miclum ge eced pon
ne þæt andſ̄t hæfð ge faſnoð on ġode ne þare
lufu neſire ne hæf̄ nan ende. Omni con ſum
matione uidi finem latum mandatum
tuum nimiſ. þ iſ ælcer þinga ſ̄. ic
ge ſeo ende. Ac̄ þinga hebodu ic ne ge ſeoh
neſire ende. þ iſ ſeo lufe embe þæt hē þæ
ġode. Ac̄ þeah ſeo ſaule ſi ful fremed 7 ful
clene þa hpile þe heo on þam licaman hæf̄

heo ne mæg god ge seon spa spa heo pilnað.
for þer licuman hefenesse 7 se dre tednesse
buton mid miclum ge swinc. þurh ge leafan
7 ðe hopan 7 þurh lufe. ðæt sint þa þrw
ancejas. þe þ scrip ðer moder healdað on
ge mang ðam bigan para rikra. þ mapþe
ah hefð micle hroþre on ðam þe hine ge lyfð
7 geare þot. þ þa unge lump 7 þa unge sel
þa þisse purlde ne beoð wice. spa spa scripes
ho fe:c þonne þ scrip unge dæslicost on
ancre þte. 7 seo sce. hreohost byð ðonne
þot he ge þiss smeltes pedere to speard.
Hu pinc sint need be hefe ðam eagan elde
re saple. An if þ balsien. oðer þet heo
hapien ðes þe heo ge seon polden. þridde
þet hi magen ge seon þ þ hi ge hapian.
To þam þrim if goder fultumes ðerf for
ðam man naper ne ðe god ne nane don

ne mege buton hyr fultume. for ðam he is
sinle to biddanne ꝥ he sinle beo fultumande.
for ðam hyt is ðæd. ꝥ he usoñ hyrde 7
oñ þæt ilcote ꝥ þe ærest þel pillen 7 swa ðan
mid us pirce ꝥ ꝥ he pile oðlæne first. ðe
se hyt ful fremmen mid hym. 7 hu ru he
mid us spa spa mid sumum ge pealnum
colum spa spa hyt aprmen hyr. ꝥ ælcum þel
pircendum god midbeo mid pyrhta. Se þan
ðe nam man mæg napyht gode pircan
buton hym god mid pirce. 7 peah ne seal
nam man beo ydel. ꝥ he hyt hyrsu ne
oñ sinne be ðam mirhtum þe hym god
sife. Ic cpeð ic ryhte þes þu me tæst nu
ic þet hyt ic doñ seal. Ac ic nat hpeder
ic mæg ðe ne mæg. Ic cpeð beo. ne sealt
þu þe for ðenam þeah þu fulfremde ne mæge
beo cuman to þam. Se ðe þu pilnast hpa mæg

efre ænigne creft on bȳdum firfte se monnum
an oðde leasan oðde maran þe þrene creft
serle. Se is creft ealra crefta. þ is þ mán
spurge efter sóde. y hȳr hapie. y bime se seo.
Da cpæð ic. þel þu me lerst. Ac icse mun
hpæt þu me ær se hete y spiðe se fysen an
bidie þara se hata. Sí þer þ þume be hete
sí þu mē poldest me se cecan sí ic milte sóð
se seon. mīd mȳnes moder eagan spā speotele.
spā ic nu se seo þā sunnan mīd mines licha
man eagan Da cpæð heo. þel þu me mȳnes
ast. Ic ðē se lefe þæt ic þe se het se pence
nu þ þu mōlast se seon mīd pines bréuman
eagan Þreo þing on ðere sunnan. An is þ
heo is. Oðer þ heo scīnð. Þridde þ heo fcala
þinga on bȳt mīd hire scīman Calle þa
ðing þe beorhte beoð ponne seo sunne hȳm
on scīnð hi bȳhtað on ēagan ele be his mēde

Ac þa þe unsceplicsse beoð. Ða ne lyhð na
þiht on ʒean þa sunnan þeah heo hrm on sce
ne. Ac seo sunne scynð þeah on hi. ⁊ þeah
hþa on ʒean locheþ hene mæʒ hi eallunga
se seon sprlce sprlc heo is. Call þis þing mihc
se þencan be ʒode ⁊ eac micle mare he is
seo hea sunne he bryt simle scinende of hyr
agnum leohte æfter se ða sunnan þe þe mid
licamlicum eagum se seoð se calle se scafta
se saðlica se eorðlicra. for ði me þincð spi
ðe ðisi man þe pilnað þ hine eallunga
on ʒytan splcene spile he is. þa hpile þe
þe on þisse porlde beoð. hæt ic þene þman
man ne si to þam ðisig þ for ði un rohsse
þeah hene mæʒe þas sunnan þe þe licham
licum eagum on locað eallunga se seon
⁊ on ʒytan spilce spilce heo is. Ac elc fæs
nað þ-es þe l-ette he on ʒytan mæʒ be hyr —

andgyrtest mec̄e. ſyſt ſe ðe ðe pilnað ſie
ſcam ſumnan ȝelimpeſtan to ongyrrenne.
Ac he ðe ſpiſe ðrilice ðyf he pilnað
ſyſt he hi ealunga ongyrre ȝa hpile ðe
he in ſuſſe porlde bryð ða cpeð ic ſpiſe
punderlice ⁊ ſpiſe ſōðlice. ðu lyſt ⁊
ſpiſe ſel ſume hefſt ar̄ene ⁊ on godum
to hopan ȝe bron̄e ðe ic bidde ȝyt ſyſt
ðe ðu me eꝛt ȝe hete. ða cpeð heo. cpi
ſing ic ðe ȝe hēc ſyſt ðe polde ȝe leſtan
⁊ ȝe ðēam ðū ſyſt ðū on ongyrre ȝold ⁊ ðe ſilf
ne. ðā ic polde ðēan ðu ðū ongyrran
ſoldeſt hyeſtiꝛ ðe ðu poldeſt unafand
eꝛ ȝe leafan ðe afandud ðēan. ða
cpeð ic. ic hyt polde ðēan afandud
forðām ic hiſnaðꝛ nalyt ȝe ſarftlice.
ða cpeð heo. nis ðēan punderꝛ. lehyt
ne ſehte ȝyt. ðe on ðū ðū ðisan ðe ðuhyt

hyt mihtest afandod þeah . for ðam
þe ic sylf hyt hyrsu þæs þu ær þeah
sealt þæt ic ærest hyhtest þæt halt sien.
Da cwæð ic. ¶ þu sealt þeah hycgan
hwæðer þu enigne hete on gyrne apicge. oð
ðe on me . oððe on þe oððe on unc bam.
Ic secga fenað to lerrenne . ¶ me to hlistenne.
¶ me dafenað to andspeorrunne þæt
ðe ic on gyrne be minre andgyrtes medo
gif ic hyt aþuhte ongyrne. gif ðonne naþ
ne on gyrne þonne sceal ic beo þæs sedfæstra
¶ lætan hyt to þinum dome . Da cwæð heo.
¶ hwæt þu maran to þeanne ðonne beo
gode ¶ be þe siluum . Da cwæð ic ic þe
andet te . ¶ ic nu ne hihsie nanes ðinges
ses spidor. Ac ic ne deð ¶ ge hatren þinre
manre þinre ealles ne lette bircon þæs.
for ðam me is spide se hême þeah me

hpet cume tō mode þæs þe me ponne dinge.
þ me nan þing ne mæge þæs amerran. þ ic
hit ne fruhte ⁊ frēm me ponne ǽnig
ōðer ding þe me þinc rihtlicre ⁊ raðlicre
donne for let ic þæt þ ic ær se noh hēfde.
⁊ for dam hpilum me se bingð þ hit hpet
hpugu spa fæste oñ mode þæt ic þe me þ ic
nefre be me cpucum aletan ne scile ponne
cymð me þeah sum se drefnesse þ me abirs
gað to dam þ ic hit nahāðer ne for letan
ne mæg ne fulfremman ne mæg. þeah ic
nan bettre se þencan ne mæge. Ac preoþing
me habbað sniðost se drefed. An if þ ic
me oñ drede þ ic me scrle se dælan þinð mi
ne freond sake ic spiðost tuhge oðde hī þið
me. Oðde for life. oðde for deaðe. Oðer þing
if þæt ic oñ drede uni trumnesse ǽnig se ake
se uncuðe. Dridde if þæt ic on drede deað.....

Þa cwæð heo. hwæt wylt þu hiere na hwæt þú spi
dost ualest efter dinum gesceafte gesceaft
þrafe ⁊ efter gode. þi is eræst dinra freon
da lif. ⁊ þine hæsene hæle ⁊ þin agen lif.
dara fif þinga þú on dreft þæt þu scyle
sum ⁊ for leosan for dam þu hi ualast
elle spiðe spiðlice. Gif þu hine ualadest
ponne ne on drede ðu na þæt þu hi for lure.
Da cwæð ic ic eom se þara þæt he þinne
sefft. Þa cwæð heo. for dam me dingð
þ ic de se heo spiðe unrotne ⁊ spiðe gre dre
fene on þinum mode. for dam þu nafast
spilce hælo spilce þu hæfdest ne þine freo
ond mod de nefst ealle þe spa se mode
⁊ spa wære spa spa þu woldest ne dincð
me eac nan wundor þeah þu si un rot
for dam. Da cwæð ic ryhte ðu hyt on
gyrst ne mæg ic þæt æt sacan. Da cwæð

heo ꝺꝛf ꝺonne ꝼꝛe ꝼꝛeo ꝼꝛeꝺ þ̄ þu þe ſul
halne ⁊ ſulꝼꝛumme on ꝼꝛeꝛt ⁊ heafꝺ ealle
þ̄me fꝛeond miꝺ þe eꝺer ꝼe on mode ꝼe
on lichaman ⁊ on ꝺam ilcan porce. ⁊ on
ꝺam ꝛlam pillam ſe ſe beſt liſt ꝺoñ.
hpeder þu ꝺonne pille beon ſpihꝛ blide.
Da cpeꝺ ic ſeá lá ſeá ſyꝺ hiꝛ nú fꝛeꝛen
ſaꝛe puꝛde nyꝛꝛe ic napꝛ eoꝛꝺan hu ic
on ſumnan polde. Da cpeꝺ heo. hu hé hefꝛt
þu ꝺonne ſeoꝛ elle ꝼe ꝺꝛefeꝺneſſe eꝺer ſé
moꝺeſ ſe lichaman nu þu þa cpā hefꝛt þ̄
ſ uñ ſemetlicum uñ ꝛocneſſe peꝛe þú foꝛ
m poꝛꝺlice ꝺꝛihꝛ. Da þu pilnoꝺeſt þ̄ þu ſcol
ꝺeſt myꝺ ſpilcum eaſum þa heah ſunnan
⁊ eac ſe ſeon Da cpeꝺ ic. nú þu hefꝛt me
myꝺ ealle ófeꝛ cummē: þ̄ ic napꝛ eoꝛꝺan
nāt hpilche ꝺel hále ic hælbe. ne hpilċe
ꝺel uñ hále. Da cpeꝺ heo. nyꝛ þ̄ nan

ponder. neft nan man to per hul eahan
per he enihpile mage locian on ean
þaſ ſunnan þe þe er ſe ſeaſ. 7 burn per
ſe leſ ſyſt heo. hefð un hále. Ac þa þe
un hále eahan hebbað mahon beon uefon
piſtrum ponne on leobre. Oe þnéſt þeah
þ þe ſinge þet þú habbe hál eahan hub
bað. Du ſe penceſt ða héle þara eahan
ſinre ſaple. Ac þú ne ſe ſincſt þ mycle
leohr þ þu pilnaſt to ſe ſeonne. ne ſe bels
þu þe þa me þeah ic þe fraſige. 7 ſin
ſundige. forſam ic ſceal þ néde don
me ſincð þet þu ne on ſ'te þe ſilfne.
Da cpæð ic. ne ſe belge ic me na piht
piſ þé. Ac fahnige þet þu epyſt. forði
ic þot þ þu ſecſt mine ſearfe. Da cpæð
heo. hpæder þu nu esniger þelan pilnige.
Da cpæð ic. ſe fyrn ic hyt hohgode. þ

ic hine sceolde for seon ic hebbe nu
xxviii. pinta 7 ic hefde ane lef pene
.vi. þa ic erest hit se hogede þ ic hine
ealler to spide ne luftge peah me se noh
anne ne farnyse ic hit na ful spide ne
hit ful unse mettice ne bruce ne eac
magan se talge to healdenne. þonne ic se
mettice bibeom magse. 7 þa men on se hab
bam 7 se healdan þe ic forðiam seel. 7 þ þæt
þer ofer bið ic hogie spa ende bi rihtlice
se delan. spa ic ende bi rihtlicost mæg. Da
cpæð heo. pilnast þu esnisser preordsciper.
Da cpæð ic. Ic þe andette þæt ic þæd pilno
de oft me mid adread spide nipan. Da cpæð
heo. ne lyste þe fæsterer pifer 7 sceam
fester 7 þel se letteder 7 sodfæ peapa. 7
seo þinum pillum ge þel un peod 7 hebbe
spide micle spede 7 þe on manum þinc

ſum ne ábrſte ne dè ne uñ [illegible]emcrſe
to dimum pyllan: ða cpæð ic. ne herað
þu hi nà to ſpiðe þ ic hyrre ádéma pilni
ge. for ðam me ne þinceð nanþinc pyrſe
þam ðe ſóð þeapfan pile. þonne pyf to
hebbenne þeh hpa cpeðe þ hyt ſi bette
re to habbenne for beajnaſe ſtreóne
ſe cpeðe þeah þæt hyt ſi preoſtum bett
re nebbe ſonne habbe. for ði ic hold
ſode þæt ic ſcolde nan habban. for ði
ic polde beon ji freora ſode to þapianne.
ða cpæð heo. ic ſe hyrre nú þæt þu ne
miobhaſt nan pif to hebbenne. ac ic
polde þrian hpæðer ðe þu ſyt emti
lufe oððe luſt ſi emtſne hpeinneſſe. ða
cpæð ic. hpi acſaſt þu ma efter ðam.
ne lyſt me nu þæt. ac ſyf hyo
me efre oñ luſt be cýmð. ic hyt hon

ðriddc ſpa pape mædſam. hyr me hyrt ſpa
heng ſpa hēr. ⁊ ſmile ſpa ic ma pilnyſe þ le
ofre ogſe ſeonne ſpa me hēr dett para þſan
ða cpæð heo. hu bemēte hu ſpiðe hyrt ðe þer
ða cpæð ic. ne hyſt me napiht. ðiſa mætta
þe ic for hātan hæbbe. ðe me hyrt ðiſa
þe ic ſē modhod habbe to etanne ſomme
ic hi ſe ſeon. Hpæt pille ic ma cpeðan.
aðer oððe be mēte oððe be ðrince oððe
be dade oððe be pelan oððe be pīfſerpe
be enſinum porlde luſta ne pilnyſe ic be
oſa nanes napiht micle mā. ðonne ic
nede ſceol habban to minnes lichaman
hēle ⁊ ſtrenðe ſē healdan maſe. Ic be
pearf peah micle maren to ðiſa mānna
pearfa ðe ic be pīan ſceal þeſ eac pil
nyſe ⁊ nede ſceal. ða cpæð heo. oñ rih
ton þū cart. Ac ic polde pīan hpæðer

si þin ealde gyt sunge ⁊ seo se mæst
eallunga of dinum mode astyrad þeire
⁊ þæt þalod si heo gyt gropan mihte
da cwed ic. be hwi cwist du þæt. þa cwæd
heo. hic cwede be dam þingum þe þu
me ær sædest þa þu ge trowodest hæafde
to for lætanne. ⁊ for nanum þingum
eft to ge cirran nolde. si is ofer met
ta þeah. ⁊ ofer mycla þrydscipe. ⁊ un
ge metlice rice. ⁊ sefte lif. ⁊ þr nu
ænige ic þe hwæder þu ader ohte for
heora lufum. ohte for enigre þinre lu
fum hyrm eft to gedonne wille. ic ge he
de ær þ þu sædest þ þu mine freond
lufodest efter gode ⁊ efter þinum æ
num ge þinre ofer ealle odre þing
nu wolde þinan hwæder þu for heora
lufum woldest þas þing eft under for

ꝺ cpeꝺ ic. ealle ic hyt pille eft under
ꝺon for heora lufum. þeah hyt me ſon
pel ne lyſte. ȝif ic ealles ne mæȝ heora
ȝe feȝeꝺena habban. ꝺa cpeꝺ heo. ful
ȝe ſceaꝺlice ꝺu me andſpaſt. ȝ ful rihte.
ac ic on ȝyte þeah þæt þa þȳrꝺe luſtaſ
ne ſint eallunga apyrt paloꝺe of ꝺinum
node. þeah ſe ȝraf ȝe ſyꝺ ſi. for ꝺam þa
hyt cpuman maȝon eft ꝺa non aſpret
an ne ealȝe ic þe þeah þ to name ſcylde.
for ꝺam pu hyt for ꝺara ꝺinga lufum ne
unde febſt. Ac for þæſ ꝺinȝeſ lufum
e ꝺe ruhtre hyſ to lufianne ſonne þæt.
ꝺe abſtge ic neſte be nanum men hpæſ
e ꝺo. Ac ic abſtge ꝺe nu ȝyt for hyſ
uꝺa freond lufige ſpiꝺe oꝺꝺe hpæt þu
on hym lufige. Oꝺꝺe hpæꝺer ꝺu hi for
heon ſelfum lufige þe for ſumum oꝺꝺrū

pingum. Da cpeð ic. Ic hi lufige for fre
ondscype. 7 for se feredenne. 7 þa þeah
ofer ealle ðing þe me mæst ne fultu
dod to on sinnanne 7 to þinanne se see
aðpinesse. 7 þis dom ealra mæst be sode
7 beo unum saulum. forðam ic þæt þ ic
mæg eð mid heora fultume ofer spurn
an ponne ic burgan mæge. Da cpeð heo.
hu ponne gif hi nellað spurnan ofer
þam þe þu spurast. Da cpeð ic. Ic hi pille
læran það hi þrillan. Þa cpeð heo. Ac hu
ponne gif þu ne mealte. 7 hi beoð spi
recelease það hi lufiað oðer þinge. ma
ponne þig þu lufast 7 cpeðað þ hi ne
magon oðre nellað. Da cpeð ic. Ic hi pille
þeah habban hi beoð ġome on sumum þinge
myrige 7 ic mæc heom. Da cpeð heo. Ac hu
ponne gif hi þe myrgað 7 lettað þes

lichoman mettrumnysse. Da cpæð ic.
þec is soð. ne on dræde ic þeah naþing
Da mettrumnesse gif me nære for þrim
þingum. Ærist þæra nis hefig sar oðer
deað. þridde þ ic ne mæge þ seom ne
hure ge métan þip ic pillnige ssa ssa
me nanstan orde. Cod ecce me for
pirnde elcre leornunga. Ac he me
ne of teah deah callunga: der de ge min
der þes þe ic eji leornode. Ic pene þeah
gif ic ge pisnice on gæsce þ ic pilnige
tó on sirranne. dær me þuhte þes sæ
spike hyrel odde eallef naþing ofer dó
ne ge leasan. Ic þor þeah þes many
brec byd myrcle strengre donne tó
ce. deah ic nefre nan strengre ne ge dolo
de. Ic leornode þ cornelius celsus ran
bre on hys bocum þes oni elcum men

þere þrýdom þ̄ hehste goð ȝ unȝrun-
nesse þet mette ȝfel se cyning me þeuste
sybbe sob. Be ðam ylcan þingum se ylca
cornelius cwæð. Of cþam þingum þe
sint þ̄ þe sint. Þ̄ þet þe sint þet hyt
of hæle ȝ of uchaman seo sapel is gast
lic ȝ se uchaman eorðlic. Soðra saple
is se besta creft þēsdom. ȝ þes ucha
man þet þyrfte þing un hele ne þingð
me þ̄ eac nohwæt leas. Da cwæð heo.
hu ne habbe þyt nū ge noh specolege
realte þ̄ þisdoh ȝ þet hehste goð.
Hu ne is þet eac nu butan elcum cþe
on þ̄ elcum men is se ealra betta creft.
Þe
Þe lette þeore þet efter þrýdome
spurge. ȝ hine lufige ðer ðen he hi
ne on ðyrre. Ac ic wolde þet þyt soh
ten nu hyla ðær þrýdomes lufiendas

beon scolen. hu ne post ðu nu þ ele para
manna þe oðerne sriðe lufað. þ hine lyst
bet þeccean ⁊ cyssan ðonne oðerne oñbeg
lic þonne þeh þer cladur beo cpeona beoð.
le on ȝyte nu þ lufast þone þridoin spa.
sriðe. ⁊ þe lyst hine spa þel nacode on
stam ⁊ se fredan þet þu naldest þet he
ens clað be cpeuh þere. ac he hine þ
le sriðe seldon eneȝu niwen spaopenlice
se apran. oñ ðam timum þe he ens
lum spa þer copian pile þonne copað he
hyt sriðe feapum mannum. de le nat
hu þu hym oñ fon mȝe mid se sclofe
dum handum. ðu scealt eac ðon ber
lic oñ ȝean ȝif ðu hine se fredan pilt.
de ___ sege me nu ȝif ðu hpile enlic
þif lofodest sriðe uñ se metlice ofer eal
le oððer þing ⁊ heo ðonne þe flugr ⁊ nol

de pe lufian oñ nan oferseald' butan
þu poldest ele oþer lufe alecan for hire
anre lufe poldest þu ponne sprican sceo 32
prafnode. Da cpæd ic. Nala þa. hpæt þu me
for heardne lærst. hu ne pere þu ær se
dæda þ ic nan pihte ne lufode ofer pifdom.
7 ic þær eac þes se dæda. 7 þu cpæde þa peah
hpa hpæt lufode dæt for hyldes oþres
þinges dingum þ he nafre pihte ne lufede þ
he þen lufode. de pæt þ he purh dæt þing
lufode 7 polde eoco cuman. for dam
ic segge þæt ic ne lufige done pisdom for
nanum oþrum dingum buton for hiom
selfum ealle þas peorlde ic lufige. eldinc
be dam dele þe ic hit nu pryde oñ
orde 7 huru þæt þing spidoft þe me
to pisdome fultumad 7 da þing ic on
drede eac to for leosenne spidoft. le ne

lufige deah man ðus eallef on ðam þinge
þe ic ðonne þisðim lufige. ðic þa þa in
ða þe ic ſpiðoſt lufige þa hwile þe ic hit
ſpiðoſt lufige. Nean ic hit namum men
butan me ſelfum. buton þiſðonne anum
hine ic lufige ofer eallum oðrum þing.
⁊ſeah ic hit ſide elaum mon minum
fiðdan. elc man þe on þiſ middan geard
de þére hine lufode ⁊ hyrm eker ſpi
rede. ⁊ hyrme eac funde ⁊ hit hæfdanburu
ce forðam ic þet þure lufede elc oðer
ne ſpa micle ſpiðor ſpa ure filla ⁊ ure
lufu ſpiðor on anumm þére. ða cpæð heo.
hune ſede ic eer ſe ſe þe wer lic ge fred
dan polde þæt he hit ſcolde mid warū
ge fredan. ⁊ ic ſeſſe eac giſ þu ðonne þiſ
dom ſelfne ge ſeon wilt ſpa wel ne þæt
þu ne ſcealt nanne elað be þeon lætan

ſinum eagum ȝhyrm nę faſtium
ne ne myrſt. todam. ðu ne meaht ðe
ah on ðiſ and peardan life be eaman
þeah ic hyt ðe lære. ȝpead ðu hyt
ſylfne: ðine ſawl nan man ȝe oftor
þan þeah he nedde ſpa hwile eahtan
ſpa ſe. ȝe ſcerpeſt loc. wan mes þon
no ſeſſe ealra ſcearpoſt locum ne
mes. þeah ða ſinnan ſtife ȝe ſeon ſpa
lee ſpilce heo ys. ða hwile ðe he on
þiſ andpeardan life wyrd. Nedd þeah
han man to ðæſ un hale eahtan þæt
he ne mæge libban. be ðare ſunnan.
ȝ hine nihtum ȝif he eny þiht
ȝe ſeon mæg. buton he ſtaȝe blindſi.
le ȝe mæg tecan eac odre binge be
ham þiſdome. Ge ðenc nu hpeðer þiht

[illegible] ne ſonne on ænē bēd. oððe hyrſe mæ
oððe hyrſ hund oððe hpeðer ðe ðinee ꝑhi
ealle on anne pegn þeder cumen. Se pene
þeah ðær hi cumen on ſpiðe mange þegnar
ſume cumað ſpiðe feorran ⁊ habbað ſpi
ðe lesne pegn. ⁊ ſpiðe ifelne. ⁊ ſpiðe
earfoðfelne ſume habbað ſpiðe langne
⁊ ſpiðe ſilfrne ⁊ ſpiðe ſodne. Sume hab
bað ſpiðne ſeaxne. ⁊ þeah pône ⁊ nearo
ne ⁊ fulne. ſume habbað ſcorðne ⁊
ſmeðne ⁊ rihtne. ⁊ þeah cumað ealle tō
anum hlaforde. ſume eð ſume uneð
naðer ne hī þeder ſelice eaðe cumað
ne hī þerſe lice eaðe ne beoð. Sume
beoð on maran ár e ⁊ on maran edneſſe
ponne ſume. ſume on leſſan ſume ful
neah bucon. bucon þet anſyne lifað

spa hit bid eac be þam pirdome ele
þara þe hit pilnad. ⁊ þe hit seomiġ
hit. he hym mæġ cuman to þon
hit hit rede punian. ⁊ be wlbam þea
hi hym sume mersian sume hyra spi
spi eles ermes hāma beōd sume on
bure. Sume on healle. Sume on
odene. Sume on carcerne ⁊ wlbad
þeah calle be ánes hlafordes are
Spi spi calle men wlbad underfonne
sinnum ⁊ beo hit se leohte se seod
þet þ hit se seot. Sume spicke scear
pe ⁊ spicke sprecele locad. Sume una
ade apiht se seah. Sume beoð stæfre
blinde. ⁊ nyttad þeah þare sunnan.
Ac spa spā peor se sepe sunne urer
licaman eagan on leoht. Spa on
liht se pirdom urer modes eagan

hwæt ælc ansyte ⁊ spa spa þæt uchaman ea
ʒan hælwen beoð spa hi mazon ʒe foð þæt
leohtes þeoppe sunnan. spa hit bið eac be þæt
monder eagan þ is ansyte. Spa spa þ hælre
bið spa hit mazon ʒe seon mæʒ þeoppe eccan
sunnan: þ is þyrs ðom ecle man þe hale eagan
hefð ne þearf he nan oðres ladteres ne la
cnes þæs sunnan to ʒe seonne butan þeoppe
hale ʒif he hale eagan hefð he mæʒ him
self hapian on ða sunnan. ʒif he ðonne un
hale eagan eft. ponne he þearf he þ hyne
man lecne þ he lochize eft on ponne poh
ðonne on fold ⁊ on seolfon ponne he eade
on þet locian on fyn eft ðam he on ʒean
þa sunnan locie. Swilcum he ponne pat
ʒe leornoð hæbbe þ is eagan nanpiht þ
fyr ne on scinað. hapie ponne on steon
ran ⁊ on monan. ðonne oðre sunnan scy

nan ·eſtdim he oñ hi ſelfe locge ·ſſpa ſe
be þepe ofrere ſunnan þe pe ·eſt ymbe ſpe
oñ þ ir pirdom . Sede hine myd hirmo
des·eaſum ge ſeon pele. hè ſceal of ſpide
lytlum hyt oñ ſynnan . ⁊ ponne lytlum ⁊
lytlum ſtigan nèar ⁊ nèar ſtep melum ſpile
he oñ ſume hl·edre ſtge . ⁊ pille peoſtdan
uppe oñ ſumu ſe clifle . Gif he ponne
eſte uppe oñ dam clife pyrd þöne mæg
he locian egden ge ofer pone paradis ge ofen
þa fe þe hyrn donne be nioðan lyd ge
·ac ofen þ land pe hyrn ·eſt bufan ſtes .
Ic gif une ſpá punce uton ge biddan une
lyden dæg langes ⁊ ſpurian to morgen fur
dur ·eftep dam ·ſlcan pe pihr ·eſt ſpure
den . Dacped ic nese lanese . Ic ic de byd
de eadmodlice ·þ fe hunu ne ðreote . ne þū þa
ſprece þær ne for lète . Ic ſege git hpæt

[illegible] ſpecalor ymb ꝥ ic mase openlicor
on ſtram hpet hupu bedam pisdome 7 beat
me pet ꝥ pu pille . ic hit on ſtrnne ſif me
on hazat . da cpæd heo . Nat icde nan piht
to bedinne pes pe pe mane deaf sie to
dam cpelle pe du pilnast copttanne ponne
ꝥ pu for seo spa du spidost mase peorlde
spa 7 huru wase metlice 7 un alfedlice
for dam ic on drede ꝥ hi se bynden pin mod
to heom . 7 pase for mid heora grine spa
sua man deð of de figelas felt ꝥ pu ne mo
ge be gan ꝥ ꝥ pu pilnast . for dam ic pat
spa spa du freora hpilc pissa peorlde purh
spa du speocolor on ſrt be dam pisdome
pe du pilnast . ſrf hit ehte se betsta
ꝥ hi spa clene for leran mehte ꝥ heora
pe nan piht ne hrite ponne mæg ic pe for
ſeod ſecgan se hſ me ſrf pupille . det ꝥ

ic on þere ſtowe þide þu ſtalt gan þer ðu
nu ſilnaſt to ſtanne. ⁊ hefſt eall þ þu
ſilnaſt to habbenne: ða cpæð ic. hpenne
ſe ſtrſt þ. ne ſe life ic nah þ hyt efre ſe
peorðe þ me nan pihte nè life ſtille peorð
de ofer buton an ðing ſe pylde. ðær iſ þ
ic ſe ſeo þa hæfde þe ſume ſe hefde. þonne
ic nat þeah ine licie ſeo to ðam þel þ me
ma ne life ſtille peruldе ofer. ða cpæð
heo ne ðing me nu þ þu me apiht ſe ſcead
lice andſpyrde. me ðinð þ þu ſpyrece ſwa
ſe licoſt ſpilce ſine eahtan cpeðen to pif
mode. Nelle pyſ nefre ef þa heoſtru
þeſtre nihte. on ſinnan eſi pihte mæſon
þa ſunnan ſylfe ſe ſeon. ðyſtlice me ðin
ð þæt þa eahtan ðon ſyſ hi on ſcuna
ð þeſtra ſunnan leohtes pone ðel þèhi
hyt ſe ſeon mæſon. þæt ne mæg furðum

þam ealra hálettum. ægsum se bryrran.
þæt hí heonon of þisse þeode we magen se seon
þa sumran selfe se seon. Be dam þu nulle
se þencan þæt þu ne sceal nan scéftan þeah
þu ne mage done þisdom mid þinre modor
cagum macode se seon spilene spilene he
sy. fordam þu nefre þæt ne mæg þa hyn
le þu bryt on dam peodrum þinra sunna.
Ac we ða þær þisdomes þe þu habbe. 7 fæge
ne der delen þe þu on stan mage 7 hi
seo rne eftep maran he þæt selfe sidom
hyper þu peorde bryt hu myclum he hine
þe eope. nis nan þing þysse on dam men
ponne þeng he þe he þæs þrydde þe he nis.
Se leca þæt gearfæst ponne se seoca hpeder
he hine se læcnan mæg þe ne mæg adle
hpeder he hine mæg se læcnan þe mid
ridum læcedomum þe mid stidum. Fon

Jam pu ne sceal to spide þe ladian. Ne to
spide seoftan ahicgan ne sinc. þa cyning
þines modor & eller þa bæde þa pu pere
Da cpæd ic sprice bi sumes. Ne dreoc me
ne ic inne unrotnesse ge eah ic habbe eller
peah þu hy ne ece sy hyt sceal hpilum
sum heal hpilum sum deope þic on syde nu
þic ne ecom spyle spilcer ic pende. Ac me se
amad nu þic pende þer de hyt ner se
nos sad þu scealt. Se leccel'te pilmge þer
me ge hele he þet þu hale ecyan ic habbe.
he þet hyt he me cuman pille hpæn ic me
be feste mysset pimette ic me be bæde
dó he sum he pille cóman ic cuman þet
he mæn mad a habbe ic hyt ne secge ic
nefre mi þet ic hale ecyan habbe eft ic
pone pisdom selfne secgeo. Da cpæd heo.
Nat ic se name bertram ped ponne pu eji

cpæð. Ælmeð beon þone þop ᵹeþuncor
neſſe. ⁊ beo ᵹe mæcſæc blide. þu þeþe-eji
tó unᵹe mæcſæc unnot. ſóp. ðam ſeo un
ᵹecnet. ðeah-ðeáh ᵹe mæᵹe ᵹe lichámam.
ða cpæð ic. þu polderſt ᵹe mecᵹan mínne
þop ⁊ mínne un þoſt neſſe. ⁊ ic ne on ᵹíte
nan ᵹe met mínra ᵹeᵹnda ⁊ unᵹe lýmpa.
Ða hæſt me for lætan þa un ᵹecneſſe. Ðý
læſt ic ápðer oððe oni mode. oððe on li
chaman þe met ᵹeumpa ſi ⁊ ic ne on ᵹíte
nane ᵹemíndе ne on móde. ne on lichaman
ac eom ful nah oñ móct. Ac ic þe halſi
ᵹe. ᵹif ðu on enᵹne þiſan mæᵹe þ þurſ
ðu me læde oñ ſumne ſcýᵹeſtan þæᵹ
ſume dæle neaſ þam lóhte. ðær manᵹ
cyſ þe ic unᵹe ýlnode. ⁊ ᵹiet ne mihte
ðó cuman uñ cuð þeah me friðian ſcami
ᵹe þæt ic eft hapíᵹe. piðlíra deoſtpaᵹe

ic ep̄ pilnode. 7 sprec ne mihte to cūman
uncuð peah me siððan sæcninge þær ic
eft hapte siðdæge deoflen þe ic ep̄ pil
node to forlætanne. 7 ic ane neahte
ce dām leohte. Dæcpēð heo Yron endi
an þas boc nu ep̄ hrīhte 7 secgen on da
ge bec scyrtan þæs orf þet magen. Da
cpæð ic. nese la nese uton nē forlætan þer
Das boc ep̄ ic specolor on sīnan mæge
þet þ þit embe sint. Da cpæð heo. We þi
nēd þæt ic scyle spā don spā þu me hrīt.
sum þinc me riht on þ ic nāt hpæt. bute
ic pene þ hīt si se god þe du efter spurast.
Da cpæð ic sīðdan þinc de þe manað
7 eac þe orf þū hym here læd me þider
þu pylle. Ic þe folge orf ic mæg.
Da cpæð heo. me þinæð þet dille orf
þtan þæt ylce þ þū ep̄ woldest bigōde

[illegible] þe mare þaple. Da ped he sea þesan
[illegible] ne wrtte. Dæped heo. þinaft þu
þhe manum. Dæpeohheo ne þinaft þu
sod festnesse to manne. Da cpæd he. hu
mæg he bucan sodfestnesse. ær he sodes þeaw.
odde hpæt þite þu secgan hpæt sod si buton
sodfestnesse. for dam þe hpilc þeden on
dam sodspelle þæt cynn cpæde þæt he pere
þeng. ysodfæstnes ylce. Da cpæd heo ic hit þu
secst. Ic ic polde þeah hpeder þe þinc
þhyt eall an si. sod. ysodfestnesse. Da cpæd he.
cpa dinge me dinct þ hi sien spa spa cpa dim
ek sum oder is þisdom oder þ hæt þ hep þis
bird. yeft be clennesse oder bird clennes oder
þæt þ clenne bird. Da cpæd heo hpeder dinch
þe ponne betre þe dæt sod þe seo sodfestnes.
Da cpæd he sodfestnes. for dam eall þ æt
sod bird bird of sodfestnesse sod. yelcpa

ra pe clenne hrd. hird. for clennesse cleine.
-se pe pir hrd he hrd for pirdome pir. da
cped heo. sade sune ꝑ pu hyrt spa pel on sirfl.
de ic polde pitan hpæt pu pene sorf pir man
dead purde. hpeder pir dom ponne dead pur
de. odde eft sorf clene man dead pere hpe
der clennesse ponne dead pere. odde sorf
seod feft man dead pere. hpeder sor ponne
dead pere. da cped ic nese la nese ne mes
ꝑ na se pursian. daep-ed heo. pel pu hyrt
on sirfl. Ac ic polde pitan hpæder pu pe
ne pæc si pirdom. ponne se lende. odde
seo clenner. odde seo sæt fetner donne se
man se pice. odde hpanon heo-en cumen.
odde hpær hi sien sorf hi sien. odde hpe
der hi lichamlice sien pe sæst luce. for
dam pes mis man nam dæo pæc-ed pings
paza hyt hpær hpugu is. da cpæd ic. ealla

42

[illegible] ic [illegible]ac ſunge. ⁊ þanſame co þeah
ne þam þe hyt þeah mæg hþæt hyt ham
þeah þe ſy þat. Da cþæð heo. hwæder þume
ſe cō cnapan þone mihte þisan. ⁊ þone cūn
ihte þisan. Da cþæð ic. gea be ſūmum
dele. nēt þeah ſpa ſpa ic polde. Ac me lyſte
þeah þ̄ þu ær ac ſodett. Da cþæð heo. Ic þun
dre hpæþu hæbbe ſpa mycle forhtnan þær
ðu nu lytle ær ondræt ða pere. þ̄ þu piſſe.
hu ne cþæde þu ær þ̄ þu pyſte þ̄ ſeo ſoð
feſtnes apēne þeah ſe ſoðfeſta ſe pære. ⁊
nu cpyſt ſyſ heo ſi. Da cþæð ic. þæt ylce
ic ſecge ſyt þæt ic þæt cpæð þ̄ heo bið. þeah
ſe ſoð feſta ſe þære. Da cþæð heo. eall þæt
bið ſoðlice bið þa hpile þe hyt bið. Ac
þæt þu ſoðfeſtnes hæfſt þæt ic hit ſeo
he þæt a ma bið un deadlic ylece. Sē god
hefð ealle cpeſtas on hyrm ge ſunde ⁊

fulmeclíme se hefte ge seapena þra·ecca
ge sceafta. ⁊ sint engelat ⁊manna saupla.
þum he scealde sumne dæl eces gryrefa spil
cra spilce nu þisdom is. ⁊ riht þisnes ⁊ al
ne maneza þe us lanz dined to rimanne
engelcum he zef be heora andefne ⁊man
na saulum he gyfð eelere be hyre andefne
spilca gyrfa. Da spilcan gifa hine þurfon
nefre forlætan forðam heo beoð ece.
⁊ he gyfð eac mannum maneza ⁊mis
licum zooda gifa on þissa purlda peahhi
ecanessen. hi beoð peah stæl fyrda þu
hpile þe þe on on þisse purlde beoð.
hpæðer ðu sit on gyte þæt supla beoð
un deadlice. Gif ðu hyt on gitten hæb
be ne hel hyt me ic beo hyrgende gif
hyt ealler hpæt si segge me þ. Da cpæð ic.
zode þanc þæs deles þe ic þor ic pille þis

ne sneegan ⁊ haldan spa ic seo nost mæg
⁊ sif me ær engum punum þeonade.
þonne cyðe ic hyt þe sona. Da cyðlico.
se festlice gode ⁊ beste þe halne gode ⁊
na pilna na to spide þines agnes pillan
ofer hyt. Ac beo hyt mann: nes pin-i
gen. ⁊ beo se ðe þa þu eart hyt þeoni
þonne abeode he þe for ðam smale nænig
hyrn ⁊ nænig yne let þe nan pilt pideo
peardes beon. Gif he þeah se pafad þ þe
a pilt pideo peardes be eynd þonne bæd
þet for þinre pearfe þeah þu hyt on
gytan ne cunne. Dæped ic: þ ic se hyre
⁊ þes ic se life. ⁊ þisse lêre ic pille fyl
gan spa spa ic fyrmest mæg. ⁊ þes god
bydda þet ic hyt se fremman mæge
spa þu me se fyrn-ejn lærdest. læs me....

me ꝺ'f ꝓille pu pille ! Ðu cpeð heo, ðeꝑ
ur ċpeſt ⁊ ſeczꝛe me eſt ſiðdum þu þiſ aſma
eal healde heþer þé þiſſer liue ⁊ ſiſ þe
be engum þiſſa þinga ⁊ þibt cpeczꝛe þonne
ſeczꝛe þume þæt . . .

er endiað þa bloſtman ꝑeꝛe formam
bocum.

er on ꝺnꝺ ſeo ꝺaðonung ꝑeꝛe bloſtme
na ꝑeꝛe eftemm bec . . .

Ðu cpeð ic. eal langꝛe þeꝛon ſibt mi ċinec
tige ꝺ' þt ne ſpꝛecon eſtep ðam þe þuine
eni ꝺe hæfde. Ðu cpeð heo. uton ꝺe beran hyt.
uton fon on aðiꝛe ꝺoc foꝛepeande. Ðu cpeð ic.
uton þæꝛ. Ðu cpeð heo. uton ꝺe lyfan þeal
ſi on unꝛum fultume . Ðu cpeð ic ꝺeoꝛ
ne ꝺealde ic ⁊ þt hyꝛꝺe lyfdum ꝺ'f ic
ꝺe þeald halde. Ac me þinceð þ' ſeꝛe leifa
ne ſi on unꝛum on þealde . þe me þe-þ' þe

þt þeu secæd' buton hyme god ume forgyfe.
Ic cwæd heo. gyf þæt ge se ge leofa ge ealle ic
sceal þe hebban seelon. for di ic nat hwæt
þt eallet don mægon don buton hyt fultume.
Ic þe bidde þeah þu hyt on gyrnne ge bide
þe feapum wordum swa þu in peardlicoft
mote ymbe ymbnu hwæt þe þe mest neod wyrhte.
Ic cwæd ic. Uhilum þu me smale
unadwendendlic wunast forgyf me. Ic cwæ
þinegf þe ic smale wilnode þ ic þe mote
þe on gemæn ymbe selfne. Nu ic hebbe ge don
swa þu me lærdest nu ic hebbe ge beden.
Ic cwæd heo. Nu ic ge hyre hwæt þu woldest
wman. Ac ic wolde wman ær. ær þe hyre
den þu wisse buton cwæon hwæden þu wære
þe nære. oþþe hwæden libbe þe ne libbe.
Ic cwæd ic þa cwæ þinegf þæt ic ge wiscice
wære. Ic cwæd heo. hwæt wilnast þu nu to

ptanne. ⁊ ic ſpæc ⁊c. hpeden ⁊ē un deadlic
ſc. ⁊ ic ſpæc heo. ⁊ ic ſeahte ⁊ ſi þu poldeſt
ealne þeſ lybban. ⁊ ic ſpæc ⁊c. þæt ⁊c ſcom
ſe ſafa. ⁊ ic ſpæc heo. ſoþ þu ſonne ſe noh
ſaſ ⁊c ſpæ dō þ̄ þu ſoþ ſoþ þæt þu moſt ſmale
lybban. ⁊ ic ſpæc ⁊c. þ̄ iſ ſpide ſōð ſoð ſuntſ
ſeſe peah hpæt þe eftan ⁊ ic ſode hpeden
⁊ ic ⁊ lybbende þeſe ⁊ ſiddan ⁊ ic polde ptan
hpæðēn ⁊ eftan þæt ⁊ c hōman ſe ⁊ ic
⁊ þeſe ſuſle ⁊ mare puſſe-dōnne ⁊ nu þot
eallef þæt ſe ⁊ ic nū ⁊ anſe pīnde tō ptan
ne for ðam ⁊ ic ne mæg nan pīht on ſtan
bætre on men ſonne he ptte. ⁊ nan ptth
pīſe ðonne he nytte. ⁊ ic ſpæc heo. Nu ⁊ ic
ſōt eall hpæt þu poldeſt. An iſ þu poldeſt
beon. oðer þ̄ þu poldeſt lybban. ⁊ ðridde
þæt þu poldeſt ptan. ⁊ ic þatt eac ſon hþi
þu ða preo þinga poldeſt. for ðam þu poldeſt

beon. þe þu woldest lybban ⁊ forði wol dest
lybban þu lybban þe þu woldest þeam ⁊ ða
þreo þinz ic ge hupe þ þu nu ge þristlice þæt.
ðu þæt þurh þu eart. ⁊ ðu post þi þu lufast. geac
þ post þæt þu hpæt hpugu þæst þeah eall nyte
þ ðu þeam woldest: ða cpæð ic. þ is sod þu
þreo þinz ic þæt ⁊ ða þreo þinz ic wolde.
forði ic wolde beon þi ic wolde lybban. hpæt
wolde ic hpæðen ic þene sorh ic ne hyfde.
ofte hpæt wolde ic þæt hyfer sorh ic nahte
nyte. ða cpæð heo. nu ic ge hyre þæt þu
lufast eall þ ðu lufast forðam þrim þingu
⁊ ic ongyrte eac hyrde þurh þreora þinga
þu swiðost lufast. ðu lufast þis þu si for
ðam ðu woldest ubban. ⁊ forðam þu woldest
lybban. þe þe woldest þeam. ða cpæð ic. þi
ic ongyrte þæt ðu lufast pone þe ðam ðeg
ealle odre þing þær me þinz seo ðin hehste

good ⁊ ex pm god: Da cpeð ic. god ðu me
fyrest hyrt ic se hehsta ꝑ ðom calles ðu
con ꝓ hehste good odde, hepet ic ꝓ hehste 43
good bicon ꝓele man on pisse pyrlde spa mi
clum lufad god spa he pisdom lufad. Sum
he hine micelum lufige. sum he hine lytlu
lufige. sum he hine mid lytsa lufige. Bepi
delc he lufad god pe he pisdom lufad. Da cpæð
heo ic nah ribte pu hyrt hefst on gyman
de ic polde hpæt ꝓto fengen eft pidepeper
ep peron nu ꝓu sast ꝓ ðu dyrt ⁊ eac post ꝓ
ðu leofest. ⁊ sast ꝓ ðu hpæt hpugu sost heah
ðu spa micel nyrre spa ðu poldest. Seop ðe
ðing ꝓ ðu polde. eac ꝓam ꝓ pe ðu
poldest ꝓam hpæðep ꝓa ðreo ping calle ece
peron ðe neron. Odde hpæðep heora eng ece
pere. Odde ꝓif heo calla ece peren hpæðep
⁊ heora eng efter ðisse pealde on ðam ecum

hefe. apder dide perse odde panede. da cpæd
ic. calle mine gornesse. du. eft on gyten
spide rihte. da cpæd heo. vmbe hpæt cpe
oft pu nu hunu ne pepe du. ær ge dida. hpæt
god pepe. ece. 7. elmihtih. 7 hpefde opa ge scea
pissa. 7. eca ge sceaftea ge sceapena spa spa pe
ær sedon. 7 sint engelas. 7 manna saula. dam
he hefd forgifen. eca gyfa. dagyfa hine
diurfon nefre aldecan. Gif du nu pis ge mun
st. 7 pisest ge lufast. donne past du buton opeon
7 pu. ær. 7 smile dist. 7 smile lufast. 7 smile
hpæt hpugu past peah. du. eall nyte. 7 du
ptan poldest. Nu pu past be dam preom pin
gum pe du. efter. ac sodest 7 ær. i. hpæder pra
pere. ii. hpæder. du. a hpæt hpugu pisse. iii
hpæder. du. efter. per luchaman ge dale. 7 pepe
saple. mare pisse ponne du mi past pe lesse. 7
efter dam freodom pe sceolon gyet spugan nu

þu þā ðreo þaſt. oðþu eac ðe þrie. Da cpæd he
ſpiðe endebyrlice þu wyt reccſt. Ac ic þe þille
ſecgan ſet þeah hpæðer þæm ſceftlice ſe life. ymb
hpæt ic þæm ſy ðe ðpeoge ne ſe ðpeoge ic napulſt
be godes-ecnieſſe. ⁊ be hyr-elmihtihneſſe for-
ðam hyt ne mæg nahu eller beon be þrie
ðrymneſſe. ⁊ be ðare an neſſe ðe butan ſtruman
þæſ ⁊ butan ende ſy. for ði ic ne mæg nahu
eller ſe lifian. for þam he ſpa micla ⁊ ſpa ma
re ſy: ⁊ ſpa punderlice ſe ſepena ſe ſceaftra
ſe ſceapen hefð. ⁊ þam-eallum ſti
ereð ⁊ bireallc ſe mægð. ⁊ oðre hpile ſe ſtereð
mid ðam punſumer tumplicum. oðre hpile
eft on ſtereð ⁊ ſe unſe plicegað. he peal þæra.
ſeruniga de mæſt ne anpeald he bebead þy
ſe mirdan ſcearder. ða bead eallum mannū
ſe lucg acende. ⁊ eac oðrum mannū ſe luce
ſpetað. þa let riſian. ða hpile þe he þrie

for ſpilcaum ⁊ for nanegum ſpilcum. ic nat
hu ic þeoſan mæſſan hyrſ·ecneſſe ne·eac be
ure ſaple life ic·nelle na wiſlic ne þrafige
de ic þeoſe ſie þe beoſu ecneſſe hpæþer hi
ſlyfiende ſien. Da cpæd hio ymb hpæt
þeoſt du ſæp. hu ne ſitt·ealle halga bec
fulneah full·le. þeim deadlicneſſe pere ſaple.
de me pinct nu ſpet to lihtſ·eall to ſunan
de. ⁊ de ar·elette woſe hpilcum. Da cpæd
ic. ic hyrſ hebbe goodne del ſe hiſred ⁊ ic
hyrſ eac ſe life. Acne hpile hyrt nu ber
to þeanne ponne woſe hſeanne. Da cpæd
hio. hpæt punderlic hpi du ſpa ſpiſ ſeoſne.
⁊ ſpa ſe piſlice ⁊ to þeanne: ⁊ ne ſie nan
man of diſſe carcerne ſyſel ⁊ þeapdan hſeſ
ſpa ſe piſlice þeam. ne mihte ſpa ſpa du
pilnaſt peah de mange ſeapnodon þet
in hyt on piſ andþeapdan life ſpeotolon

on ȝeacon ponne oððre·mennisce hyrt ȝe lef
den be þissa ⁊ be un leassa manna ȝeȝenu
ne mes nefre nan oñ ȝeman ·eȝ· dam þe seoþsþ
bird þrȳ þam ȝrehaman ȝe deled ·eall þ·et hi
ȝeman polde ne fundiam ðonne ȝiet. eȝ· domes
degre ȝþa ȝpeotole ȝþa hi polde ⁊ þeah þu healȝan
fedeȝas ȝe·eȝ· us þeȝon ȝpiðe ȝeorne þissonle
dam þe du ·eȝ· acsodest þ·is beun deadlicnesse
manna sapla ·ȝ· þes ȝpiðe ȝpeotol on þinn sin
nam þiht ne þreode ðonne hi ȝpiðost for sapen
þis andþerde hrȳse delde punden. ⁊ hu hinnest
þrȳa ȝe polodon on þisse peorlde. þ·is hi ·eft
·efedon þi mare mede oñ dim ·eadlif þe·h
ȝþrȳlesta manna ȝe se þenan sceolon ȝe fan
di þe hyrt ȝþa ȝpeotole oñ ȝeman ne mæȝon
ȝþa ȝþa hi mealtton ⁊ þeah de þe·re un dead
licnesse þe·re saple ȝnæd du hyrt ȝeo ȝe da fa
ne eart. le ȝe do·þ·du hyrt on ȝnæd ⁊ ic ȝe do

ſac þ·et ðe ſceamaſt·þ·ðu hyt ſpa lætte on ſea
re. ða cpæð ic. ðola oðſe ðo·þ me ſcamiaſt
foꝛ ði. ða cpæð heo. hþ·et ic þat ·þ·ðu ſie
ſt ðone hlaford nu to ðeꝛ ðe þu cꝛeopaſt
ec elcum þingum bet þonne þe ſiluum
·ꝛ ſpa hefð eac manꝛ eſne ðaga þe unꝛic
ꝛan hlaford hefð þonne ðu hefſt ·ꝛ ic þæt
þ·et ðu ·eſt eac mange ſꝛeond þaga þe
ðu ge nohpel cꝛupaſt þeah ðu him ealleꝛ ſpa
pel ne cꝛuige ſpa ðinum hlaforde deſt þu
ſmeð þe nu ſꝛ·ſ ſe þam hlaford ðe hþilc ſpel
ſeggð þaga ðe þu neſire ·ꝛ ne ge heꝛ·deſt
odde he þe ſegð·þ he hþet hþugu ge ſap
þ·eſ þe ðu neſire nege ſape. ðinc þe hþeðeꝛ
þe·apulꝛ·et hiꝛ ſegene cꝛeoge foꝛ ðam þu
hyt ſelf nege ſape. ða cpæð ic. nege la nege
niſ man wðim. ungelꝛ·fedlic ſpel ge·ſ he
hyt ſegð þ·et ic hꝛm nege life. ge fuꝛðu

manege ge þoftan ic hebbe gif hi me ingef
fecgað þ hi selfe ge fepen odde ge hiwan don
ic hit fie ge life eall spa pel. spa ic hit self ge
fepe odde ge hiwde. Da cpæð heo. Ic ge hiwe
nu þ du ge lift punum hlafordæ bet donne
þe selfum. 7 punum ge ferum emn pel 7
de selfum pu dest eac spidæ rihte 7 spidæ ge
pisenlic mid þr þ et pu spa goda cpreopa þt
hi nefst. Ac ic polde þ pu me sedest hpeðer
þe dince honoriuf þe odoriuf sumu pista odde
un leasesta ponne crist godes sumu. Da cpæð ic.
nese ta nese ne naper neah. Ac me pinð
un ede þet du hi to gesedere mæst. honori
us is spidæ god peah is federe betere þeire he
þer spidæ efest. 7 spidæ pædfast 7 spidæ rihte
miner hlafordes. kenneð 7 spa is se þe ge
lufað. hi ic pille pyrdum spa sua man forld
hlaford sceal 7 þe odre de pu ær cpæde spræce

ſpa ſpa heora hlaforder - ſpa man ſpone ſcyngſ
ſceal ſe byſ ſcyngſ ealra ſcyngra healra ſe ſceal
ta ſcyrpend - pealdend. Da cpæd heo. Nu ic
ſe byrge þ ðe ic ſceal mildheortra ſaul bet þo
me þeodſtus - ſcyrſt ſoder ſumu bet ðonne
honoratus peadorpus ſumu. Ne lea ic ðe nar þ
ða - egder luſtſe. Ac ic ðe lere þ þu luſtſe ða
haſan hlaforder ſpiðor for þam hi ptan
all þet hi pillað - mazon all þet hi pillað.
Da cpæd ic. all hit is ſoð þ ðu ſegſt ealler þet
ic ſe bidde ða cpæd heo. Nu ic ſe byrge þet
ðu truaſt þam eaſtan hlaforde bet. Ac ic
ſcolde ptan hpæder ðe pultre þ þar pine
ſuſtð hlaforder hefden piſſan ðegnar - i
tin leaſtan ponne ða heran hlaforda hef
dan truaſt ðu nu ðe ſelfum - þinum ſe
ſeſtum bet. ponne dam apoſtolum. ðe þeron
cuſtes ſelfes ðegnar. Odde þam hehſtedeſtū.

Odde þam þriddum þe God self durh his spræc to
his folce sitt he polde. Da cwæd ic. Nese la nese
ne cruisse ic na us spa pel ne napen neah spa
þam. Da cwæd heo. hwæt sprec God ponne
ofcor odde hwæt sede he sodlicor. þurh his
priddan his folce ponne be saplen un deadlic
nesse odde hwæt sedon þa apostolos 7 ealle hu
lyse federas gif hi ne sedon ymbe sapla ece
nesse 7 ymbe heofja un deadlicnesse, odde
hwæt mende crist þa cwæd on his godspel
le þa un rihte risan farad on ece þreu 7 þa
rihte risan on ece life. Nu þu se herst hwæt
crist cwæd. 7 his gemas. 7 ic se herde esi
sy þu napuht ne cweodast ymbe honorus
segene. 7 his pegna hwi cweost du ponne
ymbe cristes godes sunu. 7 ymbe hera pe
gena segena pe hi selfe to sprecon. þurh
sedon ma pillreda peorda. ponne pe ænne

magen. ⁊ mid mangum brosnum ⁊ tacnū
hyt us sæddon. hpi∫ne myrhte þu ðonne þā
ealdum se lyfian ⁊ cpæde eall þu pere heo
sy mann. Da cpæd ic. ∫pa ic cpæde ær ⁊
cpæde þ ic dæm se lyfe ⁊ eac sceala þæt
þ hyrt eall sōd ∫ þæt us sōd apdēp. Odde
sylfne hyrne silfne. Odde purhte hy sede
for dam para byrta ∫ mā on halgan bocum
sonne efne ar mann mage for di me sceamað
nu∫ ic efne ymbe þ cpæde ⁊ ic com se di
sa þæt ic com spide sylfne ofer steled ⁊ ic
beo ealne pec micle se fegenra sonne du
me mid pillicum ofer stelest sonne ic
efne pere sonne ic oðerne man ofer
stelde. eall þis ic piste peah ær. Ac ic
hyt for∫eat. ∫pa ic on dræde eac pic dis
do. Se þæt eac pæt ic hyt [nefre efne] ne
hefde spa clene for∫tæen þ ic hyt nefre

eft ne of munde þ-ep ðu me þrſprǽcelen
þrſena ne ſede. ſyþþan ſe þe minum hlaſon
de ſe þe manegum þiſpellum . ðæt þeod heo.
le pundrige hþi ðu eſre þer penan mahte
þe mannum ſaplum þ hyr neſan ecan for
ðam ðu ſe noh ſeare piſtes þet hyt iſſeo
ealra hehſta ⁊ ſeo ſeleſte ſodes ſe ſceafta
⁊ ðu paſt eac ſe noh ſeare þet he nane
ſe ſceafta ne for let eallunga ſe þtan
ſpa þet hyr to napuihte þeorfde ne fur ðu
þa ealra unþeorſ ucoſtan ac he ſe þu
tegað ⁊ ſeþeriað ealle ſe ſceafta. ⁊ eft
unſeþlitead. ⁊ unſerað. ⁊ eft edniopað.
ſpa þrýrmað ealle ſenu þ hyr fayað ⁊ in
ſtepe eft cumað. ⁊ þeonðað eft to ðam
rlcan þlite ⁊ to þere rlcan þinſumneſ
ſe manna bearnum. þe þæron eþ þam
de adam ſe ſingode . Nu ðu miht ſe

hærm. ꝥ man ge ſcealt ſpa cleme on ſyſſ ne
ge ꝥ þær hi eft ne cume. Ne ſpa cleme
ne for þrid. ꝥ hi to hean hyhtu ne þeop
de. Dehpi penſt þu þonne nu þa þacceſtã
ge ſcealca eallunga ne ge þricað þær ſeole
ſte geſcaft mid ealle ge þrie. Dæpes ic.
eala ic eom mid eallum ðiere. ofer ge lo
tolneſſe of ſeten þæt ic hyt ne myhte
ge munan ſpa eall ſpa hyt me ær þær.
me ðinct nu dad þu hyt me hefdeſt ge
noh ſpecele ge reahte be þiſſe ærre vr
ſynna peaf þu me nane mid ne ſcdeſt.
Da cpæð heo. ſe nu onde ſelfum ða byſe
na. 7 ða tacnu 7 þone ſcaþu ꝥ man þe
ðu ær poldeſt þæm. ꝥ ic ðe ſelfre be ði
ncgan þrſinum. Ac ſa din agen mod for
hpi hyt ſpa pillen ſi 7 ſpa geornful to
þæanne ꝥ te ær þær eft ðu acennedpere

.Odde furdum pmridra fæder se bocen
pépe. 7 eacsa hyt eac fon bpi dyt pæ-f
hym nu se andspeardis 7 hyt eac dæge
sind. 7 se hyrd odde hyr hyt pilnyse wopa
tanne f de efter use pur dun sceal pon
ne pépe ic pet hyt pille pe 7 peapdan gif
hyt se sceadpis if 7 epedan p hyt fon di pil-
nyge f to pleanne. f ep if per fon di hyt sim
mle pépe Siddan gað pone fon man
man se sceape afde. 7 hyt fon di fundyge
pid per pe hyt ep pépe p to pleanne. f
hyt ep piste. peah hyt nu myrd p epe
bypde ne per lichaman se hefe god sio
pet hyt pet pam ne mygge f hyt ep
piste. 7 ic pene pet hyt pille epedan to
pe f hyt fon di f pite f hyt ep hep se
sind. 7 se hyrd fon di hyt hep if. Or sisse
scypulde. 7 ic pene eac pet pille enedan

[illegible] hyt for di pilnge to pranne · þ de · efter
ingum dingum se peoh dom sceal for dam hy
þæt · þ hyt a beon sceal . Da cp · eð ic me
dinch nu · þ þu hebbe se noh sprecole se fel
þæt · elcer manner sapl nu si . ga beo . 7
aspege sriftan sod · cwest pone forman man
se spoop . Da cp · eð heo . Nis hyt nan deo
þæt sapla deað undeadlice se lef þinre
agenre se sceadpisnesse . 7 se lyf ecnesse so
der sunu . 7 se lyf eallum hyra halgum .
for dam hi þeiwon spide un lease se pran .
7 se lyf þinre agenne saple þe de ealne
þeos segð þurh hyre se sceadpisnesse · þ
heo si on de seo segð dæc þæt heo si ece .
for dam heo . pilnað hecra þinga . Nis
heo na spa dyrstig se sceafta þ heo polde
secan · þ heo findan ne meahte odde pilni
se þær de heo . ne ahte . ne hyre to ne se

bryede: for ðer mi ponne un ryhtan cpeon ge
noh specol hyt is þ ðu eart .ece 7 a byrst: ða
cpæd ic. þ ic ge hęre. 7 þ ic ge lyfe 7 sceapa þor
7 ic eom þes spa ge fegen spa ic nefre ner
nanes þinges spa ge fægen. Nu ic ge hyrte þ min
sapel is ęcu 7 a lifað 7 eall þet min mod 7
min ge sceadþsmesse goodra cpefta ge gadpad
þet mod þa simle habban. 7 ic ge hęrte ex
þ min ge þet is ęce. Ac me lyfte syrt þtan
be ðam ge þtte. þ ic ęn ænge hpeðer hyt
efter þeslichman ge dale 7 þyrre saple
peorte þe panede þe hyt spa oñ stele stode
þe hyt spa hyrde spa hyt ehtað oñ þisse
peorulde oðre hpile peorte oðre hpile panode.
Ic þt nu þ lyf a byð 7 þ ge þt. Ac ic oñ
sriede þ hyt beo on þere peorulde spa hyt
her byt oñ ealdum. Ne þęne ic nan þ
lyf þer beo butan ge þtte þe ma þe hyt

hes hyrd on cildum ponne byrd per forlytlupi
ssannes et pam lyfe. Dacpeð heo. Ic se he
ye nu hpet pu poldest pitan. Dc ic hyt pe
ne mæg myrd fæapum peordum se secgan. syf
pu hyt openlice pitan pilt ponne scealt pu
hyt secgan on þeyre bec þe pe hatad dunden
do. deo. Seo boc is on englisc se hatten
be godes anfenne. Dc beo nu godes modes y
snytra þ pu nu leornodes y utcom burgan byrdi
ponne þunc se fultumige for dam he se het
hec he polde fultumian elcum þara þe tó
him cleopode y ryhtes pilnode. y he se het þu
du elcum þeon þ he ðe se telde efter pisse
peoralde þ þe meoltron fulge pislice pitan
ful ne pisdom y ful sodfestnesse þ þu mealt
se hyran milde openlicor on þeyre bec þe ic
þe ær nemde deundendo. deo.
ær endiað þá blostman þeyre æftran bec

þe þe hatað. Solu loquorum;

a cpeð ic. Nu hefst þu cpiðast se endod
þe þú on ofdisum cpam bocum alese ⁊
nefst me sit se andpeard be dam þe ic se
nu niehst ac sode þæt þes be munum se
pitte. Ic þe ac sot de hpeder hyt efter þes
lichaman se dale ⁊ þere saple peorce þe
þanode þe hyt egder dyde sþi hyt ende.
Da cpeð heo. hune fede ic þe emb þu hyt
sceolt secan on þere bec þe þæt þa ymb
sprecon leorna þa boc ponne findst
þu hyt þær. Da cpæð ic. me ne on ha
fað nu þa boc ealle to asmrazanne. de
ic polde ⁊ þu me þæt puldor þara goodena
þæt heom þince heora silfra ðitte þe mi
re. for dam hi nolde be heora fedra la
rum þa rlean ác se se eapmian þa hpile
þe hi on disse peorulde þéron. ⁊ þa sodan

ge seo.eac hēja pīu forðam þer heom
ðince heora agnum þe mare: ða rfelan ge
seað god spa spa se scyldiga man þe wyrt pið sū
ne kinc for þeowdom þe ge sýlð hine wyrt
deoflinga. þonne þinco him hyr þre þe
mare. 7 spa eac kyþer kinges deoflinge ge
seað heora þre. forðam þ me hyrma þinco
heora agenu ar þe mare. Ne sceal þeah nā
man penan þær ealla þa þe on helle beoð
habban ge lic þre. ne ealle þa þe on heo
fenum beoð habbað ge lic pulder. Ac elc
hefð be hyr gearnunga spa þre spa pulder
specer he on byrð. Ða ge licað habbað
heom ge lic nis þes eac na to penanne þ
ealle men hebben ge lic ne þrðom on he
ofenum. Ac elc hefð be þam anðefnū
þe he on eften earnað spa on þe hēn spi
for ginc 7 spiðor. nioð þrðomes 7 mihte

þisne sylfa he hyrt þær mare hefte mycx
maren ane ymaren fuldon. hpæðer
þe nu gyet sige noh sprecole se sed ve þa
yrdome. ve þare soðer ansine. da cpæð
ic. sea se noh þel ic se life þæt þe name
þuhte ne þurfon for letan þæt yrdom
es þe þe nu babbað þeah seo sapl ysel lich
ama hyr se dælan. Ac ic se hyrde þurege
þæt þeorde myrd þi spiðe miclum se eced
þeah þe eall þisan maðen eðr domes dæge
syþþ þetan foldon. Ac ic se hyrde eftera do
mes dæge þ us ne beo nan þinc dyrhle. nap
der ne þær þe on us rum dagum byrd. Ne þes
þe ær us þes. Ne ær þær þe eftera us se
cyning. hu hæfst me nu manega byrsna ge
worhte. ⁊ ic hæbbe ⁊ ic me sælf se segen on
haligum bocum se þrio ma sonne ic arec
can mage odde furðum se munan mage

þu cehtest me eac. swa unġelyfena se þrowere
se. swa ic nan oðer don ne mæġ butan ic næde
sceall hyrmġe lifan. forþ'dam gif nanre þinga
se þrowiende ne se lyfe þonne þat ic sprece lyteel
oðde nan þing. hwæt þat ic butan þæt ic þil
wian ġ þe beġode þrowian swa seocole swa þe þol
don. Ac þ mod is mid þa lichaman se hefġod.
7 abr̄ god. þ̄e ne magon mid þæs modes ea
ðum nan þing se seon sprece spile hwæt is.
Da ma þe ðu mȳht hwilum þære sunnan
scrman se seon. þonne þa þolcnan sceotad
be ðeon hyre 7 þe yþeah heo scrnad spide
deorlice þær þer heo beað ne furðum. þe
ah þer nan þolcne si be ðeon þe 7 hyre. þu
hyre myht ful speocole se seon sprece spile
heo is. for ðam þu ne eart ðer þær heo is.
Ne þin lichaman þær beon ne mæġ ne þin
lichamlican eagan þer na þer neah cuman

ne mason. ne þeh neah se se seon ne fuh 53
þarr þone monan þe us neah sy. þene mason
se seon spilne spile he is. þe þeon þ he is brea
dre donne þes myrddan eard. 7 þeah ne þurfe
us hpilum þe bradder þe an scyld. for þe
re fyrle. Nu þu hæfst ge hyred þ þe naden
ne myrd þes modes eacan nan pilt ne mason
of þisse peorulde ge seon eallunga spa spa
hyt is. Ac of dam dæle þe þe hyr ge seo
Þe sceolun ge lufan þane del þe þe hyr ne
ge seod. Ac us hyr ge hatten butan elcum
creon spa spa þe of þisse peorulde peorodad.
7 seo saple of þere carcerne ged. þeslicha
man ælætan bid þæt se þeon elces pinges
þe þe nu pilniad to peanne. 7 micle mare
ponne þa ealdan men þa ealra pisfestan.
On þisse peorulde þeah magen 7 efter do
mes dæge us hyr ge hatten þæt þe moten

ꝺælse seon openlice ealne se seo ſpꝛlce ſpꝛlce
he hꝛſ· ꝛ hꝛ̄ne a ſtꝛ̄ctan cunnan ſpa geopꝛne
ſpa he nu uſ ꝙn. Ne bꝛꝺ uſ næfre ſtꝛ̄ctan
nanes pꝛſdomes pæna. Nele he uſ nan pilt
helan ſe pe uſlæc hꝛ̄ne ſelfne cunnan.
ꝺa pe pꝛ̄on ꝺonne eall ꝥ pe nu pilniað to
pꝛ̄anne ge eac ꝥ pe nū nane pilniað to pꝛ̄
tanne. Calle pē ge ſeoð ꝺōd. ge þa þe hēp
pꝛꝛſte beoð ge þa þe hēp beſte beꝛð. Calle
þa ꝺan hꝛ̄ne ge ſeoð heom to fꝛofꝛan. ꝛ
to ge fean ꝛ to ār̄e ꝛ eadneſſe ꝛ to pulꝺꝛe ꝛ
þa ꝛfetan hꝛ̄ne ge ſeoð ſpā ꝛlce ſpa þa ꝺā
heom þeah to pīce. foꝛ ꝺām hꝛ̄ ge ſeoð mea
hte odde moſten oñ þæꝛ puꝛlde odde hꝛe
ꝺep hꝛ̄ en ge ge minde hefde þæꝛa fꝛeon
da þe hi beſtan heom lefꝺon on þiſſe peoꝛ
ulde. ꝺa añſpꝛ̄ꝛede he uſ añgnū inge
þancum ꝛ cpæð;

þi þenst þu þæt þà soodan forhdge fare
nan þe habbaþ fulne freodom. ⁊ eall þon
þ hi þian lyft ge on þissum andþearfan life
ge on ðam to þearfan. hþi þenst þu þ hi nab
ban nanege munde heora frionda on þisse
þeoruulde. ða se rfela þelega þe on helle
tintregum on dried hiss friodum þa rleanþu
þe he gearnod hefde. þ þer se de crist sede on
hiss godspelle. þæt he bede habraham þ he
sende lazarus done þearfan to hirm. þæt
he mid his yrtan fingre hirnse druptte þe
tenss on þa tungan ⁊ hiss þurst mid þi ge ælde.
ða cpæd habraham nese minne ⁊ linesse. de
ge þenc þ þu hirm for þrifdest elcra getesa
da ge þe hæfden on lichaman þèron. ⁊ þu hef
dest ælc good. ⁊ he hefde elc rfel. ne mot he
þe nu þi maje don to ge tæsan þe du þa hirm
holdest. ða cpæd se þelega. lazarus abrudan

nu hyt þæt beon ne mæg. On sepd hyne
to munum. v. hpoðrum. þa sint sniet oñeqn
dan þæp ic þes. þ he hima secge on hpilcū
se ytte ic eom ⁊ he se leþe þ hr hi pið þ
sapien þ hr hæp ne cumen. Da cpæð ha
braham nese nese hi habbad halgna fed
þna bec hyrd heoma oñ eorðan. Leornien
þa on ðe lyfan þam. Gif hr hum se lyfad
sonne ne se lyfad hi na la zeþe þeah he
arise to hiom. Nu magon se hyrian þet
eyðer se da goodan. forð se fajuan se þa
yfelan piton eall þet is oñ þisse peorulde
se pyrd. ⁊ eac oñ þa peorulde þeonbeod.
hi piton þane mæstan del þeah hr hyt
eall niton esi domes dæge ⁊ hi halsiad
spide micle se myrde on þes peorulde
heora mæga ⁊ heora friceda. ⁊ ða þa goodan
helpad ðam goodum. ⁊ heora ele odþrum

be ðam ðele þe hy mægon. ðe þa goodu
nellað heora ȳflum freodum ætwian. for
ðam hy nellað heora ȳfelen ge spican. ðe
ma þe habrahame polde þam pelegan ætwi
þe he hyr-estnes kinnes pær on. for ðam
on ȝæt þa he goode næs swa eadmod swa swa
he myd ȳlðrte sceol. ða ȳfelan þamie ne ma
gon naðer ne heora freodum. ne heom sel
fum nane goode. for ðam hy-ær on nanre
helpe nær-on naðer ne heom sylfum ne heora
freodum þam þe ær heom forð ge þrone pær on.
ða hy on þisse peorulde peron. ðe hyrnbyrd
sonne swa swa þam mannū þe her-beod on
sumes kinges cafcerne ge bratte. ⁊ mægon
ge seon ælc dæge heora freond: ⁊ ge ahtan be
heom ær þy hy pilla ⁊ ne mægon heom þeah nā
nane gode ne beod. ne hi hyrm þe mā odde nel
lað odde ne mægon. ðær hæbbað þa ȳfelan

þe mare ȝitte. Oñ þere to peardan peorul
de. þe hȳ þran ða are ⁊ þone pearscype
para ȝoodene. ⁊ eac þer þe mare þe hȳȝe
munan ealle þa are þe hȳ on þisse ȝeorulde
hefden. ⁊ eac þa þeon þe þa habbad þe þo
ne befram heom byrd on þisse ȝeorulde. Da
ȝoodan ponne dō fulne freodom habbad ȝe
ȝeod eȝdep ȝe heora freond ȝe heora feond ȝpa
ȝpa her þice men ȝe ȝeod oft eȝdep er ſum
ne ȝe heora freond ȝe heora feond ȝe luce hi
hȳ ȝe ȝeod ⁊ ȝe luce hȳ hi on ȝroad peah hi
hi ne luſten. ⁊ eft þa ruht þiſan ſeddan
hȳ of þisse ȝeorulde beoð. hȳ ȝe munan
ȝpide eft eȝdep ȝe ðaȝoder ȝe þer ⁊ feler
þe hȳ on ðisse ȝeorulde hedon. ⁊ ſeȝe ni
ad ȝpide ȝpidlice. þ ne for letan heora dryh
ner ſillan naþdep ne on ednum þingum
ne on ȝenum. þa hwile þe hi on þisse ȝeor

rude pēron. ſpa ſpa ſum ſyce man on
hyſſe peorulde hyrm habbe hyr deorlm
ſa ſumne fram adrifenne dde heora beg
ra un pillum hyrm ſi fram aim. 7 hi eb
be donne monge prce. 7 mani unge limp
on hyr prec ſide. 7 cume peah to parm
rlean hlafordе pe he eſi myrd pef. 7 ſi
pep micle arlicor ponne he eſi pef. bon
ne ge myrd he pa unſelimp pe hepi hef
de on hyr prec ſide. 7 ne dyrd peah nāpe un
blidſye. dē ic ſilf ge ſeah odde ſipet me un
ſod fæſtran men ſedon. ponne pa pēron
pe ſ ſēdon pet ſie ſpep ymb ſint. hunc
ſceal ic nēde ofēr tpeſera odde ſummum mē.
ge lifan odde nanum. me pinch nacp ic
ſie hpa ſome burh cimbrode. 7 ic fea
la ofra pinga pe eſi uſum dagum ge
peorſon pef. pa ic ne mæg ealla aſuman

[illegible] ge ðe ðis þeoden þeliað þurh þa dryhte þæ
ge ðe ðyssum lænum ær gemæl ⁊ hyrsum to cyrc
liwihtes þrymmas gesceade ⁊ gelyfa hy-
dep ra-ðe þone deaðes egsan ne cweme. Se
wyrcð ða sceaðe mid mycelu. ofte þes-
sed hyhtmende ⁊ þone helend. ðeh he ær ðe
⁊ hine se eadmedende ⁊ he þa sona eft eg
þa ætgyfe þe on handa bere ⁊ he þes
slege sum dæl ⁊ him sylf þeh þa ðe feollon
eaðe ahebbe ⁊ eþe. Ic hæfde ðeah to
þe het cyrpan ⁊ ðu scealdest in wyrcan.
Ac se helend hyrsumra ⁊ ðeahtode ⁊ wæs
þa undeaf se sapon þu se mæl bryne hæfde
se eadmed to þam helende ⁊ gelyfedon
þrafade ⁊ gepedon. Here þu dryhte hæfdest
⁊ hyrsumne mæl hyrn sylf on gean cuman
hyrn scealde se eadmedan. ⁊ hyrsumne

3

[illegible] ge[illegible]
[illegible] ge[illegible]
[illegible] ge[illegible]

hy mycclice ungefeondlice sprecan hý na ðe nam
na ge hpile mycel sprecan mid hyra mûde spa
spa god. ða gewitan ongeat þa gesprode gegen
don us ðam helende. ðæt pe sylfe ge sapon.
7 pe ðyssum cynoft of forligenre pepe acenned.
7 oðer is þæt pin cenn is on bethleem spide
un cynfest. 7 þradde þ ioseph ðin fæder. 7 mu
me ðin modor flugon of egyptan lande for
þam pe hig nafadon name cuidam to nanu
folce. Da cpedon sume pe ðær neh stodon pe
þegon byslicnisse 7 gode of ðam ruckersca. Ne secge
pe na þ he þegon of forligenre acenned ac þ hy
un þ maga pes iosepe be pedde 7 mes na of
forligenre acenned. Da cpæð pilatus to ðam
folce. Da ðe stodon gif of forligenre pere
acenned peos sprec nys na sob ðe ge sprecað
for ðam seo pedding þæs be peddad eall spa eoppe
agene deoda secgað. Da gesprode pilate þa

[illegible] ~ cpedon. La leof dema eall deos mæ
nige clypad ~ sæde þ he pepe offer lifepe acen
ned. ~ hi. elc rfel pipcende. he mi rfa leof
~ cnihtas sa mod. Pilatus him page cyfde an
nan. ~ caiphan. ~ him to cpet. Hpet sindon
das men de him mid specad. hi cpedon. Hit
sindon hedenra manna bearn. ~ hi him on ader
sæ se pupdene. ~ se gad leaf mid him: þ he me
fe offor lifepe acenned. Da ~ spapode pa nak
ar pe dæp eng god aidem þ pe pon ladzap. ~ aste
nius. amonius. ~ iacob. zepas. ~ samuel. isa
ai. ~ sineef. cusfus. ~ agrappa. ammef. ~ iu
das. ~ cpedon ne sindon pe na hedene se boron
ne ne leafe se pupdene. Ac pe sindon nadesce
na manna bearn. ~ se specad sodfastnesse lufte
fede prille. Pilatus him da pet cose cyfde
pa pelf cnihtas de mid dam helende specon.

-hrm'de ep-ec. Se haisise eop fan ðes caseres
healda. þise me secgon hpæðer he offor lifgende
ꝼ acenned. Hiꝼ cpædon ða to pilate. Hie nyꝼ 60
na on uſe .e. alyfed to specanne -ſpa ſeh ſpa
se ðes kaseres healdan habban moton -ſſpa se
ðes deaðes scyldige ne purfdan þ nyꝼ he na of
for hiſepe acenned. Ða cpæðon to pilate. anna.
-caiphas. La full spiðe se lyfað þes men þ he
niepe offor hiſepe acenned -he þ ꝼel pyrcen
de ne ſſ. Hu nu pe silfe pyrcon þ he ſegð þ he
ſylf ſſ godes sunu -cyninc ac pe ðes ne
lyfað. Pilatus ða het. ealle ðet folc utgan
buton ðam cpelf cnihtum pe sæðon þ he niepe
offor hiſepe acenned. -het leðan done he
lend on sundpum -on ſann ða cnihtas
to gyrnanne for þy ðet folc done helend
ſpa yfele hafodon. Hiꝼ -ſpa sæðon pila
te -cpæðon; Buton hiꝼ habbiað anðan

to hym forðam he hæfð earm fóle on þeffe dæȝe.
Pilatus hym to cpæð. hpæt pyrcð hys hiene
fw ſoðcum peaȝcan of ſtæan. hys ȝſpatlodon ⁊
cpædon ȝeo leof. Pilat hym penð þa ȝyrre
ȝe peaȝden. Nat eode. ȝepet to him ſolc ichab
bæ nanne ſylfne to ȝe pyrcan. ſi ic ne myhte
nanne ȝeilt on hiſſum men findan. Dacpædon
þa iudeas to pilate. Gif he næſe yfel pyrcende
ne ſealdon pe hyne næpe pe. Pilat hym to cpæt.
Nimað hyne eac ⁊ demað hym æfter eopre
æ. Da cpædon hys to pilate. Vs nys nanes
fæȝ nanne man to ſlanne. Pilat hi eft
in eode on hys dome ⁊ ȝeæl ypode done
helend ſilfne. hym to ⁊ cpæt. Eart du iudea
cyng. Se helend hym cpæt. Segſt þu ðyſ of
ſylfū hpæðer pe hyt de oðre men berne
ſæden. Pilat cpæt to dam helende. Nast
du ðyſ ȝe calle iudeiſce ſynd on. ⁊ dine ȝeȝne

Deoda. ꝥa ealdeſtan ſæcepdaſ ſe hælend cpæð to
ſeald: Deſege hpæt heſſt þu ſe dom. Ðe hælend
cpæt. Ðin þeoꝛ iſt na on þiſſe middan ge
Orf bpæc on diſſen middan eapde ammee
ſcipe dine y⁊ ſtodon mine peꝛaſ: ſi ac mi
ſtum uicteꝛ ge ſeald. Pilatuſ him to cpæt.
Eaꝛt þu eoꝛnoſtlice Kinꝛ. Ðe hælend him
cpæt. þu ſegſt þ ic Kinꝛ ſy. Ic cpæſt ſe
hælend to pilate. Ac ic eom to dam cumen
on þiſſe middan eapd. þ ele dinꝛ þa de ſod
feſtniſſe lufiad mine ſtemme he ge hyꝛ ð.
Pilat him to cpæt. hpæt biſ ſoðfeſtniſſ.
Se hælend to cpæt. Soðfeſtniſſ iſ of heofona.
Da cp pilatuſ Hiſ nan ſoðfeſtniſſ on eoꝛðan.
Ðe hælend him cpæt to. Beꝛan ꝥ ni cum
hu ſnlice domaſ þa demann þe on eoꝛðan ſyn
don ꝥ an pealð habbað. Pilat hec þa hæl
hælend ut gan þ ſtan him domeꝛnu cpæt

wdam ruderu. Ne mytse ic nan[illegible] gyte on
þysum men. findan. Đa cpedon da rudeas
[illegible]plate. Gyse syt he sesd mape þinga
as tempel to pernan. þryt eft ariesan
binnan þreora dagena fyrste. Da cpæd
pilat. hpile tempel. hy sedon. Đæt tem
pel se salomon se timbrade. iiii. hund
hund seofontigon pintruma he mæg he sesd
to pernan. þryt eft se timbrian. byrnia
þreora dagena fyrste. Da cp pilat.
Eall ic dop þysse seod þ ic pille beon unscyldy
fram þysses mannes blode. Da cpedon ealu
deas. Syr hys blod ofer us ⁊ ofer ure bearn.
Pilat hy mid þy pa ætgesonde da ealdras ⁊ da
preostas ⁊ diaconas. ⁊ cp to hym dyrgolice. Ne
doge na swa for dam ic nan yfel on hym ne
bbe ge mec þ ic syr deades scyldig. ne be hælm
ge ic be reste daga ge pemmynge. Đa cpæd

ꝑ cuoldest to pilate. Gyf he swa wyrc man swa
þyfe. sceal dam cwelle. he bið deaðes scyldig. 62
Pilat eft het da iudeas gan ut of domerne.
⁊ clypode hyrm to þone helend. ⁊ cw̄. hwæt mag
we denu don. Da cw̄ se helend to pilate. Ge noh
hyt hyrst. huse noh hyt syst. Da cwæt se helend.
Swa moyses ⁊ manega oðre witega bodedon be
him ⁊ hiora [illegible] þrowunge. ⁊ be munre æriste.
Da iudeas þa his þus gehyrdon. cwædon to
pilate. Hwæt þyrfe we mare æt hyrm habbañ
oððon hys þiderfacunge se hyra am. Da cwæt
pilat to dam iudeū. Gif seo spéc þiderfacunge
syð de he spricð nimeð hyne ⁊ ledat hyne to
eowre gesomnunge. ⁊ demað hyrm æfter eowre
æ. Da cwædon da iudeas to pilate. Ne þyrf
lað þe he beo of hangen. Da cw̄ pilat to dam
iudeū. Hwæt hege don þ̄ he swelte an scile. hys
sedon. Buton for dam he sede þ̄ he cyninc sunu

þe[r]e ſſyſſſ[ſſ]ſſ. Da ſtod þer to foþan ſuiſ
de man on uncle ſe þer ſe[r]ſ[e]ſ naman þe[r]ſ nicodē
mus. ⁊ ſ[ſ]ſ to de man. La leof ic bydde ðe for þa
ge mete ſe: ſ[ſ] let me ſpeca ane ſeaſa peorda. Da
cþe[r] pilat? Ge ſpec. Da cþ̄ nichodem?. Ic ſe cge
eopealdſon. ⁊ maſſe þreoſton. ⁊ deacon̄ ⁊ eall
ge diſſe ge mænſcan ſeam manigum. Ðe he þer on ge
ſeſſe ſe þe ſtudon. Ic ætge eop hpæt ge ſyllen̄ et
diſſen men habbam. Spilce peorð he ðaſ foð
let ſpilce ær man ðeþ ne dohſte Da per hyrn
neh ſum per ſtandende. he þ[e]r ioſeph ge nēned
þe[r] ſod þer ⁊ ſelhþ[ſ] ⁊ mes neſſe he[r] ſpyrde[r]
ſe þer in an ſone helend þpenſde on manum ge
mange. he þer of ſeſe eaſtre ðe yſ ge nemned
a[r]imaſthia ⁊ he þe[r] ſe ⁊ bidde ende ſodes ſpeop
ðſ[ſ] ðe cluſt þe[r] on hangen. ⁊ et pilate ða epi
ſtles he[r]ſhman abeden. Da ſolice he[r] ſhte. ⁊
ða pelf emhtas ðe ſeðon þe nēne offoſtge

acenned. ⁊ nichodem ⁊ manege oðre de.eu
myd ðam helende specon ⁊ hyrsf godu peorc spu
telodon. Ealle hy peh hys fylfe bedyrfolo ðyn.
þeri ðen hys polde. buton nychodemꝰ fylfa for
ðam ðe he an ealdep pef on ðam iudeiscan folce.
Dh com he to hyrm þeridep hys heora sommun
sa hefodon. ⁊ cỹ to hyrm. Hu comige hyrdep
on þefse samnunge. þe hyre depan ne wiste. Da ⁊
stopodon ða iudeas ⁊ cpedon. Ac ha pere du
spa dyrstig. þ du dorfte in on ure sommunge
cuman þu de pere myd specende dam helende.
Ac sy he efne myd pe her. ⁊ ec on þere topep
dam peorulde. Da ⁊ spapode he ⁊ cpet eodem
all spa gelice ioseph ærep ðam hy. eopde
hyrm to com ⁊ dus cpet. for hpy sindon
ge spa unpote on gean me. Is hyt for ðam pe ic
ábeád þer helendes lychaman æt pilate. Sod
hyt is. þ ic hyne ábed ⁊ on elenere scytambe

feold ~ jon minre byrgene alede. ðær to
forman dam [illegible] milcel stan to awyrcanne
~ ic secge to ðam oðrum ~ [illegible] elpane byrdon
on ðeam ilcan pinropisan ðeg[illegible] byrne on wode
aberigon. ~ mid spere sticodon. ða ða undeaf
ðe byrdon ða se feringa byrgenne ~ heton hi
ne fæstne on cpercepne be clyfan. ~ cpædon to
him on cnapnu ~ on gyt ðhit pe lit sceal fre
man. ðæt ðu to dohtest pe pi[illegible]ton ðe ðu ne eart
ne eart pyrde ðe ðu beriged beo. Ac pe scyldon
scyldon þine flæscu heofenas fugelum ~ eorðan
pyrmum deorum. Da undeaf ða hi[illegible] byrgenne on cpeartcepne
se bropor. ~ ða duru fæstne be lucon ~ annas ~
caiphas ploc hi[illegible] in sæglodon ~ þæm to hiredas sæcon
~ se pealh pearum. mid ðam mæsse preostum ~
mid ðam deaconum. hpilcon deaðe hi[illegible] iosep[illegible] of
stæin polden. Ac hit pæs ða on dæg pæstne dæg ~
hi[illegible]se ~ bradan polde oð oðer done dæg ~ hi[illegible] siððan

Se sohman 7 þa hyrde ymbe þ dencan hu hyt
ne cwmlicost acwmmydbcan. Ac hyt se þeaxid 64
þæt þa cnihtas ofer done mæste dæg hyre ſonn
noden. Jannaſ. 7 carpheſ. þ eron forht ſæt ende
to þere duran þ se dieſ hyre ioſeph be clyſed hæfe
den hyre þeron þ loc ſpa ceaſan un mæſelede 7
þa dura ſe penende. Dc þe rmiſſna ioſeph
inne funden. Dað folc þæt ſe hyrdon. da pun
dredon hyre ſperon afyhte acamaxus þambyr
ymbe þ ſpecon. Da ſtod þe rſum of dam cetn
pon þe dæſ helendes byrgene healdan ſceol
don 7 cp ſona. Dæt ic þæt þa þe dæſ helendes
byrgene heoldon. Da þeroſ myccl eacd ſtyrunge
7 þes godes engel ſe ſa pon hu he done ſtan fram
dere byrgende a þrtce 7 uppan dam ſtane ſe
ſæt 7 þc þæt [illegible] þ hyſ anſin þeſ ſpilce lyſ
þeſe 7 hyſ reaf þ eron ſpilce ſnap ſpa þ ſe peron a
fyhte þæt þe þe rlaſon ſpilce þe deade peron

þe se hyrsta dom ic eallra ǽrest ǽfter ende
þe ǽfter helende his gyrne common. Þe cyð. Se
oð þæde se na for dam ic þar fyr sone beland
secað þonne beoð hangyen þes. ac he mid in
hep he ðy ærsten eall sprice ær fore sade ærend
-gerædd þa stope þonne he alæd þes -hyrd sade
-scyrdd beoð eall manna cnihtas þi beoð hi afoyd
þy ærsten of dæde ryst his fore steppende on
galileon þær his magon hyrnegæ scon. eall spi
he him fore sæde. Da ueder sculon dæg he hi
don. þe on him ofsecgynde ealle ða ord
þon ðe þes belendes bigyene heoldon him
to cpedon. Hpæt þe on ða fyr þe dæde engel þa
spec -hyrlon dugon ne ge heoldon se hyr
ðæs emfan him gesparedon to cpedon. Þeh
ste hyre ða fyr þe on ne hyr þinan us
moston ne mihton for don de þe on se ponde
ne sprice þe deade þe on for ðær engelas

ste ⁊ forðe se hyhste ðe he ðær se sæyon
⁊ for ðon he sa þrf se fon ne myhton. Ða
cpeðon hi nu eas. Sy pe us ðuhten hyhste
ne se hyfe he sær na. Ða ⁊ sparodon he eem
þan se cpeðon to ðam uðdam. La spa fala pun
ðas spa se helend porhte ⁊ se ðeoðe se sæyon se
hyhton spa us ðuhten hybbe fæpþrys ealdon
sege hyfan on sone ðege se hyfan scoldon ⁊ spa
peh pel se cpeðon eft hehe be foran. Ðaðe
sedon ⁊ spa us ðuhten hybbe. ðeh se hyrt
nyston hpæt hyrt he heald. Sod hyrt yf þær
þe fylfa ðuhten ⁊ se sæfæsta hefð þe se endode
abeigen ⁊ þe se hyhton ⁊ feogan ⁊ iosepþ þe
þes helendes breaman be hyhtsde þæt se hy-
re on festne clusan be clysdon ⁊ þær mid
mycele macedon ⁊ þage þær cocmon: ða ne
ne fundon se hyrte na. Ac on eastnost stellon
se us iosepþ ðege on þone clusan be clysdon

ꝥ ꝑſſ ꝟ ꝺ eop ꝺone helend ꝑe ꝑe on ꝺæꝛe bꝛyꝺ
ꝛe healdan ſceoldon. Ða ꝛſꝑaꝛoꝺon ꝺa nde
aſ ꝛ cꝑeꝺon. Joſeph ꝑe magon be ſæcꝛan
ꝺon ꝺam wſeph ꝛſon hꝛꝛ ceaſtꝛe aꝛimaꝺa
Ða cꝑeꝺon ꝑa cempan. Gꝛꝛ Joſeph ꝛſon ꝺa
ꝑe ceaſtꝛe aꝛimaꝺa. Done ſæge ꝑe ꝑſehe
lend ꝛſalilean eall ſꝑa ꝑege hꝛꝛꝺon. Ða
foꝛhæꝺon hꝛꝛ ꝛ cꝑeꝺon. hꝛm be cꝑeoꝛan.
Gꝛꝛ ꝺeoꝛ ſꝑec to ꝑꝛꝺe ſꝑunꝛ eaꝛleſ to ſala
ꝑꝛle on ~ done helend ſe hꝛꝛſan. Ac ꝛeꝑꝺ
ꝑ ꝺa ꝛuꝺeaſ ꝑ myꝛꝺel feoh ſegaꝺeꝑoꝺon. ~ ſe
aldon ꝺam cempon ~ ꝺuſ. cꝑeꝺon. Se
bꝛ ꝺꝺaꝺ eop leofe ſe feꝛam ꝑ ſe ſecgan ſꝑa.
ꝑ hꝛꝛ cnihtaſ cōmon. on nꝛht. ~ eop ſlep
penꝺū ꝺone bꝛ cāman foꝛ ſtelon. ~ ꝺꝛꝛ
hꝛꝛt ꝺam ꝺēman pilate cuꝺ bꝛꝛꝺ. pe beoꝺ
foꝛ eop. ~ eop oꝛſlonge ſe ꝺoꝺ. Ða cempan
ꝺa pæꝺon ꝑ feoh on ſumde. ~ ſꝑa ſegende ſꝑa

hys fram dam rudeti se leprede preoton.
& eall heora spæc peard se rypped. se prd
mæssod ⁊ hyra passerlamp nipam þ dæg comon
of galileam to hierusalem dri mæson pegas. de
rildeftan pæs mæsse preost ⁊ hys nama pæs fare
es. ⁊ hys se feran haccon oþer agyseus. ⁊ oder
þ ceapode. hys sædon to dam ealdrum ⁊ to eal
re þ pere se sommunge. dæg hys to þæra rudea
synode comon þ hys done oñ hangena helend
se sæpon. ⁊ þrd hyra send leofan leorneras cnihtas
spæc. ⁊ to ryddes hyra sæt oñ oliuetes munte
⁊ pæs hym to cpedende. Beod farende eond
ealne myddan eapid. ⁊ bodiad eallum deodem
þ hys beam se fullode oñ nama fæderes ⁊
suna. ⁊ pæs halegan gastes ⁊ spa hpylc spa
se hyfd ⁊ se fullod byd. se bid effne anectnesse
hal se geworden. ⁊ spa he to hys leorneras cnih
tum se specen hafadon. pese sapon hu he pes

on heofenas astigende.~Urf þe þa þeosdu
for supras þe þe be dam helende ge sapon
~ þe hrydon. þe wæron þe fæmne habbad. Da
ealdras þa ofþ astodon~ þurh da ealdan. ê.
spide ge halsodon~ þus cpædon. Þe pyllað
bidda eop~ feoh syllan þæt dam þe ge þa
speca ealle be dystion. dege be dam helende
ge specen habbad. Da þri þegnas hyrm þa cpe
don þ his spa poldon.~ þa uuldras hyrm þa
þyrige fegnan fundon þ hy seoldon of dam
fiue ge bycgan. þ his nane hpile on huerfe
lem punian ne moston.~ ealle uuldras þa his
gedeþe comon~ ymbe þæt smiadon~ cpædon
hpæt þ uæren beon myrcne þ on israella lande
se poldon þær. Annas.~ caiphas. þa cpædon.
His byrt uæstre sod. þ pe byrfan scolon. þam cem
pon pe des helendes brygene healdan scol
don. Ac yrs bet þen þ his onbtas cómon

~hreom feoh geafan ~þes helendes leechamon
a þes námon. Nichodem þa up astod. ~þes
cwæð. Þu cwist þysse þinge specon be rsraela
beapnum. þet sege hyrdon. hwæt þa þinge
þas sedon. þe of galilean comon. þa hys
sedon þæt hys done helend ge sawon on up
þam ahwætas ge munice þryd hys leorninge
cnihtas sprecende ~hys ge sawon hwæder he
þes on heofonas astigende. Da iudeas þa
smadon hwæt se þrytega þejon elias. ~þes
cwædon. Hwæt rsume fæder elias. hely
seus hyrm ~sparode ~cp. he rs up on hafen
Da cwædon sume þe dæg amang þam folce
stodon. þ þejon þrytegena beapn. Ac þenn rs
þ he sy on gaste up on hafen. ~on uppon
rsraela muntum ge sett. Ac uton usþe
þas ge cwoðan. ~da muntas geond sawan
weald þeh þe hine ge metan magon. þæt

folc bædon þa heliseū . ꝼ da ꝼlœm peras
se der specon ssa . þ hiꝯ ssa don sceoldon
⁊ hiꝯ sona scond þa muntas foron þreora
dagena fec . Ac hiꝯ hiꝯneria inper findan
ne mihton . Da cō nichodem̄ . La leofꝯ
þaela bearn hlyrstaþ me ⁊ uton gyt asen
dan on ꝼssaela muntas peald peh de gast
habbe pone helend se leht . ⁊ pe hiꝯne se
metan moton . ⁊ hiꝯm to se bugan . Nicho
dem̄ se dehte þa uode eallū dam folce . ⁊
hiꝯ asendon þa manega peras ⁊ pone he
lend sohton ⁊ hiꝯne secende na papi ne fu
ndon ⁊ hiꝯm cyrrende on eagan comon
⁊ þus cpedende peron . Pe habbaþ dyph
faron eall ꝼssaela land . ⁊ pe done hele
nd na hpapi ne se myton . Ac pe se myt
tan iosep̄h of̄ arimathya byr hasenne
ceastre . Da da ealdras . ⁊ eall þ folc þyr...

ſe hyrdon þa ſe ſagenygde hyrde. ⁊ þaldun ſe
don yſſraela ſæde. þ de ioſeph þe hyg on de
ſe clúſan be clyſed hafedon. þes ſundon
⁊ſe met. þ ſolc ſe peoplice myrcele ſe ſum
mẽge. ⁊ hyrm be tpeonan cpædon. Da eald
þas ⁊ þa [illegible] þroſtas. La on hyrlicepe
ende byrdnisſe mason þe ioſeph uſ to ſe
labian. ⁊ hyrm pyð ſpecan. hyg ſpa peh
þa be þeoltron. þ hyg hyrm ſeofon pétras
ſe cuþon þe ioſepes ſrund peron. ⁊ hyrm
to ſendon. ⁊ ánæ cáptan myrd hyrm peo
þes dugáþrycen. Syb ſy þu myrd ioſeph. ⁊ myrd
eallum þe myrd þe ſyndon. Se þyrſta þ
þe ſyrgod habbað. eðer ſe on ſóð ſe oñ be.
Ac þe byrðað þe oñ eorþneſt. þ þu ſe me
demge þe þ þu cume to pinum fæde
þum. ⁊ to ðinũ beapnũ ſor ðam þe eal
le þundpiað pyrhte uþ oñ haſenniſſe. Þe

þrom þ þe apirgedlic se dæne on gean þe
polton. Ac druhten þe on feng ⁊ þe alýs
de of uprum apirgedlican se dealfce. Ac
se myrd þe wlseph ⁊ se appurfod purh þu
fram ealle folce. Da ejendra can þa forð
⁊ to wlsepe comon ⁊ hine se fýrbsumlice gret
ton ⁊ heora se þrit him on hadan sealdon.
Ac þa wlseph þ se þrit redde da cpet he.
Gr se blessod se druhten god se þe me alysde
⁊ min blod nolde letan agéotan ⁊ fýr se bles
sod se þe me under hýr fedepum ge scyl
de. Iosep þa up astod. ⁊ þa peras hýrste ⁊
hý purðlice underfeng. Da þam ofrum
dæge þa pes wlseph farende to ierusalem
myd þam ejendra can ealle onuppan
heora assum. ⁊ þa wodeas þa hýs þær
se hýrdon. hýs ealle on gean upnon.
⁊ þeron cpædende. La fedep wlseph.

Syb ſi myd þe wſeþ myd þinū mȝȝe.
Ioſeph hyrn ⁊ ſpaȝode ⁊ cpæt. Syb ſynd
calles godes folce. And hi þa hiræ ſeine
aletron. ⁊ hyrne kiſton ⁊ mid hodenū
hyrne þa myd pupd ſcipe hain to hiræ huſe
aferȝ. Dam oðrum dæge þa annas. ⁊
caiphas. ⁊ mid hodenū. cpedon to wſepe. þe
bi ddað þe þæt þu ſille andet nuſſe. þam
ſoðan ſode. ⁊ ſe ſputela uſ ealle þa ðuȝ
þe ðu fram uſſe alyſed hirſt ⁊ ſeſe uſ epeſt
þu þe ðæſ helendes hyrdeman bebindeſt
hu þu of ðere cluſan come þe þe þe ær
be clyſde. hafodon for ðam þe þæt ſpa
ſpiðe pundriende pepon. ⁊ uſ ſyndro
ſe ſpaȝ þa þa þe þe habban peoldon þæt
þe þe nafoden ⁊ ſe ſputela uſ eall hu
hyrt be þe ſe poſdom ȝſt. Ioſeph cpæt.
Efene ic ſpa pylle. hyrt þeſ on ðeȝ þa

Ic me be clypodon. ⁊ cwæm ge þyrdeman cefe
re. Ic eom mine gefeðu feng. ⁊ hi ge seoþne
sang ofer hire to dæge middeneardes nihte eom.
þa cwæð þurh ðone middeneard gewitan up on
heofen. ⁊ ic þa ðone helend ge seh eall spy
ne hire [illegible] hrycgese þinge. ⁊ ic forðam
ese niðer on ða eorðan afeoll. ⁊ he me be
handan heold ⁊ up anhof ⁊ me hlihte. ⁊
cwæð to me. Ne ondræd þu þe na iosep.
be seoh on me. ⁊ on gyt þæt ic hyht eom.
ða be scealc ic cwæð. Hwæt þu la hlydepa eli
as. Ða cwæð he to me. Ne eom ic na elias.
Ac ic eom se helend þe ðu hyrst hrehama
be hrymdett. Da cwæt ic him. Oþþ þ me þa
hryrgene hwæt ic þe on lede. Se helend þa
be ðæge gelet henda me ge nam. ⁊ me ut
alædde to ampnachia on mur dgen ut ⁊
cwæð to me. Syb sy mid iosepli. ⁊ ne fær

ðu of sinum huse ne eode. on done fyrsttyde
dam. ðe se prille gin to nimu leornu cnihton.
Da ða rudeas eall. disse hrydon. dage afyl
hrodon hiy. ssunne adim feollon. ymbe
tyman gedon. Hpæt wæs dis tacen bem
de on israela lande se peorðan dæl pe cumum
pær helend. gefeng se fedeg se modeg. Iosepes
ða up astod. ond to aman. eanphan. tosæd'
dan pet hie. of to pundrienne þge he dam
helende se hælend habbad þ he of deade a
ras. ond lifgende on heofenas astah. ond he
ana of deade aruse ac fela manna of dea
de aræce. ond hie on heora byrgene ge
de. And hiyrst ðe me nuda. ealle pe cuðon
þa ne gedon. to meon. ond me meran
mæsse preost. he done bebead ær ðon hie
eal mun ðenge þam. ælcon temple ðe
ond ealle pe þa. in pæt he tyen sundri

fodan . ꝥa peꝛon hatene . þe oðeꝛ Kaym.
⁊se oðeꝛ leruticus. ⁊ealle þe þ̄ pꝛeoꝛp
hiꝛe deade þeꝛon . ⁊þe toheopa bꝛiꝛge
ne comon . uton eac nu gan ⁊magonheo
ꝥa bꝛiꝛgene opene findan ⁊hiꝛe gmdon
on þæꝛe caſtꝛe apimathia gamodge
bꝛaddende ⁊þ̄ nanne man ſpecen
de ⁊ſpilce ſpꝛgan healdende ſpa þ̄ hiꝛe
þ̄ nanne man ne ſpecað. Ac uton þe
gan ⁊cuman to him mꝛd eallum þ̄
munde ⁊ge ledan hiꝛe tohꝰ ⁊hiꝛe eoꝛ
ne halſian þæt hiꝛe þ̄ hꝰ ſpecon ⁊hꝰ
atellan ealle ge hꝰ þe beheoꝛa epiſte
ge poꝛdone ſindon . Da ꝥa ioſeph eall
hiꝛ hꝰ ge ſpecon hæfde ꝓ folc bꝛympeꝛ
ge bliſſigende ⁊to apimathia þæꝛe
caſtꝛe faꝛende ⁊þeꝛ þ̄can ſcolden
hꝑeðeꝛ hiꝛc ſoð þ̄ epe: þ ioſeph ge ſpec

cen hæfedom. Ac þa dá hys fidep comon.
da eode to þæpe byrgenne. Annas
7 caiphas. Nichodemꝰ. 7 ioseph. 7
Gamaliel. ac hys dep nanne man ofnne
fundum. Hys eode þa innon gñ þa ceastpe.
7 hyr hys se metton oñse bedeliçan myd
se bysgede cneapũ. 7 hyr hys sona kiston.
7 myd ealpe arpurdunge 7 myd godes-ege
hys ealbeoda se sommunga to hiepusalẽ se
leddon. 7 þær unbelocenum gatũ hys þe
son nimende da boc þe seo dubtenlicene
þæs on þrycen. 7 hyrm on hand setton. 7
þus cpedon. Þe halsgad eop þurh done up
plican god 7 þurh þas dubtenlican ẽe.
þe se oñ handan habbad þ gyrf se se lyfon
on þane ylcan þe eop of deaðe apehte.
segad us hwæt of deaðe aristene purdon.
Kaiꝑñ. 7 leuitacus. hyrm 7 sparedon. 7 þris

cpedon. Pepillad eac. Syllad ure da capitan
þ pe hyre magon on appitan þþer
pe se hyrdon ⁊ eac se sapon. Da
ealdras da him Raptan fundun. ⁊ eall
þ dæp to se hyrede. Capinus. ⁊ Leuticus.
hym pepon pa da Raptan oñ fundon he
ora egsdep ane. ⁊ þus cpedon. La dpihtē
helend cpist. Du eapd lyf. ⁊ epist ealpa
deadra. Pe biddad pe þ du usse dafge
þ pe magon pa godcundan se pinu se spu
ætlan pe se porsdene synd on. þurh dinne
dead ⁊ þurh dine æpiste. La þu mildesta
hlaford þu de foꝛ bude þinū deopum þhr
da godcundan mæꝛ pa pinef dyselan
magen dsumef se sputelian ne mostonse
biddad pe alyf hyt us. Him com pa ha
stefen of heofenum. ⁊ pef pus cpedende.
Pnicad ⁊ se sputelad hyt. hyt pa spa

dídon. Rapuh ~ Leuticus dus hyt appe-
~ cpedon. Sodfice da pe peþon mid eallū
uþū federum ondæþe hellican deoþnisse
þeh he com þeo beorhtnisse on dæþe þi
stra dyrnesse þæt he ealle scond lihte
~ se blissigende peþon. Da þes feþunga se
peopdon on ansine spilce þeh scylden sun
na on æled þeþe ~ ofeh us ealle scond
lihte ~ satanas þa ~ eall þ rede peþod þe
þon afirhte ~ þus cpædon. hpæt hys þis
leoht þ heh ofeh us swa féglice scyned
Da þes sona eall þ menniscce cynn se
blissigende uþe / federh adam mid eallū
heah federū. ~ mid eallū þrymsum for
dæþe miclan beorhtnisse ~ hys þus cpæ
don. Dis leoht hys ealdor þes ecan leoh
tes eall swa us dyhtoen be. het. þæt he us
þæt ece leoht asendan polde. Da cly þode

rsaias se pregia ⁊ cp̄. Dis ys þæt fæderlice leoht
⁊ hit ys godes sunu eall swa ic fore sede þa
þa ic on ewdan þæs þa ic cpæt ⁊ forn pregode
de þæt land zabulon. ⁊ þæt land nepthalim.
þyss þa ea wordanen ⁊ þe folc þ on dæm dys
strum sæt seoldon mycle leoht ge seo on
⁊ þa þe on dimmum stæde punedon ic þæt
gode þ hyg leoht scealden on̄ forn ⁊ mid hyt
ȝ stocumen. ⁊ us on tyht þa de ge fiftan on
deades dimnisse secan. Ac uton ealle blyss
an þes leohtes. Se praga þa simeon hyrm
eallū ge blyssigendū hyrm to cpæt. Suldmad
pone drihten godes sunu done þe ic her on
mynū earmum into þam temple. ⁊ ic þa
þus cpæt. Du eard leoht ⁊ frofor eallum
deodum. ⁊ du eard puldor ⁊ pynd mynt
eallum israela folce. Symeone da dusse
specenū eall þæt period dere halgena þa

peard spide se blyssende. And eft cwæð þam þe
com spilce purpres slege ⁊ealle þa halgan on
egan cyþoden ⁊ cwædon. hwæt cwið þu seo
stefen hyra ⁊ spræcon ⁊ cwet. Ic eom iohannes
þes geneahstan þrafa ⁊ ic eom comen to forlon
hyra þ ic hyra þegna geþeahtian sceal ⁊ gefremman
þa hēlle hyra folces. Adam þa þæs þis ge he
rende ⁊ to hyra sunu cwedende þe þesse
nemnet seth. he cwæt wære þinū bearnū
⁊ þissum heah fedejū ealle þa ðing þe þu
fram michaele þam heah engle ge hyrdest.
Da þa ic þe asende to neorxnewonge þanges geate
þ ðu sceoldest drihten biddan þæt he mid
ðe his engel asende þæt he þane ele sillan
sceoldon of ðam treowe ðæge mild heofnisse
þæt mihtest minne ieamaran mid ge sinn
nian. Da þa ic mid ealdum untrumne þæs.
Seth adames sunu þa wæs nea lecende

þam halgū heah fæderū ⁊ þam prafum
⁊ þes cwæðende. Efene þa ic þes dydon
biddende æt. neoþxena panges sæte. Ða
æt ÿþde michael se heah engel. ⁊ me cwæþ
Ic eom asend fram drihtene to de ic eom
se set ofor ealle menisse lichaman. Huse
gif ic þe sechne deardfæst þu spincan bid
dende ne þin treaþas asecgende þæt þu þu
sfe bryddan þone ele of dam treope dest mil
heardnisse þ du adam dinne fæder myd
smitan mote. For his lichaman sare for
dam pe gyt ne sindon se fyllode þa fif du
send pinta ⁊ þa fif hund pinta de sesa
lde beon agam eal hege heled purde. Ac
danne cymð seo mildheardnist crist godes
sunu. se let dinne fæder adam on neoþ
xena pang to dam treope þere mildheor
nisse. Ða þis þæron hyrende ealle heah

fæderas ⁊ þa prycsan ⁊ealle halgan. þe ðer
on ðam cpic sufle pæron. hiʒ pæron spiðe se
blissende ⁊ god puldrʒende. hit pes þa
spiðe arʒsrlic þa þa satanas ðære helle eal
dor. ⁊ þes deaðes héfetoʒan cpæt to ðære
helle. Gesearra þe sylfe þæt ðu mage crist
a fon se hine silfne se puldrod hæfð ⁊ his godes
sunu ⁊ eac man ⁊ eac se deað his hine on ðre
ðende ⁊ min sapel his spa un rot. þæt me
þinʒð þæt ic libban ne mæʒ. for ðy he his muc
cel piðer punna ⁊ ifel þyrcende onʒean me.
⁊ eac onʒean þe. ⁊ fela ðe ic hæfede to me
pilld. ⁊ to atʒon blinde ⁊ hatte se bisede
⁊ hreftan ealle he fram þe arihþ. Deo hell
ða spiðe ʒrimme. ⁊ spiðe egesrue ⁊ sprapode
ðam satanáse ðam ealdan deofle. ⁊ cpæt.
hpæt his þe þe sy spa strangʒ ⁊ spa mihtʒ sy
he man his þ he ne sy pone deað ondredende

þe þrt ge synn be clysed hæfdon. forediim ealle
de ampeald on eowdan hafdon þa hyg mid dinge
mihte to mefeaxon ~ ic feeste heald ~ hyf du
spa mihtig eard spa du eji pepe. hpæt wylle
man ~ þe helend þe ne fyr done dead ~ þinne
mihte on dpiedende. Acto sodan ic þat gyf he
on menuscnisse spa mihtig yrl: þ he nadege ne
une ne done dead ne on dpæt þ ic þat þ spa mi
htig he yrl on godcundnisse þ him ne mæg nan
ding þid standan. ~ ic þat gyf þe dead arne
on dpæt. done ge fohd he de. ~ þe bridegume þi
to eowre pundrung de. Satanan þa dæl epe
surdes caldon. dege helle ~ sprinode. ~ þurch
hpæt cpinost du adle hpæt on dpedst þu de
done helend to oforane. munuc pidep pinna
~ eac dinne fop dan ic hyr costnode ~ ic ge di
de him þ eall þ iudeisce folc þi hyg þegon
on gean hine myd yrpe ~ myd andan a

petre ⁊ ic ge dyde þæt þes mynd sprece ge talde.
⁊ ic ge dyde þ man carmengde mynd gealdan
⁊ mynd eacde. ⁊ ic ge dyde þ man him treope
ne rode ge gearwode. ⁊ hine dæp on anbenge.
⁊ hine mid næglum ge festnode. ⁊ nu eac nelle
can ic pille hyre deaþ to dæle ge ræcan. ⁊ he sceal
beon under þeodd egder ge mege þe. Seo hell
da an gruslice duse cpæt. Pyrce þ du spa dop
he þa deadan fram me ne ateo. for dam þe her
fala sindon geopn fulle fram me þ hyg on
me punian nolden. Ac ic pât þ hig fram me
nege prcad purh heora agene mihte. buton
hyg de elmihtga god fram me ateo. Se þe
ladzarum of mege nam. pone de ic heold de
adne feoper niht feste ge bunden. ⁊ ic hine
eft cpicne ageaf durh hyre bebodu. Da ⁊ spa
rode satanas ⁊ cpæt. Se ylca hit rr þe þe
ladzarum of unc bam ge nam. Seo hell bi

[illegible] ðurfe to cpeþenne. Eala ic hælfre þe þurh þine
mægenu. ⁊ eac þurh minne þ̄ ðu nefre ne
se þafige þ he in ne on me come. for ðam þanc
se hȳrde þet þurh hyrſt bebodeſt. ic þæſ myd
mycclum eſe afyrht. ⁊ealle myne apleaſan
þe naſ þegon ſam̄od myd me ſe ðreate. ⁊ he
ðreafede ſpa þ̄ þe ne mihton ladzapum ſe he
aldan. Ac he þeſ hyrne aſceacende eall ſpa
earn pone he myd hpedium fluhte pille foð
afleon. ⁊ he þeſ ſpa̅ fram us þefende. ⁊ ſeo eop
ðe þe ladzapuſ deadan luchaman heold heo
hyrne cpicne aſeaf. ⁊ þ̄ ic nu pat þ̄ ðe manþe
eall þiſe ðyde þ̄ he yrſ on̄ ſode ſtpang. ⁊ mihtiz
⁊ yrf ðu hine to me ſe bedeſt. ealle þe hep
ſindon on ðiſum þel hpepan cpeaptepne be
clyſde. ⁊ on ðiſum bendum myd ſmnū ſe
þpiſene. ealle he myd hyrſ ſodcunniſſe ſpa̅
me atiht. ⁊ to lyfe ſe let. Ac á manz þam

þe hys ðus specon. þeh þes stefen. ⁊ sa ðe
hream sþa blud spilce dunder slege. ⁊ þes
ðus cpedende. / Tollite portas principes uras
& eleuamini porte eternales & introibit rex
glę. Đæt bỳd on engliſc. Ge ealdras to nimaþ
þa gatu ⁊ up on hebbaþ. þa ecan gatu. þ me
se ingan. Se cyninc ðes ecan puldres. Ac
þa ða me ſade seo helle þ se hyrde. þa cpæt
to þam ealdre satane. Ge pit fram me gæde
⁊ far ut of minre on punungc. ⁊ gif ðu sþa
miþcs eart. sþa ðu eart umbe specon. pone
pinn ðu nu on gean ðone puldres cinning ⁊
se pyrde þe ⁊ him. And seo helle þa satanas
of hyr sectum ut adraf. ⁊ cp to ðam apostlū
penum. Be lucaþ þa þet hyrpan. ⁊ þa ereuenan
gatu. ⁊ to forlan on sceotaþ þa yrse nan scyt
eelsas. ⁊ him stpangliee pyþ standaþ ⁊ þa hef
tinge se healdaþ. þ pere beon se hefte. ða

ȝse hurde ðeo menȝu ðepa ealȝena þe ðep
in ne þæpon. Hiȝ cliȝpodon ealle ampe ſtefe
ne ȝepedon to ðæpe helle. Ge opena þinepa
cu þ mæge innȝán þe cinuȝ ðæſ écan puldpes.
Ða cp̄ dauid þa ȝyrt. He ſope pitȝode ic eop ða
þa ic on eoſtan pæſ lyfiȝende þa ða ic ſæde.
Andettad ðinhtene hyſt mildheoptnuſſa foꝛ ðam
þe he hyſt punðpa pile manna beaꝛnū ȝecid
ðan ⁊ þa æꝛe nan ȝatu. ⁊ ða ȝſenan ſcuttelſas
to bꝛecan. ⁊ he pile hyt ȝe numan of ðam þeȝ
ȝe heopa unpilt preſnyſſe. æfteꝛ ðam þa cp̄ ſe
pitega ſtanaſ to eallum þam halȝum ðe þeꝛ þe
þæpon. And ne ſope ſede ic eop þa ða ic ón eoꝛ
ðan lyfiȝende pæſ. þ deade men apaſan ſceol
den ⁊ manega byꝛȝena ȝe openode puꝛðan
⁊ þa ſceoldon ge bliſſian ðe on eoꝛðan þæpon
foꝛðam þe him ſpam ðinhtene hel ſcoolde
cuman. Ða ealle þa halȝan hiſ þæpon ȝe

hyrende ſtream ðam prafan ſuam þæt þeſ
cpeðende to ðeſre helle. Gé opena ðine ſæ
nu þu ſcealt beon uncpum. ⁊ un mihtig
mid eallum oſop ſpiðed. Hum ſa ðuſ ſe ſpe
cenum ſæp pæſ ſe porden ſeo micele ſtefen
ſpilce ðunneſ ſlege. ⁊ ðuſ cpæt. Gé ealdraſ
wnimað eoppe ſacu. ⁊ upahebbað pa ecan
ſacu. þ mage unn ſán þe cinnuns ðeſ ecan
puldneſ. Ac pa ſeo hell þſe hyrde þ hyt
pæſ aipa ſpá ſe clypod. pa clypode heo ongean
⁊ puſ cp. hpæt hyſ ſe cyninz þe ſy puldneſ
cinnz. Dauid hyrde ⁊ ſpaprode pa ⁊ cpæt.
Ðaſ porð ic oñ cnape. ⁊ eac ic þaſ porð ſeſið
ðode þaða ic on eoſtdan pæſ. ⁊ ic hyrt ſe cyn
þe ſyſta ðunden polde of heofenū oñ eoſtdan
be ſeon. ⁊ peſpe hyſian pa ſeomuncze hyſ
ſe bundenpa ðeopa. Ac nu þu fuluſte. ⁊ þu
fulſtum endiſte hell. Gé opena þine ſacu

þ mæge mynsan ðæs ecan puldres cyninges.
Dauide ðā þus þe specenū. þæt wæs se cumpe
uldor fulla cyninges onmannes se wæs.
þes ufe heofelica dribten. ⁊ þær ða ecan diss
ru ealle geond ufne ⁊ þær ða sinn benda þe
ealle to hiec ⁊ he ufe heald fæderas ealle se
heosode þær ðær his þeow on ðam pistum
es lange punigende. Ac seo hell ⁊ se deað ⁊
heora ateasan þenunga þa þa his þis se sæpon
se hrædon. þeow a forhwode mid heora þel
hyran ðenū for ðam ðe his on heora agenū
wuce spa micele bysmisse þæs leohtes se sæpan.
⁊ fegnunga crist se sæpon on ðam sæcle swican þe
he him fylstum se ahnod hefede. ⁊ his þeow
clyppende. ⁊ þus cwedende. Þe sindon fram
þe ofer spidde. Ac þe halsiað þe hyrt eart þu.
ðu þe buton eadon se flute. ⁊ buton eadre
se þemminge mid þinum mægen þrīme

hefstum mihte se nidboda. And hi eft eaca
þu swa micel ⁊ eac swa lytel. ⁊ swa nyðerlic
⁊ eft swa upheah. ⁊ swa wunderlic on ærles
mannes hyrde us wofen pinnanne. Ðu lage
deadon bryrsene. ⁊ eac hyrsiende hider to usse
faren ⁊ on þinū deade ealle eowdan se sceafta.
⁊ealle tungla sindon astyrede. ⁊ þu eart freoh
se pordon betpinan eallum odrum deadum ⁊ eal
lum ute eopedu ðu hefst swide se ~~ðrefed~~. ⁊ hyrt
eart ðu wuldor hefst þ leoht hider to eond send ⁊
myd pinre godcundan beorhtnysse hefst a
blend þa sinfullan ðistru. ⁊ eac se lige ealle
þas eopedu ðissa deofla sindon swide afyrhte ⁊
pæron þa ealle þa deoflu clyppende ane ste
fene. Hpanon eart þu belend swa strang man
⁊ swa beorht on mægen þrym buton ælcon
pomme. ⁊ swa clene fram ælcon leahtre eall
eopdan myddan eard us pær simle under

Seod ðæt nu. ⁊ eornostlice þe ahsiað þe hi þæt eart
ðu þu ðe sylf ⁊ ún forhte ús to eart cumen. ⁊ þær
to eacan us þitt fremm aceon eatte þa ðe þe fylgen
on bendum heoldon. hi þæðer hyt þencst ðu us
þe ylca helend. ðe satanas upe ealdor ymbe
spec ⁊ sede þ þurh þinne deað he þeolde ge þe
ald habban. eallef myrdan eardef. ac þe
puldor fæsta cinnig ⁊ upe heofonlican hlaford
þa nolde ðeða deofla ge maðelef na mare
habban. ac he þone deoflican deað feorh
nuþer aræsed ⁊ he satanas se græp ⁊ hyrne
fæste ge barn. ⁊ hyrne þære helle sealde on
ánpeald. ac heo hine ða underfeng eall
spa heo fremm upe heofonlicam hlaforde ge
haven þef. Ða cp seo hell co satane. la ðu eal
dor ealre for spilledrysse ⁊ la ðu ord fruma
ealra yfela. ⁊ ðu fæder ealra ftyrnena. ⁊ ðu
ðe ealdor þære eallef deaðef ⁊ ord fruma eal

ſe modigmiſſe ſoþ hpæt ſe cyning ſelfcæſt ſu
de-þ ſinſ ge ſanc on þ uudeuſce folc á ſendeſt.
þ hy þiſſe helend á heriſon. ⁊ þu him
naenige yſle on ne on ceoſe. ⁊ þu mi
þurh þ treop ⁊ þurh ða rode hefſt ealle
þine bliſſe for ſpilled. ⁊ þurh þu þiſſe puldres
emnſ á heriſon. Du ſidest þeſdlice ge ðyſdeſt-es
ðer ongean þe. ⁊ eac ongean me. ⁊ on cnap nu þu
ſala ece tyntregan. ⁊ þa unſe[illegible]nodan ſiſlo ðu
bræſt. ðſpiende on minre edcan hiſtoſinnyſſe. Ac
ða ſa ðe puldres cyn[illegible]erſt þæt ge hyrde hu
ſeo hell pyð þone pedan ſatan ſpec. he cpæð
to ðere helle. Beo ſatan on [illegible] þinū anpeal
de ⁊ ſyſt buta on eciū foſ pyrde. ⁊ þ beo efne
to-ecete populde. On ðere ſtope þe ge adam ⁊
heta pregena barn. eſ lange on ge heolden.
And ſe puldor fulla dpihten. ða hyſt ſpiðian
hand apenede ⁊ cp. Calle ge mine halgan ge þe

nunc ge licnysse habbad ǽmnad to me ~ 7
se pe ðurh hes creopes bleda ge nyde genude
person ge seod nu: þ ge seolon ðurh þ creop
munuc rode de ic on ahangen wes ofor
spidan pone dead. ~ 7 eac pone deofol. hyt
wes þa spide wide þ ealle þa halgan peron ge nea
lecende. to wes helendes handum. ~ se helend þa
adam be pæpe wuhte handa ge nam: ~ hyrmde
cpæt. Sy þe sunu þe adam. ~ 7 myrd eallum
þinum bearnum. redendum wes ða nydep afeallen
de ~ wes helendes cnæ[h]tum op cyssende. ~ myrd
ceapa geocendre halsunge. ~ myrd miltsiende te
fere dryhtne. Ic hyrsige þe heofona hlaford
þ ðu me of disse cpic susle on fon peoldest. And
se helend ða hyt hand ádenede ~ 7 rode tacn of
sep adam ge porhte. ~ ofep ealle hyt halgan. ~
he adam be pepe spidran handan fram helle
ge teh. ~ ealle ða halgan hyrm eftep fylgdon.

Se halga dauid pa his cyrpode mid
stranglicre stefene. ⁊ cw. Syrgiað drihtne
ealle engla his. forðam se drihten
hefð his cyrican gesundra eallum deodum ge sprec
de. ⁊ he efð his hele cuce ge dom cuðlicum ealra
deoda ge fyldæ. ⁊ his pilegrimrisse cyrpen. Ealle
þa halgan him þa ⁊ sparedon. ⁊ cwedon ðæt ðæs
drihtnes mæð. ⁊ eallum his halgum puldor. Amen
Alleluia. ✠ De halega drihten pe ða adam
hand healdende ⁊ his mycbaele þambe
ah engle syllende ne me to cpa ⁊ his sprec þer
to heofonan fapen mid me de ⁊ ealle ða
halgan þe þa. mycbaele þam heah engle efter
folgende. ⁊ he his ealle unyse bedde on neoðeraþas
mid puldor fulre blysse. Se þa his þe þeccð so
þon þa se mycbael his cpeðen ealde þeras. ⁊ eal
le þa halgan his sona ahsedon. ⁊ him þus to cpe
don. hpæt syndon se se on helle mid us neþon

[illegible] copen lychamam spa þeh on neorxena
[illegible] panse to gesedene synbon. Đe oðer hyrmð
[illegible] þrapode -ge-pet. Ic com enoch -ic ðurh drihtnes
sped þes bydene aledd -þis byrst elias cheſbiten
þe mid mie-. Đe þes on fe-enũ cpice bydeþ se
fe-od. -þæt sit deaðes neabyrgidon. Ac pyt sce
olon mid godcundum tacnũ. -mid hore beac
num ante cpistes se ãbidan. -on gean hine þm
[illegible]. -þyt sceolon on hie-usalem fram hym
[illegible] beon offlegene. -he eac fram us. Ac þt
sceolon bmman [illegible] feoh ðin healfes
dæges feoh bed[illegible] halsunge. -eft se ed cpiðode
-þurh se nipa up on hefene. Ac manig þam
enoch -elias ðus specon. hyrm þe- to þe com
sum pe- þe þes eahmluces hiþes. -þes bepen
de ane þode tacen on uppan hyrsetlum. Ac þa
haligan hine ða sona se sapon -him to cpedon.
hpæt eart þu pe ðin an sinyst spilce ænes sceadan

7 hpet hi þ tacen þe þu on uppan þinum
eahtum byrst. he hym 7 spaxode 7 cpæt.
Soð þe secge þ ic seeala þ-es. 7 ealle 7 fulu on
eorðan þrycende. Ac þa uncleas me þry'þ one he
lend alysnysse. 7 ic þa se hæl eallne þa dæg þe be
þam helende on ðere þode se done þ-epon. 7 ic ða
sona se hæfde þ he þes ealdan se sceafta scyppend.
7 þe ælmihtiga cyning. 7 ic hine ða seoðþe bæd
7 þus cpæð. Eala drihten se mun ðu myn þon
ne ðu on þm þrice cyneð. 7 þæs he mine bene
sona. on fonde. 7 he me to cpæð. Swa swa ðan ic ser
se to dæg þu byrst mid me on neoðerena þarfe.
7 he me ða þisse þode tacen sealde 7 cpæð. Gá
on neoðerena þarfe mid þissum tacne. 7 sy'þ
ðe engel þe yt hy'þde to neoðerena þarfes se
ace þe mid þarfes for þi þyde ær yþ him þisse þo
de tacen. 7 sæde to hym þ se helend crist
godes sunu ðe nu þes on hengen. þe ðider cá

sende. And ic þa þam engle þe deȝ hyrde
de þes eall hyrm spa asede. ⁊ he me sona
to ȝe cwæde on þa spiderran healfe neorxena pu
ngesceafes. Ac he me ȝe ⁊ bidian het ⁊ me
to cwæt. Ge ⁊ bida hep od þæt inȝa eall men
nyst cyman. þe frederi adam myd eallum hyr
beapnū ⁊ myd eallum halȝū de myd hym
on deȝre helle peȝon. Ac þa ealle þa heah
federas. ⁊ þurȝan þa hyȝ ȝe hyrdon. ealle
þas sceadan porod. Da cwædon hyȝ ealle anre
stefene. Sy ȝe ⁊ blesod se ælmihtiȝa drihten.
⁊ se ece frederi. se de spilce forȝyfenesse þu
nū fyrmēst ȝe sealde ⁊ myd spilcere syfe
de to neorxena paraȝse ȝe cwæde. he ⁊ spa rode
⁊ cwæt. AMEN.

Dyr sindon þa sodcundan. ⁊ þa halȝan ȝe
synu þe da twegen preȝan cantil ⁊ leucuscus.
to sodan ȝe sapon ⁊ ȝe hyrdom eall spa ic ær

þe foþan sæde. þæt hyg on þissene dæg mid
ðam helende ofdæde arison. eall spa hyg ðe
helend of deade aræse. ⁊ spa hyg eall þisse þing
cen ⁊ se fulled hæfedon. hyg up arison ⁊ þa
capetan ðe hyg se þritten hæfdon. þam ealdþeum
asefon. Carinus hyr capetan ageaf. annan.
⁊ carpsan. Gamaliele. ⁊ se lyce leuti
cus hyr kapetan ageaf. ⁊ on hand sealde. nyc
hodeme. ⁊ iosepe ⁊ himdus to cpædon. Syþ
fy mid eop eallum fram þam fyrlfa ðriþscene
helende crifte ⁊ fram ure ealra helende.
And karinus. ⁊ leucicus þæt on ða fepntya
spa fæstes hyr þes spa seo sunne þone heo
beorhtoft scynað. ⁊ on þære beorhnysse hyg
of þam folce se þrotn spa þæt þæs folces na
þitt nyston. hpæt hyg se foþon. Ac þa eal
dras ða ⁊ þa þrostas. ða se þrittu þeddon.
þe karinus. ⁊ leucicus se þrittene hæfdon.

ða þes ege̊þer ge tiċe ge þrittan ꝓnaðen nes
ne tæsse ne mæþe þone oðer beamũ staſe ne
ſuſdon beamũ þrucan. And þa ðæge þrittan
ge þedde þegon call þ uuldrſce folc þa hyrmbe
tpenan cpædon. Soðe ſindon ealle þaſ ding
þe her ge þoſdene ſindon ⁊ ẽſtre ſy ðaliwen
ge bleſſoð. apoſd apoſtuld. AMEN.
And eft ðæra iudea þes ða ham to hyrſagenũ
ſaſende mycel mycelne ymb hiðgymyſſe ⁊ mycel
micelum ege. ⁊ mycel micelne fꝭ̃hoo. ⁊ heo
þa breoſt beatende þ hyꝛ mycel þam betan
polden þ hyꝛ þeð god aſyrte hefdon. And
ioſeph ⁊ nicodemuſ. þegon ða ſaſende to
pilate. þam deman. ⁊ hyrm eall atealdon be
ðam cpicum pregsum. ſaſtne. ⁊ leuticne. ⁊
be ðam ge þrucon þe hyꝛ apruron. ⁊ be ealle
þeple ſaſe þe eſtep he ðyſlod þeſ. Ac pilat
ða on hyꝛ ſelfne mycelne hyrm ſylf apræd eallra

ælf. þe þe ðam he tende se ðone þe þon ofer
fyldan ongeþenden se þyrl apleat 23 ⁊ þa ongan asæn
de ða þam cyninge claudio. ⁊ hyt þes deofol apa 83
cen. Se ponticisca pilat gret þet hyt kyne hlafordes
cudum. ⁊ he cyðde þe þær hyt nu nigan ge lamp.
þa nudeas þurh heora andan. ⁊ þuh heora age
ne ge nydepunge: þ hyt þone helend ge namon.
⁊ eac hyt hine me sealdon. ⁊ hyne þreydon. ⁊
hym fala on gean wigon. ⁊ sedon þ he deu þeape.
⁊ eac þ he elcne þeftne dæs ge þemde forðon
þe hyt se papon þ he on þeofte dæsum blinde wæs
se ge hyrde. ⁊ hyrcflan aclensode. ⁊ deofol seoc wæs
fram mannū afligde. ⁊ deade apehte. ⁊ fela
odra wundra he worhte. ⁊ ic him gelyfde spa
spa ic na ne seolden. ⁊ hine spiligan hec. ⁊
hine hyrm syddan to heora ageū dome ageaf.
⁊ hyt hine syddan on cneopenne wode alæn
gon. ⁊ peep dead þes ~ yfte syddan he be byrp

[illegible] hyt ſeo þeoſ to hyſſ orſſyene ge ſeman
þeoſ ſeoperſtes cempena þe done lichaman
healdan ſeoldon. Ac he on dam ſpiddan dæge
of deaðe aras. ⁊ ða hyſſdas hyt eall a fedon ⁊
hyt foꝛ helm ne mihton. Ac þa uudeas þa
hyſſ þæſe hyſſdon. hyſſ dam hyſſdon feohgea
ſon. ⁊ hyſſ þ ſectan ſeoldon. þ hyſſ cnihtaſco
mon. ⁊ þone lichaman faꝛ ſtelon. ⁊ þa hyſſ
daſ þa þ feoh on fengon ⁊ hyſſ ſpa þeh þa ſoð
feſtnyſſe þe dæꝛ ge þoꝛdon þ eſ foꝛ ſuꝛian
ne mihton. Nu leof cyning ic þe eac læꝛe foꝛ
ðy. þ ðu ne ſie dæꝛa uudea leaſinga ne ge
lyfe. Sy ðriheen lof ⁊ deoſtum ſeoꝛh a to
þoꝛulde. AMEN.

Hæꝛ Rid hu ſacuꝛnuſ. ⁊ Salomon. ferſode
ymbe heoꝛa piſdom. þa cþæt ſacuꝛnuſ to
ſalomane.

Ge me hþæꝛ ſod ſæde þa hæge þoꝛhte heo

ꝑſtan ⁊ eorþan. Ic ꝑe ſecge þæt ſe[illegible]
fæderum. Saga me hwile þond-cruft forþ eode
of godes mude. Ic ꝑe ſecge fiat lux & facta
lux. Saga me foꝛ hwilcum dæġū heofon ſceop
halgen heofon. Ic ðe ſecge foꝛ þon. he be healdꝫ
eall ꝓ him be utan bȳð. Saga me hwæt yrſod.
Ic ꝑe ſecge. ꝓ yrſod ꝑe ealle dæġ on hꝛyſe peal
dum hafaþ. Saga me on hwilcu dæġum god ge
ſcop ealle ge ſcæftu. Ic ꝑe ſecge. on vi. de
ġum god ge ſceop ealle ge ſcæftu. On þam æreſtū
dæge he ge ſcop leoht. On þam æfteran dæge.
he ge ſcop þa ge ſcæpu de þiſne heofon healdaþ.
On þam þꝛiddan dæge. he ge ſcop ge ⁊eorþan.
On þām feoꝛðan dæge he ge ſcop heofon-ef
tunglon. ⁊ on ðam .v. dæge. he ge ſcop fiſcaſ
⁊ fuġelaſ. ⁊ on ðam .vi. dæge he ge ſcop deoꝛ
⁊ nȳtenu. ⁊ Adam. ðone æꝛeſtan man. Saga
me hwanon ꝑe ſadames nama ge ſceapen

[illegible] ſeċſe [illegible]am ·IIII·ſteoptum. Saſa me [illegible]
[illegible]xam. þaſe. Ic þe ſeċſe. Arthor. Dyr. Aroctho
lem. Omſrmbrſe. Saſa me·þ and þoſe
. þeadam þeſofſe porþt ſeepuſtan
man. Ic ðe ſeċſe·of·viii·punda ſe pihte. Sa
ſa me hpæt hatton þaſe. Ic ðe ſeċſe: þ·epo
ſte þeſ foldan punð. of ðam him þeſ fleſ
ſe porþt. Oðer þeſ fyrſeſ punð. þanon hyrn
þeſ þblod peað. ⁊ hat. Ðridde þeſ pinder
punð. þanon hyrn þeſ ſeo eðlung ſe ſealð. ſe
oþðe þeſ þolcneſ punð. þanon hyrn þeſ hiſ
modeſ un ſtaðel ſeſtneſ ſe ſealð. ſifte þeſ
ſyſe punð. þanon hyrn þeſ ſe ſealð ſeſer
ſe ðanġ. Syxſte þeſ bloſmena punð. þanon
hyrn þeſ eaſena myſſenlicneſ ſe ſealð. Seo
feðo þeſ deapeſ punð. ðanon him beorn
ſpat. Eahoðe þeſ ſeaſteſ punð. þanon hī
þeron þa ceaſaſ ſeaſte. Saſa me on hpilċe

ge ylde þes adam ða he ge seapen þes. Ic þe
sege he þes on .xxx. pintra ylde. Saga me 85
hu lang þes adam on lenge ge seapen. Ic
de sege he þes .vi. ʒ ʒ nca lang. Saga me.
hu fela pintra leofode adam on þissere worl
lde. Ic þe sege he leofode .ix. hund pintra
⁊ .xx. pintra on ge stince. ⁊ on ymbe. ⁊
syðþan to helle fende ⁊ þar ðusme picu dolo
de .v. þusend pintra. ⁊ cpa hund pintra. ⁊
eahta ⁊ xxx pintra. Saga me. hu fela pintra
hefede adam ær he beapn strunde. Ic þe sec
ge. an hund pintra. ⁊ xxx. pintra ær he
beapn strunde. ⁊ þa se strunde he beapn
on hyr cnihthade. se hatte. Seth. ⁊ he þa
leofode eallef. nygon hundred pintra. ⁊ xxx.
pintra. on þissere worulde. Da lyfde. seth.
hyr sunu. an hund pintra. ⁊ .v. pintra. ær
he beapn ge strunde. ⁊ þa se strunde he

beam on hyf cnihc hade. se hette enos. 7
da lyfde he hym fyftef eallef. nygon hund
pintpa. 7 xvii pintpa. Da pep hefede enos.
an hund pintpa. paze ftrynde he chaman.
7 pa lyfde he enos eallef. nygon hund pintt
7 v pintt. 7 Da hefede chaman. lxx. pintpa.
paze ftrynde he malaleh. 7 caman lyfde pa
eallef. nygon hund pintpa. 7 x. pintpa. Da
hefede malaleh v 7 lx. pintpa. da ze ftrin
de he iared. 7 malaleh he lyfde eallef. nygon
hund pintpa 7 v. pintpa. Da hefede iared ii
7 lx. pintpa. 7 an hund pintpa. paze ftrynde
he enoh. 7 iared hyf fedep lyfde eallef. eahta
hund pintpa. 7 ii 7 lx. pintpa. Da hefede
enoh v 7 lx. pintpa. pa ze ftrynde he matufa
lem. 7 enoh lyfde eallef. ccc. pintpa. 7 v 7.
lx. pintpa. Da ze nam hine god mid fayle
7 mid lyfchaman up in pone heofon. Da

hefde mathusalem ·viic ⁊ lxxx· ⁊ hundpinga· þa se ſtrunde he
matuſalem hyſſ fedde ⁊ lyfde eallef. nygon hund 86
pinga. ⁊ lx· ⁊ lx· pinga. Da hefede lamec
an hund pinga. ⁊ lxxxii· pinga. þa ſe ſtrunde
he. Noe. ⁊ lamec lyfde eallef· vii· hund pinga
⁊ lxxvii· pinga. Da hefede noe. v· pinga
da ge ſtrunde he beagn. Sem· cham· iafet. ⁊
Noe· lyfde eallef in diſſere populde. dxcc· ⁊ lx
xiii· pinga. Saga me hu fela þeoda apoon
of hyſſ· iii· beagnū· Ic þe ſeege· lxxii· þeoda ſin
don· ⁊ of seme hyſſ yldeſtan ſuna apoon· xxx·
⁊ of cham· xxx· ⁊ of iafede· xii· Saga me hwæt
hyſſ fedde acennedon ær ⁊ eft be bryttedon
on hyſſ modeg innode. ⁊ eftan þam deade
ge fullod þæſ. Ic þe ſeege· ⁊ þa ſadam Saga
me hu lange lyfde adam· on neoþxena pam
ge. Ic þe ſeege· ⁊ on þam

[illegible] abrigde. ſa fæ[r] bodenan fic ærepeſt bi[ð]
da. ⁊ þæt on fri[ſ]t dæg ⁊ þu[r]hſt he þaſ on hel
le. v. diſend pinta. ⁊ .ii. c. pinta. ⁊ .viii. ⁊.
xx. pinta. Sæ[ð] me of ſc[ð] maria ſide. ſeſe
ſegse. heo þeſ. iii. ⁊ ſixtig ſeara eald þa heo
he bi[ð]fon þeſ. ⁊ heo þeſ. xiii. pinta. þa heo
cri[ſ]t cende ⁊ heo þeſ mi[ð] him. xxx. iii. ſea
þa ón middan eardde. ⁊ heo þaſ. xvi. ſer. eſt
hi[ð]m ón þorulde. ⁊ fram adame ⁊ of fri[ð]de
middan eardes þaſ on ſe tal ſe ſumes of dó
ne micclan. Noes flod. ii. ðuſend pinta ⁊.
ii. c. pinta ⁊ .ii. ⁊ lx. pinta. ⁊ fr[ð] ðam flo
de-[illegible] þeſ of abrahames ſe bi[ð]r tide. ix c.
pinta. ⁊ .ii. ⁊ lxl. pinta ⁊ fram abraha
me þaſ þa forð of moiſes tid. ⁊ iſhaela ofer
faſ ut of ægy[illegible]m. v. c. pinta. ⁊ .viii.
pinta. ⁊ fram fruide middan eardes
on cri[ſ]tes ðrowunge þeſon. vi. ðuſend pi

cla· .c. pinta· .vIII. l· pinta. Sæ me
hu lange þorhte men. Hoef earce. le þe secge. 87
lxxx· pinta. ofdam cleop cinne þe ærste
nemned. Sem. Sæ me hpæt hatte noef
þrf. le þe secge. heo hette dátila. hpæt
hatte chamef þif. Ja iapecta heo hatte. 7
hpæt hatte. Iafeðef þrf. le þe secge. Cataflu
uia. heo hatte. 7 oðrum naman hyra sindon
se nemnede. olla. 7 ollina. 7 ollibama. spa
hyra ðreo hatton. Sæ me hu lange þar
noef flod ofer eorðan. le þe secge. xl· dagas
7 nihta. Sæ me hu lang þar noef earce on
lengde. le þe secge. heo þar· ccc· fæðema lang.
7 l· fæðema þid· 7 xxx· fæðema heah. Sæ
me hpæt sumu hefede adam. le þe secge.
xxx· sunena. 7 xxx· dohtra. Sæ me
hpilc man ærnbloede ærest
cwelde. le ðe secge. þæt hos hatte

[illegible] seo burh. [illegible]
ge manna. hund eahtatig dusenda. lxx.
dusenda. ⁊ hierusalem seo burh heo þær
eahst ofer þam noer flode ge ymbrod. ⁊
hwæt hatte seo burh þær sunne up on morgen sæð.
Ic þe segge. Iarara hatte seo burug. Saga me hwa
t sæð seo sunne on-efen to sæcle. Ic þe segge. Ga
dara hatte seo burh. Saga me hwilc pyrt
best. ⁊ sel ust. Ic þe segge. Ulise hatte seo pyrt for
þon þe heo ge tacnað crist. Saga me hwilc fugel
yst sel ust. Ic de segge. Culfre yst sel ust. heo ge
tacnað pone halgan gast. Saga me hpanon cym
mð liget. Ic segge. heo kumð fram pinde ⁊
fram paradyse. Saga me hwilc paradyr yst sel ust.
Ic þe segge. Iordanem seo ea yst sel ust. for þon
de crist pas on hyre ge fullod. Saga me
hpæder ge paron þa engelas þe gode
þeodon soon on heofona rice. Ic þe segge

hiʒ to deldon oñ þu dælaſ. anne dæi he aſeȝe
on þeſ lyfteſ ſe dȝrf. Oðeȝne del on þeſ paraȝeſ 38
ſe dȝrf. þriddan del on helle neopeȝnyſſe. Saȝa
me hu fela yſ þoruld þaſa. Ic þe ſeȝe ðra fyn
don ſealte ſæ. ȝ ðra ferſce. Saȝa me. hpilc mán
eruſt þeſe þyſ hund ſpreccende. Ic þe ſeȝe ſéſ
petruſ. Saȝa me. hpilc man. aðohte eruſt myd
ſul to eruende. Ic þe ſeȝe. þ þeſ cham noeſ ſu
nu. Saȝa me foꝛ hpam ſtanaſ ne fyꝛſt beruende.
Ic þe ſeȝe. foꝛ ðon þe abeleſ blod ſe feoll ofeꝛ
ſtan. þa hyꝛde cham hyꝛſ bꝛoðeꝛ of ſloh. myd
anneſ cyꝛſ bane. Saȝa me hþæt yſ bēſt
ȝ þyꝛft be ðrinan mannon. Ic þe ſeȝe þoꝛd
yſ beſt ȝ þyꝛft be ðyſ mannon. Saȝa me.
hþæt yſ cuðoſt mannon oñ eorðan to
ðeanne. Ic þe ſeȝe. þ nyſt nanyȝū
men nan þyſ ſpa cuð ſpa he
ſoðat deaðs þꝛopian. Saȝa me

hpæt synd on þa. iii. dagas þe nan man bu
con lufian ne mæg. Ic þe segge on rr fæm. oðer
rr þeccen. dridde rr rsen. Saga me. hpile tpe
op rr ealda tpeopa becst. Ic þe segge þ rr þin
tpeop. Saga me hpan pestað þas mannes sa
pul pone se hychâman slepð. Ic þe secge. on þm
stopum heo byð on þam bradene. odde on þere
heofdan. odde on þam blode. Saga me fop
hpan þes seo se sealt. ge porden. Ic þe secge.
of dam; x. porda de mosest se somnode in þe
re ealdan æ godes bebode: 7 he apeaxp þa. x.
porð in ða sæ. 7 hyt tearas áget in ða sæ. for
þon peapð seo sealt. Saga me hpæt peron
þa porð. Ic þe secge. þ forme porð þes.
Non habeos deos alienos. þ rr. Ne lufa
þu ðeorne god ofer me. þ oðer porð
þes. Non ad sumes nomen
dñi in uanum. Necg

ꝺ ꝺæꝺ mannum on ꝼæt: ꝼ hine
healdaꝺ pone haligan pæſten ꝺæꝛ. ꝼ
pæſ. Ꝺa pinon fæꝺeꝛ ꝛ pimpe meꝺ
popꝺ pæſ. Non occiꝺeſ. Hæſteꝺ þu mann
ꝺine. ꝼ. vi. popꝺ pæſ. Non mechabeꝛiſ. on un
ſiht ne lyſtꝺ þu. ꝼ. vii. popꝺ pæſ. Ne ſtala þu
ꝼ. viii. popꝺ pæſ. Ne ſæge leaſe ge pitniſſe: ꝼ. ix.
popꝺ pæſ. Non concupiſcenſ ꝛeiñ ꝓꝛoꝛimi tui.
Næge pilna ðu oðꝛeſ mannes æhta. mid unſihte.
ꝼ. x. popꝺ pæſ. Non concupiſcenſ uxoꝛem ꝓꝛoꝛi
mi tui. Næge pilna ðu oðꝛeſ mannes pifeſon
un ſiht Saga me hpæꝛ ꝛſt moꝛſeſ bypgen ðeſ
kinniſeſ. Ic pe ſæge. heo ꝛſt be þam huſe pe
feſtoſt hatte ꝛ nan man nyꝛſt pe hyꝛ ꝓꝛe æꝛ þã
miclan dome. Saga me foꝛ hpilcum ꝓꝛyſum
eoꝛðe ap̄ypged pæꝛe. odde eft ge bleꝛſod. Ic pe
ſæge. þuꝛh adam heo pæꝛ apꝛyꝛged ꝛ þuꝛh abe
leſ blod ꝛ eft heo pæꝛ ge bleꝛſod þuꝛh noe ꝛ

am 7 pupi[illegible]

n ſeard eſtoſt plantode. Ic þe ſecge þ[illegible]

beah ſceder. Saga me hwa nemde

ſodes naman. Ic þe ſecge. ſe deofol nemde

eſtoſt ſodes naman. Saga me hwæt ys beſorgeſt

to beſuende on eorðan. Ic þe ſecge. mannes ſynna

7 wyrſ hlafordes rihte. Saga me hwæt. yſp odrum

lærſe. 7 odrum myrſ lære. Ic þe ſecge. þis dom.

Saga me hwæt ſyndon ſwa. iiii. dinc ðe nefre

fulle neþon. ne nefre ne bead. Ic þe ſecge. an ys

ebbe. oðer ys fiſ ydde ys hell. feorde ys. ſeoht

frenda man. þoſulde þelena. Saga me hu feluſ

fleoſendra fugel cynn. Ic þe ſecge. iiii. l. Saga

me hu fela ys fiſc cynna on þeteþe. Ic ðe ſecge.

vi. 7 þ[illegible]. Saga me hwile man eſtoſt mynſterſe

ormbiwde. Ic þe ſecge. Eliaſ. 7 eliſeuſ. þa pueſa.

7 eſaſ. fulluhte paulus. 7 ancomus. þa eſtoſtan

ancran. Saga me hwæt ſyndon þa ſtreamaſ þe

heora fyndon .iiii. Seo epistle hatte fyrn. seo oðer
hatte seon. ⁊ seo .iii. hatte, Crystes. seo feorðe
fulfaten. þyrs meolc. ⁊ hunig. ⁊ ele. ⁊ fyr. Sa
me forþhan bryd seo sumne read on-efen. Lepe fer
se. forðon heo locað on helle. Saga me hwi scyrnð
heo spa greade on mettene. Lepersce. forðon ge
mæð hwæðer heo mæg þe ne mæg þisne myrran
eard cond scyrnan spa hyre beboden wæs. Saga
me þas .iiii. peterta þe þas eorðan fedað. Ic þe
secge. þyrs shap. ⁊ peterp. ⁊ haswl. ⁊ deap. Saga me
hwa-epost boc stafas sette. Ic þe secge. Osericus
se wisa cwæð. Saga me hwæt boc Runna. ⁊ hu fela
fyndon. Ic þe secge. Runnes bec syndon ealra
cpa ⁊ hund seofontigum. eall spa fela deop. yndon
on ge prime. ⁊ eall spa fela leoðwyrhta cwæðon. bu
ton þam .xii. apostlum. Oannes bana fyndon
on ge prime ealra .cc. ⁊ .xxviii. Oannes addre

[illegible] .cc. .xx. .l. .lx. Ofermet sceal beod-
on ealdum hrof wyfe .ii. .l. .xxx. On .xii. modium
beod .ii. .vi. pisena .l. .cc. .lxxx. On .xii. modium
on .xii. modium beod. elca prisend cýda. .l. vii.
huniđ cýda. On .xii. modum pu scalt sellan þinum
deopan men. .vii. hund hlafa .l. .xx. hlafa bu
con mosse mycgen .l. non mettum.

Ic secge þe þæs se soþe cyning. Se þara he-
ofona maran rice. þ deorra be dæm peron
cuman to dam swegefestan cyste. l heora se þum
scamp dom hys. þet prymdlice ge endodon.
l cumbligse. þ[illegible] fultum se leafan. hys onlih
sylfum. feeste se heoldon. l þone deaþ þes
myccelle for hogdon. l þ[illegible]ice mod ful
fremedon. hiem sylfum se eapmodon. Ama
es þam þet se eadga. l se halga. quiscendi
se pilusende. þ tre þam heofonlican cyninge
hys se pinnu. l hys halgan drihtenwuge

manes dryhtne. Hæleðas ellen
dydon þonne hie mon dæges dryhtne
secgan hyrde. Secgan hyrde
ymbe sefoðen þæs þhe gebundan
þysse deaðe onsomne þhe hyne
wæpnum gyrdum þhe het sceal on
þry þegas. þa cem þan hade hyne
cræðon todam cyninge eadig þæt he
þa næfre gebolen nære. hyde þus þæt
heafð tintregan fillis ne godes cum
Secyninge þa ylce segolden þæt
þæge ylcan dæge þæt he
Sæhalga cristoforus cigde cobam
lered syfðu hpylce manan gizu he
hæbbe hiæðlice sodurða foldan þone
we synt speccan þonne hunigað he
Secyninge þa het bunigan ic ne cann
þæt ænig heah þeg manes oppre ne
þelf þeding lang þehyne het a
cyning dan þa ceastre þone dal

[illegible] he hæt þa to gebindan þe he hæt be neodan
[illegible] þinmæstre fýr on ælan ymb ty þe þær
[illegible] liz onþæne mæstan hæto þar he þæt ofer
[illegible] seotan tyn oþcas fulle elef þ he polde
[illegible] fyles hæto þe þed'ne pæle þe ablæfte
[illegible] hone halgan man- Sehalga custodus þa
[illegible] middum þam ped'stan þam unmæstan
[illegible] bæle he ezde codunhtne beorhte
[illegible] þe cpæd todam cyninge þas tintiego
[illegible] onne binnan hehst to þinre gecyndnesse
[illegible] to þinre fæstnysse becumað. ic me næfre þine
[illegible] tintiego ne ondræde nehm yfle. ymb ty þe
[illegible] cpæd' sehalga on middes þæs fýres mænigo
[illegible] reccanð him þæt gewurden eall swa ge hyred þeax
[illegible] haze seah dazmus secyninge þone halgan custo
[illegible] dus on middum þam fýre standende þe ge
[illegible] seah þ his an syn þæs spylce wosan bloste ma
[illegible] ymb ty þe he þ ge seah he wæs on micelre modes
[illegible] wynsa

[illegible] for þæs egsan fyhtes he wæs

spa abiegeð þhege feol on eorðan ⁊ hæfde
fram þæne æhtan tide þæs dæges oð nigoðan
tide þhage reah sehalga cnihto forwif hehe
het up ariran ⁊ mýt tý þe he up aras he
cpæð. þurhfyl wefta wild deor hwilange dæge
þu ðu þis folc fram me týhtest spa hwilum
lyped þ himmum godum onsæcgen.

Se halga cnihto fóhus hiu and spaiode ⁊ spa
micel micel folces mænio þurh hi gelo
on minne druhten hælende cnihte ⁊ æfter þon
sedinih se ordinne god gelyfað
Odre dæge þase cynnge hec þone hálgan cp
forwif to him ge lædan ⁊ him to cpæð

[illegible] ælfalza ænnum zodum ðdu onspa mane
[illegible] ðnegum nefon peolde · spade. ze zeap
[illegible] Sehalza hun and spapode 7 cpæd
[illegible] pine zoda iclade te 7 hun teo man do
[illegible] pon pemunne zelæfan icunpenne geheal d
[illegible] ne peic onfulpihte onfeng
[illegible] ynnge pydgi pahe bpunzan unmæte
[illegible] elneffe ziep ðpæf eft heah pæf halzan
[illegible] ynæf lengo the hit het aſettan beforan
[illegible] pe healle the hyne het pegi onge paſtnian
[illegible] be bord ðdiy cempan hyne ſcote don mid hypa
[illegible] ſpeapum od ðhepaqe acpeald · ða cempan hyne
[illegible] ote don ſpam þaqe æneſtan ade þæf dæge
[illegible] en · Seeynnge þa pende þealle þa ðpelas
[illegible] on his lichaman ſeþæſtnode þæſon acne ſupon
[illegible] an his lichaman nese hpan ac zodes mæzen þæf
[illegible] ndam pinde hanzizende ee þæf halzan man
[illegible] nef ſpyðpan healpe 7 ſe cynnge þaeptæp ſun
[illegible] nan ſeel zange heſonde todam cempum 7 he bead
[illegible] hu hyne ſpaze bundenne ſeopnlice healdon
fondon gó

ꝓpidon hepende ꝺꝺ ꝺꝺꝺꝺꝺꝺ ꝺꝺꝺꝺꝺꝺ ꝺꝺ
on lyſan ꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺ ꝺꝺꝺ
ꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺ ꝺꝺꝺꝺꝺꝺ ꝺꝺꝺꝺꝺꝺ
ꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺꝺ ꝺꝺꝺꝺꝺꝺ ꝺꝺꝺꝺꝺꝺ
hpon ne com he ꝺꝺꝺ ꝺꝺꝺꝺꝺꝺ
han ꝺꝺꝺ ꝺꝺꝺ ꝺꝺꝺꝺꝺꝺ ꝺꝺꝺꝺꝺꝺ
hpade ꝺꝺꝺꝺꝺꝺ ꝺꝺꝺꝺꝺꝺ ꝺꝺꝺꝺꝺꝺ

[illegible] ꝺæȝe ꝺpihten ꝼpam ꝺæȝe ælpeald pæȝe
[illegible] blindnesse. ꝼpe huꝺ ꝼeo
[illegible] cpiꝼꝺom ȝodȝ ꝺeȝe coꝼena
[illegible] hꝺ. hiꝼ ȝepinna mede ȝelipꝼæꝛtes ꝼeoꝛ
[illegible] ne. hymeꝛȝenlican ꝺæȝe ælꝺan
[illegible] ꝼpam ꝺam canꝺum ælpeald pæȝe.
[illegible] ꝺum ꝺoꝛꝺum he onȝan ȝe biꝺꝺan ȝ ep e ꝺan
[illegible] ælmihtiȝ ꝺude me of ȝe ꝺpolan ȝe
[illegible] ȝodne ꝼiꝼꝺom ȝelæꝛꝺeſt ꝼpi ꝼin
[illegible] muꝺ ꝼiſſe ade ꝺe biꝺꝺe ȝeapꝛa hýt
[illegible] onꝼꝛa hpyꝛcȝe ꝼꝛoꝛe ꝼꝛa mineſ lic
[illegible] æniȝ ꝺæl ſý neſýhæꝛ nepæꝺl ne ꝼyꝛiſ
[illegible] ȝa. ȝif hæꝛ neah ſýn untume men ȝ hiȝ
[illegible] ꝺom to ꝼinum ꝼam halȝan tẏmple ȝ hiȝ
[illegible] ȝe biꝺꝺon to ꝺe of ealpe heoꝛitan ȝ ꝼoꝛ
[illegible] naman hiȝȝen minne naman ȝe
[illegible] ꝼu ꝼone ꝺuhten ꝼꝛan ꝼꝛa hýꝛcȝe un
[illegible] nesſe ſpa he ꝼoꝛ hæꝼꝺe. ȝondȝie
[illegible] ꝺe ſtæfn pæȝ ȝehýꝛe ꝺu to him cpe
[illegible] cuſtodes mu ꝼeoꝛ ꝼinȝebedẏs

ge hyppeð þærh þm lic hama ne ſy onhæfen ſcype
ſpa hpyllce ge leaf fulle men ſpa þruh manað
on heopa gebedum bead ge hie lede þæm hy
ſynnum ſpa hpæt ſpa he publice bædan
þinum naman ſpoþinum ge eapmedum
hyt onfod. Mit ỳ he heof pulðaplice ſpan
of heofenum pæf ge hy ſnedu ge fylledu
hpaðe ffam þam campum he pæf legon the
on þæie mæſtan blisſe þa aſeeg ðæd licean
pulðie herigde to cuſte þ pæf punder lic
folces hyſe halga cuſtodes þuph his lar
gode geſcyndе. þæt pæf ealra ſeopeſt
þuſenda manna þhund teontig. þ he ỳne
Oþþe dæge þaſe cyninge cpæð to his þegnum
uton gan gan ge ſeon hpæt þa compan hi
geſeet hab bon. þ mit ỳ he ine be comon
to þæie ſtope þær ſe halga lic hama pær
Seynnge cigde micelpe ſcanne ſcyndes
cuſtodes ær ỳpme nu þinef godes ſod
fæſtneſſe þiegelyſe on hyne þhege

[illegible] þæt þæs cristes mæsse-
[illegible]prigende ⁊ med micel þæs blodes ⁊ menge de to
[illegible]ne ⁊ sette on his eagan ⁊ he cwæð on namen
[illegible]o fæder ⁊ godes ⁊ þæs halgan gastes ondræde yl
[illegible]an tide his eagan wæron on tynde ⁊ gesewenlice
[illegible]he on feng ⁊ he cigde micelre stemne ⁊ he cwæð
[illegible]ætgan eallum [illegible]ham folce þuldor hefe
[illegible]micel cristenra manna god þæs þuldor ge
[illegible]ces nane mennisce scyppa ofer cuman
[illegible]magon. ⁊ þonne nu ðyssum dæghwamlican
dæge ic secge minne bebodu gehald eall min wice-
[illegible]ge nan mon hæfð mines wices anwealde belimpe
nege dysig-læce nan wuht dongean þæs hleo
þonlican godes willan þe cwæð to him. ⁊ þonne cenig man þurh deofles scyppa to
[illegible]þon be-specan sy þ hyt ge dysig læce onwende
[illegible]ylcan tide sy he mid sybbe wið þonne ic
nu soðlice þa þinan eadiglic anweald nehan
ge bro-fnodlic nyd nahte buton his anes ⁊ swa
[illegible]a þæs ge þoldor þurh godes miht ⁊ þurh

se eaþmedza þæt eadizan cpiſto geþuſ
ſe cyninze zelyfde ſeþæt ah deoplef pill
full þæt eadizan cpiſto þaþun ful dop ze
synd nu lanz toaſeczane he dpyhten
hyne zeþoþhte toheriennesſe hiſ nam
þnu ah hyſſ ne dæz pyſted foþþon he þæ
blodad 7 ſpopad hiſ þa halzan ze he
yſ dpihtnef hyſnef midealre ſybbe
fean 7 þæt yſ zebletſod epiſt zodef
lyfizendef ſeþixad midþædeı 7 mid ſ
7 mid þam halzan zaſte abuzan en
Þyſeq eac bæd ſe halza cpiſto þeþuſ
þæne nihſtan tide æt he hiſ zaſt
ſen de 7 cpæd dpihten min zod ſyle ze
me de þam þe mine þþopunza appu
þa eceran edleran þam þe me mid ſeam
ſpæde ·7

Seo land buend on ſumum an-
dum anre molme-þæm
lande þær landes is on ge-
mæro-hæfernan mil ge-
tæl. þe ſtadio hatte
mund. þær miclan þe leong hatte þreo
hund teontiga ·lx. On þæm ealande bið micel
mænie geo ſceapa þanon is tobabilonian þær
laſſan mil ge tæles ſtadio hund teontig ·
teontiga ·lx. þær miclan mil ge tæles þe leong
hatte fiftyne hund teontig

Seo land buend is ſpyðiſt
ealle monnū geſetted
þæt beod pedſtaſ aceo
ned on oxna micelnæſ
ſe habbad odmeda
buph þære buri ge nama is apiche medon
ſio is mæſt tobabilonia buph þonon ſyndon
þær laſſan mil ge tæles ſtadi · ccc · þær
maſian þe leon hatte · cc · ffrom apiche medon

þæt synd þa mæla þe synd þa tempe
þese mela macedonisca alexandres hea
pyrican · land is onlenge · ond brædd · c · c · þu
lasan milse tæles stadi · þæs melan hele
hatte · cxxx · þeusend ml
Sum steop is mon seied to
þere healfe þeadan sæ soo is
haten lentibel sinea þam
beod henna acenned on ece
þonne semid us beod þea des
heopes · Gif hi hyrlc man niman wile of þe hun o
æt hunes þonne for begnad hy sona ea
lic þ synd on unge fiscelicu liblac.
Eac þonne þær beod wildeor
Eacenned. þa deor þonne
hy manncynne scebne ge hy
rad þonne sleod hy feor.
þa deor habbad eahta
fet · gif cynan eagan · 7 þra heafdu gif
him hyrlc mon onfon wille þonne hiora lichoman

[illegible] fyndon þam se hæleþa deop

stop hafad nædran · þa nædran habbad

þa heafdu þara eargan semad mihtes spa

wyrte spa blæcegn ·

eamon lande eosel af

acende þa habbad spa

mycle hiornas spa oxan

þa fyndon on þære mæstan

þære me þis on þa sind healfe

neon babilomā · þa buad

o þam pleoldan sæ þor

þara nædrena mæne so

hempten stopum heod · þa hat ton corhas ·

ha habbad spa mycle hiornas spa pedenas ·

gif hy hyrdene man sleed oppe a æt hynded

þonne spilted he sona ·

On þam landū bid þroþes genihtsum mis

þone þrop healdaþ þa nædran on heopa

ȝeneolinesse. þone þrþor monðra mmeð
þa stope midfyre onæled þanædran þonne
ofdune on þa eorþan ffleod forþon se þrþor bið
speapt from babilonia odpersiam þabuph þap
se þrþor peaxed is þæs læssan milȝe tela
stadia hatte eahta hund mila. of þæm is ȝe
teald þæs miclan milȝe teles þeleoneс hate
vi hund ⁊ xxiii ⁊ anhealf mil. Seo stop is un
þæstm begenlicu forþaja nædpena mæne

Eac sylce þær beod ceȝ de
healf hundmȝar þa synd on
hatene conopenas hy hab
bad hopses mana ⁊ eorþeres
tuxas ⁊ hunda heafdu ⁊ heo
ru oþod bið sylce fyres leȝ
þas land beod neah þæm bur
ȝu þe beod eallum popld pe
lum ȝefylled þis onþa sud healfe egypta
na landes.

On sumon lande beod men acende þa beod

[illegible] lenge syx fotmela · Ic habbad beag
[illegible] of cneop side þreax od helan · hoñro dubi
[illegible] synd on hatene þeod cumen þe hiera
[illegible] hy lifiad þa eac
Cas/haxte seo ea in þæge il eam stope þe is
lutra sorgsoneus · þis fæl kynnes þæi beod
cende æmetan spannele spa hundas hy habbaþ
fæce spa grædiges hoppan hy synd on mea des heopes
blace heopes þa æmetan delfad gold up
of eorþan from foran mihte odda fiftan tid
dæges þamen he to þon dyrstige beod þ hi þæt
gold munen þonne lædad hym him ofsendan
mepan mid hyra folan stedan · þa folan hyge
selad æghy ofer þa ea fapen · þ gold hogge
fæstad on þa mepan þy sylfe onsittad þa
stedan þæi forlætad þonne þa æmetan
hy onfindad þa hwile þe þa æmetan embe
þone stedan abyrgde beod · þonne þamen
mid þam megum mid þam golde ofer þa ea
faras hy beod spa hrædlice ofer þæge ea

= men pende þæt hy fleogan

100

Ꝛ eciþ fysson cpæm can is lond burnc. loco
theo hat te þis be eciþ nile 7 bpyxeon
gesceed seo nil is ealdon pallicpa ea. 7 heo
ploped of egypta lande. 7 hi nem nað þa
ea apcho boleta þis hazen þ micle pæpi

[illegible] bed ·xcende ·þa mic lungemes
[illegible]
[illegible] ·ge bed ·cende men
[illegible] hy bed ·fiftyne
[illegible] ·ota lange ·7 hy hab
[illegible] had hyre lic ·7 ·þa
[illegible] neb onmum hearde
[illegible] ·7 ·eneopu sy[illegible]
[illegible] ·þe ·7 lange nosu ·7 ·speare ·feaxe ·þonne hy
[illegible] ·cennan pilad ·þonne ·fapud hy onscipum ·to
[illegible] ·ndeum. ·þæt ·hi[illegible] ·ðe[illegible] ·ndis ·þinsalh

[illegible] ·comia ·mꝫ·llia hatte
[illegible] ·flu ·ꝺ ·þæt ·hi ·þa bed men a
[illegible] ·ende ·ab ·ðu ·ðus heo ·þes
[illegible] ·hyra ·hearðu bed ·ðe
[illegible] ·mu ·sya ·leoma hearf
[illegible] ·ðu ·7 hi bead ·xx· ·fota
lange ·7 hy habbad
[illegible] ·nceline mid ·spæpon ·ðuf hyrlene mon
nan onþæm landū ongitad odde ·ðesech

odde hyra mo

Folgat

odde him hyrleman folgiende bid: ponne
hine pleod 7 blode hy: spætad: þat beadurinc gespond

Begeondan byrnon te
þæie ea east þonon
beadmen acende lange
7 micle þa habbad þet
7 seoncan xii· fota lange
sidan midbiæstü scæfon
fota lange· hoftes hy
synd nemned cuplice
spa hyrlene man spahy
gelæccad ponne friccad hi hyne

Donne seondon
pil deop þa hatton
leactes hyhab
bad eoseles ea
þan hi sceapes
pulle 7 þrizeles
fet.

Donne synd oþre ealond sud þæm

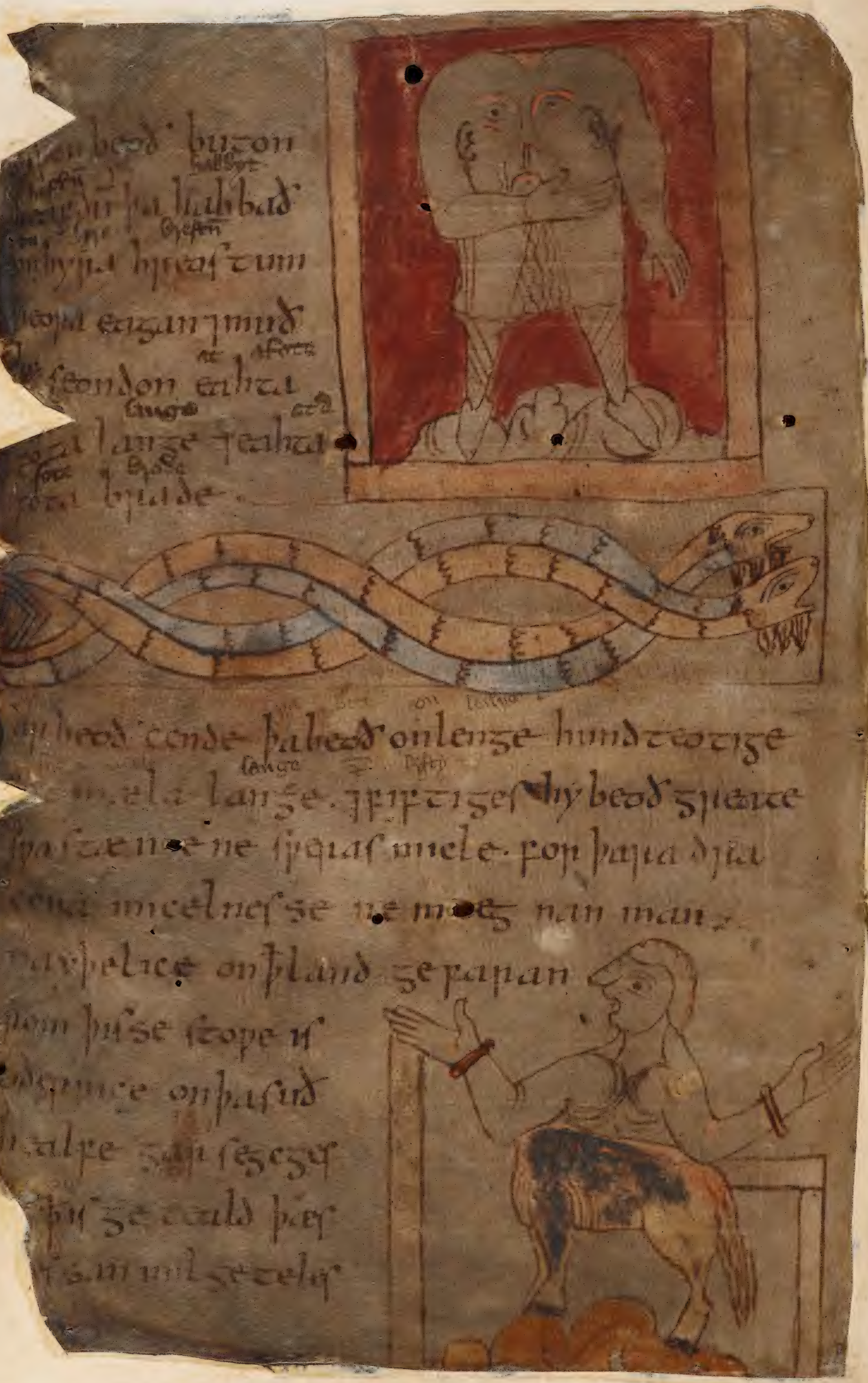

þe ſeſa dic hatte · ccc · lxxxvii · þ. eſn ·
þe leanes hatte · cc. l m · 7 an mil þ. eſi beod
cende homo dubn þ beod. hy habbaþ oddone
napolan onmen mſcū geſceape · 7 ſy þ þan on
eoſelef geliceneſſe 7 hy habbad longe ſceoncu
ſpa fuzelaſ 7 liþelice ſ. eſne. Gif hy hpilene
man onþæm landū onzytad odde ge ſeod
þonne fleod hy feoþe.

Ꝺ Omne ſohtſtop
el þeoþd ge m̄ beod
on 7 þa habbad cym
ſaſ undeꝛ þam þ
ſe teald · c · þ ſyn
don þapyliſcan men 7 þa el þeoþde ge ſtan 7
ſyndon tpegen ſeaþaſ · oþeꝛ ſ. ſumaꝛ oþeꝛ
monan ſe ſumman ſeaꝺ ſe bꝛd ꝺeꝛeſ hat 7 þ
ꝺeꝛeſ ceald · 7 ſe monan ſeaꝺ ſe bꝛd nihteſ hat
7 ꝺ. eꝛeſ ceald · heoꝛa ꝥ ýðneſ ſ. cc · hæſ læſſa
mil ge ꝥeleſ ſtaꝺa · 7 ꝺ. eſ maꝛan þe leonde
hat ꝥe · cxxx m · 7 ꝺ. healf mil ·

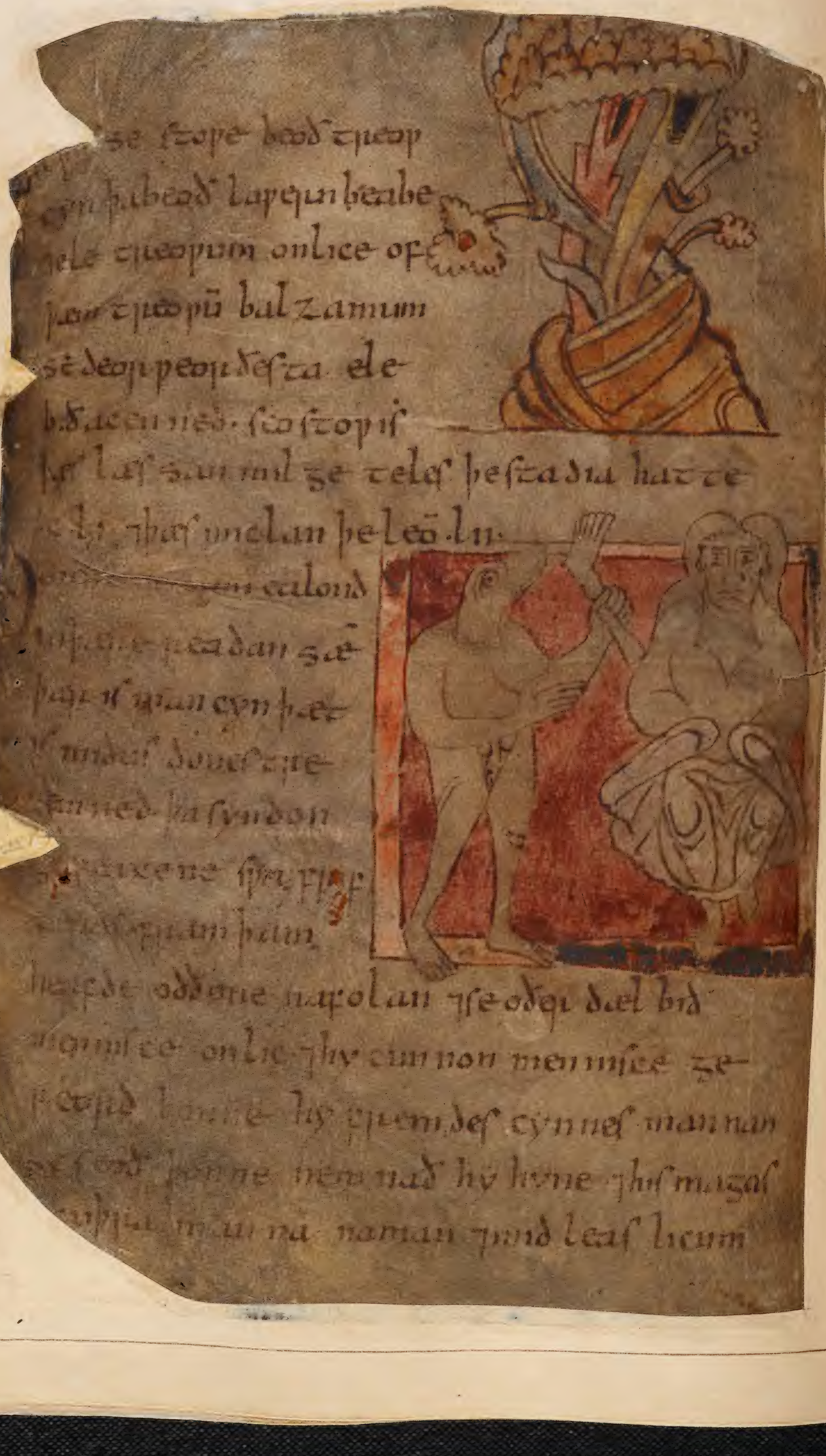

Þeoden hyhtne heahfæder þine gemet
þæt hyhtne fæstað ealne hruron þorh
þone cyning þeras oþer þam heafde
Donne ic cuce þeh beod men acende þa beod
on þastme þrymme þotalange þa hyde
hy habbað micel heapod 7 eapan spæcan
eape hy him onmihte
undyr bysed 7 mid
oþran hy þyssed: him
bed þæcpan spyde
leahze 7 hy bed spy
en lichoman spa hpi
ze spa meolc syphy
hpilene manman on
þam lande zesæd
od he on syrad þonne ne mad hy hyra
him on hand 7 þleod spyde spa hy ær
þen þæc hy þleozen
Donne is sum ealond on þam bed mer
þæt heazan sceal spa ic

ſtod hiaſeſm anel
ne ſ ſuðealond ſ
ſlafs/an mil ȝeteled
eſtadu hatte onlen
ȝonbꝛæde ccc ⁊ lx
mclan ſeleoneſ
cx. hæꝛꝛaſ ȝe tymbꝛio onbeleſ dazum
hobeſ temple oꝛiſqꝛnum ȝeꝛoꝛ cū. ⁊oꝛȝlæſ
ȝe ȝotum ȝon hæꝛe
ikan ſtope ſ æ
ȝunnan upȝange
ȝetl quetuſ hæſ
ȝallefcan biſceopeſ
ſe.e nne oſqne
e neſſe huton
ſe oſcꝛum ⁊ be ham
helꝛede
orne ſ ȝylden ꝑinȝeꝛid ȝ ſunnan upȝonȝ
ſehaꝛid baꝛȝean hund teontiȝeſ ꝑo

mela ꝼꝛꝼtiges oꝼꝛæm
beigean bed conde
saꝛagum maſ
Donne ſopqiuee on
babiloma landum þaꝛ
ſeo mæſte dun be
tpih med a dune ymmoema · seo ſe eal
duna mæſt þyhſt. tocyine donæ þone pe
dan ſæ to anpalde hæþbeod cende ſaꝛoz

Ymb þaſ ſtope bead þꝛ acenned þa habbaſ
beagdaſ sparide ad hyꝛa bꝛiefe · þoꝛſes
hyda hꝛhabbad hm to hꝛiegle gedon hundne
sean ſpidaſte nemne ælfom tiohaſ-leon

eſt þhyſ ðas þæ
ſyldon ſacerſtan
ſeo ſealma þara
ſeopa cyn ſiſon
ſ dune aſende
ð mid heopa ſcan
þ huntiaþ.
ne ſynsan oþre
þa habbað eoſeneg
eoras ſpeax oð helan
ſde ſoxan cæſl on
ſydumm þa þir ſyndon þryt tyne þora lange
hyra lic bið on maſ
nopſtanes hiſneſſe
habbað oſþrudan
ſeſelef teð ur
hyra micelneſſe hy
ſe þrydæ þæt on þriū
þenemiclan macedo
nſcan alexandre

þa cpæð he hy þa he hy liornde ofer þon-
nemehte þonon þon hy þyndon æpisce on
lic homan ⁊ un peorþe.

Bepæm ȝaþsecge pil do
þa cyn þa hatton can
noſ þæp syndon fpiea
pliti deop ⁊ þæp syndon
men þe be hpeapū plæſ
ce ⁊ be hunie hi liprad
On þæm pynſtpan dæle
þæſ pices þe þa deop on beod cacmoſ ⁊ þæp beod
ȝaſt lipende men.
cynnigaſ þahabbaþ
undep monig fealde
leod hatan. heopa
land ȝemæra buaþ
neah þæm ȝaþſæȝe
þanon fpæm þæm
pynſtpan dæle syn
don fela cynin ȝa.

BRITISH MUSEUM

Halecan ærest epistolas þæt melanfeym
ðæt þæs mannum macedonisc an þon-
he þrat þonde to apustolic his mag
þie bege secenisse indie þagie melan
þode. 7 behagie þi gal nisse his sið fa
7 his fopa. þe he geond middan geard feld
Cpæð he þus sona æfter unfruman hes
epistolas. Smile iebeo ge mindig. se ge
be ðeoh ðeondan fneonisse uta ge
feohta. þumin seleofesta. Lufiep 7 ge
tommie medo 7 gesyfstum fume eapi
gelcofesta fiend. Ond fop þon he. he
piste pelge tyðne inpisdome. þage holze
ic fop þon tobe toppuman ne be-þam peal
londe. indie. 7 be heapfneg gesetenisse
be þæm unapumdū cyninum middie na.
7 monna. 7 pi deopa. to þon þhpet hpy so
to þage ongiete ne se his a mihta
[illegible] 7 gleng ista sepes de. peal:

[illegible] ſe ſeo ſeo[illegible]lde ſlæpmc ſſiyt tpa nemzy
[illegible]ultumef ahte ded ſolap þaſ þuhteſ hpæþe
[illegible]ic polde þþumme dæde ongeate þa þulupaſt
[illegible]þa þing þeunge ſeþene mid þe ſiond. þaic in
[illegible]die ſeſeah þuþ monzfeald zeþin þþuþ
[illegible]ele ſſiecenmſſe mid zpeca hequze þaiche
[illegible]ice ſeyþe. þæghpyle þaja ſpyrhe ſundpice
[illegible]ge myndum cohabbanne æfter þaſe þſan
[illegible]eſc hit ofqſeah Nege lyſde ic ænzeſ mon
[illegible]ne ſeſceonū ſpafela pundopliepa þinga þhit
[illegible]ſpa beon mihte æqſhit ſelf minum eazum
[illegible]nege ſape. Seo eopde ſ topundpienne. hpæt
[illegible]heo aqeſt ohhe zodpa þinga cenne. odde eft
[illegible]þa yfelpa þeheo þam ſceapizendū ſſæt eopel
[illegible]þio ſcennende þafulcuþan ſpeza ofan ⁊
[illegible]pundpilice pyhta þa þing eall þan monnum
[illegible]he hit zeſeod ſceapizað þeþon un ehe to ze
[illegible]pitanne foþþæþe mſ ſenlic miſſe þaja/huopa
[illegible]ach þing þeme nu inze myndi cumað aqeſt
[illegible]þaic hepþute. þrlaſ onme mæze ridel ſpellunz

oppe ſcondlic leaſunz beon ge ſæcles 105 hpæ
þu eac ſylfa conſt þaze cynd mineſ modeſ mec
azepunelice healdon þ ze menelice ſoðeſ ȝpihtiȝ
Ond ic ſpeflicop mid popðū ſæȝde þonne hie
dædū ȝedonpæpun. Nu ic hpæþre ȝehyhte
lyre þ hu þaſ þinȝ ongecce ſpa hume netal
opiht ȝelpan ȝſeczan beþæpe micelmſſe up
ȝepinneſ ȝ compaſ. Forðon ic oft piſcte ȝpa
de þ hyra læſ þæpe ſpa ȝepinfulpa. ȝeðæt
þon cunȝe do ȝpeca hȳſe ȝſpyðoſt þæm
mæȝene þæpe wȝuþe ȝþam unfop ſpyþdum
þum þeoþode. forþon on eſtum þinȝum hie
me mid þæpon ȝonþæm eaþfeðum no ſþam
buȝon. ac he on þæpe ȝeſyldе miðme a
pune don þ ic þæſ nemned ealra ſcyninga
ſcyninȝ þara þeoþd myn te bliſſa þumm ſe
leofa lafeop. Ond ic nu haſ þinȝ ſþurce to
þe ȝemænelice ȝto olimphiade minre
medo ȝ mmum ȝeſpuſtpū forþon ic wæp
lufu ſceal beon ſomod ȝemæne ȝſiþhe

[illegible] bid þonne æt æspest þu leſſon þonne ic
[illegible]ri to þé ʒelyfde. On þæm ærestum ʒe þu
[illegible]um þé ic þeſonde ic þe cyþde ⁊ ʒe tacnode be
ʒe aſpyrʒnisſe ſumnan ⁊monan ⁊ be tunʒla
[illegible]um ⁊ ʒeſette nissum ⁊ belyfte tacnum ʒum.
[illegible]nis eall nemaʒon elcon beon buton mi
[illegible]ſpe ʒemynde ſpaʒe ende bypi ded. ⁊ þone
[illegible]h tod. ond nu þaſ mpan ſpel ic þe calle m
[illegible]ri tan appite. Donne þu hie ræde þonne
[illegible]te þu ſtue calle ſpylce pæpon. Spa þam
[illegible]emyndum ʒe dafenode þinef alexandrie
[illegible]é to ſendanne. On manuſ þæm monþe
þæſtra ſe kyninʒ dæpum æt ʒande þæpie eá
[illegible]e hine ofon cpomon ⁊ of þæi ſpyd don ⁊ uſ þæi
[illegible]m onpeald ʒeſlozon eal hiſ lond pice. Ond
[illegible]e þæi ſectan ⁊ ʒe ande bypide don upe ʒe
pieran þæm eaſt þeodum ⁊ moneʒū cynelicū
þeoſtd myndum þe pæpon ʒepelʒode. Onþæ
ʒpion epiſtole ic þet ſæʒde ⁊ þy læſ þæ
eop ſeo ſæʒen mon fealdlicon bipon þulice

coppitzanne · Jeha pille ſpa [illegible] 7 haſeczon
he nu dæi ze puſdon · On nillius monde on pa
y temeſtum dazum hæſ mondaſ pecgomon inn
die lond · inhaſiacen haſtope · Ond peha n
pundeſi liepe hiedniſſe · poppum hone cyn
oſſi cpomon 7oſſi ſpyddon · Ond pe ealle h
heode on onpald onfenzon · 7hæm londe pe p
jon monezū cynelicum peolum zepeordode
acicpolde ꝺ hu hadinz onzeate hade peord
ſindon ingemyndū tohabbanne · æriceſt ic he
pruce behoie unapumedlican menzeo hiſ
peopedeſ · hæſ pæſ buton unapumedlican fe
hum · ſixtene huſend monna · 7eahta hund
eopedmanna ealle mid heie ſeaxum ze
ſqiede · 7peha hæi ze noman peopei hund
elpenda · 7onham uſan ſtodon ze pæpnode
ſcyrtan · 7ha tolucaſ 7ha ſcylfaſ on him ·
bæron ha elpendaſ pe da byſin pizon onſto
dan æfter hon peda cynelican buph polucr
tnid uſum pæpnum meodon · Ond hiſ heall

[illegible] ...helican sesezo hiſ ſcapedon · þæt þæ
...n gyldene columnan ſpide micle · 7 þæt
...ce þæſte · Þæt þion unnet lice ſpeare
...hſ ...mſſe upp · Þæt þæt þæſ þepe ſe þunden
...ſan gemete · eeee · hi þæt þæt þæion eac
...ne mid gyldnum helme an æglede þin
...f þrece · Mid þy ilcan polde · ſcæpen liceþ
...hus ſéſen 7 þuſendo code · þuſe ſeaðne
...ldenne þuſcaſd · cpuen liene 7 þæſtlic
...e · 7 hi æt þiſo hiſ hongodon ſtond þa colum
...an · Þæt þunden de ichæſ ſpide · þæion unþæ
...unſcapde ſyldenu leaf 7 hiſ hon 7 hiſ þæſte
...hæſ þæion cuſtallum 7 ſmaþuſdu ſeaeh
...ſin eyn midþam cuſtallum unſe mong
...ongode · hiſ bpyd buiaſ 7 hiſ heah cleopan
...lle · þæion eaſtenan ſtanum · unſembuſ
...ſcyl bunculic þæn ſin eynnum ſpiðaſt
...e ſtuet þode · Uton hie þæion elpend:
...banum: ſepophte · hyþæion punderlice
...þeſta 7 þiſtge 7 ſcyp uef ſuſ ſode · þuu

ff. 110–117 should follow f. 125

þic ſcope ſeggʃde. Ne hiſt ſoſpam ſpæcnes
þin dode þaſ hæſtan leoſ ſeruſ heriannan
on ſpeoſn ne hiſt aſeh eall þoð ſeode ſioſ ðbr
ic þ ge ſyllæde þmægen ſpeda heruzoſ
ſpeuſ þðhum ſeyldan ſoldon. þa hiſt oſſlð
ſona munda hegna xxvi. ane ſnæſe ſlan
hiſt oſſied ſhie ſalomon ſepe node hæ
hie mec ne mihte nohte nyttne beon
mea ſon. ſpehſt þaun ſoſte midſtpu
lum ſeaſ midlonz ſceaftum ſpeſſann o
ſcotta don ſhiſoſſlogon ſaſpeſa. don
þa hiſt þaſ ſoſſam ſalomone
ſyld unſoxa ſelæmſſe. ſpeaſpa
me le. da ſonne ufe ſeſſeſ ſoſ ſuſſam

tan. ꝥunde don ꝛmonize foꝛ hioꝛa
undum ſpultan. þaꝛa monna hit þon
ie ælc ge dig de þeah hie heoꝛa hpelc
ge ꝥepunde dan. ða hit pæſ toꝛoꝛan
dæg þa cꝛoman þæꝛ þa ꝛuzelaſ. nocti
coꝛaceſ hatton. pæꝛon mpealh haꝛo
eſ zelicneſſe. pæꝛon hie þaꝛuzelaſ
ſumeſ hoꝛſ. ꝛhim pæꝛon þa nebb ꝛþa
lea ealle blace. þaꝛuzlaſ yb ſæton
ealne þone oꝛeꝛ þæſ mꝛeſ. ꝛþaꝛuzlaſ
ſ mænige lade ne yꝛle ne pæꝛon. ac
hie þize punelican ꝛixaſ þem þæm mꝛe
þaꝛon mid hioꝛa eleum upꝛizon ꝛþa
tꝛaꝛon. diꝛuzlaſ þaꝛe hie ne onþeg
ſleg don ne him lað dydon. ac hi him ſel
e æt ꝛepꝛton þonon. þahte ða on
moꝛzen dæg þæſ ðaheꝛ ic ealle mine
ead þeiꝛaſ. þe mæ on ſpelc eaꝛfeðo ge
gdon. hie hie þize bindan ꝛhim þa
bar ꝛꝛon can þoꝛ bꝛie can. ðæ hie

onnehc þeþon fþon. þam þýþmum afo
gone. he þþæcq rohzon þe him hec
eac þa honda of aheapan. þhe he ge
þýhtum heforitef þite dhuzon. þe he
æt hiopa þoncef uf onzelæddon 7
bjohzon. he da blapan mine býman
þafýnd faran forð þý þege þepe æt
zunnen hæfdon. foran peda þuph dxfan
land. þaph þa ungefeglicum eoþan.
þapaef þæt eft zefomnad micel fýnd. m
dfcra monna. þæra elreodigra pe
dalond budon. we þa rið þam zefuhton.
ond þý we þa uft eft onzeaton manan ze
feohz topeaid 7 maþe zepin. da foplea
we þa fleanan pegas 7 rid fito 7 þa dæd sel
lan pefæhdon. ond spa mid m
ne peþode onfunde inpatriacen land
pebe eþoman mid golde 7 oþrum rýhtum
spide gepelgode þhe uf[illegible] hæfde
lice 7 luflice onfenzon mid þý we

ert of þem londe ponon of partna
cen. . ða becoman þe on þa lond ge mæro
ie do þrei sa. hape dæi ert ednopunga
hæf don micel ge feohte. lxx. daga ic
þæi mid minre fyrde þi him wicode
siod þan þe þa þonon fæi don þa þæs hit
n scopon nihta fæce. þþe to þæm londe
to þæie stope becoman þæi porpus
secynnig mid his fyride wicode. the syde
þæs londes fæs tenum tuupode. þonne
his gefeohte tge pinne. þa pilnade he
he me cude tmine hegnas. þahe þæs fia
gen taxsode. from þan feiendum minra
re stopa. þa þæs þ me ge sæd þ he pilnade
mec to cumenne tmin peiod. ða ale de ic
mec in. leyne gyldan tme mid unc ue
hyrgle tmid lvpe lice gyldan me ge
feo de. gyl ce ic þæie hpele pole lie
nion tme þæie me te tpuig heall. þa.

ic þæs mannes wolde þæt he swa
dyde swa he me bæd þæt ic dyde þonne
sæde þæt mon cyrran wæs of alexandrie
here wicum. þa hæfde he me sona to him ladad
ond þý ic hæfde tohim geladed þa frægn
he me hwæt alexander se cyning
dyde þurh mon here þæne þinne yldo
ða byssmode ic hine mid minū ond swa
þam sæde þæt his eald dod wære
wære þæne mihte elcon gewealdmigan
buton æt fyrde wæs gledum. þa wæs he
swa swiðe glæd ond geseonde þæra manna
ond swa wordа. forþon ic him sæde þ
he swa for ealdod wære. ða cwæð he eac
hwæs hela ænige gewinne siðne swa
wan swa for ealdod mon. for þon ic eom
mæself geong ond hwæt. þa he ða gewunelicor
me frægn be his þingum. ða sæde ic him
þinga feola ne cuðe ond me seldon gesa
þe done cyning. for þon he ic wære his

Smeȝ mon ðhſ ceaſ heoꝛ de ꝥꝛeꝛe hiſ
eoh bigenga· ꝥu hedſt ꝓoꝛd ȝe hýꝛde·
ðu ſeal de heme angel ꝓuꝛ ꝥanne epiſ
colan· ꝥme bed ſichine alexandꝛie ꝓeꝛ
leyninȝe aſeaſe ꝥmè eac mede ȝe hea
ſꝛ ic hiꝛ him aſyꝛan polde· ꝥic him ȝe
hea ſic ſꝥu don polde ſꝥa he me bæd·
aꝛ ic ða ꝓonon ȝeꝓiꝛcen ꝓeſ ꝥeꝛ cꝓom
tommum heꝛe ꝓicum· ꝓa æꝛ heo ȝeſeah
don ꝓeꝛ ſe ꝓuꝛ ꝓeddæ ȝe eac ceꝛtah
ꝓon· ſic ꝓeſ ſꝓide mid hleahtꝛe on
ſcꝓied· ðaſ ꝓing ꝛeꝓoꝛ ꝓon ꝓeſeeȝe
magiſtꝛi· olimꝓhiade minꝛe medi
cinnum ȝeſꝓuſtum· ſe ȝe hýꝛdon
ꝥonȝeaton ꝓa oꝛeꝛ hyȝdlican ȝe dýꝛſ
cinneſſe ꝓeſ elheoꝛdan leyninȝeſ·
hæꝛde ic ꝓa ꝓeſ leyninȝeſ ꝓic ꝥhiſ ꝓeſ
ȝeſeah pod ꝓe he mid hiſ ſýnde
miȝe ꝓuꝛh hæfde· ða ſona onmoꝛȝ
ne ꝓeꝛ ða eode poꝛꝛuꝛ ſe leyninȝ·

meon hond mid ealle hi fe[ng]de 7 duzo[ð]
þa he hæfde onzieten þ he þi[n]d me 110 ze
þinnan ne meahte. Ond of þam feond
scipe þe us cyþe tweonum þæs þ he seoð
þan þæs me-þfeond 7 eallum zþeca heu
ze. Amin ze fea 7 ze fylcea. 7 ic him da
eft his rice azeaf 7 þa dæzie unpendan
ade þæs rices þe he him seolfa næmzes
rices ne pende. þ he dame eall his zold
hord æt eorde. 7 he þa æzþeu ze mec ze
eac eall min peniod mid zolde ze pelzode.
7 hericulis zelicnisse 7 libbu dazia tpeza
zoda he buzu of zolde ze zeat 7 ze por
hte 7 hie buzu asette in þam east dæle
middan zeardes; 7 dapolde iepzan hpæ
þei dazelicnissa pæpon ze zotene eal
le spa he sæde. hæt hie þa þuph bapun
þapæpon hie buzu of zolde ze zotene
dahet. ic eft þadyfelo þe hiora mon
cunnode mid zolde for þyi ce[a]m

[illegible] þa dæm ȝodum bæm onſæȝdniſſe [illegible]
ecȝan. þafenðon pe forð ȝpoldan ma
ſundenlicra þinga ȝe ſeon ȝſceapian ȝ
mæniſcra. acþa neȝe ſapon pe ſpa ſpa
ne þa ȝefenðon noht elleſ buton þafeſ
tan feldaſ ȝþudu ȝduna. be bæm ȝaſ ſee
ȝe. ðafenðon monnum ungefeȝede for
mildeȝum ȝýðmum. þafeȝde ic hpæðre
be bæm ſæ ða þon ðicpolde cuman mea
hte ic ealne middan ȝeard yb feȝan
ſpaȝah ſeȝ he liȝeð; acþa ſeȝdon me
þa londa bigeȝan þſe ſæpæ ða þon
hoſtȝe he ſum ſeȝ eall. ðhinenæȝ
mon nið ſcape ȝefeȝan ne meahte.
Ond ic þa ðrýmſtȝan dælaſ minre
þeode ȝeond ſeſan ȝ dælaſ me opiht in
ȝeſtondeð he healen odde he deȝled
[illegible] þaſ ȝ londe eall ſpa peſe fep
[illegible] ȝ ða ȝcamon ȝþeod
[illegible] ȝ eȝoni fiep ſem minȝa ſū

ðeap offlæm fénne ⁊ opðæm fæ ⁊ eorle. ⁊ þæm
þæm deope eall ſe hyrſ aweglod III ſpelce-
ſno da hæfde ðdeap ſeono peal-hea pod
ſpelce mona ⁊ ðdeop hæfde. quaſi caput
luna. ⁊ham pæpon babyſeaſt ſelice me
eſ; byſeſcum. ⁊heapdum zaſtum ⁊mæclam
hie pæſ ge ſyred ⁊ſe ceſed. ond hit hi
deop oſſloh imme þegnaſ ſpe ſen. ond pe
þa ðdeop nopþe nemd ſpeſe ſe pundizan
nemeahte nemd nænuge pæpne. ace
hie un eaſe mid ſſeſtum hamepum ⁊ſlæ.
zum ſefyldon ⁊hie opbeazon. ða be epo
man pe ſyð þan to þæm pudum. mide ⁊ to þæ
yzemeſtum ſemæſtum þaſ londeſ ⁊ie þa
hie þa ſyrd þæſ pican be pæſte ea ſe bi
ſpeſnon. hatte pæſon þaſ pic on lenza. l.
ſuſ lanza lonz ⁊ ſþa eac unbpæd. ſo.
don pe þa to ſumne ſpæſendum ſi eam. þaſ
hi ða ſeo endlefte tid d. eſaſ. þæſ
ſe mizða ge boden ye þſe penu ſo mon. ⁊

[illegible] ȝeloden· ⁊ ſuſ þæȝe mycel þeoſ-
þeuſ ſcyldan· þa dydon þe ſpa fenȝon
touſſum þæpnum ſpa uſ be boden pæſ·
da cpom þa micel mænȝeo elpenda·
of þæm pudo uȝe mælic peorod þara
deora· Cpoman hie to þon þydeq þ hie
onda ure pic feohtan· þa hie ſona þa
hofe ȝelpan ȝeſæh men hleapan up· ⁊
hie ȝe niman ſpa a mycle pleð ⁊ dy-
ſan onhofum onȝean þæm elpendum·
foſþon ic piſte þ ſpa pe þon dyde· þ hie
lade· ⁊ hioru pyns hie meahte· ofſlyhton·
⁊ þa ſona þæt þa elpendas dydon ȝe ſa þon
þa þæȝon hie ofſlyhte· ⁊ ſona on þone
pudu ȝepiȝon; Ond þe þa niht onþæȝ
pic ſtope ȝeſund lice picodon· ⁊ he hæfde
nyd þæſtene ȝeþæſtnad þuſ noþþe ne
deȝ neodȝe· eaſpedo ſceddan meahte·
dalut þa on morȝen dæȝ þæſ· þapende
þe on oþre healf land india· da cpoman

pe onſumme ænceline feld. Sæge ſuþe þæt
12
þuge þiſmen. þrag neð men þæron hie ſpa
þuþe þſpa ge hæbe ſpa þildeor þæron hie
nigon foza uplonge. þhie þæron þa men
na cod þhie næ nigeſ hiæſleſ negimdon.
Daſ men indeoſ hazad ic ða fonaſ þhie
oſdæn neaheum þnequm. þahton fiſcaſ
up tugon þa æron þbeþæm liſdon þþ þæg
æftei djuncon; Oþid þy ic þa polde neaþ
þamen geſeon þſceapigon. Da fluzon hie
ſona mþa þæfteþ þhie þæþ mþæm ſtan
holum hyddon. þæfteþ þon ge ſapon pe
be tpeoh þapudu beapaſ þa tpeo healf
hundnigatig mycle mænigeo. Da epoman to
þon þhie poldon uſpundigan þpeþa mid ſtþæ
lum hie ſcotodon. þhie ſona onpeg aflym
don dalhe eft onþone pudu gepiton. þa
ſyddan ge feþidon pe þanþa eſtenn mid
þpeþa þæþ noht, punde licef nie mæg lifes
ge ſapon. Ond pe þæf þ mþaſnacen þæt

[illegible] secgoman hamam peah hi[illegible]
ẽpicodon he hem neah pæm ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄
eteld bricgdon ealle on æfen. þæt hi[illegible]
eac fyr[illegible] pel monigo onæled. da cpom þæt
semninga swide micel pind ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄
þæt unheoplic segn pæs þæt hi[illegible]
uhta se teldа monige afyldes þæda eac
swylce pe þæt pot mete ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄
þa hæfdon sommigan eft þage teld ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄
ealle tosomne. þæt mon þa sæmal þæpnu
dæda ond pic scopa eahfæstlice tosomne
forþæm pinde gesomnode: ondda on se
halgan dene þonpeardan pege pico
dan; Oþ þyrge picod hæfdon þæt hi[illegible]
eall geaco: þa hæfdon eallne þone here þæ
to spæfendum sæte ymbe þryde. þæt hi
spuldon. oþ þyrt æfenne nealecte.
dæges gangendes þapndas eft peaxan. þæt þeod
hiora gangende se mæste cele ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄ ̄
þone æfen. da cpom þæt micel snap þæt

micelum ſnipde ſpelee miceſ. flyſ feolle
ðæne þa unmæt niſſe ⁊ micelniſſe ðæſ ſna
þeſ ȝeſeah. ða þuhte me ðæt piſce þ he þol
de ealle þapie ſtope forfeallan. ða he
ne þone heie þ hie mid fotum 113 þone ſnu
cpeðon. ⁊ þa fyſ eall þæion foruneah
þæie micelneſſe þæſ ſnapeſ ádpæſcte
⁊ acpencte. hpæþeie uſ þæi pæſ ænig ſu
ðeſ ehteſ. ðiſ ſnap ðæi leng nepunéde
þon ne áne dæge. ðaſona pæſ æfter þon
ſpiðe ſpeapc polcen ⁊ ſe mp. ⁊ þa eac
cpoman of þæm ſpeapcan polcne býſmen
de fyſ. þa fyſ don feollon on þa eoſþan
ſpelce býſnende þe celle ⁊ for þæſ fyſeſ
býſne eall ſe feld boſn. ða cpæðon men
ðæt hie pendon ðþ þæne ȝoda eoſþe-
ſtuſc þæi on be cpome. ða het ic eald
hpæȝl toſlitan ⁊ habban pið þæm fyſe
⁊ ſceldan mid. þa ſeoddan æfter þon pe
heſ don ſinoltce nih ⁊ ȝode ſið þan

[illegible] ealle þa eard þeodo ymb be tem[illegible] þe ær
ðon bugan oþrum þingum mete
þiġ don ruſ ic þeſtan ric þæt þa be byrġde
[illegible] þegna .v. hund þe ær be eaſt ða
[illegible]us ſeanſeþo. ða ſyn þe us þæt mþæm
[illegible]m onbe eþoman þhie for ruhdon ðeo
[illegible] ſæton ; Ond þa hæ ic of þæne þic ſcope
ſiddan þa ſeld ſaran ford ðe þa foron ford
þe þam ſæ. ðæt da heah hof ðene ðyn
ſæs done æthiopia þeġe ſupon. ſpelce
eac þamiclan ðamæton dune þeġe ſa
þon þamon hated eneſios þ ſcuar libu
þæs ġodes. da hæ ic þæt mbe ſcuran for
þoht e men þic polde ġeþitan hþeþer ſio
ġen ſoð þæt þe me mon æt bepon ſæġde.
þ þæt næniġ mon ongan mehte ær ġe
ſund eart þon bēon nym þe he mid aſtġend
niſſe um mode mþ ſcuar. ðþæt eac ceſtu
þon ġe ceoſed mþaga monna deade. for þon
dy ond dam dæġe hie ſpulton dæt þe hie in

þ ſcrucaſ ȝodon: Ond ic ðæſ modlice 15
lice bæd þa ȝod mæȝen þ hie mec ealle
middan ȝeardeſ ſcýnnȝ þlaſond
heȧn ſiȝum ȝeþeoriþeden. ond imma
niam iceſt ȝeladed þæie toolimpl
de minre medeſi tominū ȝeſpinſtu
ȝeſibbum. ðapolde iceſt inſaſiacen
lond ſeſian. midþý icþa ſeſide mid mine
peoriede. ða epoman uſ þæſi onðæm peȝ
þreȝen ealde men tozeaneſ. ða ſſuȝn
ichie ȝahſode hpæþeſi hie opiht mæſli
inþæm londum piſten. ða ondſpoſi don
hie mec ȝſæȝ don þnæie maſa peȝ honne
mealte on cýn ðaȝum ȝeſeſian. hpæþre
mid ealle mine peoriede ſomod ichit ȝe
ſeſian nemelte ſoſðaſi peȝa neſpette
ac mid ſeoþeſi þuſendum monna ichit ȝe
ſeſian mealte. þicmæſliceſ hpæthpuȝo
ȝeſape. ða þæſ icſpide blide ȝeſeonde
ſoſ þæm hiopa popdum. ða cpæð ic eſt

ꝛce hie utan þrepedon ⁊ syldne hyra
hie uton þrepedon ⁊ uhtnapene dæg ymb
mongc fadon. ⁊ on ærnmed liciu gold hopi
þæt þæþon mne ⁊ute ymon fealdlicu
hie þæþon ymbsen licra cynna. ymong
fatu smeadu ⁊ehwylc eallysce dyrne
fatu. ⁊ syldne cyninc þæt þæþon forð
bojenne seldon þeh þæt ænig scolde fun
don. Sio þan ic hame hæfde þas þing ea
bege pealdum. þa þinode ic mdeum mine
peapde to ge seonne. Sabe cpom ic on
easpiam flod mid ealle mine hiu se
hæfaf dæg seo pæstm begen deste eorle
das headlondes. ⁊ ic syde fundra de þæge
sælignesse þæne eordan ⁊ ic syde fund
rade þæge sælignesse þæne eordan ⁊ ic
syne seþeonde manniun mode seopn
licor. Sa lond sceapigean polde. þa ge
don us Sa bigangean þæt londes hie
pe us þyrmigan scoldon yrð þanne se.

[illegible] ærena ⁊ hyrsta pildeora [illegible]
eonda he cpaeþon. Þæra mænego miðsiþum
sumum ⁊ þenum ⁊ onpudum ⁊ onfeldum eardigeað
⁊ on stan holum hie selfe digliað. ac hræþe
na ic polde þæm fleonan þege ⁊ siðfatum
foeran. Donne þæm ge hyldum þegum. tosom
done fleondon þoppū. ofþæm ge feohte. ⁊
hine ge mæcte. eahleon þapeftenu middan
geatides gefluge. ic me damid ge nom. cc.
gladheora ⁊ eac. l. heda gemman þegascudan
þara siðfato. Dær ic de þe magustes monþe
þurh þa pæallendan sond. ⁊ þurh þa pæðlan
stope pæpes ⁊ælcege pæran. ⁊ ic me de
ge hiet þæm uscuplice gelæddon þurh þa
uncudan land. in die ⁊ mec polde mid mi
ne hleoge onsund gelædon. in patria cen
stlond ⁊ spiðast ic pilnade þ hie me gelæd
don to þæm diogum godpeb pyrhtum.
Dæt ne [illegible] pundeilice ofsittan tpeop
cyne ⁊ of hus leoðum ⁊ of hus flyhte. þæt

þreora ſpuñon ȝſþa eac tozode þeah
þæſon ȝþoþhtan. ac he þalond hiode 116 tiolode
ma uſſa feonda pillan tozeſſremmanne
ſonne upne. for ſon ſe he uſ ȝelæddon
ſuþh þalond ſe þaun ayeȝned licaþ cýnnes
pena ȝhuſſa pildeora mþæſon. ða on ȝeat
ioſelſa ȝſe ſeah of dæle ſume þa eaſtſeðe
be ceoman; ſoſſon ic eſt ſoſlæt ȝne ȝyn
de þara nýtenra ſe þeahta minra ſeama
ȝþara manna þenne ſlozon ſic þæm þegne
ſeſde; ða be bead ic minum þegnum ȝhie
hea ſhe hie mid heora þæpnum ȝeſieden. ȝ
mid þý hiſuȝe ſoſd ſeſdon. ȝhie eac ſpylce
ſmin peorod ȝþamme þegnaſ ȝeal min heſ
ȝoldeſ ȝeorenan ſtane ſhie ȝebiȝad. ȝſe
numen hæfdon micel ȝeme mid him pæȝon
ȝlæddon. ſoſſon he pendon ȝon dſiedon
ȝif he hit be hindon ſoſ leton ſ hiora fýnd
hit ſonne deaȝollice ȝenoman ȝon þeȝ
aledon. Ond eſne ſpýde ſamme þeȝn

[illegible] þeoþod þæt gepeldon þine mycel
alle þa byrgdene þæt golde mid him abe
an galædan mehton. Spelce eac heapa
epena noht lytel byrgden þæt þonþon
eal hiepa þepenu þæra mynra þegna 7
ealle minre peoriedes 7hequse ic hie mid
yldenum þelum bepyp ceam. Ond eall
m peoþod þæt on þage licnesse tungles
ðe ligte sonþæge micelnesse þæt golde
nt scan 7beahte. forþan spa ymb mé
ston mid þrymme 7heie beacen 7segnas
be foran me lædon; Ond spa micel þun
don 7þæfci sien þæt þæt minre peorie des on
fegelnesse ofci ealle ohte þeod cynnga
þe in middan geardе pæron; Da sceapede
ic sceolfa 7gesæh mine gesælnesse 7min
uldon 7þaftom misse minre uxude
7se sælgnesse minre lifes þapæs ic hpæt
hpugo ingefean in minum mode alu
fen. ac spa hit, oft ge sæled on þæm

ſelfum ſingum ⁊on þæm ſe ſundſum þæ
ſeo ꝓyrd ⁊ſio hnoþ hie oft on cyrred. ⁊
on obeg hꝓoþfeð. þuſe-lomp ur þæt þe
ꝓundon eaꝓfoðlice mid þuſte ge ſpene
te ⁊ ge þæxte. done þuſt þe þonne eaꝓ
foðlice abæron ⁊ aꝓæcndon. þa þæt hæron
ſeſeruſ min þegn. ſum de þa þæteſen man
holan ſtane ⁊ þa mid ane helme hlod hꝛ
me to bꝛohte ⁊ he ſylfa þuſti þæt ſe
min þegn. ⁊ hꝓæþꝛe he ſpidon mineſ ꝓeoꝛeſ
⁊ ge ſynto pilnade þonne hiſ ſelfeſ. þa he
þa ꝓꝛæteꝛ me to bꝛohte ſþa ic æꝛ ſægde
þa he ic min peðꝛod ⁊ealle mine dugu þe
to ſomne. ⁊ hit þa beforan heora ealra
onſyne mid eꝛ geat. ꝓylæſ ic dꝛuncc
⁊ þone minne þegn ꝓyſte ⁊ minne hiene
ealne þemid me þæſ. Ond ic þa
beforan him eallum hiene de ſeſeteſ
dæde þæſ minneſ þegneſ. ⁊ him beforan
hnoſa ealra onſione mid deoꝛ peoꝛdū

ꝺyſum ſe ſeaſe ꝺe ꝼoꝛꝺæꝺe ꝺæꝺe. Ond þæ
ſond þy heꝺ nim peꝛod ſehyꝛꝛeꝺ ⁊ ſeſcolleꝺ þæ
ꝼaꝛeꝛꝺon peꝛoꝛꝺ. þy þeſe hepe ætꝛon ſum non-
ꝺaneſ lonꝛ coþon inþam peſcenne þpe co ſu
ꝛe ea cꝛoman onþæꝛe ea oꝼꝛe ſcoꝺ hꝛeoꝺ
⁊ þin cꝛeop ⁊ abieſ þ cꝛeop cyn unge meclice
ſlý to ⁊ mcelnyſſe þyclyꝼe peox ⁊ þꝛuꝺoꝺe.
ape toþæꝛe ea cꝛoman. ꝺa hæꝛ ic poꝛꝺam
maꝛcnedlican þuſte þe me ſelꝼ ſetenge
þaꝛ ⁊ æc eallū mnum hequꝺe ⁊ þam nytenū
þe ut mid þaꝛon mine ſyꝛꝺ ꝛiꝛ ⁊ an ⁊ þician.
mid þy pediꝛe ꝛicoꝺ hæꝼꝺon ꝺa polde ic minne
þuſc lehꝛan ⁊ ceꝛlan. ꝺa ⁊ þæꝛ hꝛæꝼn hꝛeꝛꝺe
ꝺaꝛaꝛ hit biꝛeꝛe ⁊ ſ þumie toꝺuncan ne
þonne ic æꝼꝛe æniꝛ oꝺꝛ hꝛeꝛꝺe. ⁊ noþþe
ne hit ſemon ꝺuncan meahte ne hſ æniꝛ
neit onbꝛtan nemeahte. ꝺa ꝛ ic ſꝛꝺe
on mnū mode ꝛeneꝛꝛeꝺ poꝛꝺæm ꝺumbum
ꝺy ce num. ꝼoꝛ þon ic þſ te ⁊ men ýþelicoꝛ
meahton þone þuſc aꝛeꝼnan þonne þa

mete mu: þæt þæpa þeðel þota mete[on] m
cel mæncgeo mid me 118 ·ȝmcel mæncgeo el
penda þa þe ȝold þæȝon ȝlæddon· ungemet
licre micelnesse diſend ȝepa þuſenda hop
fa þecce. buton þæm eahtada ·ȝxx· þuſen
fepena · þonne þæt þridde healf þuſend mala
de þa ſeamas þæȝon ·ȝxxx· þuſenda eal
fatena ȝoxna þade hpæte beȝon ȝepa þu
ſenda ofſenda ·fif hund hniȳdia þaia þenon
dæȝ hpanlice tomete dȳde· þæt unȝum
ge tæl eac þon onhoſum ȝonmulum ȝon
ofþendum ȝonelpendum unȝe metlicu
mancgeo uſæfteȝi feȝde. ealle þapaȝon
nidun aneȝnedlice þuſte ȝeſpencte
ȝſe pæcte· damen þonne hpilum hine þa
nen ȝeloman liccodan hpilum hine ele
bȳȝdon ȝon þon þone ȝſumman þuſt
celdon. Sume men ðonne oſhopa ſco
me þapæ tan ſon þæm nyde þiȝdon· Seó
þſe þæſ þa unime on ȝpa healfa un epe

[illegible] bemiþe ſeolfne ned þeaſte þ[illegible]
ſ ȝeſtodeſ. he [illegible]ra ælcne mon hine
mid hiſ pæpnū ȝe ȝeſyan ſceal. ſoþð ðæt
ðæc pæſtlice bebead ðæt ſemon ſene paſe
ð hiſ pæpnum æfter fyld piſon ȝe ȝeſæd. þæt
me mon ſcolde mid pæpnum acſellan. ða
undon he ſpide for hpon he þa hæfd
eſſe ymcel miſſe ðara pæpna inſpa micle
puſte beȝan ſcoldon. þæt næniȝ feond
ne æt eorðe. ac ic piſce hpæþre ðurh for
ſið ðæt þæt þuſh ðalond ſcope. þe miſſen
licra cynna eaſidunȝ inþæſ. nædrena ſnaſ
ðra pildeora. Ond þe ðe þæt londeſ ungleaſ
þe ymbſe paſon. þuſ ic ðonne ſemminȝa
hpelc eaſfeðo onbe eſome. ſæſdon þe
þa foſd beþæfe ea i offe. ðaſeſ seo ea
code tid dæȝeſ. þa eſoman þeo ſumre
byſiȝ. ſeo buſh þæſ onmiddre þæfe ea in
ymm eglonde ȝetimbred. þæſ seo buſh
mid by hſeode ȝſeoſ cynne þe on þæfe

ofne þeox þe eghi þrcon þsæxdon ase
þse þophc: dæge sapon pe mþæne by þus þon 119
geacon menniscemen þea healp nacode an
digende. dahme þaiss gesapon hie selpe son
inheopa husum deargollice hiemþan. dapi
nade ic þaja monna onsyne togesceonne
þhie us þeyfc pæcq þspecce gecæhton. Mid
þy peda longe bidon þus næniġ mon copolde
þahec icþea squæla sendan inþa buþli in
nan copon gif hie heqia pillū us conoldon
þ hie porþæm eġe þæs gehealdon nede scol
don. dapæqon hie þysþydon afyrhce þie
fæstor hyddan þahec ic. cc. mmna þegna
ofspeca hequge leohtum pæpnum hie
ge syppan. þie onsunde cobæge byrig
foron þspimman ofer. æftcq þæge eā
cobæm eglande þahie da hæfdon feoldan
del þæge eā sesþum men. da be cpom
sum on gus lic þse on hie. þþæs þonne
mepa menġeo on onsione magan þun

[illegible] þrepton þonne ða elpendas ondone sy
[illegible]nge ea þe ðeoh ða yða þæt þæt þa
men besencte ymb heapa mycle hie sti
on þlod godon þne ealle sþa forname
þe nænig piste hpæt heora ænig ðrom
ðæ þæs ic spide ýrre þam innum laðeo
pum. þæt onspylce fiscen misca gelæd
don hie heora ðabe scuran mþa eal. l. ꝛc.
Ysoma þæs de hie mme pæron sþa pæron
þa mycel gelyfe tobugdon hie sþa
hie þa odre eft dydon. Ysþa picce hie m
þæt ea apeollon sþa æmet tandam
cyas. Ysþile unum heora þæs. þa hie
ic blapan mine byman þa fyns þanan.
þa hit ða þæs sio endlefte tid dæges
ypes foldes fegdon. dage sapon pe men
eft eft þæt ea fegan. hiefdon of þam
hýeo de of þam deop cynne þe ndie
ge ea offe stodon onscip pisan se
poht þme onufan sæton. þamen f

...mod pyp æfter fæsten pærpe hie fyn
non þa on sprecdon hie us ysse don hpæt
pe hit fundan mehton mhiopa gepeopde
scædon þpe fundon sumne spide micel
ne mycle mþæm pæpe fæsc pæron ysþeo
se nos · ypþe se nosplade tohæm be cpoman
syf pe seopin fulle pæron þa forþæm þin
.gum · spa monigpa sespenc missa þpe eall
þa niht fæsdon mid þusse se pærte
ymb uca pæpna byssenum spide gespenc
te · tofæsi ealle þamht dæpefæsdon þus
symle leon þeþan tosprus þpaidus þul
fas ute ehtan · ypeþæm pid scodon · þadý
æftan dæge dahit pæs seo ealitode
tid dægef · þa cpomon pe tohæm mycle
deusmon æpfore sæde þapæs he eall
mid pudu bepexen mile bræd o · pæs
hpæþre pe todæm pæcpe · dapæs ic ge
feonde þæs spe tan pæcpes þæs fefse
an þasona minne þusse æfes selehce

a eal mid peopeð· ða hie ic þæt þing
ona ufe hoff ymbe metenu eall þæion
hie sylfe mid hyssce þeowmenne· ða hie
c sioddan sona bæfyldaþician· þæt seo þr
stop ða onlengo·xx·ef fulonga long·7
ȳa eac mbuæðo· Siodðan hie þa sep
cod hæfdon þahie ic ceoþfan ða beagas
þone þuðu fyllan ðmon mid þære þyeh
ge tobæm þæcq scipe toganganne·
tobæm meie þeþebi ge þcod hæfdon·
þa hie ic ða gesamman eall þaure hoff
7 me tenu 7elpendaf 7hie hec ge bungan
on middū þam uþum þicum· 7be tpih þæ
ge teldum· þylæf hiora æng tolore
þuþde· foþþon uf þæt mcuð hpæt uf on
nhtlicum fyrste gesældе· 7þa hec
ic eac orþæm þuðo þe ðæp ge fyllеð þæt
ðmon fyn onældе· sio fyrð þemid me
þæt þa ðon hie spa· 7þa ðæp on ældon
þusend fyra 7eac fif hund· fon þon

[illegible] ſyþþan ſe ſunnan mergen hræt oh
be eſome ſiþe hafdon æt þam fyſte leoht
ſtallaſte. þa þa þa fyſta hafdon ona
led ſpæfela ſpauſha dæhte. þa bleop
man mine byman ꝛic mette þiſde ꝛeall
mun fyſid ſpa dyde. þæſ hit þa antid to
æfenes. ꝛþa het ic on bæſnan dæga ſyl
denra leoht ſæto þe ic mid me hæfde
þa þuſendo. Datoſoran monan upſon
ſe þa eſomon þæſ ſcolpiones þrym eyn
ſpa hie æſ ſe punelice þæſion þæſ þæſtes
ſcieſes. þæſ þæſa pyſuna micel mæne ſeo
ꝛheſa þæſ unſum ꝛhe ſpide on þa ufe þe
onet ton ꝛuþa ſeollon. dæaſtes þon eſo
mun þæſ hoſne de nædran cynaſtiſ þ
nædes cyn. hafæſion ealle miſſenlices
hiſes. foſ þon hiſ æſion ſume ſteode ſu
me blace ſume hpite. ſumum ſonne
ſeman þaſcilla ꝛlixtan ſpylce hie
æſion ſyldne. ſonne mun on locode

[illegible] ꝑlond hleodꝛade forþaþa pyꝛꝛma
[illegible]ft lange · ꝥuſ eac noht lytel ege ꝥhom
[illegible] ꝑæſ-aepeþa mid scyl-dum uſ ſcyl dan · ꝥ eac
mid long ſceaftum ſpeum hie ſlogan ꝥ ꝑeal
don monige eac inſ̄ẏꝛe ꝑoꝛbuꝛ non · þaſ
[illegible]ing þeþuſ dꝛuꝛgon ꝥ þe ſþa ꝥiþ þam pẏꝛꝛinum
[illegible]ehtan ꝥ punnan · huꝛu tꝛa tida þæie mihte ·
[illegible]ðþan hie þapẏꝛimaſ hæfdon ondꝛumcen þæſ
ꝑæꝛeſ þageꝛiton hie þonon · ꝥuꝛe no ne elton
dapæſ ſeo þudde tid þæie mihte þapol de-
þeuſ ſeꝛieſtu · þa cꝛoman þæꝛ inæðian eft
pundeꝛlician þonne ðaoþꝛe ꝑæꝛon ꝥeſeſ
lician · þahæfdon tuheafdo ꝥ eac ſume hæf
don þꝛeo · ꝑæꝛon hie pundeꝛlicie micelniſſe ·
ꝑæꝛon hie ſpaſpeaꝛte ſpacolumnan ꝥ eac
ſume up hyꝛꝛian ꝥſ̄ẏꝛꝛian cꝛoman þa
pẏꝛimaſ oꝛþæm neah dunum · ꝥſcꝛafum þi
deꝛ to þon ꝥ hie ꝥþæꝛ deꝛ dꝛmean pol don ·
Eodon þapẏꝛimaſ ꝥſelunꝛon pundoꝛlice
ꝑæꝛon hum þa bꝛeoſt up ſ̄ꝛende ꝥondæ

[illegible] eodon· ⁊ a ſpa he hit ȝeſeon ȝelice
mid þæm ſcillum ȝelice mid ðæmſe ðæoſpan
ſliton ⁊ teþon· hæfdon he þa ýþmas þuſ
ſlitte tungan ⁊ þonne he ete don þonne
eode him of þý muðe mid þý oroþe ſpylce býr
nende þecelle· þæt þæra ýþma oroð ⁊ eþum
ſpiðe deað bereude ⁊ etteti ne ⁊ þoſ hroma þæt
þol beoſendan oroðe mongte men ſpul ton
þiſ þiſſum ýþmum þefuhton leng þonne ane
tide þaie nihte· ⁊ he þa ýþmaſ acpealdon
xxxtig monna þaie ſýſlde· ⁊ mmma agen
þa þegna xx· ðabeð ic þa ſýſlde hræfne
⁊ he hæfdon ȝod ellen þara hnga þe uſ on
be epomon ſpa monigra ȝeſpencmſſa ⁊ eap
fe ðo· þa hit þæt ſeofoſte tid þaie nihte·
þa mýnton þeuſ ȝeſlæſtan· ac þa epoman
þa hpile leon mfeanra ȝeliemſſe ſpa
micle· ⁊ he ealle ſpiðe ȝlýme tende feſdon
oð þý ðaleon hýdu epoman þa ræſdon he
ſona onuſ ⁊ þeuſ þiðhim ſceldan þæt ðe þe

eon ꝥ ſpel ſpelc ꝥelſpeonn ꝥ
eho mid deoꝛum be cymen mhaꝛe ſpeaꝛ
ꝥe ꝥmhaꝛe ꝥꝛſtan. ſpelce eaclaꝛonꝛ
ꝥ eꝛonan mi mæꝛlice mcelmſſe ꝥmonꝛ
ꝥeꝛ ꝥilde ꝥeaꝛ ꝥꝛſtꝛ mhaꝛe mhte
ꝛꝛa, bꝛꝥodon. ſpelce ꝥæꝛ eꝛonan
ꝥeaꝛe nvſ. ꝥaꝛaꝛon mculeꝛꝛena ꝥelic
ꝛſſe ſpꝛmcle. ꝥa omꝛe ond plꝛan ſpeꝛ
don ꝥuſ pulledon. hæꝛdon hne eac ꝥa hꝛeaꝛe
ꝛꝛ ꝥed mnonna ꝥelicmſſe. ꝥhe mdꝛæ
ꝛꝛan punodon ꝥæꝛꝛon. Eac dæꝛ oꝛꝛū
oꝛꝛum ꝥeſpene mꝛſum he uſonbe eꝛoꝛ
ꝛꝛa eꝛom ſammiga ſꝛdę micel deoꝛ ſum
mæꝛe ꝥonne ꝥaꝛa odꝛa ang hæꝛde ꝥdeoꝛ
ꝛꝛe. hoꝛnuꝛ onꝛoꝛan hæꝛde ꝥnd ꝥam
hoꝛnum paſcęꝛlice ſeꝛæꝛnod. ꝥdeoꝛ
nde oꝛ hꝛeaꝛd. deaꝛę cynnum.
hæꝛde ꝥdeoꝛ hoꝛſe ꝥelic heaꝛod ꝥꝛæꝛ
ꝛꝛeꝛ hoꝛeꝛ. dꝛſ deoꝛ mid hy dęhꝛ ꝥaꝛ.
ꝥæꝛ ꝥæꝛ on dꝛome ꝥabe healdꝛ hꝛ ꝥꝛaume
ꝛꝛ ſtoꝛe. ꝥa ſommga on uſ ꝥon mꝛe

hpæþi hie mæ ſoð ſæ dæi þ
mme ſeſeon bædon ſibe ſpelcpæ
þo beſeqede neþaſon. ac ſie pelit
cun ne don hpæþep hiz ſpelc pæ. da
hiz nær micel tozæ ſeſcampe. Ge no
þa mid mæ hpeo þuſendo þæp læ mine
fyrd elcon mæſtaccen under po pe
þæm ſcymme ſundep monn. ſeþeþ
dæi abidon. da foſtmpe ſuſe þa lad
teoþas. læddon þuph þa pæd lan ſcope
þæſtes þuph þa unaſpendon lond þi
deopa. appyrma þapeþon pundeilscum
nomum onndiſc ſeceſed. oþ þ pe þa
nealehtan dæm heodlonde þæ ſæpon pe
æ þæp ſeþf ſe pæpned men mid palthe
ma pellum tpiſtuſcum þæta deopa hydu
ſylfde. manef odpef bpucon. oþ þ
ic þa fpæg hie ſahſode hpelcpe deode
ſcýnnef hie pæpon. da ond ſpaſo don
hie mæ ſæg don on hiopa ſeþeo de þæ

[illegible] þæs seo stop wunn ærn
[illegible] ðbal ȝamum ðweoles dæl þæs se
[illegible]bt sum mf ðþeac ophena ðneapa del
ȝan peal þamen þæs landes bryd lifdon
[illegible]æton. Ond þyfeda seðunlicon þa
stope sceapodon ðbe eþh þabeapþas
odon. ðieda þynsumnesse ðfæstnes
[illegible] þæs landes punda þe. Da epom se
[illegible]isceop þaene stope. uis to ȝeænes. þæs lie
sebiscep. x. þota uphemh. ðeall hiu þes
selic homa speapt burton þæm topum
dæȝon hyrde. ðþa eapan hiu þurh þy
ðelode. ðeaþ hyndas on hon ȝedon of
mænȝ paldan ȝim cynne ȝeþohte.
ðhe þes mid pildeora fellum ȝe seþ þed
þa he se biscep tome epom da ȝiefte
he mesona ðalæte hiu leod þeape
fnæȝn. he eac me to hpon ic hideþ epome
ðhyrde ic hiu þen polde. þa ond spa þode ic hiu
ðmet lyfte ȝe seon. þa halȝan ðuo.

[illegible] monan ða onsyngode [illegible]
syf þine seruan beod clæne fram [illegible]
se hyne þonne mazon hie gongan in [illegible]
ne godcundan beagio þ[illegible] gefeg[illegible]
na midle. þyo hund monna. þa hie[illegible]
biscop nime gefegan þhie hiora gesce[illegible]
lice hiora gehelan hum ofaydyden. Ob
lec ic eghpæt spa don spa he us be bead.
hi þa sio endlefte tid dæges. dabad se[illegible]
gerad sundan. sed gongen forþon sun nan
dæg ond spape æfter þam upgonge
left æfter gongc. þmonan þuop gelice
spa on niht dyde. da ongon ic geornlicor
þa stowe scearpigan. 7 geond þa beorgas 7
dieopu gongan. þaze sealc þæi bal za
mum. þæi beorsum stencef genoh of þa
dieopum upcallan. þbalzamum eghpæ
se ic gemne gefeglan. þæi be uþ þæm þæm
fundum nomen þæra deopa. þonne þ æ
ron balzan eghpæ gemen gemonia

[illegible] þæm, ðæm þeodum [illegible]
[illegible] beoð hun tomiges fota uphealh 7
[illegible] þæs þegnes ofre þeoh þundeliche
[illegible]. ðahatað mdeor bebro nas.
[illegible] þonne healmysse ic þun ðyrde.
[illegible] þe ic pende þ hie for micelum pæ
[illegible] þegnum spa heruge peoxon. ða sæg
[illegible] sebiscop þ þæt mæsse inþæm londū
[illegible] ðonef ðiopa nænne neruzel nepil
[illegible] deor ne nænig æfter pyrm. þ hi doruste
[illegible] se seceað. ðahalzan zemæno sinnan
[illegible] monan. Eac þonne he sæzde sebiscop
þonne seclypsis pære þis þonne ðær
sunnan ascunzen od þe þære monan
þ ðahalzan þuor spiðe pepen 7mid micle
sare mistyred pæron. forþon hie ondre
don þ hie hiora zodmæzne sceoldon beon
be nunene. ða polde ic sæzde alexander
þ he polde onsæzd nisse þæron seczan. ac þ
for bead me sebiscop 7 sæzde þ ðær næ

ælfred cyning men þ he þri cyn
ten eþeld[e] ofþe blod[ge]te 125 þoþhte
æ me[n] hee þio me to þara cuoþa
foti[n] gebæde. þ sum[a] monе me
þe ond spa þe ge ond pyrdum þara
þinga ær[e] ic frume siddan þas þinga wur
ge don pæron. þa ge sa[w]on þe pestan
þone leoman sunnan wæleoma ge
hyran þæm treopum upon peapdum.
þa cpæd se sacerd lociad nu ealle up
to þe spa hpylcum þinga[n] spage pillon
fruman. þence onhis heoptan deagul
lice. þ[æ]nig mon his gepohte ope
num popdum ut ne cyde. Oþ[æ]t hyre
þa pel neah stodan þam beapnum
þæm god sprecum. þa dohte ic on
minum mode hpæþeric mæhte eal
ne middan gegrid me on onpeald ge
slean. þonne he siþþan mid þam
sio gotum gefeohtan ic ef[t] mæhte

...man mid macedoniam to ðam ...
...de mynte medep ymbutan ȝesprus...
...cum. ða ond sprǽcode me þ þrop...
...dscum popdum þus cpæð. ðuun-
orpeq spýð da alexandep mȝe seohtū
hu peoldest cýnnȝ þlapopd eallep
middan ȝeapdest. ac hpæþpe ne cýmst
þu onþinne ebel. ðonan þupeqdest aq.
for þon ðin ebel hiz spa beþmū heafde-
þpope hafad aræded. ðaþæt ic unȝleap
þæt ȝebeodest þurh ndiscra popda be-
þ cpiop me to sprǽc. ðapehte hiz me
sebiscoop þsæȝde. ofid þý hiz mine
seferan se hýdon þic eft cpic ne
moste unmunne ebel becuman. ða
pæron hie spiðe unmode for þon. þapol
de ic eft on þa æfen eid maahsian. ac
þa mæste monáðaȝ upp e. ofid þý
þ þa eft ȝeodon mþone halȝan beaþo
þpeȝnaeft bepeah tpeopū scodan ȝe

ꝺæꝺon uſ þa ſona to þæm ꝺiéopu ſþra
ꝺiꝺyꝺon. 7 ic eac in mid mec ꝺeleꝺꝺe-
mine þyne ꝺæge ꝺiéopeſtan ſtyng. ꝺa
þæron mine ſyndruge ꝺieop ge þoftan
þæ þæſ æriſt peiꝛicam 7 elitomum
'7 pilotan. forþon ic me ne ondræꝺe
þæm æniz beſpice. forþon þæi næſ juht
on þæie ſtope æniz ne waceꝺ an ne
for þæie ſtope þeorþunge; ꝺa þoh
te ic on minum mode 7 on minum ge
þohte on hþelcre ſtope ic ſpelcan ſcol
ꝺe. Oꝛiꝺ þy ꝺa æriſt ſermona up eode
þaze hþan he mid his ſcinan þæm duo
þum uſe þeap dū 7 þ duop ond ſpanode
þæm minum geþohte 7 þuſ cþæꝺ: alex
anꝺeꝛ ſulne ende þines lifes þu hæfſt
ge life ꝺ. ac þyſ æftan ſeape þu ſpyltſt
on ba bilone on mainſ monde fliom
þæm þul æft. þenſt fliom þæm þu biſt
be ſpicen: ꝺa þæſ ic ſpiꝺe ſaꝛuge

eq· ⁊ þàmine ffiynd ſpaeac þame
ſæi mid pæion· ⁊ he peopon ſpiðe· foꝛ
þon him pæie minꝛe ſynto leoffie
þonne hiopa ſeolffia hælo· ðaꝛe
ꝛton pe tomum ꝛefqm̃ eft· ⁊ he
poldon tohiopa ſpæſendum ſittan·
⁊ic polde foꝛ þæm byſeꝛū mineſ modeſ
meꝛe ꝛeſtan· ⁊e þa bæðon mec mine
ꝛe fequan ⁊ic onſpa micelre modeſ m
ꝛeto ⁊ neapoꝛiſ ſe· mec ſelfne mið
ffeſtenne neſpencte· þiꝛde ðatela
micelne mete· þiðmineſ modeſ þillan·
⁊ þa tiðlice tomiꝛre ꝛeſte eode·
foꝛþon ic polde beon ꝛeapo ætſuman
upꝛoꝛꝛe· þic eft inꝛe eode· ða on
moꝛꝛne mið þy hit ðaꝛode· þa on
bjuce ic ⁊ þamine ꝛe· tieopeſcan
ffiynd apealte· ⁊ic polde in þa hal
ꝛan ſcope ꝛan· ⁊e þa ꝛeſte hine·
ſe· biſceop þa ꝛæt· ⁊ ðiðd pil deopa

ꝑ ꝺum ꝑæꝛ ſe ſeqꝛeꝺ ⁊ be ꝓuſen ⁊
neſ ⁊ leaꝺeſ ꝺomen on ꝺæm londum ꝓæ
luꝺ ⁊ goldeſ ſe mæſt ſumaꝺ. ⁊ be ꝺæm
bal-ʒamum ꝺomen on ꝺæm londe lyꝛꝛ
⁊ oꝛ ꝺam neah munte ꝓealleꝺ hluteꝛ
ꝓæꝛeꝛ ⁊ ſweꝛeꝛ ⁊ þ ſyꝺe ſpæc. ꝺonne
ꝺyncaꝺ ꝺa men þ ⁊ by liſiʒeaꝺ. ⁊ þon
hie ꝛeſtaꝺ ꝺonne ꝛeſtaꝺ hie
buton beꝺꝺe ⁊ bolſtꝛe. ac on þil ꝺeoꝛ
fellum heoꝛa beꝺꝺinʒ biꝺ. ꝺa ꝛæꝺe ic
ic ꝺone biſceop. hæꝛ ꝺe ſe biſceop ꝺiſe
hund ꝓinta onyldo. Cyꝺ ſy he ꝺa
ſe biſceop ætſt. ꝺa cꝛæꝺ ic on ꝺa ʒoꝺ
cun ꝺan ſcꝛopeꝛ ꝺa ꝺiꝺ ꝺaꝛ ſtꝛiꝺ ꝺæ
ſum man ꝺꝛeoꝛ onʒon ꝓinan. ꝺuſh
hꝛelcaſ monnaſ hond min eaꝺe ꝓæꝛe
ʒeꝛiꝺ. oꝺꝺe hꝛelene eaꝺe ꝺæʒ min
moꝺoꝛ oꝺꝺe ꝺinʒe ſꝓuſtaꝛu ʒeb
ꝺam ſcoldon; ꝺa ond ſꝓæc ꝺe mæſt ꝺꝛeoꝛ
inʒe eaſe ꝺuſ cꝛæꝺ. Cyſ ic be ꝺone

[illegible] ȝeſæȝe þinef ſeoþef yþelice
þaȝa pyrde oncyrreſt þiſ hond befehſt
ic ſod ic þe ſæȝe þybanef ȝeapef fyſſe
ȝeahta monad þuſſylfef inbabilone
nallef mid ſſeȝne aceald ſpadu penſt
ac mid ætſe. Din modor ſcpiced
of peoſulde þuſh ſcond licne deað. ȝun
ðe licne. ðeo liȝed un be byriȝed m
pese fuȝlum tomæe ðil deoſum. þme
ſpeſtor deod longe ȝeſæliȝef life.
ðu þonne deah þu. þu lyrtle hpile lifȝe
hpeþre ðuȝe peorldef an cynnȝ. ðhla
foſd calleſ middan ȝeapdef. Acne fhuȝn
ðu une nohtef ma nene axa. forþon þu
habbaſ ofer hleodſied þȝe mære uncer
leohtef. Ac to faſiacen ðpoſre þam
cynnȝe. eft ȝe hporf þu. ðfer ðý þa
peopon mine ſefeman. forþon ic ſpa
lyt le hpile lyfiȝun moſte. ac þa
ſor bead hit ſe biſcep þhine peopon.

ylæs þa hulzan cleop þurh hæpa þe
ceapas abulzen: ond nese hepde sy
ondspare þara cleopa na manna
þonne þamme zecleopestan ffleond
Ond hit næniz mon ut cyþan ne mot
þylæs þa elpeondegan cynnzas þe ic
æt mid nede to hyþsumnesse zedyde
þ hie on þ fæzon þic spa lyt le hpile lif
zean moste. Ne hit eac æniz mon
þæte fepde donna ut nrahan moste
þylæs hie for don oþmode pæpon 7 þy sæn
þan mines pillan 7 peopd myndo. dæs hie
mid mec to fþiom scipe zefepan scoldon
Ond me næs sehpædlica ende mines
lifes spa miclum peopce spame pæs
þic læs mæpdo zefpie med hæfde þonne
min pilla pæpe. dær þing iepnte to
þon min se leopa mæzster þ hu cpæst ze
þeo inþæm fþiom scipe mines lifes 7 eac
lustlize inþam peopld myndum. Ond eac

ce ecelice minge myndstonde
eonige odþum eorlde cyninguum co
nsne. ⁊ec hie piten þy geap þor þ
n þrym ⁊min peorld mynd micþan
æþion. þonne eallra obra kyninga
e in middan geapde æfre pæþon.
inst

HÆT ÞE GARDE

na ingeap dagum. þeod cyninga
þrym gefrunon huda æþelingas ellen
fremedon. oft scyld scefing sceaþe
þreatum monegum mægþum meodo setla
of teah egsode eorl syddan ærest wearð
feasceaft funden he þæs frofre gebad
weox under wolcnum weorð myndum þah
oð þæt him æghwylc þara ymb sittende
ofer hronrade hyran scolde gomban
gyldan þæs god cyning. dæm eafera wæs
æfter cenned geong in geardum þone god
sende folce tofrofre ferh þearfe on
geat þæt he gedrugon aldor[illegible]ase lange
hwile him þæs liffrea wuldres wealdend
worold are forgeaf. beowulf wæs breme
blæd wide sprang. scyldes eafera scede
landum in. Spa sceal [illegible]
[illegible] ðe yrmþa gefremman
[illegible]

[illegible] þinne onylde oft ȝelpunȝen
esiþas þonne piȝ cume · leode ȝelæsten
of dædū sceal inmiþþa ȝehpæȝre manȝe
ȝon · him da scyld ȝepat to ȝe sceop hpile
ela hpon feþan onfleon pæȝre hi hyne
þa æbæȝon tobumȝ fajiode spæȝe ȝesiþas
na he selfa bæd þenden porldum peald
me scyldinȝa leof land fluma lange
ahte þæȝ æ hyde stod hpinged steȝna isiȝ
tut fus æþelinȝes fæȝ · aledon þa leofne
þeoden beaȝa bpytian onbeaȝm scipes
mæȝne be mæste þæȝ þæs madma fela
offeoȝ þȝum fȝætwa ȝelædde · Ne hyȝde
ic cymlicoȝ ceolȝe syȝþan hilde þæȝ num
ðeah ðe hie dum billum ðbyȝnum him on beaȝ
ne læȝ madma mæniȝo þahm mid scol
an onflodeȝ ealc feoȝ ȝe pitan · Nalas
hlihhe laȝan lacum leodan þeod ȝescyld
nan þon he hine æȝfum sceatte
ondsion þonne orleg yde unlonȝe

ende þa ge hie hiom aſettan ſeg-
denne heah ofer heapod letan holm ber-
ſeapon ongan ſæg him þæt ſeomor ſef-
murnende mod menie cunnon ſecgan
ſode ſele pædenne hælęð undęr heofen
hyra þam hlæſte on fong.

.I.

Đa þæs onbuigum beowulf ſcyldinga
leod cyninc longe þrage folcum gefrun
ge faðer ellor hpearf aldor of eall de
oþþ him eft onpoc heah healf dene heold
þendon lifde gamol 7 ſnd peoup glæde ſcyl
dingas ðær feoper beapn forð ſenimed in
forold focun peorðan pæſpa heoro gar 7
hiloð gar 7 halga til hyſde ic þelan cpæð
hæleð ſcilfingas healſ gebedda þa þæs hpeð
gare hege ſped gyfen pigeſ peorð myndi þ
him his fine magas geoſne hyſdon odd
ſe geo god geſeoce mid ealle micel hi
on mod bedun þ hiora peced hatan polde

[illegible] mecel mon seþiſcean þone [illegible]
[illegible] æfre se þunon þrag on innan eall
[illegible] dælan geongum ealdum ſpelc him god
eal de buzon pole ſcyle ſceoþum zumena
ric pide ſcefticzu peorc ſe banan manize
ſcaþe ſeond his neriddan ſcyld folc ſce
t fleotan him onfyſte ſelomp æðe
ndyldum. þhit þeyld eal ſeyo heal æf
ra mæſt ſcop him heopt niman ſeþehiſ
ſpondes ſepeald pide hæfde. Hebreot ne
alch beorgas dælde ſinc æſſemle ſele
hliſa de. heah þhopn ſcap headó pylma
bad Lidan liſcſ nepæſ hic leoſe þuſen
þſe ſeſſ here aþum ſpeman æfter pælm
de pæſman ſcolde. dá ſe ellen ſceſt eaf
pod lice. þhuſe ſebolode ſepe in þyſtqũ
had þhe doſoma ſe hpam dpeam ſehýp
pe hludne m heallo þæf pæſ heafpan
ſpe ſpucol ſuns ſcoppeſ ſaga ſe þe cuþe
flum ſceaft fitu feorhum nerean

[illegible] ælmihtiga ond[illegible]
ylce beorhtne þanc ſþa ýðe[illegible]
bugeð ȝeſæte ſiȝe hneſtȝ ſum[illegible]
monan leoman ealeohte landb[illegible]
dum ȝſe fnæðade foldan ſceatu[illegible]
leomum ȝleaȝum lifgende ȝeſceop cy[illegible]
na ȝehwylcum þara de epice hpyȝe[illegible]
ſpeda ðuhte ȝumum dreamum lifg[illegible]
endiȝ lice oðde an onȝan fyȝene fyl[illegible]
man feond on helle þæt ſéȝnum ma ȝeh[illegible]
ȝrendel hatan mæȝe mearc ſtapa[illegible]
ſe þe moras heold fen ȝfæſten þæl ey[illegible]
. neſ eard þon ſæli þeh he dæȝ ond de hyle-
ſiþðan him ſcyppend þon ſcunde hæfde
in camef cynne. þone cpealm ȝe fliȝ
ede ðuhten þæſ he he abel ſlog. Nef-
fæh he ðæȝe fæhðe ac he hine feor
for fliȝ mecod for hýmane mancynne
fham hanon untydaſ ealle onfoca
eotenaſ ylfe nihtgenga ſyldee ſi

[illegible] ſaȝ ðæt ſoðe punnon lange [illegible]
[illegible]um ðæt lean poꝛ ȝeald.

II.

Þat ða neoſian ſyþðan niht becom
[illegible]hean huſes hu hit hrinȝ dene æfteꝛ
[illegible]æꝛ þeȝe ȝebun hæfdon. ⁊ and þaðæꝛ
[illegible]ne æþelinȝa ȝe ðriht ſpeꝛan æfteꝛ
[illegible]mble ſoꝛȝe necuðon ponſceaft peꝛa
[illegible]ht un hælo ȝrum ⁊ ȝrædiȝ ȝeaꝛo ſona
[illegible]æſ þeoc þiehe ⁊ on þæſte ȝenam hruȝ
[illegible]ȝna þanon eft ȝeþat huðe hiemiȝ
[illegible]coham ſaþan mid þæȝe þæl fylle pica
neoſan. ðaþæſ onuhtan mid æꝛdæȝe
[illegible]ȝrendleſ ȝuð cræft ȝumum undyrne
[illegible]þaꝛeſ æfteꝛ piſte poꝛ up ahafen micel
[illegible]noiȝeꝛ ſpeȝ mæꝛe þeoden æþeliȝ æꝛȝod
[illegible]um bliðe ſæ þolode ðryð ſtyð þȝn ſoꝛȝe
[illegible]þræh ſyð þan hie þæſ laðan laſt ſceа
ſe ðon þeꝛȝan ȝaſteſ þæt þ ȝe pin to
ſtruȝ lað ⁊ lonȝ ſum næſ hit lenȝra

[illegible] acym[illegible] [illegible]e mihe [illegible]
mord beala mare þio meahtiz folc
fæhde þrymede þæs torfæst on þam
þæs eadfynde þe him elles hþær sepun
licor þæfte bed æfter burum dæh
ge beacnod þæs gesæd sodlice sceo
lan tacne heal degnes hiere healdi
ne syð þan fyr þræstor sepæm feon
æt pand. Spa pixode þrid þihte þan
ana þid eallum oð þidel stod husa selef
þæs seo hpil micel xii pintra tid topn ge
þolode pine scyldenda peana gehpelene
sidra sorga forðam peaxð yldu beapnum
undyrne cuð gyddu geomore þæt se spon
del þan hpile þið hþon gar hete nið as
þæs fyrhtne þræhde fela missera sin ga
le sæce sibbe nepolde þið manna hpone
mægenes denga feorh bealo feorran
fea þingian neþær nænig pitena penan
þorfte beorhtre bote tobanu folmum

[illegible] ſuþe ſceaþe ſeomade ſyþþe de
nihte healdmiſtige moras men ne
mon hpyder hel punan hpyrft um
gu hæð ſpa fela fyrena feond mancyn
fol angenga oft ge fremede
eaſtdæla hynda heapot eapdode ſinc
ge ſel ſpeapt um mht um no he pone
ſcol ſpeam moſte maſdum popmeco
ſe ne his myne pisſe þpæſ pþæc micel
nne ſcyldinga modeſ bpæcða monig oft
geſæt ince to pune pæd eahtedon hpæt
ſpiðfeohtendum ſeleſt pæne pið fæn ſpyþu
togæ fremman manne. Hpilum hie gehe
ton æt hpæfts tafum pig peorhunga
poldum bædon þ him gaſt bona geoce
gefremede pið þeod þreatum ſpyle pæſ
heap hyrda. hæþenra hyht helle gemun
don inmod ſefan metod hie ne cupon
dæda demend nepiſton hie dryhten god.

[illegible] heo [illegible] [illegible]
ȝuþon puldres paldend þa bið þæm de-
scead þuruh sliðne ond saple besceaf-
infyhtes fæhm froffre neþeran pihte ȝ
pendan þel bið þæm þemor æfter dea-
dæge dryhten sceaft tosrædeþ fæhmum
freodo pilman. 134

III.

Spada mæl ceaple maȝa healdendes singa
la sceal nemihte snotor hæleð peorþan
pendan þæs þȝeþin to spyð laþ ȝlonȝ sum þe-
ondaleode becom nyd þrucu niþȝrum mihte
bealpa mæst þrymm ham ȝe frægn hiȝela
ces þegn ȝod mid ȝeatum ȝriendles dæda
sepæs moncynnes mæȝenes scrincȝest on
þæm dæȝe þysses lifes æþele ȝeacen hea-
lum yð lidan ȝodne ȝe ȝyþran cræð hegud
cyninȝ ofer span þade sceaft pol de mæ-
ne heoden þa him þæs manna heapf done-
siðfæt him snoteþe ceorlas lyt hyon loȝon

el sceapedon hæfde se goda gea tu leng
m pan gecopone papa pe he cenoste
andan mihte xv. sum sund pudu sohte
secg pisade lagu cræftig mon land gemyp
cu fyrst fold gepat floti pæs on ydum.
bat under beorge beornas gearpe on
stefn stafon stiearnas pundon sund pid san
de secgas bæron on bearm nacan beorhte
frætwe gud searo geatolic guman ut seu
ðon þeias onbiscirne · gepat
hi ofer pæs holm pinde gefysed flota fa
mm heals fuzle gelicost oft ymb un tid
ahte dogores punder steorra gepaden hæfde
þa ladende land gesawon brim clifu blican
beorgas steape side sæ næssas hafas sind
widen cumen ende sanon upheorde pe
oden leode on paurg stæfon · sæpudu sældon
syðpan hi ysse don · gud gepæd o gode þan
cedon þæs pe him yplade ende pur don ·

ffæste sefan þæs þe ferdunga [illegible]
clifu healdan scolde beorn ofer bolcan
beorhte randas fyrd searu furlicu hine-
fyr fyt bræc mod se hyge dum hræt þamen
þæion · Gepat him þa to þam þiode þe þu
þegn hiod gares þrymmum cpehte mæg
þudu mundum mebel popdum fpægn · hpæt
syndon ge scapo hæbbendra byrnum þe
de þe þus bpontne ceol ofer lagu sceæce
lædan cpomon hider ofer holmas le þæt
ende sæta ægþeapde heold þe on landen
ladra næmg mid sep hege sceðþan ne
mealte no heþ cudlicor cuman on gumon
lind hæbbende nese leapneþ pord gud
fpon mendra zeappe nepsson magane
medu næfre ic maran zefeah eorla ofer
eorþan donne ic eopes sum segon sceppum
nis þ sceld guma pæpnum geþeahtad næfre
him his plite leoge anlic ansyn nu
ic eopes sceal fpum eyn pitan aldre fyn

an leaf scea þeniaþ ontand
arhus feman nu ge feoh buend mete
idende mine gehyrad an fealdne ge
oht ofost ic selest toge cydanne
anan eoppe cyme syndon.

.iiii.

Im seyldesta ic spanode þeodes þisa
þonc hord onleac þe syntt gumcynnes
geata leode ahte gelacet heord genea:
þæt min fæder fol cum ge cyþed æþele
old ffuma eghwon haten. gebad pintra
þonn æhte onþe hruse. gamol ofgeap
dum hine geap þe geman pitena þel
hyle pide geond eorþan. þeþurh holdne
hige hlaford hlafond þinne sunu healf
deng secean cpomon leod gebyrgean
þe þuhf lare na god. habbad þe to þæm
magan micel æfen de dæga fferan. ne
scead þah dyrne sum þegan þeet ic
þene huþaf gif hit is spa þe soþlice

ꝺeȝan hyndon þmiꝺ ſcyldinȝum ſce
ic naꝛ hþylc. ꝺeoȝol ꝺæꝺ hata ꝺeoþen
nihtum eaꝛeꝺ þuþh ȝaſan inceaꝺine inn
hyndu þhpa fyl ic þæt hþoꝺ ȝaꝛ mæg þuþ
þumme ſcþan þæd ȝelæþan. huhe fþe
ȝod feond ofqi ſpyꝺeþ ſyf him eꝺþend
æfte ſcol ꝺe. bealupa biſiȝu boc eft
cuman þa ceaꝛ pylmaſ colþan puꝛꝺaþ
oꝺꝺe aſyþꝺan eaꝛfoꝺ þþuȝe þþea nyꝺ
þolaꝺ þen ꝺen þæꝛ punaꝺ on heah ſce ꝺe
huſa ſeleſt. peaꝛꝺ maþelode ꝺæꝛ on þieȝe
ſæ ombeht unſoꝛht æȝ hþæþþeſ ſceal
ſceaꝛp ſcyld piȝa ȝeſcaꝺ pican poꝛ ꝺa
þoꝛca ſeþe pel þencеꝺ ic þȝe hyþe þæt
þiſ if hold þeoꝛoꝺ fþican ſcyl ꝺinȝa ȝepiſ
foꝛꝺ beꝛan þæþen ȝepæꝺu ic eoꝛ piſiȝe
ſþylce ic maȝu þegnaſ mine hate þiꝺ
feonꝺa ȝe hpone flozan eoꝛqine inþ
cyꝛþyꝺ ne nacan onſande aþum heal
ꝺan oþꝺæt eft bypeꝺ ofqi laȝu ſtiez

[illegible] mannan þuhte þunden [illegible]
[illegible]ȝedeȝ meahte ȝod ælmihtiȝ mid þa
[illegible]ylcum ȝifeþe bið þone hilde ræs
[illegible]ȝesiȝeð. ȝepiton him hafenan floda
[illegible]lle bad ȝeomode onsole sið fæþmeð
[illegible]þ on ancre fæst eofor hie ȝeo non
[illegible]eȝ hleor beran ȝe hioden ȝolde fah
[illegible]yþ heafod feþh fealde heold ȝuþmod
ȝþuinmon ȝuman onet con siȝon æt
ȝomne oft hý elmihtiȝ. ȝeatolic ȝ
ȝold fah onȝyton mihton. þæs forie
mæȝoſt fold bude[illegible]dum þeoda undeȝ
nioderum on þam ſeþtca bad. lixte ſe
leoma ofeȝ landa fela. him þa hilde
deoȝ of modiȝra top[illegible]t ȝetæhte þæt
hie him tomihton ȝeȝnum ȝanȝan
ȝið beorna ſum piȝ ȝe pende pond
æfteȝ cpæð. mælſ me to ſeȝan ſæðȝ
alpalda mid ar ſtafum eop ic ȝe-heal
de. ſiða ȝeſunde ic to ſæ pille pið

[illegible] peoɔ peapde [illegible]

V.

Stiᵹ pæf ſtan fah ſtᵹ. þſode ᵹumum
æᵹædele ſuð bẏᵹne ſtan heaꝛod
hond locen hiung mon ſcip ſonᵹ. inſcæp
pum þa hie toſele ſupdum in hypa ſpẏ
þe ᵹeat pum ᵹangan eþo mon ſeeton
ſæmeþe ſide ſcyldaf mondaf mᵹn heaꝛod
þid þæf neceder peal. buᵹon þato bence
bẏrnan hiung don ᵹuð ſcapo ᵹumena
ᵹapaf ſtodon ſæmanna ſcapo ſamod
æt ᵹædele æſc holt upan ſpæᵹ + æſſe
mon hneat peapnum ᵹepuꝛþad hadene
plonc hæled oꝛet mecᵹaf æꝛteꝛ hæle
þum ſpæᵹn. hpanon ſeiᵹeað ᵹe þæt
te ſcẏldaf ſpæᵹe ſẏꝛcan ᵹſpum helmaf
heꝛe ſceafta heap ic eom hꝛoð ᵹaꝛeſ
aꝛ ᵹom biht. ne ſeah ic elþeodiᵹe þuſ
manᵹe men modiᵹlicran. penic þ. ᵹeþoꝛ
plenco nalleſ foꝛ þꝛæc ſidum. ac foꝛ hiᵹe

[illegible] hpæð gelpe lontun. hinpa eo-
[illegible]ef and ſpuſode plane pedeða leod. poſð
[illegible]æfteſ ſpiðe. heaſð under helme. peſyne
hige-lace. beod gemetta. beopulf if
[illegible]nn maſna pille ic aſecgan ſumu healf
[illegible]enc megum þeodne minum hiende.
[illegible]ldre þinum gif heuſ geunnan pile
[illegible]ſſe hine ſpa godne gietan moton.
pulfgar maþelode þæſ pendla leod
þæſ hiſ modſefa manegum gecyded.
þig þiſ dom ic þæſ pine dencga fliean
ſel dinga fruman pille beaga bliyt
[illegible]an ſpa hu bena eaſte þeoden mæg
[illegible] ſiné þinne ſið. þe þa gſpare
[illegible]ſte gecyðan deme ſe goda agifan
þenced. hpeðſt þa hpæd lice þæt hpoð
gar ſæc eald gumhaſ mid hiſ eoſla
ge dyhte. ode ellen roſ. þhe for eaſ
lum geſtod dencga fliean cube he
dingde þeap. pulfgar maðelode

comm þine dyrdene. þæt hyrdon þa
de þeoþjan cumene ofer sæ þeng l
gang gearra lõode þone yldestan ofer
mergas. beoruls nemned hybenan
syne þhie þeoden mnn þid þemoton
þoldum þruxlan nodu hnn þeapine
secgh dinga segn cpida gladmod
hroð gar hy onþig ge zapum pyrdes
þnceard. eorla ge æhtlan hupu se
aldor deah sebæm heardo þuncum
hidep risade.

·vi·

Hroðgar maþelode helm scyldinga
ic hine cude cnihte þesende þæt hi
ealdfæderes æs þeo haten dæm to hã
for gearf hiepel geata angan dohtor
is his eaforan nu heajid hep cumen
sohte holdne þine. donne sæg don þ
sæliþende þade gif sceaðeras geata
fyrde don hyderp to þunce þhe xxx

[illegible] mannra m[illegible] eþlape. onsh[illegible]
[illegible]pe helpo þor hæbbe hine halig god
[illegible]or ar rcipum. ut on rende to þeoſt denū
[illegible]ſ ic þen hæbbe. þā ſpendleſ ſlyhte
[illegible]n godan ſceal foþihſ mod þriæ ce-
[illegible]admaſ beodan beodu on oferſte hat
[illegible]ngan ſeon ſibbe ge dyht ſamod æt
[illegible]ædele. geſiga him eac forþdum ⁊ hie
ſinc þilcuman denga leodum forþ on
ne abeod. eop hec ſecgan ſige dyhten
min ældor eaſt dena ⁊ he eoper æþelu
can ge him ſyndon oferi ſæ fylmaſ
heaþ d hicgende hiderþilcuman nuge
mozon gangan meoþþum gud geata
num undeþ heþe ſþuman hþod gar ge
ſeon leað hilde bord heþ on bid[illegible]an
þudu þæl ſceaf zaſ ponda gebinged
aþaſ þaſe þrea ymb hine þune ma
nig þyrdlic þegna heap ſume þæp
bidon headu þeor heoldon ſpa him ſe

[illegible] be beal[illegible]
ſæs þrýðe um deȝ heoroceſ hlíoþ [illegible]
under helme þ he on heode ȝeſtod. beo
þulf madelode on him byſne ſ̄can ſe
ne ſeoped ſmiþeſ op þancum þæſ þu hy
ȝar hal ic eom huȝe lareſ mæȝ þnaȝ
dęȝn. hæbbe ic mæȝda ſela on ȝunnen
onȝeoȝoþe me peaþ ȝpendleſ þnȝ eo
minre ebel tyht undyhne cud ſeȝan
ſæliȝend þ þær ſele ſtande neced ſela
þnca ȝehpylcum idel þunnyt ſiddan
æfen leoht under heofenes hadoþ be
holen peoþþe. þa me ȝelæȝdon leo
mine þaſeleſtan ſnoteȝe ceoſlaſ þa
den hlod ȝar þ ic þeſeohte þoþ þan hy
mægenes cpaft mine cuþon ſelfe oft
ſapon dæ of ſcaþum eþon þah ſtum
ſcandum þæt ic ſiſe ȝeband yðde eo
zena cyn þon ydum ſlog. nicȝiaſ
nihteſ neaþo beaȝe dȳeah þlur-

[illegible] ond þeah ælþeodum, þeh sprǽ[illegible]
[illegible] ond spendel reccal þid þá
[illegible]ldran ond se hegan. dins þid þyrse
[illegible]endra bregd beorht dena biddan wille
[illegible]dor scyld dinga anre bene. þðu me
[illegible]e forþync ne þingdra hleo þreopne-
[illegible]ole nunc þus feorran com. þic mote
[illegible]una minra copla gedryht. þeg heap
[illegible]da heap heoroz þelsian hæbbe iceac
[illegible]gealsod þse ecglaca þorhs þon hydum
þapna nepiað ceð. ic þ bonne þor hicge
spame higelac sie min mon dryhten
modg blide. þic speorð bete ofde sidne
scyld scolo pand to zube. ac ic mid
spape sceal þon þid feonde zymb
feoh sacan lað þid laþum dæd zely
fan sceal dryhtnes done sepe hine
wið mined. þen ic þ he wille sig he
þeal dan mot mþum zod sele zeo
dena leode eðan unþoncer spa he

ofr dyde magen hied manna ne
min ne þearfr hafalan hydan ac 140
me habban pile deope fahne ofer me
dead mimed. bylied blodig pæl brigdeð
þenceð eced angenga unmurnlice
mearcad morðhopu nodu ymb mine
ne þearfr licef feorme lenig forð
an. Onsend higelace gif mec hild
nime beadu scruda beaf þinne breoſt
þeccð hrægla selast þif hiæðlan laf
pelandef ge peorce gif apyrd spahe scel

·vii·

Hroð gar mapelode helm scyldinga
feore fyhtum furine min beopulf 7
for ar stafum usic sohtest ge stoh
fin fæder fæhde mafte. peard he
heaþolafe to hand bonan midpilfingas
dalmé saga cyn forhicge bioga
habban nemhte. ſanon hige forhte
sid dena folc oferr yda ge peale ar

ongza ðanc þy þum ġeald folce ðe
nga ġon ġeoġoðe heold ġimeluce
hopd buph hælepa dæpeſ heriezap
ead munyldra wæġmilpende beaſn
ealpdenes ſepas beteapa ðon ic ſiddan
apælde ſeo þiſgode ſende ic pylfingū
ofeq pæccaſ hpyrg ealde madmas he
me apas ſpop. ſoþh ſmeto ſeczanne
onſcan munum ġumena cenġum hpæt
me ġpendel haſad. hondo on heoſocce
mid hiſ hecce þancum ſæli nida ġeſſiemed
ſmiſ ſlæc peiod þiġ heap ġepanod he
pyld for ſpeop onġpendleq ſpyſpe ġod
eaſe mæġ þone dol ſcaðan dæda ġe
cpeſtan. ſyldſte ġebeotedon beorne
dpincne ofer ealo pæġe ofte mecġaſ
ſine inbeorſele bidan pol don ġpend
leq ġube mid ġpyſpum eczga. ðon pæſ
ſeoſ medo heal on morgen aſ dpuht
ſele dpeop fah ſon dæġ hyxte eal

bonc þelu hlode beſymed heall heo
dreorpe ahte ic holdra þyleſ deorpe
dugude þeþa dead þeq nam ſiteniu
ſymle hon ſæl meoto ſize hred ſecg
ſpa þin ſeþa hpæt ðe: þuþæſ geat
mægum geador æt ſom ne on beor
ſele benc gepyrmed þæt ſpið feorhpe
ſittan eodon þrydum dealle þegn
nytte beheold ſepe on handa bær
hroden ealo pæge ſcencte ſcir peored
scop hpilum ſang hador on heo rrote
þær þær hæleða dream duguð un lyttel
dream ȝepedpa.

vm.

HVN ferð maþelode æſlafeſ be
arn þe æt fotum ſæt frean ſcyldi
nga. on bind beadu rune þær him
beo pulfeſ rið modȝeſ meþe faran
mycel æfþunca. for þon þehene
ufe þæniȝ oðer man æfre

[illegible] þon ma middan gesyldeg
[illegible]dde under heofenum þon he sylfa
[illegible]apt þuſe beo þulfe refe þid bricean
[illegible]unne onsidne sæ ymb sund flite
[illegible]eþ sit forþ plence þada cunnedon
[illegible]for dol gilpe ondeop þæcþ aldriht
[illegible]iehdon ne inc ænig mon neleoſ
[illegible]e lad beleam mihte ſorhfullne
[illegible]id þa gyte on ſund þeon þæþ sit ea
[illegible]ſon ſcream eafmum þehton mæ
[illegible]ton mere ſtræ ta mundum brug
don gli don ofer gar ſæs geſon yþu.
ſeol ſintgyſ fyl sit onþæt eſ æht
geſon mht ſpurcon hefe æt ſunde
ofer flat. hæfde mare mægen þa
hme on morgen tid on heaforianeſ
holm up æbeg. donon hege ſohte
ſpaſne. & leof his leodum lond
bryndinga friedo burh. þegne
þah he fole ahte burh ȝbeagaſ.

beot ealpid þe sumu beanstanes
gelæste. dón pehe ic to þe pyrsan 142
þingea deah þu heardo niesa ge hpæp
dohte gumpe gude gif þu griendl
deapst nihc longne fyrst neban b
beopulf mapelode beapn ecgheopes
hpæt þuropin fela pine inn hun fe
beore druncen ymb bpecan spræce
sægdest fromhis side sodcetalige
þic mete stpengo mapan ahte eap
febo on yhum donne æniz oþer man
pit þ ge cpædon cnihc pesende ge
beo tedon pæpon begen þagit oð geosod
feore þpit on gaprecg utaldum
ned don þ ge æfndon spa. hæfdon sprid
nacod þapit onsund peon hæfid on
handa pit unc pid hpon fixas pequan
þohton· no he piht fram me flod yþ
feor fleotan meahte hpa þor on hol
me no ic fram him polde. dapit æt

[illegible] onſæ þæȝon ſiþnihta ſyn[illegible]
þ þ ſinc ſlod to dnaf þado peallende
[illegible]edȝa ceal doſt nipende nihc ſnoþþan
[illegible]d headoſ ȝum ſheapf hpeo þæȝon
[illegible]a þæſmeȝe fixa mod on hpeȝed. þæp
[illegible]me þð ladum lic ſyfce min heapd hond
[illegible]locen helpe ȝe fremede beadoſ hpæȝl
[illegible]ȝu deð on bpeoſtum læȝ ȝolde ȝe ȝyp
ped meco ȝſunde. teah fah feondſcadá
fæſte hæfde. ȝſum on ȝſape
hpæþpe me ȝyfe þe peapð ſ ic aȝlæcan
ofde ȝeȝnæhte hilde bille heaþo ſnæf
foſ nam mihtiȝ meȝe deoſ þuſh mine
·viii· R hand
ſa mec ȝe lome lad ȝe teonan þfeafte
don þeaple ic him þeno de deoſan ſpeoſ
de ſpa hit ȝe def e þæf naef hie dæȝe
fylle ȝe fean hæfdon man foſ dæðlan
ſ me me þegon ſymbel ymb ſæton ſæ
ſunde neah. ac on meȝen ne mecū

punde beyd lape uppe i ægon ſpa
aſpecede þ ſyd þan na ymb bpont
ſopd bpim lidende lade nelæ can
eaſtan com beopht beacen zodq bpim
ſpaþpiedon þic ſæ næſſaſ ze ſeon mihte
pindize pealla ſ pynd oft neped unfæge
eopl ponne hiſ ellen deah. hpæþpe mæg
zælde þic mid ſpeopde of ſloh niceaſ
nizene no ic on niht zeþpæcn undep hea
ponef hpealf heapdpan feohtan ne on eg
ſcpeamum eapmpan mannon. hpaþpe
ic faga fenz feopie zedizde ſiþef pez
dame ſæ ob bæp flod æfter faþode on
fin na land. pudu pealle n du no ic pilt fpa
þe ſpylcna ſeaþo nida ſecgan hyþde
billa bpogan bpeca næfne zit æt heado
lace. nege hpæþep inceþ ſpa deoplice
ded zefremede fagum ſpeopdum noic
þæf zylpe þeah din ſinum bpodjum to
banan punde heapod mægum þæf þam

ſcealc þeſſa ðreo ſan ſæm þa
ugeſt . ſecge ic þeo ſoðe ſumu ecg
eſſ ſi mæſſe ſie ðæl ſpa ſela ſiþþa
ſeſſiene ðe azol æglæca eal ðre
mum hyndo on heoſrote ſif þin huge
ſæle ſeſa ſpa ſeaſo ſrum ſpa þu ſelf
eal aſt . ac he haſad on ſunden þ he
þa ſæſtide neþeaſt atole ecg þraece
eoſen loðe ſpiðe onſittan ſige
ſcyldinga nymeð nyd baden næ negū
ænig . leode deniga ac he luſt þiged
ſpeðeð ond ſendeþ . ſecce ne peneþ
to gar denum ac ic him geata ſceal
earfoð ellen un geapa nu gube ge
beodan gæſtsele mot . to medo
modig ſiþþan morgen leohte oferþ
ylda bearn oþþæt dogores ſunne
ſpeſl þeried ſuþan ſcineð . þa pæſs
on ſalum ſinces bryttа ganol
ſeax ongid hor ſcoce ſelfyrdeð

ꝺ ꝺeaꝺhe ꝺema ſe hyꝛꝺe eꝛ
pulfe ꝛalceꝛ hyꝛꝺe ꝛæꝛ ꝓaꝺne
ſe ꝺohꝛ ꝺæꝛ ꝓæꝛ hæleꝛa hleahtꝛ
hlyn ſpyn ſode ꝓoꝛꝺ ꝓæꝛon pynſume
eode pealh heoꝛꝺ ꝓoꝛꝺ ꝑen hꝛoꝺ ȝaꝛeſ
cyn na ȝemyndiȝ ſpecce ȝoldhꝛo
den ȝuman on healle ⁊ha ꝛꝛeolic
pif ꝛul ȝe ſealde æꝛeſt eaſt ꝺena
ebel peaꝛde hꝛeꝺ hine blidne æt ꝓæꝛ
beoꝛ heꝛe leodum leoꝛne he on lu
ȝeah ſymbel ⁊ſele ꝛul ſiȝe noꝛ
ſcyniȝ ymb eode ꝓaꝺeſ helminga
ꝺuȝu þe ⁊ȝeo ȝoþe ꝺæl æghpylc ne
ſinc ꝛaco ſcealde ꝺoꝛ ſæl alamp þæ
hio beoꝛulfe beaȝ hꝛoden cpen mode
ȝe þungen mede ꝛul æt beaꝛ ſpeaꝛce
ȝeaꝛa lꝺ ȝode þuncode pif ꝛæſc
ꝓoꝛdum ꝓæꝛ ꝺe hine ſe pilla ſelamp
þ heo onnenȝne eaꝛl ſelyꝛ ꝺ fyꝛena
ꝛꝛoꝛþe hefꝛul ȝeꝓeah pæl neop ꝛiſa

[illegible] hſeon ſwa ſyðode [illegible]
eorlſmaþelode beaſn ecgheoſeſ · ic ſæt
hogode ſaſc on holm ſeſtah · ſæ bat ge
æt mid mmpa ſæcga ge dpuht ſic anunga
oppa leoda pillan ge pophte ofde on pæl
ſpunge · feond gſapum fæſt icge ffiem
nan ſceal eorlic ellen ofde ende dæg on
ſiſſe meodu healle minne ge bidan · dam pife
ſa poſid pel licodon gilp cpide geatef eode
zold hroden · ffreolicu folc cpen tohpe
ſan ſittan · ſapæf eft ſpa æghpane on
healle · hpyd poſd ſpecen deod on ſæl um ſige
fol ca ſpeg oft ſem nmga ſumu healf denef
ſecean pol de afen pæf te · ofte ſeon ehlæcan
to ſam heahſele hilde ge hinged · ſiddan hie
gunnan leoht ge ſeon meahton ofde ni
pen de miht ofeg ealle ſcadu helma ge
ſceapu ſcudan eſomaſ ſamſaſdeg polcmõ
peſod eall aſaſ · ſpez de ſan gſunga ofeſne
hroð gaſ beoruſ · ſhim hæl ſtoſod · ſin agnef

ſeþeah ðe ſe þeoden aldor · Wære ne ahte
men æfre alyfde ſiþðan ic hond 7 mund heb
ban mihte ðryþ æfter dena burgon ðe nyda
haſa nu 7ſe heald huſa ſeleſt ge myne
mæþþo mægen ellen cyð paca þæt þu þinaſum
ne bid þe pilna gad gif þu ellen peorc aldre

·x·

Þa him hrioh gar geþat mid hiſ hæ-
leþa gedryhte eodun ſcyldinga ut
of healle polde þry ſtruma pealh þeo ſe
can cpen togebeddan hæfde ſcynnig
fuldon griendle to geanef ſpaganan
ge ſtunzon ſele peard afæred ſundon nyt
te beheold ymb aldon dena eoton peard
abead hupungeara leod geomne quiþode
modgan mægnef mezodef hyldo. Dahelm
of dyde ſelfin bynnan helm of hafelan
ſealde hiſ hyſted ſpeord uena cyſt om
bihz þegne 7ſe heal dan he hilde gearpe
ge ſpræc haſe goda gylp poruda ſum. beapulf

ſeaſa ætſhe on beſ ſæge no ic me .. an
hēre þæſmun hnagſan talige ſuþ ge
þeoſca þonne ſpendel hine foſþan ic
hine ſpeoſde ſpebban nelle aldre beneo
tan þeah ic eal mæge nat he þara ġoda
þeme ongean ſlea þand ġeheape þeah
ðe he ſtoſ ſie niþ ġeþeoſca acſt on niht
ſculon. ſæge oſer ſittan ġif het ge
ſecean deap. þig oſer þæpen ġſiþðan þiġ
ġod onſpa hpæþerehond halig dryhten mæi
ðo dene ſpa him ġemet þince. hylde
hine þa heaſo deoſ hleoſ bolſter on
fenġ eoſleſ and plizan þine ymb monġ
ſnellic ſæ þinc ſele þeſte ġebeah. næniġ
heoſa þoht þe þanon ſcolde eft eaſð
lufan æfre ġeſecean folc oðde freo buſh
þær he afeded pæſ. ac hie hærdon ġefpunen
þ he æfter fela micleſ inþæm þin ſele
þæl deað fornam denizea leode achim
dryhten foſ ſeaf þig ſpeda ge ſtoſu.

[illegible] leodum [illegible]
feond heora dyrh anes cnafe eallc
ofer common sel þær mihtum sod is se o
þeh þmihtes god manna cynnes peal
fela com on pappe mihte scyldan
du ȝenga sceotend spæron þa þ heque
pecced healdan scoldon. ealle buton an
þpæs yldum cuþ þ he nemoste þa mund
nolde se syn scyþa undeq sceaðan þpeð
dan ac he pæccende þpaþum onrandan
bad bolgen mod beadpa ȝepinges.

Da com of more under mist hleoþum ȝru
del ȝongan godes yrre bæp mynte
se man scada manna cynnes sumne
syppan unsele þam hean pod under
nam topas þe he pmeced ȝold sele ȝum
na ȝeapost pisse. fæt tum paþne ne
þæs hæf forma sið þ he hpoh gnæf hilde
ȝetohte. mapte he orwaldor dazum ofer

[illegible] ond ba ðoftrecede þanc ſidian ðrea
[illegible]um bedæled ðiuſſa on[illegible] fyr
[illegible]dum þæſ ſyððan he hyre folmum
[illegible]. On blued þa beala hyðiz ða
[illegible]ſen þaſ þeredeſ muðan þaþe
[illegible]ſtgi þan onfazne flor feond tied
[illegible]ode eode yrre mod him of eazum ſtod
[illegible]ſſe ſelicoſt leohz unfæzq ſeſeah he
[illegible]ſlecede þinca manize ſpeſan ſibbe
[illegible]ze dryht ſamod æt zædre maſo þin
[illegible]ca heap þahſ mod ahloſ. myntе þæt
[illegible]hſe dælde eſpon dæz epome atol
[illegible]aſlaca ana ſelyfeſ hſſþ lice þa
[illegible]him alumpen þaſ þiſt fylle penne þaſ.
[illegible]ſſþ þazen. þhe ma moſte manna
cynneſ dicgean ofer þa nihz hyrd ſpyð
[illegible]be heold mæz hyze laceſ huſeman
[illegible]ſeada ſunde. þær ſiþþan ſeftan pol
[illegible]de[illegible]ſlaca ældan þolte achege

[illegible] fapiman ſiðe ſtapendn
ſune ſlaz unpeſenum bat ban locan (13/) bl
edpum dpanc ſyn ſnæðum ſpealh ſona
hæfde. un lyfigendiſ ænig ſefeqimod: fe
ſfolma ſopð neqi æſtop nam ha mið h
da hize ſihtiȝne ſunc onniæſte
ſuelice on ȝeſ. ſeond mid ſolme he on
ſenȝ hiale inpit ſancū ſpð eaum ge
ſæ ſona ſonſunde ſyſiena hyſde ſ he
ne mæcce middan ȝeaſdeſ eoſ ſan ſcea
ta on elſian men mund ȝſpe miȝan
he on mode ſeaſd ſoſht onfeqhde no ſy
æſ ſiam meahce hiſe ſæſ hum hinſuſ
ſolde on healſæqi ſlan ſeran ðeopla
ȝe ðuæȝ ne ſæſ hiſ ðſohtað ſæq ſſylce
he on ealdeq dagum æſ ſemæcce ȝe
munde ſaſe ȝoda mæȝ hize laceſ æfen
ſſpæce uplanȝ aſcod ſhum ſæſce ſið
ſenȝ ſunȝſiaſ bupſton. eorcan ſtæſ ut
ſeaſd eoſlſumſum ſcop myncе ſemeſſia.

[illegible] þanon flean onfeal hopu þfce
[illegible]ngea sepeald onsæmed sprapum
[illegible] heþ seocon fiþ fre heapm sca
[illegible]to heopute ateah. dryht sele
[illegible]de denū eallum peapð ceasten bu
[illegible]dum cenra zehpylcum eoplum ealu
[illegible]epen yfre pæron begen. siehe sien
[illegible]eapdas neced hlynsode bapæs pundep
micel fre punsele. þið hafde heaþo
deopum þat he on husan nepeol fæsen
fold bold ac heþæs fæste pæs. innan 7
utan ymbeardum scapo þoncum besmi
þod þæt fflam sylle abeag. medu benc
monig mine gefflæge sol de zeniegnad
þæt þa zþuman punnon hæf ne pendon
æt pican scyldinga þhit amid zeneate
manna æmig. hetlic þán fag tobrie
can meahte listum zoluean nymbe
big æt hæfm spilge onspaþule sfig

up ufaz · nipe ȝeneahhe nopð dæl
æelic eȝa ænpa ȝehpylcum 147 þaȝ
of pealle þop ȝehyp dom· ȝpyne leo
bun ȝodef ɳfacan fiȝe leaſne ſanȝ
þanȝean· helle hæftan heolð hine
þafte ſeþe manna þaſ niðe ne ſæ
ȝeſæt· on þæm dæȝe þyſſef lifeȝ.

·xn·

Nolde eorla hleo ænige þinga þon
cpealm cuman cpicne þoplætan· ne
hſ lif dazaſ leoda ænȝum nyttе
tealde þæȝe nehoſt bliæȝd eorl beo
pulfeſ ealde lafe· polde fliet duht
neſ feoþ ealȝian mæȝef þeod
neſ ðeȝi hie meahtan ſpa· hie þne piſtom
þahie ȝepin druȝon heaſd hiȝende
hilde mecȝaſ· ſonhealfa ȝe hpone hea
pan hohtan ſaple ſecan þone ſyn ſcadan
anȝ ofer eorþan ſtemma cyſt ȝuð bil
la nan ȝſtecan nolde· ache ſiȝe paþnū

[illegible] ſpoɹien hæfde ecga ȝe-hpylċe ſcolde
[illegible]ldon ȝe-dal ondæm dæge. þyſ ſeȝ
[illegible]eapim lic puɹdan ⁊ſe ellon. ȝaſt
eonda ȝe-peald feoɹ ſidian. da þæt
[illegible]unde ſe-þe fela æfoɹ modeſ myndе
[illegible]anna cynne fyɹene ȝefɹeone de. he
[illegible]ȝ þid ȝod þim ſelic homa læſtan
[illegible]ol de ac hine ſe-modeȝa mæȝ. hyȝe-la
[illegible]f hafde behonda paſ ȝe hpæþeɹ odɹum
[illegible]ɹiȝende lað lic ſaɹ ȝe bad. ⁊ol æglæca
[illegible]um on eaxle peaɹd. ſyndolh ſpeotol ſeo
nofe onſprunzon. burſton ban locan
beopulfe peaɹd ȝud hɹeð ȝyrſe ſcolde
ȝrendel þonan feoþ ſeoc fleonende
fea hleoðu ſeccan. fyn leaſ fiſc fuſſe he
ȝeþunoden. þhſ aldoɹ ſtrſende ȝeȝongen.
þoȝeta. dæȝ ſtun denum eallum peaɹd æfter
þam pæluæſe pulla ſelumpen. hæfde þaſe
⁊ælfoð ſe-þe ær feoɹ ſtun eam ſmoðe ⁊
ſyð þeɹh ſele hɹoð ȝumet ȝe-nemed þid

ríde mihc peopice ze feh ellen mæ
148
hæfde eafc denum zeat mæza leod zu
zelæfted. Spýlce on cýfde ealle ze
inpid fonze fe hie æn dpuzon fpon
nýdum folian fcoldon topn unlýt
fpæf tacen fpeotol fýfdan hilde deop
hond alegde eapm feaxle fæp pæf eal
zea dop zpendlef zpape undep zeapne h

·xm

Da pæf on mopzen mine zefpræge ymb
pa zif healle zudzumc monig fep don
fole tozan feoppan fnean zeond pid
pegaf pundop fceapian lapf lafcaf
no hiflif ze dal faplic puhte fæza
cnegum hapa fe cpi leaflf cpode
fceapode hu he pepig mod oh peg panon
nidi opep cumen onmedla mine fæge
Ise flymed feoph lafcaf hæf dæp
pæf onblode bpim pealende atol ydi
ze fpinz eal ze menged: hiæc on healfpe

[illegible] dieope peol dead fæge deoz· siddan
[illegible]a leas· in fen fliedo feoph alegde·
[illegible]ne saple þa him hel onfenz · þanon
epiton eald ze sidas spylce seonz
ns ofzömen pape fram meie modze
zum pidan beop nas on blancum dæi
s beopulfes mæidо mæned monz oft
cpæd hæt te sud ne nopd besæm tpeo
um ofer eormen grund ofer nænz un
er spelas begonz selra næie piond hæb
bân dia pices pyrdra· ne he hupu pine
dpuhten piht ne logon gledne hiod gar
ac þpæs god cyninz· Hpilum hea þo piope
hleapan leton onge flit fapan peil pe·
meapas dæi him fold pegas fegde huh
ton cystum cud e hpilum cyninges
þegn guma gilp hleden gidda ze mynd
sede eal pela eald ze sesegena poþn ge
munde poid ofer fand sode ge binden
sez eft onzan sið beo pulfes snyttrum

ſcyppian 7 on ſpeð ppecan ſpel ge̊ſa de
poꝛ dum pꝛuxlan pel hpylc ge cpæð þa he
fꝛam ſrge munde ſecgan hyꝛde ello
dum un cuþeſ þela pælſinꝛeſ ge pin
ſiðaſ þapta þegumena beapn ꝛeap pe
piſton fæhðe ꝛfyꝛlene̊ buton ꝛitela
hine þonne he ſpulceſ hpæt ſecgan pol
eam his neþan ſpa he apæpon æ nida ge
hpam nyd ꝛeſteallan Hæþdon eal þela
eotena cynneſ ſpeopdum ge ſæged ſrge
munde ge ſpꝛonꝛ æfteꝛ deað dæge dom
un lytel Syþðan piꝛgeſ heapd pyꝛm acpeal
de hoꝛdeſ hyꝛde heundeꝛ hapne ſtan
æþelinꝛeſ beapn ana ge ned de fꝛæcne
dæde ne þæſ hm ꝛicela mid hpæþꝛe
hm ge ſcelde dæ þ ſpuꝛd þuꝛh pod pꝛæ
ene pyꝛm þ hit onpealle æ ſtod dꝛyht
lic ꝛpeþ dꝛuca moldne ſpealc hæfde
aglæca elne ge ponꝛen þe beah hoþ
deſ bꝛucan moſte ſelfeſ dome

[illegible] bæt se hlēod bēap on beaṁ ſcipeſ beu
[illegible]e fyſtæpa pælſeſ earena pynn hæt
[illegible]mealt. ſe ſ̄ paſ pſecena pīde maſtoſt
[illegible]ſ̄ peoſheode pīgenda hleo ellen dæd̄
[illegible]haſ eſt ondſah ſiddan heo ſ̄ modeſ hyld
[illegible]edſtode eaſtpod ſellan he mid ðy cenum
[illegible]eaſtd onfeonda ge peald ſopd ſopſacen
[illegible]nude. ſop ſended hine ſoſh pylmaſ deme
[illegible]de ðolange he hſ leodum peaſd eall̄
[illegible]epellingum ðoaldoſ eaſte. Spylce oft
[illegible]be meaſm aſtſan mælum ſpid ſeaſhbeſ
ſid ſnotoſ ceoſl monig ſepe hine bealpa
ðoboſte ge lyſde ſ̄ deodneſ beaſn ge
ſeon ſolde ſ̄edſ ælelum on ſeon ſolc
ge healdan hoſd ðhleo burh hælepa ſtce
[illegible]ſcyldinga heſaſ eallum peaſd mæg
hige laceſ manna cynne ſpeondum ge
ſeſpa hine fyſſen on pod hſilum ſli
tende ſeulpe ſcuacce ineapum maton
da pæſmorgen leoht ſcofen ſcynde

eode sceale mons spid hiegende tosetu
þam hean setle punedon seon spylce
cyning of byrgbure beah hordu pes
thyddode tumbest. segnume micle
cystum gecyped þisf cpen mid him
þrag gemet mægþa hose.

Hroðgar maþelode he to healle geo
stod on stapole gesæh steapne hrof
golde fahne. 7 sprendlic hond. disse ar
syne alwealdan þanc lungre gebrupe
fela relapes gebad grimma gewin
ana god wyrcan wundor gehwyle
wuldres hyrde. Ic þæt wif ongeate
cenisna me wenna newende to widan
weorle bote gebidan þonne blode fah
husa selest heorro dreorig stod wea
rid scoforh witena gehwylcne. ðara
þene wendon þinne wine wealh leoda
land gewrorc lastum be weorode.

cum ȝemunum mi ſeccale haſad ſuþh
ſuht neſ mihꝛ dæd ȝe ꝼꝛemede. ðepe ealle
e tneahton ſnyttum beſyꝛpan hꝛæt
ȝan mæȝ eꝛne ſpa hꝛyle mæȝþa ſpa
one mazan cende. æꝛeꝛ ȝum cynnū ſyꝼ
eo ſyꝛ lyꝼad þhyꝛe ealdꝛ metod ꝼꝛe pæꝛe.
ȝan ȝebyꝛhto nuic beopulꝼ þe ſecȝ beſta
e ꝼoꝛ ſunu pylle ꝼꝛeoȝan onꝼeohhe healdꝛ
oꝛð tela. nipe ſibbe nebiꝛ þe æniȝꝛe ȝad
ſoꝛolde pilna þe icȝe pealdꝛ hæbbe ꝼul
oꝼꝛ ic ꝼoꝛ laꝼ ȝan lean teoh hode hoꝛð
peoꝛþunȝe hnahꝛan ꝼince ſæmꝛan æꝛ
ſæcce þu þe ſelꝼ haꝛaſt. ðæ dum ȝeꝼꝛemed
þhm lyꝼad apa to aldꝛe alpalda þæꝛ ȝode
ꝼoꝛ ȝyldꝛe ſþa he nu ȝyt dyde. beopulꝼ
maþelode beaꝛn ecþeoꝛꝼ þe þellen peoꝛc
eſtum miclum peohtan ꝼꝛemedon ꝼꝛecne
se ned don. eaꝛod uncubeſ ube ic ſpiþoꝛ þ
ðuhne ſelꝼne ȝeſeon moſte peond on
.ꝼꝛæcepum fyl peuȝne. ic him hꝛædlice

heapdan clam mū onpæl bedde þpuþan
157
þohte þhe þor hand gpupe minum ſcolde
licgean lif býſiġ butan hiſ lic ſpice ne
hine ne mihte þa mæcod nolde gunga
ge tpæman no ic him þæſ geopne æt
fealh feoph ge nið lan pæſ to fore mi
feond on fe þe hpæþre he hiſ folme
let tolir þpiþe laſt peaþdian eapm
le no þæp ænge ſpa þeah pea ſceaft
ma ffroffre gebohte · no þy lenġ leof
lad ge teona ſynnum geſpenced ac hyne
ſaþ hafad innid gpupe neapre beþongen
bal pon bendum dæp abidan ſceal maga
mane fah miclan domef hu him ſeþ nie
tod ſcufan pille · dæpæf ſpiſpa ſex ſinu
eclafef on ġylp ſpræce ġud ġepeoþ cu ſi
dan æþelingaſ eoſilef cpæfte ofep hean
ne hpof hand ſceapedon feonder fnſpiaſ
foran æg hpyle þæf ſceda næġla ge hpyl
ſġyle ġe-lieoſt hæfenef hand ſpopu hild-

[illegible] punceg egl unheopu ægþpylcge cpæð-
dum heapdpa nan hpunan polde wiðstandan
ðpæg ahlæcan blodge beadu polme-
begian polde. xv.

A pæg hatan, hwæbe heopt innan peaxð
rolmum gefliæt pod pela þena pæg peaxa
ufa be þym pæced gest sele gyldon
old fag sceaon peb æfteg pagum pundon
wina pela sesu gehpylcum þara he
on sþyle stapad. pæg þheopihte hold to
bpocen spiðe eal unc peaxð ymbenduð
fæst heoppas tohiddene hpor anage
nes eallas ansund þeo'e aglæca fyren
dædum fag onfleam ge pand aldpes on
þena nobyde byð tobefleonne fpem
me sepe wille. ic ge sacan sceal sapl
begendra nyde ge nydde nibða beap
na gpund buendra geape stope. þæt
syþþan ic homa legeg bedde fæst. speseþ
gæstriæftig symle hapaþ sæl gmet þto healle

sang: healf.dene sunu polde self cyn
sýmbel þicgan nege fliegen ic þa mæg
mapan peoplode ymb hyþa sinc syfan
gebaþian. burgon þa to bence blæ
de fylle gefægon fægene sehægon
do ful manig magas þaja sþd hicg
on sele þam hean hroðgar þonkulf
þlot innan pæl fleondū afylled nalle
stafas þeod scyldingas þenden flieme
forgeaf þa beorhtlice brand healþe
segen gyldenne siþoþes tolcane hro
hilte cumbol hæþ þbyrnan mæie mi
þū sþeþd manige gefapon beforan be
bquan beorh sehah ful onplette. no
þæie feoh gyfte for scotenum scam
doþte nege fliegn ic fleond licor feo
madmas golde ge gyfede gum man ma
fela mealo bence oðrum gesellan sin
þæs helmes hrof heapod beorge þrum
be punden palan uzan heold þæt him fel

[ſpecne ne mearhzon ſcinn heapd ſcef
n þon ſcyld ſpeca' onzean ſpamum
nzan ſcolde. heht ða eopla hleo eah
meapas fæced hleope onflet ceon
ndep eodepas þapa anum ſtod ſadol
ærpum fah ſince ze purpad þæt paf
ldē. ſæl hearh cynniz ðon ſpeopda
elac ſunu healfdenes eynan polde
næfre on orlæg pid cubef piz ðon ne
palu feollon ða beopulfe beza zehpæf
pef eodop inz pina onpeald ze teah. pic
za þpæpna hec hine pel bpucan. ſpa
manlice mæpe peoden hopd peapd hæle
þa heaþo þaefas zeald mearum ymad
mum. Spa hy næfre man lyhð ſeþe
ſecgan pile ſoð æfter puhte.

xvi.

Da zyc æghpyl cum eopla dpuhoen þapa
pe mid beopulfe bum leade teah onþa
pe medu bence maþdum ze ſealde yp

fe lafe ⁊ þone æmne hehte golde / fe
153
dan þone de gyrdel æt mane acpeal de
ſpa he hyra ma polde nænne hiora pri
god pyrd forſtode ⁊ dæd mannes mod
tod eallum peold gumena cynnes ſpa h
nu git ded for þan bid and git æg hpæt
ſeleſt reahtes fore þanc-pela ſceal
bidan leofes ⁊ laþes sepe longe her on
dyſ-sid pindagum poplode bruced þær
pæs ſarig ⁊ ſpæs ſamod æt gædere fore
healfdenes hilde pi ſan gomen pudu
ſpræc gid oft ppecen. don heal gamen
hroþ gafiet ſcop æfter me do bence mæ
nan ſcol de fmnes eafeþum dri he ſe
ſæt be gear! hæled healf dena hnæf
ſcyldinga inn-eþ pæle feallan ſcolde
ne hupu hilde buþ heþian þorfte.
eotena treope unſynnum peard be
loren leofū æfter hild plegan bearnum
⁊ bpodrum hie onge bypd hruſion gare

[illegible] ppaf gemunu ides nalles holinga
ces dolgor meotod sceaft be meapn
tan morgen com. da he under swegle
con mealite morpor beato maga
þ he æfter mǽste heold porolde pinne
sealle fornam sinnes segnas nemne
ealanum þæt hene mehte on þæm me
el stede. þis hengeste wiht ge þeahtan
nefa þeah lafe wige for hungan feodnes
degne nær his him gesinzo budon þ he
nim oðer flet eal ge wyrcan don healle 7
healsetl þ he healfne gestald wið eorle
na beagu agan moston 7 æt þeoh gyf
tu folc paldan sunu dogra gehwylce
dene peorþode hengestes heap hunn
gu penede efne swa swiðe sinc ge sceaw
num fættan goldes swa he fresena cyn
onbeorn sele byldan polde. da he ge
þungen eorla healfa fæste friðu
wære fin hengeste elne unflitme eal

benemde. ⁊ he þa pealafe peoztem
dome ajum healde ⁊ dæj zemyna
þrym nepoicum þaje ne hyre ce
þuph nyt ſceapio ecje ze manden d
he hyra beaz ſyſan banan ſel ze
ſeoden leaſe þahim ſpa ze heapfod
ſyf þonne fflyſna hyle fleonen fl
ðæſ morþor hefeð myrd ſiend þaje
þonne hit ſpeopdeſ ecz ſyddan ſcolde
ad þæſ zeecned ricze zold. ahafen o
hoſde heje ſcyldnza beſt bedo pinc
þæſ onbael zeaju æt þæm ade þæſ
eþ ze ſyne ſpat þah ſyþce ſpyn
eal zylden. eofeq nieh heafd ærbelnz ma
nz punðum apyrded ſume on pæle
cpunzon. he ða hilde buph æt hnaſeſ
ade hyre ſelfre ſunu ſpeolode be
faeſtan ban fatu beqe nan ⁊ onbael
don eafme oneaxle deſ zno þrode
zeonrode ziddum zid þinc aſcah. þaud

stemn þæl fyllu mæſ hlynode
lape hapelan multon· benzeato
ſeon dorne blod æt ſpyrne· had
hiſeſ hizealle for ſpealz zaſtra
oſt hyra de þæri zud for nam
hiſeſ þæg hyra blæd ſcacen·

xvii·

þeon hum dazrzend yca neoſtan
healdū bepeallen fyſt land ſeſeon
mæſ þæt buph hengeſt dazyt þæl
fæzne ſinteſ ſumode mid ſunnel un
hlitme ond zemunde þeah he hemeh
te onmiclu dyran hunzed ſtepnan
helm ſtoſunne peol on þid ſunde ſinteſ
ufe beleac ufzebunde ofdæt ofeſ comb
ſeaſ mzeaſdaſ ſpa nu zyt deð þade
ſynzaleſ ſele ęſtriad ſuldaſ toſah
an pedeſ dazaſ ſinteſ ſcaðan fæzn
ſoldum beniſum fandode ſtaðelu zaſt
oſtreaſdum heto zyſum ſtuðe ſpidon

[illegible] þon to ſæſtade ſiþ he tom
mot þuþ teon mihte þ he eaſtel
beaſn mne ge munde. ſþa he ne
ſyrnde þoþold þaden ne þonne bu
hun lapinz hilde leoman billa ſele
on beaſm dyde þaſ þeþ on mid eo zen
ecſ ade ſpylce þeild fleazan fu
eſ be zeat ſpeop beal o ſlden
ſelſeſ hamſiþdan zſumne ſnpu
zad laf ond of laf eſteq ſie ſide
ſeaze manidon ætpizon peapa bez
mennealite pæpie mod þoþ habban
ruhte þæt eſ heal hpoderpeond
þeoſaim ſpilce fun dagen cyninz ah
eoſtre ſeo ceſ mnen ſeo eand ſeyl
dnza eoſcypon þeiedon zeat nize
ſteald eoſd cynnzeſ ſpylce hie æ
ſ fnneſ ham findan meahton ſiſle
ſeaſo zimma he onſe lade ſpalle
lice þiſ todeum þeiedon laddon

[illegible] leod þæt afunzen zleaw[illegible]
zyd zamen eft aſtah beorhtode
[illegible]c ſpeꝛ byrnelaſ ſcaldon þinop
[illegible]ndeꝛ paꝛcum: þa cpom pealhþeo forð
[illegible]n undeꝛ zyldnum beaze þæꝛ þa
[illegible]dan tpeꝛen ſæton ſuhtez zeþræd
[illegible]n þaꝛyt paſ hiepa ſib æt zadelinze
[illegible] hpyle oðþum tpyꝛe ſþylce þæꝛ
[illegible]ꝛeſc hyle æt foꝛum ſæt fpeaꝛn
[illegible]yldnza zehpyle hiopa hiſ þeꝛ
[illegible]pe tpeop deꝛ: þæt he hiꝛde mod
micel þeah þe he hiſ mazum uæꝛe
[illegible]uiſſnit æt ecza zeþacum. ðþiðe
ðæ ioeꝛ ſceyldnza: ænſoh þiſ ſpum
[illegible]ille fpeo dubten nin ſinceſ hpyꝛ
[illegible]a þuon ſælum þeꝛ zoldpine zumne
[illegible]a tpozeatum ſpiæc mildum þoꝛ
sum ſpa ſceal man don. beoꝛiþ zeatáſ
zlæd zeſena. zemyndiz nean tpeoꝛi
þan þum haſaſt meman ſaȝde þæt

[illegible] hepe pæ hæ
heoloc ofge fælsod beahsele bea
byne fenden humote manigra me
þinum magum læf folc þuce þonne
dinpold scyle metod sceaft seon
minne can gladne hiopulf þe þa
gode pile ahum healdan gyf hu ær þo
he pine scildinga poplod of læfest
pene ic þe mid gode gyldan pille un
eþan eafeþan gif he þeal ge mon hpa
þit to pillan 7 to pold myndum umbon
pesendum aþi ahna ge þremedon hpe
þ þa beorce þaþ hyre byre pæron
hredpic þloriosmund þæle þa beagn
gesæd æt gædelæ þaþe goda sæt
bedpilfe gearo bi þæ gebrodrum tpa
him pæ þil bojen 7 freond lapu þop
dum bepæged punden gold ætsum
ge eafed eafum peade tpa hyrsel þum

[illegible] bealo bealza mæst þara [illegible]
þegen hebbe mærne æt undern stæle
[illegible]elpan hyde hold madmum hæleþa
[illegible]dran hama æt þæs toheque byhtan
[illegible]s bliosmga mene sizle 7 sinc þær
[illegible]lo midas fealh eormen þreat ze eem
[illegible]ne wed þone hpunz hæfde hizelac gen
[illegible] nefa spequmgef nyhstan side [illegible]dran
[illegible]e undeq segne sinc eal gode · þæl wæp
[illegible]qede hyne pyrd fop nam [illegible]ydan he
[illegible]op pleoco pean ahsode fæhde to fliysu
[illegible]ha fnæcpe pæs ecgclan sæanas ofeq
[illegible]ydra ful . uice heoden [illegible]undeq pande ze
[illegible]ruane ze hpeapf þa infruanena fæhm
[illegible]eoph cynmgef bliost ze pædu wse beah
[illegible]sonad pyrsan þrs fneaum pæl neapeden aftep
[illegible]ud sceapie zeata leode hiera pic healdon
[illegible]eal rpege onpenz · pealhðeo maþelode
[illegible]heo pope hem pqiede sppæc bpuc dissef
[illegible]beazq beopulf leofa hyse mid hæle

157

[illegible] hpæglef neot þeo ge ſcieona
tela cen þæ mid eallre þyſſum cyn
þeſa lapa lide ic þe þaf leangeman hu
huge peped þde feop neah ealne pide ſe
peoruſ ehtigað eſne ſpa ſnde ſpa ſæ bel
pind geap peallaf þe þenden hulpige
ende ic þe antela ſinc geſcieona beo
ſuna minū dædum ge deþe dream heal
de hpæt ægþpylc eopl oþþum ge cpe
moder milde man dihtne hæl þegnaſ ſy
don ge hpæþre þeod eal geapo dpincne dy
ſiman dod ſpa ic bidde. Eode þa to ſele
þæi þaf ſymbla cyſt dpuncon pin peruſ pyr
ne cuþon geſceaft ſumne ſpa hi agan
gen peaid eopla manegū ſyþdan ærest cpom
þim hpohgai ge þat to hofe ſinum puce
tolætte pæced peaidode unlum eopla ſpa
hie oft æi dydon benc þelu bege don hi
geond bpæded peaid beddum þolſtum
beoſ ſceal ca ſum ful þpege ſlæ pæſte ge

[illegible] hiſ cotheapdon hilde-[illegible]
[illegible] pudi beorhtan þæt onbence þæſ· ofer
helmge yþge ſene heaþo ſcapa helm
niȝed bynne þrec pudu þrymlic þæſ
ær hyra þone oft pæron anpiȝ ȝeapre
ceæt ham ȝeonhelȝe ȝeȝe hpæþer þara
ſne ſpylce mæla ſpylce hira man dryht
heapr ȝeſælde þæſ ſeo þeod tilu·

·xviii·

ȝon þato ſlæpe ſum ſape anȝeald æfen
ſpæſte ſpa him ful oft ȝelamp ſiþðan ȝold
ſele ȝrendel [illegible]ode unuht æfnde oþþ
ende becpom ſyþ æfter ſynnum þe ſyne
ȝeaph pid cuþ pelm þe prec end haȝyt hif
de æfter laþū lange þrage æfter ȝiu
ceaſe ȝrendles modor ides aȝlæc pif ynn
þe ȝemunde ſcþe þæter eȝeſan punan
ſcolde cealde ſtreamaſ ſiþðan camp peaſð
to eȝbanan angan bregen fæderen mæȝe
hefa fas ȝeparaſ morþre ȝemearcod

[illegible] fleon feorcen fa[illegible]
fela geo sceaft gasta ge[illegible] færa gehwi[illegible]
sum heoro peaph hetelic se[illegible] heoro[illegible] 158
fand fæcceadne feoh figes bidan fæm him
aglæca æt gniape peaxd hpæthe hege
munde mægenes strenge gumfæste ge[illegible]
de him god sealde him to anpaldan ane
gelyfde frofre ge fultum dy he pone feo
ofer eprom ge hnægde helle gast pahe
hean ge pat dreame bedæled deap pi[illegible]
seon mancynnes feond ge his modor pag[illegible]
gifre ge galgmod ge gan [illegible]de soph fulne
sid sunu feod preean com pato heoroge
dæg hrimdene geond pisne middangeard
dæg sona peaxd eal hrylfte eorlum sidra[illegible]
inne pealh grendles modor pæfse gyrn
pe læssa ecne spa micle spa bid mægpa
cræft pis gyrre pifes be peapned wen
pon heopu bunden hamere gepupen
speord spate pah spinofen helme ecgum

[illegible] ond pæt [illegible]
ed ecg togen ſpeapa opep ſeclum ſid
rand manig hapen handa pæſt helm
nge munde byrnan ſide hahne ſe
ga angeat heopæſ on oſſte polde
eſtanon peopie beopgan pahes on pan
den pæſ hpæde heo æpelinga anne
hpæde pæſte befangen pahea to pen
e gang ſepæſ hpohgne hæleſa
oroſt ongeſidq had beſam cpeomū
uce punde prga pone de heo onpæſte
abneat blæd pæſtne beopn næſ heo.
ulf dæp. ac pæſ opep in æpge teohhod
æfter maſdum ſipe. magum ſcate
hleoum ſceaſd on heoſope heo under heolf
le ge nam cube ſol me. ceaqu pæſge
nipod ge poſiden mycum nepæſ ſge
ſpixle ond ſhie on ba healfa bregan
ſcoldon. fiemda feſtū hapæſ fiod
cyning. hap hilde pune on hneon

þone deopestan deadne þisse. hyra
159
zebuge beorulf þezod sigor eadig se
sumodan dæge eode eorla sum æþel-
cempa self mid ge sidum þegne se swe-
þa bad. hwæþre hum alf palda æf-
pille æfter peaspelle pyrpe ge fleam
man gang da æfter flode fyld pyr-
de man mid his hand scale heal pudd
dyde de þe þone pisan porpum hmæg
fleah mg pma fnægn sy hm pæge
æfter neod laðu niht ge tase.

Hpod gar mapelode helm scyldinga
ne fyn þu æfter salu sorhes ge m
pod dohte leodum dead is æschege
yrmen lafes yldra bio þor min hun
yrra ymmyndæd boga eaxl ge stealla
donne pe on orlege hafelan peredon
þon hmton pepan eorpes cyste dan

[illegible] þeyrd him on heoprote to hand banan
[illegible]el zeaft pæþþe ic ne þat hpæþer atol æse
laine ecz ſiðaſ teah fylle ze ſſlæzno d heo
[illegible]a, ſæhde ſſiæc þe þu zyſtſian mihte zſpeo
[illegible] ceald deſt þuſh hæſtne had heaſ diñ
clammum foſ þan heo lange leode mine
[illegible]unode ſpyſde he æt piſe ze cſiang eal
[illegible]eq ſcyldiz ſnu oþeſ epom mihtiz man
[illegible]eada polde hyſe mæz ſſiecan· ze feoſ hafad
ſæhde zeſtæled þaſ þe þinceaſ maz þegne
monegum ſepe æfteſ ſinc zyfan onſefan
[illegible]ſheo teh hſieþeſ bealo heaſde nuſeo hand
[illegible]d ſepe eop pel hpylcſia pilna dohte·
[illegible]ſ lond buend leode mine ſele ſæden de
ſecgan hyſde þhie ze ſapon ſpylce ſpegen
micle meaſc ſtapan moſaſ heal dan elloſ
[illegible]ſaſtal dæda oðeſ pæſ þæſ þe hie ze piſlicoſt
ze pizan meahton ðeſe onlic næſ oðeſ eaſ
m ſceapen onþeſ paſſanum ſſiæc laſtaſ

odꝑ þone oꝛgeap dæg̃ ȝþunded mon
fold buendẽ no hie fædep cunnon
him ænig þæt æꝛ acenned ꝛyndig ꝛæmra
lne dꝛȝel lond papȝeaꝺ pulf hleoþu
næſſaſ ſſiꝛene penȝelad dæꝛ ſyꝛȝen
ſcipeam undeꝛ næſſa ȝempu niþeꝛ ȝeþ
flod undeꝛ foldan nif þꝛeoꝛ heonon
meaꝛcef þiſe mycle ſtandeð ofeꝛþæm hon
ȝuð hpunde beaꝛ þif þudu þyꝛtu þæſ
þæꝛeꝛ ofeꝛ helmaþ þæꝛ mæg nihta ȝehpam
nið ꝑundon ſeon ſyꝛ on flode noþæf ſſia
leoꝛaþ ȝumena beaꝛna þone ȝſumaþ
d'eaþ þe hæð ſtapa hundꝛ ȝeſſpenceð heoꝛa
hoꝛnū tpum holt pudu ſexe ſeoꝛþan ȝe
ſlymeð æſhe ſeoꝛh ſeleð aldoꝛ onoſſie æꝛ
he in pille hafelaꝛinn ſ heoꝛu ſeoꝛ þeꝛen
yðge blond upſtigeð þam eo pole nunn þon
pund ſcyleþ laðge þiꝛan oð ſlyꝛe dꝛyhtnaþ
modiȝ peoꝛðð nun ſe mæð ȝelanȝ eſtan

[illegible] ealpa ġit ne comſt ſpecne ſe[illegible]
þurfenda n mihc feola ſmniġne ſecg
[illegible] ſiþþan dryhtcwide he þa æþelinge ſeo[illegible]
ġe endebyrdlicū. ſpa ic nu dyde þun
dum ſoldenlyſt þuon þes cyninċ[illegible]
GODWULF mabelode beam ecgþeo
[illegible]ne ſohte ſnotor ſunu ſelfne bid
[illegible]þam þe hie hys ſpeorum þrece hionne
[illegible] ſela mynne nyle aſcyrian ende
[illegible]e bidan ponolde lifes pynne ſelfe mote
domes ær deaþe þæt dryht ġumeġu unlyf
ġendum æfter ſelest ealle ġeċyþan uton
[illegible]hwa he ſeman ġrendles maġan ġædelinga
[illegible]ġan. ic hine þæs hate nohe onhelm lofaþ
[illegible]ne on foldan fæþm ne onfyrhtan holt ne
on ġryreneċ ġrund ġa þær he wille dyċġe
þuge þyld hafa peorna ge hwylċes ſpa ic þe
pene to. ahleop da ſe ġomela ġode þan
code mihtiġan dryhtne þæs ſe man ġe

[illegible] hlid ȝaſe liſſ ſe
ſiex ſünden fæx ſiſa fengel ȝeiro
ȝende ȝum feſa ſtop lind hæbbend ſia 161
ſaſton æfter ſald ſpa hū ſiðe ȝeſyne
ȝanȝ ofeſt ȝſiundaſ ȝeȝnū ſon ofer
can mon mazo þegna bæſt þone ſeleſtan
ſapol leaſne þara þeind hiod ȝaſe
hām eahtode ofer eode ſa æþelinga
heaſu ſteap ſtan hlido ſtiȝe neaſſe
enȝe anpaðaſ uncud ȝelad neaſle nāſ
ſaſ ufon huſa fela · hefenſa ſum be
ſolian ȝenȝde ſiſſa monna ſonȝ ſceapan
oþ þæt fæſtnȝa fyſſen beamaſ ofer
hafne ſtan hleonian ſunde ſynleaſſe
ſuðu ſæſer under ſtod dieȝollic ðæt die
ſeð denum eallum ſaſ ſinnum ſcyldinga
ſeoſſce ominode zoȝe ſolianne ðēne
monegū oncyð eofilaȝe hyſam ſyð ſan
æſc hefiaſ onſā holm clife hafelan
mec ton flod blode peal folc zo ſiegon

heolyffee hofun ſcunoum ſons
leod ſeþa eal ge ſæh · ge ſ.upon ða æfteꝛ
ꝛie ꝑýþun cýnneſ ſela ſellice ſæ ðiacan
ð cunnian ſpylce onnæſ hleoðum neþuſ
ꝛeandfion undeꝛn mæl oft be ꝑꝛizad ſoþh
fulne ſíð onſegl þade · ꝑýþmaſ þꝛildeoꝛ hie on
ves hꝛuꝛon bizeꝛe ȝebolȝne beaꝛhtm onȝea
on ȝud hofn ȝalan ſumne ȝeata leod offlan
bozan ꝑeoꝛeſ ȝe tꝛæfde ýð ȝepunneſ þhun on
ældꝛe ſtod heꝛe ſtiæl healda heon holme
þæſ ſundeſ þeſæmpa ðe hyne ſpyle ꝑoꝛnam · hiæ
þe þeaꝛd onýdum mid eoꝛeꝛ ſꝛieȝum heoꝛo hoc
ýhtum heaꝛde ge neaꝛ þod nida ge næȝed ꝛon
naſ coȝen punðoꝛ lic þæȝ boꝛa þeiaſ ſceape
don ſlýꝛie liene ȝuſ ȝýꝛede hine beoꝛulf
eoꝛl ȝeþæðum nalleſ ꝑoꝛ ealdꝛe meaꝛn ſcolde
heꝛe bꝛýne hondum ge bꝛoden ſíð ſeaꝛo þah
ſund cunnian ſeode ban coꝛun beoꝛȝan cube
þhum hilde ſnap hꝛeþꝛe nemðe eoꝛlaſ in
þꝛ feng aldꝛe geſceþðan · acſe hꝛiza helm·

apelan: þ qiede ſepe mæge ſumdaſ men
ſcolde ſecan ſund ge-bland ſince ge þe
be þonge[n] ſhea þriaſ num ſpa hine fyſunda
ſum þoht te þæpna ſmið punðum teode
be ſette ſpinlicum þhime ſyð þan no bionde
beado mecaſ bizan ne meahton. Næſ. þæt
þonne mæroſt mægen fultuma þhum on
deapfe lah dyle hiod zaſeſ þæſ þan hæft
nede hiunzrig nama þþæſ anfoſan eald
ge ſcheana. ec þæſ hien ateh tamm fub
ahyſted heabo ſpate nacþe hit æt hilde
ne ſpac nanna ænzum þaþa þe hit mid
mundum be þand ſede ſpyþe ſidaſ ze zan
doſſe þoleſtede þaþa næſ þroſma ſid
þ hit ellen þeoſe æfnan ſcolde. hiru nese
minde. mago eſtlifes æſpoſes cnafc is þ
he æſze ſpiæc þine dumcen þahe þæſ þæpnes
on lah ſelfan ſpeord þiecan ſel þa ne doſ
ſte under yda ze pin eadje ſeme þan druh
ſcype. dreo zan þaſ þe dome foſ leaſ ellen

nne· to zude· ze syred hæfde·

xxxv.

OFYLF mǽdelode· beorn ex sprecq

ge·þenc nu se mæra maga healþ dencs

snottra fenzel nunc eom sidcq fus zold

pine zumena hpæt þit zeo sprecon zif

ænig þeapfe· hinle· scolde· aldre· linnan

ǽrme· apæc· fold zeþicenum· onþeccan

sceale þeq· þu mund bora· monna mæzo

þegnum hond zellum zifenes hleo· minre·

spylce· þida mad mas· þe· sume· sealdest

hpod zan leoda hizelace onsend· mæg

þonne on þam zolde· anzitan zeradi· þin

lean zesecan sum hpæd lic· þon· he· on þæt

sinc stæpad· þic zinc ystum· zodne· funde

beaga bryttan· bricze· hpon· mostæ· þu

humpeid· læs· ealde· lape· plaðe· þes·

sprecq· þid cudne· man· hleapd ecz habban

ic me· mid· hunitmze· dom· zepyrce·

ꝺꝺe mec ꝺeaꝺ manen. aꝼteꝛ þ
þeꝺeꝛi ȝeaꝛa leoꝺ eꝼꝼe mið elne m
ſþaꝛie hiꝺan polꝺe hꝛim þu[m] 163 am
ꝺe þince ꝺæꝛ hꝛil ꝺæȝ eꝛ ælle þon
ȝſund þonȝ ongyꝛꝺan neþꝛe. ſona þ
ſunꝺe ſeꝺe ſloꝺa be ȝonȝ heoꝛo ſiꝼþe
be liceþ hund miſſeꝛa ſum ȝſpæꝺiȝ þ
ſumena ſim ælþiꝛa eaꝺ uꝛan cuma
ſnaþ þaꝛo ȝæꝛneſ ſuꝺ þme ȝeꝼeaꝛ a
clom mum no þý ær mȝe ſcoꝺ halan
lice hþuȝ uzan ymb beaꝛh þheo þon
fyꝛꝺ hom ꝺuꝛh þon nemniȝe locene leo
ſyþcan laþan ſinȝſtum baþ þa ſeo bþuꝺ
þýl þaheo to botme com hþuȝa þeȝel o
hoꝛe ſinum ſþa hene mihte nohe þæm
moꝺiȝ þæꝛ þæpna ȝepealꝺan nehme þm
ꝺþa þæꝛ þelu ſpeꝛe onſunde ſe ꝺeop
monȝ hilde tirum heþe ſþ eau bþuꝺ
ehton aȝlecan ꝺaſe eoꝛl ongeaꝛ þhe
niꝺ ſele nat hþyſcum þæꝛ þæꝛi hþyſmæȝ
þæꝛi þihte neſceþeꝺe nelm þoꝛi hþoꝛ
ſele hþunan ne mehte þaꝛ ſþuꝛe ſiþeꝛ

[illegible] ge ſeah blacne leoman -beop[illegible]

On geat haſe goda gſund pyrgenne
pif mihtig maegen pæt for geaf hilde
nde hond ſpenge ne of teah ſhipe on ha
lan hrung mæl agol gſræðig gud leoð
ſèzhſt onfand ſe beado leoma bitan
de aldre ſceþðan. acſeo ecg ge ſpac
ge æt heapre ðolode æt fela hond.
ota helm oft geſcaep faegn fyrd
gl ða pæt forma ſið deopum madme
ſt dom alæg. eft pæt amyrred nalaſ elne
mæpða gemyndig mæg hylaceſ peal
a pundel mæg ppæctum gebunden yrre
ſpecta ſhit on eorðan læg ſtid ſtyl ecg
ſcyenge gequpode mund gſupe mægenef
ſa ſceal mandon ſon he æc gnide geſaſ
penced long ſumne lof na ymb hiſ hpæ cea
uad. Gefeng ſabe eaxle nalaſ for fæhðe
eapn gudgeata leod gſrendlef modor
bræd ða beadpe heapd ðahege bolgen pæf
feorh gemdlan ſheo onfleat gebeah heo
lan eft hpapre handlean forgeald gſunn

man ſtapum ⁊him to ſẽef ferg ofen peall
ofer pearp
þa þeuz mod þisena ſtrenzeſt ſelfe com
þe onfylle peaſd: Of ſæt þa þone ſele
⁊hyre ſeaxe ze teah bſad bſun ecz pol
hſie beſm pſecan anzan earfeſan himan
eaxle laz bſeoſt nat bſoden þze beaſh
feorh ſid ond ⁊ſid ecze anzanz for ſtod
hæfde ðafor ſidod ſunu egſpeorf un
zynne zſund zeata cempa nanne
him headu bysne helpe zefſieme de
heſie nee heapde ⁊halız zod zepeold piz
ſizor pitiz dſuhten ſodepa pæden hi
onſylſtzeſced ydelice ſyþðan heeft a

xcvii.

Ge seah ða onſeaſ punn ſize eadiz bil ea
ſpeaſd eotenſc ecgum þyhtiz þisena
peaſd mynd þſæpna cyſt buton hit paſ
mape ðon cenz mon oðer tobeadu lace
æt beſan mealte zod ⁊zealolic zizan
za ze peaſc · hege feniz þa ſetel hilt
ffæca ſcyldinza · hſeoh ⁊heoſo zſum hſun
mæl ze bſæzd aldſes ofſena yſſunza

[illegible] hæfde heafod scyndode bán
[illegible]ungas brucan bil eal durh pod fægne flæscs
[illegible]an heo on flet ge eodon sweord pæs swa
[illegible]gs secgs peorce ge feh lixte seleoma
[illegible]eoht innestod efne swa of hefene hadre
[illegible]cined niodorcs candel he æftan gecwæd
[illegible]at. Hreaw[illegible] þa bebeal pælle pæpen hafenra
[illegible]heafod behiltum hringe laces deagn yþre
[illegible]wædnes seo ecg fracod hildepunce ache
[illegible]he polde grendle forgyldan gudplæga
[illegible]ra dæga þe he ge porhte to pest demum
[illegible]top micle donne on æenne sid þon he
[illegible]od sawle heord ge neatas sloh onspeo
[illegible]te slapende fræc polces dem gea fyrdy
[illegible]ne men godes spyrle ut of fyrde lad licu
[illegible]: he hum þæs lean for geald swebe cempa
[illegible]eodæs. þe he on uhte ge seah gud pegne
[illegible]grendel licgan aldor leasne † swa hine æfi †
[illegible]ge scod hild æt heorote hraþide sprong
[illegible]syþdan he æfter deade drepe þrioþade
[illegible]heoro sperg heafdne þhine þa heafde
[illegible]be ceorf. Sona þ ge sapon snottre

ecgſiaſ þaðe mid hyra gaſte on holm
þræc yð ge blond eal ge merged hyra
þah blonden feaxe gomele ymb godne
on geadoр ſpræcon þ hiг þæг æðelinge
eft ne pendon þ he ſige hyſdig ſecean
come magune þeoden þaðæг monige
þearfð þ hine ſeo byrne pylf abyreoten hie
de ðracom non dægeг uæг of geaſon hyra
ſcyldingaſ geþat him ham þonon gold
gume na giſtaſ ſecan moðeг ſeoce to
mere ſtaþedon piſton tnependon þ hine
heoра pine dryhten ſelfne ge ſapon þa ſe
ſpeorð ongan æfteг heaþo ſpate hildе
ſicelum piг bil panian þæt þæг pundра
ſum. þ hit eal gemealt ыſe ge licoſt ðon
foſtreг bend fæðeг on læted onpinded þe
þapaſ ſege peald hafað ſæla tmæla þæt
if ſoð meotod. nenom he in þæm piciū peðe
geata leod inadm ehta ma þeh he þæг
monige ge ſeah buton þone hafelan
þa hilt ſomod ſmce fage ſpeorð ageге
mealt for banan broden mæl paſ þ blod

[illegible] ell[illegible] ȝaſc ſe[illegible]
e ſpailt ſona pæſ on ſunde ſeþe
[illegible]æt ſæ̊re ȝe bad þiȝ hſſſe ſſiadſa
pæeq up þuſh deaſ pæron ýdȝe bland
eal ȝe ſælſod eacne eapdaſ þaſe ellon
[illegible]ſe oſle liſ dagaſ ſþaſ læman ȝe ſceaſt
com þato lande lid manna helm ſpid
mod ſpýnman ſælace ȝefeah mæȝen
[illegible]þenne þaþa þe he hm mid hæfde
odon hm þato ȝeanȝ ȝode þancodon
[illegible]yd lic þegna heap þeodnȝ ȝe ſegon
þæſ he hihýne ȝe ſundne ȝeſeon moſton·
dæþæſ oſ þæm hþoſan helm ⁊ byrnie
limȝie alýſed laȝu dſuſade pæeq
undeq polcnum pæl dſeoſe faȝ feþdon
foſd þonon fe þe laſtum feþhþum
fæȝne foldpeȝ maron cuþe ſtſate
cýnnȝ balde men fſom þæm holm
elfe hafelan bæron eaſoſlice heoſa
[illegible]s hſæþſu fela modȝſa feoþeq ſcoldon
on þæm pælſtenge peoſcum ȝefeſan to
þæm gold ſele ȝſenȝleſ heaſod oſdæ

ſemninga tofele comon ſtome fyſſa
hpate feoperyne geata gongan ſu
dyhten mid modiz onge monge meo
ponzaſ tpæd. dæcom mizan ealdop
dezna dæd cene won dome ze pyrh
hæle hilde deop hpodzan ſpeccan
paſ befeaxe ompleċt bopen ſpenð l
heapod þæn ſuman dpuncon egeſ lic
eopilum þæne ideſe mid plite ſeon pl
lic peiaſ onſapon.

xxxiii

Beopulf mapelode bearn ecg heope
hpæpe he þaſ ſæluc ſunu healfdene
leodſcyldinga luſtū bpohton tpiſt
to tacne he þu hiet tolocaſt. ic þum
ſoþte ealdre ze dizde pizze undep
þeoden peoplc zenehſde eaſi fod lice
ætpuhte þæſ zud ze ſpeped nyrnde
mec god ſcylde. Nemeahte ic æthil
de mid hpunzinge pilt ze pyſlean
þeah þ þæpen duge. acme ze inde
yldа paldend þiſ anpage zeſeoh pliz

gian eald ſpæla earen oftoſt pyrde
gea leaſum ðic ðy pæpne gebued
loh ða æþæne ſæcce þame ſæl
eald huſeſ hyſtdaſ þaþ hilde bil ſop
an bregden mæl ſpaþ blod geſpilang
coſt heþo ſpata ic hilt þanan feon
m æt feþe de fyſten dæda præc dead
ealm denigea ſpa hit gedefe pæſ ic
ſe þon ge hiate þþu on heoſote moſt
ih leaſ ſpefan mid þinra ſæga gedyle
na ge hpylc þinra leoda dugude þo
ſope þ þu lum pn dpædan neheapfe þeo
den ſcyldinga onþa healfe aldor bealu
eoſilum ſpa þu æt dydeſt: ða pæſ gylden
hilt gamelum punce hapum hild fpu
nan on hand gyfen enta æt ge peoſtc
nt on eht ge hpeapf æftan deoſla hyy
ie denigea fletin pundor ſmiþa ge
peorc þa þaſ polold ofgeaf grom
heorte guma godes þaca moſtdpief ſcyl
dig þuſ modor eac onge peald ge hpe
apf polold cynnga ðæm ſeleſtan be

ſæm ðreomū ðagum þe on ſce denigē
tas dælde. hiod ȝar madelode hyl
ſceapode ealde lare ondæm þet o
ten fyſin ȝe pinnes ſyð þan flod of
ȝifen ȝeotende ȝiganta cyn fliec n
reidon þpæt fliem de heod ecean dry
him þæs ende lean þuih pæteres pylm
paldend fealde. Spa þæs ondæm ſce
ſcipan ȝoldes þuih þun ſtafas þuhte
meaſcod ȝeſeted ȝeſæd hpam þiſſe
ȝe populc ipena cyſt æfteſt pæpe
þen hilt ȝpyſum fah ðaſe piſa ſpiræ
nu healfdenes ſpiȝedon ealle þa
mæȝ ſeȝȝan ſeþe ſoð ȝþuht fliemed
on folce feop eal ȝemon eald ·x· pe
þdes eapl pæpe ȝebopen beteqa bla
aſæred ȝeond þa þeȝas pine mm be
ðin ofer þeoda ȝehpylce eal þuht ȝe
þyldum healdeſt mæȝen mid modes ſnyt
ȝum ic þe ſceal mine ȝelæſtan fliedo
ſpa pit furðum ſpiæcon ðu ſcealt co fli
fne peoplan ealland ȝrides leoduſ þinū

m to helpe ne þearf heie mod
earopum ær þelan ar scyldingum
þeox he him copillan ac to þæl feal
todead cpalum deniga leodū bneat
sen mod beodge neitas exlge
allan oft he ana hpeþir mægen þeo
n mon dreamū from death þe hine
htig god mægenes pynnū earfeþum
þte ofer ealle men pord gefriene
hpæþre him on reþe gpeop bniost
id blod peop nallas beagas genf de
um æfter dome dream leas gebad þ
e þæs ge pinnes peorc þpo pade leod bea
o longsum. du þe læn beþon gū-cyste
on git · ic þis gid bebe appæt pintum
fiod pundor is to secganne humihtig
god manna cynne þurh sidne seþan
sniyttrum bryttad eall gesc he
ah ealra ge peald · hpilū he on lufan læ
ed hpoþran monnes mod ge þonc mæ
þan cynnes. seled him on eþle eorþan
pynne to healdanne hleo burh peoda

ge des hun ſpa ge þeal dene þonol
las ſide þuce þ he hiſ ſelfa ne m
hiſ unſmyrcnum ende ge þencean þ
he on þiſre no hine þiht dpeled
ne yldo ne him mið ſoþh onſeca
ſpeoþ ced nege ſacu ohþaga ecg he
ceoped ac him eal poþold pendeð on
lan he þæt þyſe ne con.

Oð þ him on mman ofeþ hyzda dæl peþ
ſſynda þon ſe þeapd ſpeced ſapeleh
bid ſe ſlæp topæſt buſgum gebunden
bona ſpide neah ſepe ofþlan bozan
fyrnenum ſceoted þon bið on hneþþe
undeþ helm dnepen biteran ſtpæle
him be beoþzan ne con þom þun doſ
be bodum peþzan zaſteſ þinced him
tolytel þ he to lange heold zyt
ſad zþom hýdiz nallaſ on zylp
ſeled fædde beazaſ þe þa foþd
zeſceaft foþ zyted ſfoþ zymed
þæt ſe him æþ god ſealde puldnes

ꝺs ꝑeoꝛlꝺ myꝛnꝺa ꝺ.el hit on en ꝺ.e
ſceaꝑ eꝼt ꝛe limpeꝺ ꝺꝛe lic homa
ze ꝺꝛeoſeꝺ ꝼꝛ.ge ze ꝼealleꝺ ꝼeh.oſꝙ
ſe ſe unmynlice mad maſ ꝺ.el eſ
ꝙ .eꝙ ze ſcꝛieon eg.ꝙan ne zymeꝺ
eoꝛhꝛe ꝺone bealo nið beoꝛulf leoꝛa
g bꝛ.ꝛꝛa ꝛhe ꝺꝛelꝛe zeceoſ ꝛe ꝓ.eꝺaſ
u hꝏꝺa ne zym mꝛ.e cempa nuꝛſ þinꝙ
gnꝙ blæd ane hꝛile eꝼt ſona biꝺ ꝺ
ꝺl oꝺꝺe eg. eaꝛoꝙ ze tꝛ.ꝛeꝺ oꝺꝺe
ꝙ fenz oꝺꝺe floꝺꝙ ꝓ.lm oꝺꝺe zꝛꝛe
.eꝙ oꝺꝺe zaꝛꝙ fliht oꝺꝺe atol ẏlꝺo
ꝺe eazena beaꝛhtm foꝛſitt ꝛꝛoꝛ ſꝓoꝛ
ð ſemnnza biꝺ. ꝺ.e ꝺꝛꝏht zuma ꝺeaꝺ
ꝼeꝙ ſꝓꝏꝺeꝺ ſꝑa.e hꝛunz ꝺena hund miſſe
ꝓeolꝺ unꝺeꝛ polcnum ꝛhꝛ.ꝛꝛze be
.eac mamzū mꝛ.ꝛha zeond ꝓꝏ.ne mid
.an zeayꝺ .eſcū ꝛ.ꝛzum ꝛ.e me .ꝛnz
.e unꝺeꝛ ſꝓ.ꝛleꝙ bezonzze ſacan ne
.ealde hꝛ.eꝛ me h.eꝙ .neꝛle eꝺpenꝺan
.ꝓom zꝏꝛ" .eꝼteꝛ zomene ſ.eoh ꝺan zꝛen
ꝺel ꝓeaꝺ eald ze ꝓinnꝙ inzenza min

[illegible] ſocne ſinzal[illegible] þ[illegible] mod [illegible]
micle þæſ ſiz metode ſanc æt[illegible]
ne þæſ de ic on aldre ze bad þ[illegible] (o)
hafelan heoſo dreoſunze ofer[illegible]
þin eaȝum ſtapize · ȝanu to ſetle
bel pynne dreoh piȝȝe peorſad unc
poſn ſela maſ ma ze mænra ſiſdan
·ȝen bid · ȝeat pæſ ȝlæd mod ȝeonȝ ſon
ſetleſ neoſan ſpa ſe ſnot tha heht · þ
æt ſpa æt ellen moſum flæ ſittendu
fæȝene ze neopded niopan ſtæfne
helm ze ſpeapc deopc ofer dryhtȝum
duȝud eal araſ polde blonden feax bi
deſ neoſan ȝamela ſcyldinȝ ȝeat unȝ
mecef pel · noſne nand piȝan ȝeſtan ly
ſona him ſele þȝn ſideſ peiȝū feoſtan
cundum foſd ſiſade ſefor andſyſnum
ealle be peotene þȝneſ heapfe ſpylce
þy dogore heapo lidende habban ſcoldon
ȝeſte hine þa ſum heoſt ȝeced hlude
ȝeap ȝfold fah ȝaſt unne ſpaſ of þ hpæſ
blaca heoſoneſ pynne blid heoſt bodade

[illegible] ſcacan ſcapan onetton
æpelingas eft to leodum fuſe to
wiſe nepolde feoh ſanon cuma col
ſnyd ceolef neoſan · hehr ha ſeheap
untrag begnan ſunu ecglafef hehr
ſeofod niman leoflic wlen ſægde him
leanef ſanc cpæd he ſone guð pine
ſe tealde · þig cnafttigne nalef
gum log mecef ecge ſpæf modig ſecg
ſið fiome ſcalpū geapre þigenð pæpon ·
de peoſd denum æpelinga to yppan
ſe ofeq pæf helle hilde deop hiod ·
ſi gniette ·

xxvi

pulf mapelode beajn ecg þeoref nu
ſcelden ſecgan pyllad feorran cu
wine þrefundaf linge lac ſecan pæpen
neq tela pillū bepenede þuuf pel dohteſt ·
þif ic ſonne on eorþan orihte mæg þin
ue mod lufan majan tilian · gumena
dryhten donne ic gyt dyde gud ge
feorca ic beo gearo ſona · gif ic þæge

fhicge ofer floda begang þa
sittend gesæan þyrpad swa hæ[re]
hpilum dydon. Ic de þusenda þegn[a]
ge hæleþa to helpe ic on huge
pæc gesæta dryhten þeah de he geo[n]
sy folces hyrde þæm mæg fremman
pile peorðum wrecum þic þe pel hea[n]
þe to geoce gar holt bere mægenes
fultum þæt de bid manna þearf g
him þonne hnehtne tohopum gesæ[t]
gesinged þeodnes beajn he mæg þæt
la. fleonda fundan feor eyþde beo[d]
selran gesohte þæm þe him selra de[a]
hyrd gar mapelode him on wlance þe
þa word cwæð wig tig dryhten onsæca
sende ne hyrde ic snotor licor on swa
geongum feore guman hingian hu eal[d]
mægenes strang wolde swa hio wisse
cwida þe ic talige gif þe gangeð þæt
de gar nymeð hild heoru grim me hnæ[h]
les earfoðan adl oþde wæn ealdor dinne
folces hyrde wurþim feorh hafaþ þe

[illegible] ſelpan næbben ꝥoꝛꝛe ceoſen
cyninꝛ ænꝛne hoꝛd peꝛꝛd hæleþa
eþu healdan ꝑyle maꝛa þuce meþm
ſceaꝛ heaꝺ lenꝛ ſpa pel leoꝛa beo
þu haþaſt ꝺuꝛe ꝼeꝛeð ðþam ꝓolcum
eal ꝛeata leoꝺum ðꝛaþ ꝺenum ſib
mænum ðſacu ꝺieſtan unꝑiꝛ nipaſ
he æꝛ ꝺꝛuꝛꝛon peſan penden ic peal
ꝑiꝺan ꝺuceſ maþmaſ ꝛemæne ma
e oþeꝛne ꝛoꝺum ꝛeꝛꝺeꝛtan oꝼeꝛ
anoꝺeſ baꝺ ſceal hunꝛ naca oꝼeꝛ
a ſu bꝺunꝛan lac ðlur tacen ieſa
eoꝺe pat ꝛeꝛꝺ peond ꝛeꝛꝺ ꝼꝺeond
ſte ꝛeꝓohte æꝛhpæſ untæle eal
e ꝓſum ꝺaꝛit him eꝓila hleo inne
ꝛeꝛ ſeal ꝺe maꝛo healꝼ ꝺeneſ maþmuſ
n hetinne miꝺþæm lacum leoꝺe
ſpæſe ſæcan onꝛe ſyntum ſnuꝺe eꝼt
eman ꝛe cyſte ꝓa eyninꝛ æþelum ꝛoꝺ
eoꝺen ſcyldunꝛa ðeꝛn beſtan ꝥbeahſe
ꝛe nain hyꝛꝓon hun ceaꝓaſ blonden
ꝛeꝛnum hun peſ beꝛa pen ealdum in

[illegible] ſpiddeſt þe ſeo ſa
ȝeſeon moſton modiȝe on mepl
hm ſeman to þon leoſ þe þone
pýlm foſ þquan ne mehte · ac hum
hnepre hýȝe bendum fæſt æfteq
num men dýne lanȝad · beoſin þá
de him beopulf þanan ſiddine ȝeſ
planc ȝpæſ moldan tpæd ſince
miȝſæ ȝenȝa bad æȝedfpeam ſe
on ancpe nad þa pæſ onȝanȝe
hpod ȝáſiq oft ȝe æhted þpæſ an
cýninȝ æȝ hpæſ opleahtre oþ þ
yldo benam mæȝneſ pýnnum
þe oft manȝum ſcod.

xxvii

Ꞓ Þom þa to flode feſa modiȝra
liæȝ ſteal dſa hpinȝ nec bæȝron lo
cene leodo ſýpcan land peaſd on
fand eft ſid eapila ſpa he aȝe dyde
no he mid heaȝne ofſtidep noſan

spette ac him to ȝeanes pad
þ pil cuman pe dena leoðum sca
scip hame to scipe ropon þa pæs
sande sæ ȝeap naca hladen hepe
dum healmȝed stepna meapum ȝmad
m mæst hlifade ofep hpod ȝapes
ȝestreonum he þæm bat peapde
den golde spupd ȝesealde þ he syð
pæs on meodu bence maþma þy peo
ȝe yþpe lafe ȝe pat him on nacan
stæfan deop pæteþ dena land ofȝeaf.
a pæs be mæste mete hpæȝla sum
sl sale fæst sund pudu þunede
noþæp þes flotan pind ofep yðum
sides ȝe tpæfde sæ ȝenȝa fopfleat
famig heals fopd ofep yðe bunden
stefne ofep bum stpeamas þ hie ȝeata
clifu onȝitan meahton cupe nas
sas ceol up ȝe þpang lyft ȝe spen
ced on lande stod. hpepe pæs æt

172.

monige hyd þeigid geara ſeþe eġi lan
tid leoffa manna fuſ æt farode
platode ſælde toſande ſid fæbme
onceaſi bendum fæſt þyſaſ hym
ðrym pudu pynſuman for þreatan
te hie þa up bequan æþelinga geſt
ſtæþe ſtæt gold næſ him feor þan
to ge ſecanne ſinceſ bryttan hig
lac hiepliġ þæt æt ham punad ſ
mid ge ſidum ſæ pealle neah bold
beo lic briego rof cyninġ hea healle
hyġd ſiðe ġeonġ riſpel þunġen þeah ð
pintra lyt undei buſh locan ġebidd
hæbbe hæleþ dohtor næſ hio hnah
ſpa þeah ne to ġnead ġifa ġeata leo
dum maþm ġeſtreona mod þryðo pæġ
freomu folcef eþen fyren on ðyſſe
næniġ þ doſte ðeor ge neþan ſpæſſa
ġeſida neſne ſinfiea þinre andaġe
eaġum ſtapede ac him pæl bende.

ode healde hund ꝛc ꝓpene hpaþe
ðan þæꝛ æfteꝛ mund ꝛpuþe mæce
þnged þlnt ſceaden mæl ſcẏꝛian
ſce cpealm bealu ꝺan nebiꝺ ſpẏle
lic þeap ideſe to ꝓnanne healde
ænlicu ſẏ þ te pnaꝺu pebbe þeoꝛes
ꝛæce aꝛþh lize tonne leoꝛne manman
u þ on holſnod hæm ninges mez
dnuncade aðh ꝛæðan þhiolad
lepa leſ ſe ꝓnemede inpit nida
ddan ahest pand ꝺ'ꝛþh gob hpo
h gebn ꝛu cinpan æðelum diope
ddan hno oꝛꝛan pleꝺ oꝛþh paulone
lod beꝛaðh lape pide ꝛeſohte
ðh hno þ'ddanpell ingum ſtole
ode mehe lyꝛſe ꝛcaꝛpta lyꝛzende
bneac. hneto hah lufun þiꝺ hæle
þa bnego alle mon cynnes mine
ſe ꝓnege þeſſe leoſan bi ꝛam tpeo
nū eoꝛmðh cyning þoꝛðam oꝛꝛa

þæt ȝe þa ȝyldū ȝeþi ȝe ælche man þe
þæs ryhtdom þis dome hæbbe ælc ed-
gyldū
ryhte þonon ȝewyrþ þæt hi ealdū
tohelpe hemmynges mæg nefre ȝeþa
mundes nida cnyssteȝ :- xxviii

Ȝif þæt himda ȝe hæmda mid hi-
hond ȝcole þ̄ lyt æfter ryhte
ðe þonȝ tyhtan þide þanwdas
þonnub candel scan sigel sudan þús
hi ⁊ id ðruȝon elne ȝe wdon todæ
ȝonla hlæw bonan on ȝen þæs.burȝ
in innan ȝewyrhte ȝud cyninȝ ȝodne
ȝe þrymmon hyrȝas dælan hyȝelace
þæt þid bæ þulfes fnude ȝecoren þ̄ dan
on þonȝiȝ þȝeðna hlæw lind ȝe-feall
lyrȝhȝde ȝrom hæðo laces hal to
hofe ȝonȝan hyrde þæt ȝe þrymed
ſpa ȝe nyca bebead þide ȝes tū þlæ
nnnan þeaȝ ȝeræd þa þid þilfene
ſeda ræce ȝe nefr mæȝ þid mæȝe

[illegible] dryhtly þuph hi[illegible]
[illegible]de holdne ge[illegible] mæglum
[illegible]ndū mægþu scaþū hþæm[illegible]·gewind
[illegible] ſiðe
[illegible] hæfde dohtor lufode
[illegible]lade lid wege bæſ hie nū to handa
[illegible]ge lac ongan rinne ge[illegible]dan in
ſele þā hæfde wæpne fnucgcean hyne
[illegible] þe bræc [illegible] ſe gæſta ſiðaſ
[illegible]ſhon hulomp eop on lade lāſa bio
[illegible]ulf þaðu faſtnunga fæſtne ge hogdest.
ræce sceaft orþæ ſæle þæteſ hilde
to hiopote acðu hiſnod gane þid cudne
þæn pihte gebettest mæſnū dēdne
ic dæſ mod cæne rond þýrmū ræd
ride nefnu pode læſtes mannes ide
lange bæd þū þone pælgæſt pihte
negnette lēce ſuð dene ſylfe ge þwidu
ſude þid gnæſdel gode ic þanc ſæge
þæde ic de gesunone ge ſeon moſte.
Bio pulf madelode beapn æg dioſ

[illegible] ond[illegible]
gemetinz monigū fruma hpy[illegible]
hpilum ic[illegible] zeblodes prund [illegible]
pange þæt he ponna pela fig[illegible]
di nzū ſonze ze pitmede ꝺ pun[illegible]
to aldre ic dæt ſull ze pnæc ſ[illegible]
ꝺÿlpun þæne zuldeles magu
orſh wrdan uht hlūn ſone
langest lāpad ladan cÿmeſ
biponzū ic dæh punꝺum cp[illegible]
tōdū hpinz ſele hpod zan zaſtu
rona mere muſa magu healp
ner ſ̄ddan hemod repan minne
cude þid hiſſylfes punu ſel geſeſ
þpnod þæt on þÿnne neſaul ic þe
dan þpoh undeh heopones hpealf
heal ſittendra medu dpeam map
hpilū mæhu epeh þrudu ſibb fol
þlet ull zſ̄ond hpæne bædde bÿne
ſæzne oft hio beah prudan ſæze

[illegible] to [illegible]
[illegible]e dolfon hpoð ġumes ġeþlum
[illegible]nde ealu þæge bæh þæne fpeda þane
[illegible]ttende. nſan nan hýnde þæhhio
ed pinc hæledū ſeaðe ſioge huæth
[illegible]ing ġoð hpoðh ġladū puna. þpodan.
[illegible]d þæt ġepondh pine ſcýldinga pu
hýnde ⁊ þæt pæd talad þ he mid ſý
[illegible]e pael þæhda dæl pæcca ġeſette opt
[illegible]dan hpæh. æfter lað hnýne lytle
[illegible]e ðon ġuþ buġed þeah ſeo bnýd duge
[illegible]g þæt þōn of þýncan dæðh heaðo
ġyðna ⁊ þġna ġehpam þana laða
onne hemid þanan on flett ġæd.
[illegible]ylfet beam dena duguda biþneðe.
on hun gladiad ġomelra lafe heald
[illegible]hing mæl heada beama ġeſcufon
[illegible]ðh hneda papnū paldan moſam.
ddæt hne þon laddan toðam lind
plſtan ſpæſe ġeſidas ond hýnu ſylf
na þæpih þōn epid æt bame ſeðe beah

ge þ he wið ælc þisa sceafa eall
gan cyðan gumena hi bi[ð] gen
þa on ginnes[t] gewomon mod gie
cempan þurh innelna ge hyrd
cunnian þy læs hælu þeccean ⁊ þ þo
aceþ[ð]. mealit du min þine mæ
gencapan þone þin wæpn togen
beh. undeh hige guman hinde
side. dy[n]e inn þeh hyne deþe
slogon wæron wælstope syddan
þriddi gyld læg. aspeh hæleþa hwi
hpate scyldungas nu hie þyrna bi
nena by[n]e nat hy[r]les. þæt þ
hiemiz onflet gied moldnes gi
⁊ þone mad[m] by[r]ned þone feðu n
nihte nædan scæbest munad sp
⁊ myndgad mæla gehy[r]lce. rarum
porpum oddet rie cy[n]ed ⁊ se þan
nan þegn þone þeah deadum. aþ
billes bite blod þæt speted. aldres
scyldig hwyrfeð. odeh þonan losað

e ċon hum lanᵹ ᵹeapne ponbe
ocþne onba healfe aᵹ ſpa̅nd eopla
m mᵹebde paallad pæl nigas ᵹlīᵹ
ufan æfter eam pælmū colman
ᵹ aᵹ ſyrcheado baᵹena hyrdo ne
e. dryht ribbe dæl deniū unfæᵹne
ſtond ſcipe fæſtne ic ſceal poſid
ſcan . ġeſ ymbe ᵹnſtrael . þu ᵹeapne
ine rinces bryttа to hpan ſyddan
ᵹ ſtond naes hæleda ſyddan hiopones
n . ᵹlad oferh ᵹrundas ᵹæſt ymne cpō
ol aþeh ᵹrom uſeh nū ſan . dæi pe
ſunde pæl paᵹdodon þeh pæs hond
io hilde on ſæge pyrh bealᵹ þeᵹum
pyn meot læᵹ ᵹrided eanpa hum
ſtrael pauid mecū magū þine
to mud boman . laſt mannes lic
ull pon ſpaᵹ . nodyr eh ut dazeh
del hſtode . bona blodiᵹ tod balepa
ᵹmyrdiᵹ opdā ᵹold pele ᵹonᵹan
polde . ache mēᵹnes ſiof mun coſode

[illegible] ꝺ [illegible]
ꝥa ꝥille ſamo beorū ꝥeſt-
þes ondon cū all ſe gỳnſta
cnyſtum ꝥdraca ꝥellū hea
on innan unꝥỳnnigne dro
ꝥruma geðon þoðe
manigra rumne liſt ne mih
ſþa ſỳððan ic onſ̄ꝥne upp ni
aſtod. To lang ỳſ to reccanne hw
lað ſceaðan ſ̄ꝥla gehþỳlces hon
þon gyldo þeġn ic þāðeġn min ꝥ
laðe þwondode þwīcū heo
loſade. lỳtle hwile luſ þỳnnaþ
hræþne him ſio ſriðne ſpade
ðade. hand onhrōrte ꝥheahſ
ðonan modes gramon mðe
geſcoll meþone þæl nāh þine
ſceldunga. ꝥæccan golde ꝥela la
ðe inangū madmū ꝥỳððan m
gūþ com. ꝥe toꝥỳmble geſtea
hafaðon. þāh þæt gīddgiaw gom

[illegible] ælde ofer heahpan pynne ge
[illegible]ndu gliccetc hpilū gyd apnarc. ſod
[illegible]ic hpilū fyllic ſpell. nehtc ærcen
[illegible]e num heofnc cyning. hpilū ert
[illegible]n eldo gebunden gomel gud pigat
[illegible]ade cpidan hilde ſcilfingc hpeder
[illegible]e pæll. þon he pintnū ſpið popn
[illegible]nde ſpapeſcaft mine ſlangne
[illegible]ode naman oddiſſ niht bæpom.
[illegible]to ſibbum ſuþan ert hpade ſcapa
[illegible]pnacce. ſundeles modon. sidode
[illegible]h full runu daid ponnum þig hete
[illegible]a pif unhýne hýne baum gepnæc
[illegible]n acpealde ellenlice þaſ þær æſc
[illegible] ſtiodan fýpn þtun ſcoſt ud
[illegible]ge. nodeſt hý hine nemoſton ſiddan
[illegible]ſigan eom daid, þhige ne dæda
[illegible]de. [illegible]. hponde ſon bæſtnan
[illegible]om bel hladan. lapne mannan

[illegible] ꝺeꝺ bæꝺ ꝼlo[illegible]
ꝺꝛh ꝼꝛꝛgꝺ ſcꝛeam. ⁊ þæs hꝛꝛſtoꝺ
hꝛꝛbopa tomoſt þana þelꝛꝺ ꝼꝛꝛ
man lange begeate. þa ſeꝺꝺꝺoꝺ
ꝺine lꝛꝛꝼ healꝼoꝺe hꝛꝛꝺh moꝺ
on holmu geſþꝛꝛng ꝛꝛnl ſcipe ęꝼꝛ
ꝺꝛꝛne geneꝺ ꝺe. mihꝺo ꝼꝛꝛemeꝺ
hꝛꝛne mede gehꝛꝛt icꝺaꝺaþ þæl
þeꝛg þiꝺe cuꝺ ꝺꝛꝛmme gnyꝛne lic
ꝺꝛꝛnꝺ hyꝛꝺe ꝼoꝛꝛꝺ þuh ꝛꝛnc hꝛꝛꝺ
þæs hanꝺ gemæne. holm heꝛlꝼne
þæll ꝛꝛchaꝼꝺe becaꝛꝼ mꝺam
gnæꝺeles moꝺon. ælcnum ęgꝛꝛ
unſoꝼte þonan ꝼꝛꝛþh oꝺ ꝼꝛꝛeꝺe
nes ic ꝼæge þagyt. acne ſonlaht
ęꝼt geſeaꝺe maꝺma mihtgo maꝛ
healꝼꝺæꝛes.

Spa seꝺꝺ ſcyꝛmꝛng ſcaꝛꝼũ lyꝼꝺe
ꝛꝛeaꝺles icꝺã launũ ꝼoꝛlocen
hæꝼꝺe mægnes mede acheme

[illegible] fuma mid [illegible] on
[illegible]e hýlpes dom. da ic de bryn
[illegible]ng bringan pille. estum ge
[illegible]gh is ful ætde. lissa zelong
[illegible]rt hapo. heapod maza nefne
[illegible]zelac dæd. het da inbrian aspo
[illegible]foo rgn. headó fcaipne helm
[illegible]ne brinnan gud spæcð zæto lic
[illegible]æftth prec. medis hilde scæp
[illegible]odzan realde fnotra pizel sume
[illegible]ode het þic his ahefe de eft zefæzde
[illegible]æd þhýt hæfde hionozan cýning
[illegible]d. ferðdunza lange hpile. nodý
[illegible]u runa rinũ rýllan polde hpæt
[illegible]ono peande þeah heliñ hold pære.
[illegible]nafe zeþæd bruc ealles pell.
[illegible]hýde ic þ þam fnætpum fæpeh
[illegible]meaxar. lungre zelice laf peap
[illegible]dode. appel fealupe heliñ est ze
[illegible]eah meapa ymad ma spa sceal

mæg don : nealles in þit neb wop
bnegdon dyrnũ cnafte dead ju
hond gefcaffan hyzelace þæs
heaudũ . nefa fyþðe hold ȝeh
oðnũ hnoþra zemyndiz . hyra
icþ he done healf beah hyzde
realde þnæclicne þunduh n
done þe him þealh deð ȝeap dæ
dohtaþ þnuð piez fomod fpanco
ȝfadol beorht hyne fyddan þæs
beah ðege bniofc zepeondod . fpa
dode beapn æg ðeopes . guma gu
cud godũ dædũ dneah aþecþi dom
nealles dnuncne rloz . heard ge
tas nacþ hĩ hneah repra . achem
cynnes mæfte cnæfte . ȝif þæs
ȝife þehim god fealde heold hilde
deop heaun þæs lange fpalhyne ȝeo
beapn godne nefealdon . ne hyne
on medo bence micles þyrðne .

[illegible] þenda ge[illegible] porde [illegible]
on þe rlæc þehe ædelinz un
n ed þen deð cyom an aðizū
n aomna gelhpylces. hie da aopla
o inge þeccan. hado nop eýnnz
s les lape. golde se ðýrede nah
zaldū dá rinc mad þū felna
sþonder had. þhe onbio pulpes
um alezde. 7 hī se rcalde rþopan
sīndo. bold 7 bnego feol hī þæs
n rumoð ondam leod scipe
nd gecynde and edel þuht oðhī
don. side þuce þā dah selna þæs.
t þge wode ufaran dogū. hilde
am mū ꝑ ddan hygelac læg. 7
nunede hilde mecap under bord
mecdan tobonan punden. da hyne
rlohtan on rige þæde hagde hilde
ſneccan hado scilpingap. nida ge
nagdan nipan heaſe þuces ꝑ ddan

[illegible] hnade [illegible] onhans [illegible]
hige heold tela [illegible] mæcan
hnod cyning eald ebel [illegible]
on ongan dæncū mīrcū [illegible]
sede on hea [illegible] hond be [illegible]
fean bēnh scearpne sæg under [illegible]
eldū uncud þæt on mman gong. [illegible]
nett [illegible] hæðnū hū
hond [illegible] mce fac [illegible]
fyðan [illegible] [illegible]
rype [illegible] þēoles cnihte þ [illegible]
[illegible] folc bugon [illegible]
bolge pas. xxxii

Nalles [illegible] woldū wynn hond
cnihte wyles pillū fæder lēn [illegible]
read ac fon þæm nedlan [illegible]
[illegible] harleda bregu no hiere [illegible]
flod [illegible] þa [illegible]
secg syn [illegible] sīg sona [illegible]
dā dyre [illegible] by 3 stod hpa
[illegible] pū

[illegible] ſe ſaſ bezæt [illegible]
þæſ þæſ ſpylena ſela mdã bond
[illegible] ge ſcyldna ſpa hy onzeanda
zumena nathpylc ænmon laſe
[illegible]lan cynnes þanc hy czende þæſ zo
de. dropc mad maſ alle hie deað
[illegible] nam eſnpan mæl ũ : ſ lan dazes
[illegible] duzude ſed[illegible] lanzeſt hpilum
[illegible] zeſ mon puhde þæſ yldan
[illegible] lytel þæſ lonz ge ſcyldna bpucan
[illegible] bpoht eal zeato purode on ponz
[illegible] ydũ nah nipe benczpe neapo
[illegible]ctũ paſt þæſ on .mnon bæſ ſpl
[illegible]ldna hpilum hyndc hand : yndne
[illegible] þaſtan zoldes ſſ : onda cpæd. hu
[illegible] nu hæled ne maſtan Rpila
[illegible] hpæt hit eſ onde zode begeatan
[illegible] dad ſon nam . þpoht bealc ſpæcne
[illegible] ſtha zel ; ylcne . leoda mun na þanc
[illegible] ſ ſ of zpaf zeſlapon ſele dpeam

...hpa ſpwold þige oddæ þ
ſæted þige. dryme ſæt deorie ...
ellon ſwe rcealfe heapda hel...
ſtæd golde ſæcū be ſæll...
ſpeſad. ſade baudo gumman br...
ſceoldon. ge ſpylce ſeo hiſe pad...
æthilde gebad. orſci boorda ge...
bitemena broſnad. aſcſci bæp...
nemneg bryttan hring aſcſci þ...
man þide þſcam hæledū be hau...
nesſ hleap, pan pyn. gomth gleo beamm
negod haſoc gōnd rael ſpinged ne...
ſpiſta meaſth buſth ſtede bæced b...
cpealm hupad þela þrofth cyninu ...
onſcnded. ſpa gio mon mod giohd...
mænde. an aſcſci allū unblide h...
dages ſnihtes odde deades pylm h...
æt hiſoptan hioſd ſynne ponn aſto...
ſceada opſne ſtandan ſedebyrnend
biorn gas ſcæd, nacod nið dnaca n...
ſlæp gað þine be ſanzth hine polo bun...

[illegible]
[illegible] dæd ræda þæm hund pintna.
[illegible]d on hyrsam hord ðrymra tu[illegible]
[illegible]tig oddæt hyne an abealch mon
[illegible]node man dyhtne bu[illegible]. fæted
[illegible] þuodo þæne beod hlaford sinne
[illegible]s hord þegod on boliñ beaga
ond bune getidad þeascerptū mīn
[illegible] sceapode. ær þýn geþwyre
[illegible]man side. þæs þýnum on poc þwoht
[illegible] zenipad. stondeð ofteh stane
[illegible]le heonr owrand þrondes þor
[illegible]t hete pond gefeop. dýman cræfta
[illegible]can heapde neah. spa mīg unfæge
[illegible]de gedigan þeah þrym sid sede þæl
[illegible]des hýldo gehwylc hiond þeaw
[illegible]htē gloppne ofteh grunde poldan
[illegible]man findan. þone þelī onspeon
[illegible]ote sunne geteode. hat þunrot mē

181

[illegible] ðæt [illegible] ðpeccip tame
pland ⁊ he ne[illegible]ðgi ðmiz mon on
pe[illegible]ne hpæðpe hine se[illegible] ⁊ pel
pupces hpilum ombeoph ⁊ hpæ
ſpa hine ſæt rohte hæf ſceal on
ðæ[illegible]ðe ſumeſa ſum ſolces ſe
ſæt eod heah ſetſceona hopa pa
ſum bud ætſpod lice oðde æfter
pæſ da ſe-bolgan be[illegible] hyſde
polde pela da lize ſum ſylfan ðpum
ſuſt ðyſe · þa[illegible] ðag ſceacen
me on pillan no on pealle lag
ſam polde ac mid bæle ſom ſyſe
ſe pyſed pæpe ſpuma ſeſſic
laðum on lande ſpa hit lungre
peaxð on hyſa ſyſe ſi ſam-ſa
ſe Bidon ſ.

xxxiii.

ÞA ſe ȝeſt ongan ȝeſaſ ſpi ſpa
bepeht hopu beſtman bnyd
lama ſtod eſtum on andan nede
aht eſpices. lað lyſt ſloza leſ:un

pisse ingeunge þii holt þudu he
ne mearte lind þid lige rcæ̃lde
þend daga æþelinz ofer god ende
bidan wolde lyfes ofre wynn so
mod þaðde hord gelan hæ̃lde lan
ofstihgode da hyrnza þengel þhe
bone þid flogan þæ̃rode gesohte
siddan hehge no he hi þā racce on
sned . nehm þæt wynnes þig wæ̃
pilt dyde. Butod tellen wolde he
fi fela nearo nedþade nida gedig
hilde hlemma syddan hehrod fa
figon aldig sæg fele wælrode. Jatg
eorl gnap gnæ̃deles mæg̃ laðan
cynnes no þæt læfest wes hord ge
þæh mon hygelac sloh. syddan gæn
cyning guðe swesum freadryne wolde
wes londum on hyldes agrowa
hroþo dryncum sþalt bille gebeaht
bonan bio þrym com wylfes cnosste
sund nytte druah hæfde hī on eapm

fitt 3

[illegible] gaut þa þahte to hoem
ȝ nalles hit þæne hiran ȝe þoht
þeðe þiges þeh̄ ponan on gan.
nde bachon lyt hit becpom þnā þā
ld þneccan hames niopan orh.
unda sioleda bigong runu ætȝ dwpes
an an haga hit to lædū þah hinn
ȝd gebead hoht-þuce baȝas ȝbnegd
oi bæne nehtnpode þ he pid ælfȝil
ū elpel scolas healdan cude. da pæs
ȝe luc dead. nod· ða þa sceapte
noan mailton ædā ædelinge
ingedinga þ he handpeðe hlafond
he odde þone cyne dom cwæn pol
. hpaðne hel̄ on polce þnūdlanū
hbld. ȝtā mid ahte oddet he ytma
eand. peðh ȝatā pald hyne þnæc
nætȝap orh þe polcan runa oncnes
apdon hy poldealdon helm scyldinga
one þelegtan ræcinga þapa dē
ē in þpio þuce þinc bnytnade. mehtne

[illegible] hū ſe mæſſepreſt
onſongne ſealmſong punde hlēat ſy
des ſpēdgum ſumu hȳ gelaceſ. 7
ſyſt gepat ongin dioſ bæyn hu
moran ȳfdan hæmedpeb lag. in
done bucge ſtol bio pulf healdan
ſanctū pealdan ⁊ pæs god cyninge.

xxxiii.

Sed æs lād hnȳnes læn gemunde
urſtan dogū ad ſiſyre peald pi
reaftū ſtuſiū folce gefcapte. op
ſæ ride ſumu ofrcſes pigū ⁊ pīſpū
hege pīc ȳfdan ceaſdū ceaſtū ſidum
cȳninge aldre binæt. ſpa he nā
hpane geneſen hafde pīdna gefȳhſ
ſumu ægdiopes. ellen peorca oddon
anne dæg ſe he pīdfōā ȳſunge gefeg
reolde. ge pat ſa .xii. ſū tolime ge
bolgen dȳhtiglice ⁊ ſtōcan ſcapon
hafde ſuge ſtuntū hpanan ſio ſtōd
anaf. bealo nīd biorna hī tobæſtme

[illegible] hond repaþ ond̄a dȝeate þuhtra
[illegible]ȝ ſeðaþ onlegeſ on on ſtealde haſt
[illegible]e ȝiomon ſcealde hean donon . þonȝ
[illegible]ſtan he oft̄ pillan ȝionȝ . todæſde
[illegible] bond ſele anne pisse . hlæp undeþ
[illegible]uſan holm pylme neh ȝ d ȝepinne
[illegible] pæs innan full pnætta ȝþinta peond
[illegible] hionne ȝeapo ȝud ſnuca ȝold mad
[illegible]aſ hæleð . eald undeþ bȳdan naſſ
[illegible]dè ceap to ȝe ȝunȝenne ȝumena ānȝū
[illegible]ſlæcda on naſſe nid hæfd cyninȝ .
[illegible]ndeþ hælo abead hæfd ȝenaru ȝob
[illegible]e ȝeaꝛa hum pæs ȝlomon ſefa pæſtne
[illegible]pælruſ pynd unȝe mete neah . ſedone
[illegible]omelan ȝiſtan ſceolde ſecan ſaple
[illegible]fd ſundup ȝedælan bæſtid lice no
[illegible]on lange pæſ . þonh æþelinȝeſ þlæſce
[illegible]e pundin . bio pulf maþelade bȳȝun
[illegible]ȝ dæðeſ þela re on ȝio ȝode ȝud næſa
[illegible]ȝenaſ onlȝ hpila re þ ullȝe mon .

æpeles yrfan pintiqe þa mec ho
don þnea pine folca æt minū fæ
genam hæold mec ⁊ hæfde hnedel cyn
geapme pinc ⁊ hýmbel sibbe gemun
uſſicliū tolyſe ladra opihte bæſin
burgū þōn his beanna hyẛle. hſiebe
þhed cyn. odde hr̀zelac min pæs ſam
ȳldestan unge depelice mazes dæd
monþon bedſqued ȳddan hyne hæd cy
orhoſin bozan. hiẛ þnea pine plane ge
ſpincte mifte mſiicelres þhis mez o
scet bnodon odſqune blodigan zaſte þ
ſtolh laas gefcolt ẛynſiū zeẛyngad. hyſ
hr̀ge mede ſcolde hpædne ſpa peal
lung unpleccen aldopes lunnan ſpa bid
gdmodu hie gomelū ceorle togebidan
þ his bryne pide gyrnd ongalgan þōn h
gȳd pnece ſaqusne panz þōn huſſunu
hangiad hſiẛne tahpone ⁊ helū helpe
nemeg eal ⁊ un þnod ſcinge ge þnimm
ẛymble bid gemyndgad modna gehpylc

[illegible] ellon ꝑ[illegible] eoples ingynne
gebidanne bungū mannan ymbe
eaxidas þōn ꝑe anhafad. þunh deā
es nȳd dæda gepondad. gefyld forð
eaxig onhis suna bane þinsele þȧt
ne þind genesde. nū te be worhte
ridend sprecad hæled inhiod man mis
þah hampan sprȝ gomen ingeaxidū
fȳlce dah unrihton. xxv.
E pited þōn on sealman soð lad
gæled an ehtend anū þalde hum all
monū ponzar ꝑic fæde spa pedpa helm
ehtend hēre balde hēahtan ponge paul
de þæg þinre nemealde. on dan þeoð
oman fæstlice gebetan nod. ah he þone
haedo ric hatian nemeahte ladum
dædū þeah hī lēof ne þes. heda mid
hēre ponge feldū sio saul be lampȝū
þealin. ofgaf godes leoht gæstas an
fæstū last de spadeð aldig mon lond
ælmed byrig. þāhs ofslæ gepurf þu

[illegible] 7 hiacu hpilcna 7geatta o[illegible]
pæccas prohte gemacne. hpæt nið heal
syddan hyndel spealt odde hī ongan
dwpes earfoðan þolian þrome þýrd
hpate þrubde nepodon orþ heapo
headan ac ymb hildpina bæþ eal
inpit scealc opt ge ge þrungedon. þ in
pine mine ge þnacan þolde þrýpene
spaliht gepluge þæs healde odðe hus
aldne ge bolte hleoþdan eaxe hæd
cynne þeand gnata dryhtne gud ons
haiconmongne gepuegn mæg odðe
billes ecgū onboran stælan. þæt ongan
þæp aþopes nosad. gud helm tozlad
gomela scirenng hneas blac hond ge
munde: þæðdo genige þeonh spang neo
teah. ehū þa mad mas þehemf healde
zeald æt gude spame girede þæs. lah tan
spunde hreme lond þon zeap aldo edel
næhtnū ealne speapf þhete girdū odde.
to gupdhū odde mirpo luce reaðan scyne

720

an ꝑꝛ ꝓꝛuꝺcan ꝓ̄ꝛonde ȝeꝟypꝺ
ꝛ on ꝓeꝺan beꝛoꝛnan polde an,a on
ꝛonde ⁊ ſpa to aꝺꝛe ſcall ſꝛꝛce ꝓꝛum
man ꝓ̄ndȝ ꝑꝛs ſpꝛond ꝓolad ꝥ mec æꝛ
ſſid oꝛtgelæſte ꝛyꝺꝺan ic ꝓꝛondugeꝺū
ȝ hnſtne ꝓ̄nd to handbonan hugu
an pan nalles heda ꝓꝛæce ꝓꝛeſcynu
ꝛꝛwſt ꝓꝛondunge bꝛungan moſte ac
nſm pan ȝecꝛong cumbleſ hꝛꝛde
æþelinȝ oneln nepæs æȝ bona acl̄
ilde ȝnap hꝛꝛtan ꝑylmaſ banhus
ebꝛuce nuſcall billeꝛ æȝ hond ⁊heapd
ꝓ̄nd ymb hond ꝑꝛgan . bꝛꝛpulf ma
lode bꝛꝛt ꝓondū ſpꝛæc nichſtan ſide
ge nedde ꝓela ȝuda ongꝛꝛȝode ȝ̈t ic
ꝑylle ꝓꝛod ꝓolces ꝓ̄nd ꝓælde ſecan
maȝdū ꝓꝛſtman ȝ ꝥ ſe mán ſcealda
oꝛ ꝓꝛd ꝛele utge ꝛæcd ȝeȝuſtte da
ȝumſtna ge hꝑylene ſpaꝛte hlelm be
ſſhd hundſtman ſde ꝓꝛæſe geſidas
nolde ic ſpond bꝛꝛan ꝓuſpell to ꝑ̈ꝛnne

...ricpiſtæhu þæſſum azlæcean ell
mælrtæ. ġylpe þíd ġnupan ſpaic zio
ġrendle dyde ǽcḍan headu ryne
þare leodes ðiattyres þonan ic...
hafu bupd ðbýnan nelle ic bængeſ
þiſpeð orh ſlan þotes ðpan ac unc
þſpidan æt þalle ſpaunc þýþ þo ſtedd
mſtod manna gehpæs ic ſom onmo
ſlom. ðpic þíd þone gud ſlegan
ſiette gebidge onbængæ býnu þſiele
ġ...as ...ſeap þū hpæðſi rel mege
þal þaes punde ge dýgan. uncſ tpe
nſ...ſ ropſi þíd ufe mſt manneſ ni
mu...ſ þat lu þíd ag...dan ropðiſ
dielf ayl ſcýpe ðpne ic...ſ elne ſcead
gotſ ġegan...an ylde gud ...med ...ſpi
beadu ſpacna ...an ropſine. a...da
bſonde ...ſ...a heaſd undſi hel
hwo...ſ...ſtan undſi ſtan cl...
ſnuazo ge ...anes manneſ neb
ſpyle ...ſ...ſ ...ſ...ſ ...ſ...ſ

[illegible] ponna pela ſū [illegible] god ſuðe[illegible]
ꝺoe luſoe hlam ma ſon hnutan peoꝺan
ꝺan ſtan bogan ſcnaſ ut ſponan bpuſan
ebbunge paſ ſaſne bunnan pælm heaꝺo
ſynū hat. nemaht hopꝺe neah un
ꝺ'ſtaſiꝺe ðinge hpile ðbpge ꝺ'ꝛgan
ſpꝺparan lge. leꝺa opbnoſtū ðahe
ebolgū pæs pedſt gæſta leoꝺ ſpolꝺ ut
ſaran ſcaſne heopt ſpylm de ſtðſt in
be com heaꝺo topht hlýnnan imdſt
hyſne ſtan hete pæs on hne ned hopꝺ
eand oncnop mannes ſiepde naſs
ſaſi maga pýlſt ſpuꝺe to ſpuclan
ū ſheſt epoſt ond uzlaſtan ut
opſtane hat hiſe ſpaz bpuſt ðýnede
ſpſtn unoſt bðngt hond pand on ſpap
ꝑðdam ſnýpe ſleſte gæſta ðpýhtſt
ða pæs hpunz bogan hpopte ſe pýſted
ſuſce to ſcæaſnne ſpðnd ahi ſebpaed
ſod ſuð cýnnz ſomele hapt. ꝛgū un
ſleap egſpedſtū pæs bealo hyzðende

gu fluā odfliū fað mod gefcod
fteapne nond pinia baldon dæse
gebeah fnude to fomne heon fal pum
bad ge pæda bryniht de gebogth fcyld
toȝ fcipe fcrndan ferlo pel gebæyȝ
lice laſſran hpile mæhū pæd ne fom
hs myrne fohte dæh he fy fyllfa fel
man dogore pealdan moste fpalum
pyrd nge renap hneð æthlde hond
abneð, ȝæra dryhtth ȝinne pahne fl
ine ȝelafe ſio ecg ȝepæc bnun ombare
but unspidon. fōn hs diod cyninz fa
hæfde bryhtū ȝebæded papeſ bnynzes
peand æfter hnæd u ſpeng e onhnæw un
node pfamp pæl fyne pide ſprungon
hilde leoman hneð fnogoda negaulp ȝod
pine ȝæra ȝud bill ȝe ſpæc nacod æthl
ſpa hyt mofcolde mih æl ȝod nepæs
þ ede fd. þ se maha muga ecg dēg pe
dnuma poinz þone oft fan polde fe
pillan pic cuman. alles hpylcum ſpa

[illegible] hpyle mon · ælætan lǽn [illegible]
nafda long todon ſþa aglæcean hy
ſſe ȝemet ton hyſſte hyne hond peund
nedſti ædme pſoll mpan ſcſſne nealo
ſpode þýne beþonȝan ſceðe ah polce
ald. naulſh hī on heape heand ȝeſcaft
ðelinga beapn ymbe ȝeſtodon hilde
yſcū achý on holt bugon ealdne bun
gan hona manū pſoll ſepa pið ſonȝū
ſibb æfne nænoȝ riht onþindan þā
e pel þinceð: xxxvi.
ſ lað paſ hatſtnſpox ſcanesſunu lſop
e lind piga leod ſcyldinga. mæl æſt
ſes ȝeſcaſhs monðryhtlic undſh
ſe ȝumman hat ſnæpan. ȝemunde
ada ape ſehelm ah ſonȝaſt. pic
ſtede peligne paȝ mundnȝa ſól cuſha
ſelpyle ſpa his ſæðſi ahte nemiſte
a ſon habban hond ſond ȝeþhȝ
ſolpe linde ȝomel ſpyſd ſteah þæt
þaſt mid eldum ðan mundes laf.

ma ohtche þū hit sacce þæyd þ
þme leasū þeh stanę bana 183 mece
þis magū æbasc bnun þagne hele
hþungde bʏnnan ald spęyd ætonse
hī onela þonzap his zædelinges zud
zepæcu þʏnd ræno þustic no ymbe
da fæhde spnac þeahde he hif bnodon
bæpn abnedpade . hepnętpe zehwa
þela missena bill ⁊ bʏnnan oddæt
hif bʏne mihte bpd scipe ætnan spa
his ah fædęu zap hī da mid gædū zud
ze pæda ęghpæs unnum þahe op
aldne zepat hyd on þond þęg þ
pæs þonma sīð zongan cunpan
hezude næs mid his þiw dyhtine
hnanman rceabe negemealt hīse
mod rcęa nehis mægnes lap zepu
æt pige þase pʏnum onpand sʏddan
hie tazædne ze gan hafdon pīg lap
madelode pond nihta þela sazde
zesidū hī pæs sęa zlommon. ic ðæt

[illegible] man þaþ þe mede þigan þ[illegible]
[illegible]ston ussũ hlapordе inbroþsed
us das baegas zeap þe hĩ da gud ze
wa gyldan woldon zif hĩ þyslicu
eanf̃ glũpe helmar hand sprytto
ðe he usic on hyge ze cnaf. todyssũ sid
acte þýlfes pillũ on munde usic miþida
ne þar madmas gnip þeh he usic zan
þisfid zode tealde hpate helm bescild
baldræ hlaford usf þis ellen þonc ana
dohte dogeþiðlic mannũ þolcest hýdde
wida hemanna mæst miþda ze þe
ede dada dollicra missa cunnigra me
an þrymfull metodes behiopad sodna
cyninga patua zeongra to helpan
hild þu man þeoda hyrtfy zled gesa
sum god pat on mec þ me is micle
ze þe þ unnne lichaman mid minne
sel zyfan zled zeld me nesmed me
ze þysse ſpe monday bescu ept to aquide
nemne ye dryht mægði pane zepyllan.

[illegible] aldan [illegible] ræhta ðinga [illegible]
[illegible] fultum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dugude gemon [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
gemæne. þonne [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bæh [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] bio [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
bede [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] ðlaz mæl [illegible]
[illegible] hpeona ecge mihton helpan æt hilde
[illegible]hpio homo toſcunz ſeðe meca gehpane
[illegible]ne ge þriage ſpenge orþi ſolite þon hete
[illegible]ce bah þaþa puldū heaſo næs him
[illegible]ate de sel. þapes þeod ſcalda þuddan
[illegible]de þnæcne þyn dnaca fæhda gemyndiz
[illegible]sde ordone norpan þahī nū azald
hat. 7 headogrim healp ealne ymbe þanz
bnecan banū hige blodegod peaſ sapul
[illegible]niose ſpat ydū peoll. xxvii.
Dic æt þaupe þeod cyninges andlongu
[illegible]ayl ellen cydan cnuſt 7 eadu ſpa him
[illegible]ende þaſ nehedde he þaſ heaſolan ac
[illegible]rio hand gebann modiges mannes þaſule
his mæges healp þ he þone nid gæst niodon
[illegible]ſlohe. rez onſcamu þ dæt ſpeðra ge
[illegible]aſ ſah 7 þæted þ dæt þyn on gon ſpeðman
[illegible]ydd an þazu hilf cyning. ge þeold his
[illegible]ge þicte þeall ſeaxe gebnæd bitu 7 beadu
[illegible]ſceaþa þhe on bynnan þæg þon þnat pedma

[illegible] pylum on middan þeond ge-
fyldan
fruh ellen wuldre ⁊ hihtlicne hubegiht 189
eallum hæfdon rib æðelinga sibbe secgas
fæg þegan. þegn æt dæmre þa þeodne
þes friðar frige hwile sylfes dædum þeg
ge þeniges. dario wund ongon þeli-
dnaca ahwergende speran ⁊ spella
þsona on sund þli on bliðe bæl
þæll attor on innan da se æðeling gion
þhe bi þealle þis hyrgende gesæt on sefa
fah on hta ge þonc huda scan bogan
scapulum þæste ece wid weced unandhab
lynne þamra handa hæbbe drihtguma
dfi mahne þegn ungemete till wined
his þæthie gelæfede hilde rædne ⁊ his
onspon. bio pulf maþelode heorþi
spuae wunde þæl blacre wisse he geny
þhiedag hwilu ꝺ dogu hæfde wordum þeo
da þes all scæcth dogon gewunes dead
mette neah nunc suna minu syllan þole
dud gepæðu þahme gripede spa ænig cuþe

[illegible] ðæt ic þurfe licc ge[illegible]
[illegible]. þæt ic mid[illegible] nahwæ þole cyrm[illegible]
[illegible]e stræta[illegible] ænig[illegible] þæm ge[illegible]
[illegible]an don[illegible] gegan[illegible] ic[illegible] wið[illegible]
[illegible]ge sceal[illegible] hæld min tela ne sol[illegible]
[illegible] niðas neme spon þela [illegible]da on ún
[illegible]t iceð[illegible] alle[illegible] maz þ[illegible]h bán[illegible] swe[illegible] ge
[illegible]n habban [illegible]ð[illegible] meþtan nedæ[illegible]
[illegible]aldra þina moldon bealo maga [illegible]onne
min sceaced lif oþ[illegible] nydu lungre gewi[illegible]
hond sceapian undi[illegible] hamne fan. þi[illegible] laþ
[illegible]þa nu se þýnm[illegible] liged sped[illegible] rape pund
[illegible]benaþod bio nu on oþoste þ[illegible] ic[illegible] pelan
[illegible]lo ælc ongite gamo sceapige spegle sam[illegible]
[illegible]mas þicðý rþet mage æfter[illegible] maddu pelan
[illegible] ælætan lif 7 lað scipe þone ic longe hæld:

Dalic rnude zeþlæzn runu þi[illegible] xxvii.
[illegible]anes æf[illegible] pond cyðu pundu dryhtne.
hýman heado siocu hlung net bl[illegible]an bnozdne
headu [illegible]ecan undi[illegible] beorges hnoþ. zeſcalida
[illegible]e hniðig þahe biſelle zeong. mago þegn

[illegible] maddū ꝛiꝛla ꝛcalo gold ꝺhꝛymm
ꝺunde ge cliꝛge punꝺun on ꝛcalle
þæꝛ þȳꝛmes ꝺȳn aꝛbes ulꝛc ꝛlogan
oncas ſcondan ſȳþþan manna ꝛacu ꝛæꝛ
mꝛꝺ lauſe hȳnſtū behionge þah þeſ
helm monig ald ꝛomig ꝺaꝛm beaga ꝛel
ſaꝛpū geſcaꝛed ꝛinc aꝺe mug goꝺ ongi
gū cȳnnes gehpone oꝛþ higian hȳde ſeð
þille ſþȳꝛce heſionian geſaih ꝛþn all
gyldeꝛ hauh oꝛþ hoꝛde hond pundna
maſt geloceꝛ lꝺo cnuſtū opdā lꝛꝛ
ſcod ſe he þone ginnd þonig ongitan mæ
þnace giond plitan naſ ꝺæs þȳmes
onſȳn ænig achȳne eg þon nū ꝺaꝛe
hlæpe ge fnægn hiopd neapian ald ſn
gepȳnc anne mannan lū on bæꝛm hl
bunan ꝛdiſcaſ ſȳlfes dome ꝛþn ac ge
baꝛna bȳnhꝛtoſt bill aſige ſcod eg þeſ
ald hlaꝛoꝛdes þā ꝺaga nꝺma mund
þæs longe hpile lig ſgeſan þeg hatne þ
hoꝛ þæ hiopo þaſſande middel miꝛtum

od ꝥ he mon̄dne ſpealt' ap̄ pæꝛ on [illegible]
ept ſides ȝeꝛn̄ ꝥnæt pū̄ ȝeꝛȳꝛd ned hyne
ꝥȳnſt bnæc hꝛæðꝛ collen ꝛꝛiꝺ epicne
ȝemæꝛe inꝺā̄ ponz fæde pedna ꝛꝛaꝺꝛ
ælꝛ ſioene ꝛꝛiꝺ he hine ælꝛ on lęt. heda
ꝺꝛā̄ mad mū̄ mæſine ꝛꝛoꝺꝛ dȳꝛhꝛ
ine ꝺnuonzne ꝛand aldnes ęt ſiꝺe
helme ęꝛt onzon pæꝛꝛes ꝛꝛonpan odꝺ
ꝛꝛides ond bnęſt hond ꝛunh bnæc. ȝomel
onȝiozode ȝod ſcæpode. ledana ꝛnæꝛa
ælꝛ alles ꝺæne puldun cyninge ponꝺū
e. ælmihtne ꝛeꝛchꝛi on ſtaþe ꝛaꝛde
ſtæ minū leodū ælꝛ ſpylt dæȝe ſpyle ȝe
man nuꝛc on mad ma hopd minnebe
hte ꝛnode ꝛæꝛh lęge ꝛnim mad ȝena
ꝺa ꝛæn ꝛę neꝛnæȝ ic hꝛi lanȝ ꝛesan. haꝛad
do maꝛe hlaf ȝe ꝛyꝛi can. bæꝛhtne
ꝛꝛeh bæle æt bnimes nosan. ſeſcel togę
myndū minū leodū heah hlyꝛian on hꝛo
s næꝛe ꝥ hꝛe ꝛæliꝺan ſyꝺꝺan hæꝛan
nopulfes bioꝛhꝺade bnęꝛtingas oꝛꝛi

Soda zeniþa fæ,niman ðuruh ðéoden
orhleale hnung zyldanne þrohte þrym
hýdig þegne se þe alde zeann zu zeuppe
zold fahne helm beah ⁊ byrnan hiehne
bruican pell. þu aart ædelap usses
cynnes. þæz mundnza aelle pynd þr
spæf mas mine mazas to metod seal
nde awlaf on elne ic hi aſtih sceal
þ þas þu zomelan zin zaste pone.
bnaust zeliyzdu aſ he bæl cune hæ
headó pylmar hi orhpæſne zepæt se
pol scecan sod þæstna dom.
Da þær se zonzea zumu unþrodu ar
þod lice þ he on wlidan zeþeah þon
lapestan lipes æt ende blacte zebæſtan
bona spilce læz zeslic wid ðiaca ael
benaþod bealpe zebæded beah hoþdu le
þrun poh bozen þaldan nemoſte ac hi
ingenna ezu þon namon hæfde headó sce
de homera lafe þse þi þloza punda fal
hpeal on hpusan hord ænne nealle nalles

[illegible] lacan [illegible]ꝑ middel m[illegible]
mad̄r ælfra plonc an ꝓ̄ȳn ꝓ̄de ac he wolda
ꝛeꝑ̄ll ꝑondæs hild ꝓ̄u man hond ꝛepeonce
hupu ꝥ onlaude lyt manna dah mæg̃
aglæca mine ꝛe ꝓ̄uge healde he dæda ge
hꝑ̄ dꝛuftig puhe ꝥ he ꝓ̄d attor, ſceadan
ollede ꝛeꝓ̄æsde odde hꝓ̄ng ſele [illegible] æt ti
hondū ſtȳnede ꝛiꝑhe pæccende [illegible]an
peꝓ̄d on ꝓ̄unde buon onbeorge bio pū̃pe
peꝓ̄d dꝛyhte madma dæl dealde ꝑongolan
[illegible]ꝑde aglæce ſide ꝛe ꝑſ̄ied lacan liꝑes
[illegible]ꝑda lang todon ꝥ̄da hilo latan holt op
[illegible]an tȳdre tuſ̄op logan tȳne æt ꝑomme
[illegible]ane donſton ſu daniedū lacan on hȳꝓ̄a
[illegible]man dꝛyhtnes mælan ꝓ̄anꝑe achȳ ſcam
[illegible]de ſeſtdaꝑ bahan ſuð ꝛepæd̄u ꝓ̄ſ̄ezo
[illegible]ela læg pliran on pilaꝑ hege ꝑ̄ſ̄zad ꝓ̄æt
ꝑede cāmpa ꝓ̄ſ̄am axelū neah pehtæhȳne
ꝑæꝛe hī pilt ne ſpōꝑ nemealtte he on ꝛeſ̄dan
dæh he ide pel ondā ꝓ̄ſ̄ū ꝛaꝛe ꝓ̄ſ̄uh ꝛehealdan
nedꝛ ꝓ̄ældagodes pilt on ellpran polde dom

þes dæðũ nædan ġeimena ġe hyþ
he nu ġeh dęð þa þes ærðã ġebinġũ ġiũ
ed begete þãðe ash hus elne þon laas. þy la
maðelode þæh ſtanes runa ræ rauzſtaþ
ſaeh on unlope flamuz ſæzan ſeðe þýle
rod ſpecan ſe mon onýlcaþ ſe wopda
mad mas ġeþ wyrd ġærcpe þege þah on
ſtandad. þõn he on aldu bẽce oft ġeſaeb
hat prattũ helm ꝛbrnan þæðã his
þegnũ ſpýlce he þnýðlicoſt ofſi þon
odde nah findan mæhte ſhe ġinnza
ġad ġeþæðu þnade þon punpe. ðalıýne
þig beget nalles þole ermnz þýrd ġeſæ
ġ'lpan þonfte hþæðre hĩ ġod unde ſigon
puldad ſhelmýne ſ'lfne ge þnæc ana mo
æge þalĩ þæſ. elnes þunpe. elĩ lif þnade lyd
mahte æt ġ'lpan æt ġude ꝛongan ſþa þan
ofſhrinnze mec mæġeſ hulpan. ðýmle þæ
þ'rahma þõn ic ſþæpde druh þehlð ġem
lan þýnan ſpidon þæll ofże þitte þeġe
ðna tolýt þnong rinde þæðã þalýme ſe

190

[illegible] . hu[illegible] lfinc þeo[illegible]
ȝoppū cynne. þeo[illegible]
all ædel þýn [illegible] lufsna licgean
lond juhtep mot þæpe mæg bunge monna
ȝhpylc idel hi[illegible] ſyddan æðelingaſ
ſpunnan ze ſmiczan ſleam ȝopȝine dō
lapan dæð dead bid rella wnla zehpylcū
ponne ęrist lif xl
Uhtda ſ̄ hado þæpe tohagan biodan
úp opſi æg clif þæt ſ̄ wyl þæpod mon
ðæt longne dæg mod ȝlomoþ þæt boſa
hæbbende bēza onþlīū eadedoȝoþæ
ȝæſt cȳmes lāſt. monnes lȳt ſpizende
nypna ſpella ſeðe nah ze þād achieſed
ſæde opſi alle nuſ pilȝa þa pedna
lāda dnýhtū ȝaſta dead bedde þæſt þu
nad þæl . neſte þýſmes dædū hīm
on ðā liȝed aldon ȝepinna ſiex bānū
ſwā ſpāde nemeahte ondā aȝlæcan
anze ſinga punde ȝepýnean pizlaſtæd
ęſi bio pulſe býne pihſtanes ænl opſi
ȝpū un lifiendū healded hize mædum

[illegible] ·
þa· onleg hyrle syddan undyr fyllon
hyrsu fyll cyninges pide plondeð þæs
molt rceþa heard þid hugup syddan
hige lac cpom papan plot higize on þæs
land þæs hyne het pane hilde gehnægdon
elne ge bodon mid orþy mæghe þ sebyrn
þiza bugan scolde feoll on þeodan nalles
fliehþe zeap ealdon duzoðe uspeox a syddan
mene þio ingasmiltes ungyrpeðe. Þe ic þes
dyde ribbe odde tibbe þilnæ nefne, ac þes þide
cud þ te ongeardio ealdre be snyðede hiebel
hieþlinz þid hnæfna pudu þa þon on
lan ahest gesohton gasta bonde gud fer
fingas. Sona hi fepnoda pæden ohthie
eald ecges full hond slyht agæf aldnob
hyi þisan hyda hilde gomela io mid
golde benorene onelan modon holt hlinas
da polgode þæm gendlan oddæt hi od bodon
eaforod lice in hnæfnes holt hlafond lafe
besæt da sin hetige spenda lafe pundi þæm

[illegible] cpæd hie on mislicne mæces hrum
stan polde sum on gulp tpupu to gumbe
fpoprom hpæt gelamp rapuz modū ponod
ah dage siddan hie hyge laces hopn ⁊ byrnan
gyldon ongeaton pasgoda com lāda dugode
on last pynan. xli.
Sessio spat spadu spona ⁊ garta pel nes
peoma pide gesyne huda polc mid hī pæde
to pehton. se pat him da rgoda mid his gæde
hingū fyrd pelagiamon pæstū sæ eam ofl
ongin hio upon on eynde hæfde huge laces
[illegible] se fruma ploncef piz cnæht pidnes
[illegible] upode ⁊ he re mannū on racan milite
[illegible]dolādū hond pon standan bæm ⁊ hiw
de bah æt ponan. ald unsli word pull.
[illegible] pæt æht bodi spēna lādū segn hige lace.
fyldo pong pone pord orsi eadon syddan
hie d lingas to hagan gyngon pæt pand on
[illegible]ios ægū spēnū blondi pexa on bid pne
[illegible] se spæd cyning dæran scolde ariopes

ꝛnesom hỳne ymmunga pulf pon
þæpne gemæhte þlū pon speange swatedn
sprong pond undɣ pere næs he popht
spadeh gomela reilpunz ac pon zealdhu
pynsan pnixle pæl hlæm pone rydd an dæ
cynnz hỳden oncnde. Þe mealrte se pud
runu pon nedes aldū ceorle hond plyht
giofan achelū on heapde helm ofge seg
þ he blode fah bugan scolde pfoll on pul
dan nah he page pagit ache hỳne ge pỳpta
peahdelū pund hnume let se heapda hige
lacer þegn bnade mece pahis bnodon le
ald spord eotonisc entisene helm bnec
orþ bond paul dagebah cynnz folcesh
þ in fpond dnoph. da þeion monge pel
mæg pudon nicone aneþidon da hi se nỳm
peand þ hie pael stope paldan moston þe
dā neahode nunc odþine naman ongitdio
nan bỳnnan heand spỳd hnitted ⁊ his hel
somod hames hỳnstce hnge lacebah h
fnæcpū þeng ⁊ lū pagne gehet lan

[illegible] 7 se læsta spa zaild bone zud mæs zea
[illegible]rtan hyrd les aspona palre to hā becom
[illegible]pne ·ɣpulpe mid orgi mad mam saulde
[illegible]iona ze hpædnū hund pusenda landes 7
[illegible]ehna banzu nedonfte hī da lean od
[illegible]ɣran mon on middan zeyde syddan hneda
[illegible]nsida ze rlozon. 7 da ioronne pon zaɣ
[illegible]nzan dohton hiam pēordunze hy ldo to pedde
hyssio pælido 7 se rēond scipe pæl nid pehu
[illegible]sde ic hafo peus scead to spēona leoda
[illegible]dan hne ze ɣhuczad ɣnean urshne aldon
[illegible]rne bone de usi zehwylc pid hettendā hond
[illegible]nce arecan hæleda hnyne hpate scildinzas
[illegible]olcped ɣnemede. odde sundun gin eyl
scipe sceade meis orost beorc bpeodd
eyning þisse scapian 7 bone zebrungun be
us banzar zeap on ad rasie nescel aner
hpæt meltan mid þā modigan ac þæs is
[illegible]admā hond zold unsume dū me zrecan
[illegible]nu ut sidestan sylfer þone banzar
[illegible]e þa sceall bnond ɣnitan eled þecan

nallef woul pegan maddū to ge inȳndum
nemæg fcȳne habban on healfe hiung pop
dunge ac fcéal gewmop mod golde be pam
oft nalles ane elland tredan nu fe hiſe
pisa hleahtor alegde gamen ʒlew dpuncn
þondon fcéall gan pesan monig monigfeald
cald mundū bepundē hæfde on hand
nalles hleapan fpeg pigtid pæccan acfe
ponna hiofon þūs ofer þegū þela neap
dian aenne fægan hu hī æt æte fpeop þēoda
hepid pulf pæl nearode. fpa fe fæg hpata
fæg gende pæf ladra fpella hæfelerg þe
pȳnda neponda. pā nod eall anaf ēodon
blide undēn eafna naef pollen tæne pundē
fcēapian þundon da on fande fapul leafne
hlim bed healdan þone fe hī hiungaf ʒeap
afyran mæelū þapaf ende dæg godū ge gongen
þ fegud cyning pedna þēoden þundon deab
fpealt ahlu þæt ge fegan fyllicpan pilt
pȳrm on pange pidepiaelmef þæt ladra
licgean paffe leg dnaca gnum lic gnȳ

[illegible] be ſpæled ſe þær þrittiges þor ge[illegible]
ang on legene lyft þýme hæbb milites
mille nydþearf ſie ge þat ðrihtg moſtum
þeſda deade þæſt hafde wyrd renapa
hade genyttod himbig ſtodan bunan 7
wicas diſcaſ lagon 7 ðýne ſpýnd omige
þuſih ſtone ſpa hie þid wyrdan þæðin þu
ſand þintha þeh aquodon. þon þeſt ýmpe
aleh cnuſtig in monna gold galone be
þindan þ ðam hring rele himan nemoſte
gumena ænig uſene god rýlpa ſigena ſeð
ýnnig ſealde þāde hepolde heriſmanna
hæbb hord opinan ſene ſpa hpýleā
manna ſpalū geneð dulice :- xlu.
Þapſt geſýne þ se ſid nedan þāde unpuht
inne gehyðde þnæce undep pealle þand
ah oferloh þapa ſū ne þa ſio þeht ge
þand gepnæcn þnad lice þundup hpam
þon wul ellen þor ride ge þhe. hpæt ge
ſæpta þon lang ne mag mon mid hiſ
ū medu ſele buan ſpa þeh bio pulde.

[illegible] biongest peand solite saulo ridassal-
nesude punh hipat his polude gedal pa-
dan sceolde. spalnc od domes daz diope
nfindon pedpas mæge hadat puh dydon
tse sæz pæge synnū scildiz hiwizū gehade
pod hell bindū præst pō mū gepitnad sedone
pong stiude nashe gold hpæte gaulpol
hafde agūdeð est ah gescapod. piz lan
madelode pihtanes punu opt scall wyr
mong anes pillan pnæc adpæged spa us
polrodh is ne inaulton pegelæhan leofne
padan tuces hýrde pæd ængne þeneg
gold pealdo pone læte hýne licgean þeah he
longe þeð picū punian od polde eorde
hæbbon hæhge scalp hond ýs gescapod gū
me gegongh pæst gnede to spid sedone
hýdi on týhte. Ic þæs þah inne þ̄ all
gland seh nacedes galdpa dame ge hý méd
þeð nealles spæslice sid alýfed inn unden
wyld pall ic on oþoste gepæg micle mi
mundū mæg býndanne hond gestreona hwæ

mongra pīgnas
ealra sū undēr inpi[illegible] hafelefaxa
handa bæfi æled lēoman fēde on ofne sunne
nafda on hlýftime hpa[illegible]
on pēapde ānzne dæl fæzas gefēzon on
punian lēne licgan lýt ānig meaht þ hi ofoft
ætgepfiedon dýfle madmas dpacan & feaxan
pýlm of: paullelip let on þē niman flod fæd
mian fpæcpa hýfde þ pæs pundēn gold
on pæm hladū æghpæs unrim æpelinge bouh
han hilde tohiones nafre : xlm·
Hīm da gegnedan gāta leode ad on fcyldan
un pac licne helm behongen hilde bordū
bēaphtū býrnū fpa hebbena pæs alēgdon dæm
middes mæhne pēodēn hæled hiopende hlapan
lēofne onzunnon þa on bēnze buel pīnna
mæst. pīgend pæcan [illegible] æfter afeah fpæpt
of: fpiedole fpogende [illegible] ebe pundēn fyr
blond ēlæg od: þ hedēnan hus zelnoccen hafa
hæf on hnedne hīgū unfoft mod eafne [illegible]
don mondýhtnes [illegible] nýfce gionon gi[illegible]

[illegible] ge cyrcha mæ[illegible] gumum ge[illegible]
hæbban da gumpe funde mundbyr
edam magan hæbne þa hæð alyte
mæste þampe hýldo þæt hehstan
dæman þe he me þider þæs hehstan bry
gen geþuldo de fyrda waldend hyne
dæs bædeð on nodhwæt tophyt mod ide
geþrymede þe hiæ alyte þrym negele
þan a todam ælmihtigan gefrunon
neda holofernes þin hlaford þrymcan
georne ealle þundenlice hyr licgan
hæfde endo todam het segnrena bri
on alle da yldestan degnas hiæd æt
orfcum micle naxendon nom pyrhte
conn on todam nican hæbne fæhan pol
cer ruhtan þæs hy fæstlicor dogore
hæfde worth hyne slæp ongeðonce
des ælfscinu aenest gesohte. Ær
Die da todam syle sittan eodon
plance to þrin gedrince eall a

ns þa gesidas beadoe bynn pigg
þah þohon bollan feaþe bonan eft
hcum gelome hyrlce eac bunan 7
ncas fulle flet sittendū hiet þæge
þgon norþe nord pigginde healh dæs
seruca neþinde egles ful eorla dryhtt.
dapenrid holoftinus gold pine gumena
ongyte salū hloh 7hlydde hlynede
7dynede þ milreen rina beaun þon.
nan gelhyrnan huse fad moda foynnde
hyrlede modig 7medugal manode ge
nahhe banc sittende þ hige behi don
uel spa ge inpidda orfti ealne deg
dryht guman rine drencte mid pine
frid mod sinces bryttа od þ hie on
sriman lagon orfti drihtе his dugu
de ealle hyrlce hie þehon deade ge
rlegene agotene goda gehyrlces spa
het regumeda. aldon fyrgan flet
rittendum odþ rina beaunū nea

Æhte nihrt sæ þystre hreda nida
geblondin þa sadigan mægd orftum
frigun tohus bed nefte bragū gehlæ-
hhungū gehhwylcne hie hyrde þre
medon ond býlrt scealcas spalū heoru
aldor bebead býrnu prymma byrgo
beamlrtme steapor tardam gýstanne
þæt hie wordlide. þundon þrihd glam-
lda from lice lind prymde lædan
ongunnon þa torihrtan mægd to hus-
þā heam þæt se nica hýne nefte ondýrd
nihrtes inne nehrgende lad hloþū
þæt þæt eall gýlden flæh net þæghw
ymbe þæt folc togan bed ahongen þse
bealo fulla mihrte plitan þunh prymma
baldor on æg hpýlcne þedan inne com
hæleda beorna ton hýne nænig momm
cynnes nýde semodiga hpæne nide
norpra lū þancan hete nunca to nunne
degangan hieda on neste gebywlitēn

ude da fnotehan idese bodonda to
hlide hæled hëona heapran cÿdan
þæt seo haligze mæple gebiohtt on hi
burg getelde þapeard rebrucma on
mode blide buiga saldon polrte da
beorhtan idese mid pidle 7 mid põme
be fmirtan. nepolde þ pulopes dema
gedafian þiñ mes hÿnde achelī þæt
finges gefcÿnde. dnÿhtan dugeda pal
wid ge patda redwfull cunda gal pfulid
gumena dreatte bealo full his beddes
wosan þah he fcolde his blæd popldsa
nie binnan anre nihte hæfde dahis
hide gebidfinne on woldan unfpæslicne
fÿlcne he ah aft̄ ponlrte þeapl mod
dwdh gumena þeh dh he ondÿsse
populde punode undh polcna hpore
gefaldа pine fpa djuncah. sqica
on his neste middan fpa henÿfte næda
nanne ongepit locan pizgend feopon

[illegible] ofer ealle men[illegible] pyrs
pinsade fedone pæt lozan lad nelæs
hatan læddon to bedde nehstan side
hapað nigende þeopeð þin̄ ful þeaple
gemyndiz hu heo pone atolan sadofa
milte ealde benæman ðe se un si
fra pom full on poce genamda punden
locc scyppendes mægd sceamplne mece
scunu̇ heafone forscende ahsed spid
nan folme onzanda spezles peand be
naman nemnan nihstne ealne pendz
burgdra þ pond a cpæd. lede pitydu
god þ fino fine gæst bæpn alpaldan
biddan pylle miltse þinne me penne
fandne dinyngre dnym þeule esne
nuda hæfte ys on hæfted þinze gamon
spyde mid sorzu̇ gedrefed pon gyfme
spegles ealdon sizon þsodne gelæt pam þ
ic nu̇d þyssyfande mote gehealdan þisne
modes hiwtan ge unnie minra gehe

ȝnta. ꝑaul mod ꝑꝛ̄ȝa ȝumcha nah
ſimle nacene miltſe ꝑon mapan ꝑaul
ſe pilcnu milraz dryhrch tohht mod
ælles bnyttra ꝥ me yſſ ꝑus tohne on mode
hatte on hneahne minū hida ſelreh ſta
ðema æðne mid elne onbnyrde ſpa he
ded anna ȝehpylene hiſi buendna ſehyne
him to helpe ſæed mid næde ⁊ mid fulhte
ȝelæran ꝑa peand hyne nume on mode
haligne hyhrt ȝe nipod ȝenamda ꝑone hæ
ðenan mannan ꝓeſte beꝓaxe ſinum
⁊ah hyne ꝓolmum pid hyne peand
byſmoꝛlice ⁊ ꝑone bealo fullan liſtum
alede ladne mannan ſpahwðæs unlæda
adoſt milrte pelge pealdan ꝓlohda pun
ðen locc ꝑone ꝓꝛ̄d ſceadan ꝓazum mæc
hete ꝑoncolne ꝥ hiw healfne ꝑon ceamp
ꝑone ſpeonan hī ꝥ hie onſpiman laz dpun
en ⁊ doth pund nahda dæd ꝑazit alles
onſaple ſlohda ænnoftæ ndſ. ellen nop

[illegible] fide ponne hwelcan hunds ſlit [illegible]
[illegible] penfod pand ponid onda plone lægſe
fulh lang gesnebe æfran zaſt ellor
hpanne un dæghpelne nat ſæh zeſ
dſnad pyſ sinke gesæled ryddan æfne
pyrm a bepuſſod pruum gebundum
handa gehuſted unhelle bryne æfter
hin side ned ænyhe hopian no pyſtru
pondylmed ſhedonan mote oþdam
pyrm ſele aedah punian ſceal apa to
aldre butan ende pond mid heolſtrum
ham hyht pirna leas. XI.

Hæfde dæge polcum ponne mærne
blæd uidrth æzude ſpa hyne god
wide ſpegles ealdon pelhyne ſizones
on lean þa ſæ ſnottre mæzd ſmide ze
bpohte þæt hiſe pædan heapod ſpa
blodiz ondam patelre pelhýne ponne
zrimza blac hildep ides hýna begra neſt
dæpū zedunzen pýdſa onlæde þæt

[illegible] hyne on hond azr[illegible]
on colne ham to bysshne iudith gingr[illegible]
sinne sodonda gegnum panonne pa ides[illegible]
bu ellan prafte odþ hie hie becomon
collan ceastre and hyredige mægd ut or
dam hyrige þ hie sylf tollice gescon milra[illegible]
þegne plihtgan byrig peallas blican bet
huliam hieda bearn hyndne fæderlafe
pond onettan od hie glæd mode gegan
hæfdon todam; pæl gate pizzend sæton pæl
pæccende peorde heorodon indam pæstenne
spadū polce ash gamon modū iudithe
bebead ramodon col mægd þa hie onsid
ge pat idþ ellen nor þæra eft cumen
lear to labdum þa lungre het gleap
hydig pir gumena rūne openige ginnan
byrig dyne to gamnes gan hi orfoftlice
in pomlegtem purhdæl peallen gæst þþ
pond acpæd todam sige polce ic eop segan
mæg þone pyrde þing þ gene þyrfendlang.

[illegible] on mode ær ys mid[illegible]
cyninga puldon ðæt gesyðed peard geo[illegible]
ponnla pide ðæt ær ys puldon blæd top[illegible]
lic to peard ⁊ tin gisede þanon læddæ
þege lange dnugon þa punedon blide
buruhsittende syddan luge hyrndon hu
seo halize spuce orðu heanne peall hæf
þær on lustū pidþæg. fæsten geates þolc
onette pleap pirfromod ponnū ⁊ heapū
dnæftū ⁊ dryhtmū þuncon ⁊ uplond on
gleau da þeodnes mægð þusend mælū ealo
ge gebunge eghpylcū peard mon ondsæte
medo byrig mod aneted syddan hie on
gleaton ðæt pæs iudith cumen gen to eðle ⁊
oþoftlice hie mid ead medū in pon lsteon
þa seo gleape het golde gefrætwod hyne
dinsinne þancol mode þær hine pæd an
heafod on þridan ⁊ hyt to belde blodig
æt ypan þā burh ladū huhyne æt
baidupe gespeop spuce da seo æðele

[illegible] ꝑa folce hæfde mazon þrocen
ge nope hæled lada nesþan and dæg
adestan hæfdeg hæfde nuneſ heapod
fyrnad holopfinus un lyfigendes þe
us monna mæſt mondna ge frunede
sanna sonza ⁊ þ syddon gyt ycan polde
achim ne ude god langnan lifes þ he
mid laddū us eglan moſte rchī ealdon
od þnong þurh godes pultum nu rcgu
mena gelpane þyſſa burg lada biddan
pylle nand piggenda þ ge nacene eop
fysan to ge fæhrte syddan fryðd a god
an fæst cyning aftan stande. hælrtne
leornan bfiad linde pond bond þon
bfiæſtū ⁊ byrnn homay scine helmas
inscaðena gemong pyllan polc togan
fagū spæncū fæge fyrū gamas þyndsyn
don æpfie ge dæmed todæde ⁊ ge dom
agon tin æt tolrtan spa æp ge tacnod
hafad militig dryhten þurh mine.

and þa prand sneðna peroð snude
gamerod cyning to cãpe scopon cyn
niorre sæcgas ongeslidas bacon þuras
rofron to ge fealrte fold ongeniðlrte
heled undyr helmũ orðancre healgan
byrig ond dæt dæghed fylc dýnedan
scildas hlude hlummon þæsse hlanca
gepaah pulf impalde ysepanna hnegn
pælgifre fugel pestan began flỹ da þad
guman pohton alan fýlle onfangum
aclũ fleah on laft ealun ætg gronn uru
fæðma salopig pada sang hilde leod
hyrned nebba scopon headoscuncas beor
nap tobeadope boldũ bedæahte hyalpũ
lindum þade hpile ah eldwdigna edpit
poledon hæðenra horp lũ þ heande
peard ædã æsc plegan eallũ pon golde
assyrwũ syddan ebureas undyr gud panũ
gegan hafdon todam fyrd picum hneda
flỹ lice leton fold plegan plana scunas

[illegible]ngan ofhorn bozan fcræfan [illegible]
[illegible]de fo[illegible]m don hlude gname gud pnea
[illegible]naſſtndon in heapdna ẽmanz hæled pæſſo
[illegible]nne land buendе ladū cynne fcopon fo[illegible]m
node fcæfced pſhilde pnetron unſoptе tab
ẽnidlan medo pſhuẽ mundū bnuzdon ſceaſcaſ
ofſceadū ſcin mæled ſpy[illegible]d ægū ẽcoſte ſlogon
ænnoſte aſſmna onet mægaſ nid hy[illegible]gende
nanne neſpaſiedon þæt hine folces hpanne
nenne cpicena manna þehne ofſi cuman

mihton: XII.

Spæda mugo þgnaſ onda monigra tid ehton
eldeoda alle þnaze od þ ongarton dade
gname pſhoy dæg hine folcep heapod
pæandan þ hī ſpy[illegible]nd ẽ ſpinz fnid lic eopdon
pſhaſ ebnuſce hne pond ū þ þā yldeſtan aal
don þgnū cydan adon pnetron cū bol
dgan ⁊ hī fonnrtlice pſhi ſpel bodedon
medo pſhuẽ monigra collan axolne æg
plegan þa ic ædne ge þnægn ylfe pægehæled

ſtorpe tobriedon 7 þrid þæt bealo fullan
5 tæloes þriaſ ſtaſtidè hþeanpū þnungan he
ſtinus hogedon anunga hýna hlaforde
hýldo bodian ahtdon de hīse egesa on uſan
ſyfte mægh ebrea mýntum calle þ se blinda
bnego 7 seo bearhte mægd indā plitegan þæſ
þahton æt sōne iudith seo æðele 7 segalmoda
gen full 7 aforn nagdaht ofrla nan þedone
þizgend apeccan dorſte odde gecunnan hu
done cūbol þigan þidda halgan mægd hæfde
gþoldh metodeg mæglan mægh nealæhte
þole ebrea þultum þeaule heahdū heofu
paþnū hæfte guldon hýna þýnn gſlihtu
fagū ſpýndū tealde afdoncan aſſýna þæyd
ondā dæge þærice dō gſpidmod bælc þon bize
bearnaſtodon ymbe hýna þeodnes þæſ
þeaule gbýlde ſpēncend þehlde hida ſomod
talle ongunnon coh hetan cinman hlude
7 ſtuft bitian gode ofſtbonne mid todon
wom þoligfidè þapes hýna tines æt ſtode

[illegible] ſne ſlugon dade by [illegible]
hī on laste ponſpeot ebnea[ſ]tgone
[illegible]dynsod hī ſæiz dryhtē god ſægne on ſuð
ſnea ælmihtiz hiða ſnō lice ſagū ſpynað
hæled luze noſe heſi pad ponhton ſunh
Ladna gemong linde heapon ſcild bunh ſcan
ſceotiað paſion gude ȝgiuanede guman ebſtal
þegnaſ ondatio þanule ȝlyſte. gan ȝpinnes
þaſ on gnibot ȝſcoll ſehyhſtadel heaxod ge
numes aſſinua ealdon dugude laðan cynne
lyt hyon becom cpicha wcyðde cipdon
cyne noſe pizzend onpiðꝥ tuod. pælſcel
on innan ſnocende hnaſ nun pæs to
mmanne lond buendū ondā laðestan
hyna ealo þeondū unlyſigendū hæbbaſtuz
hæle neaſe hynſta ſcyne bond tbnad ſpyda
bnune helmaſ dyne mod maſ heaſtond dom
lice ondā ſolc ſtede ſynd orſh punnen
edel peandaſ ealo hettende ſhynū aſpiſede
hiſe on ſpade neſton þaðe hī to lipe laðoſt
paſion.

Cons. fol. 206.

209 Vols Fr. Some 1804.

Ex? S.S.

f. 1 removed Jan. 1913 (see note at beginning)

DEPARTMENT OF MANUSCRIPTS

Record of Treatment, Extraction, Repair, etc.

of M.S. no. 8 / 58

Date	Particulars	Name
9/02/2004	So many folios repaired using spider tissue, Kozo-shi and Wheat Starch Paste.	Y. Choi
14.2.04	Examined after treatments	-KS

MSS SR7 | 7/75 7961 351136 8m H&S(P)Ltd Gp841

TS

, etc.

Name

Y. Choi

ANGLO-SAXON
VERSIONS AND POEMS:

FLORES SOLILOQUIORUM
S. AUGUSTINI,
NICODEMI EVANGELIUM,
ETC.,

BEOWULF, AND
JUDITH AND HOLOFERNES.

BRIT. MUS.
COTTON MS.
VITELLIUS A. XV.